

[ปรับปรุง พ.ศ.2559]

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือวิสามัญ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ประเภทลูกเสือวิสามัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1

คำนำ

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อจัดทำโครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดี เพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ.2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานลูกเสือยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการและสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) การจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 105 ปี ในปี พ.ศ. 2559 นี้ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
กรกฎาคม 2559

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 10 การปฐมพยาบาล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ภัยใกล้ตัวและการปฐมพยาบาล	156
หน่วยที่ 11 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมและประกอบอาชีพ ในสถานประกอบการ	161
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 สายไปเสียแล้ว	168
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ภัยใกล้ตัวหนุ่มสาว	174
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 สร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส	180
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 สารเสพติด	183
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 ป้องกันไว้ก่อน	186
หน่วยที่ 12 การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง	192
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การสำรวจชุมชนวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	208
หน่วยที่ 13 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 การประเมินผล	213
หน่วยที่ 14 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ	228
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	244
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	255
บรรณานุกรม	258

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องว่างว่า เป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาความรู้ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และ เพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบบงานสำหรับผู้สอน และใบบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ไปงาน ไปความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือวิสามัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ ปวช.1

ชื่อหน่วยกิจกรรมตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1. ปฐมนิเทศ	1.ปฐมนิเทศ	1	
2. กิจกรรมของการลูกเสือและ บทบาทของตนเองที่เป็นลูกเสือ วิสามัญ	2. ขบวนการลูกเสือโลก ลูกเสือไทย ธรรมเนียมและกิจการลูกเสือวิสามัญ	2	
	3. กิจกรรมของคณะลูกเสือไทย และ ลูกเสือโลก	2	
3. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	4. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	2	
	5. การคบเพื่อน	1	ทักษะชีวิต
	6. การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร	1	ทักษะชีวิต
	7. การเรียนรู้เบญจภูมิ	2	ทักษะชีวิต
4. ระเบียบแถว	8. ระเบียบแถวลูกเสือ	4	
5. กางและรื้อเต็นท์ที่พักแรม	9. การกางและรื้อเต็นท์ที่พักแรม	1	
6. การบรรจุเครื่องหลัง	10. การบรรจุเครื่องหลัง	1	
7. ก่อและจุดไฟกลางแจ้ง	11. การก่อไฟและปรุงอาหาร	2	
8. แผนที่และเข็มทิศ	12. แผนที่และเข็มทิศ	4	
9. การผูกเงื่อนและประโยชน์ ของเงื่อน	13. เงื่อนเชือก	1	
10. การปฐมพยาบาล	14. ภัยใกล้ตัวและการปฐมพยาบาล	1	
11. ความปลอดภัยในการปฏิบัติ กิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ	15. ความปลอดภัยในการปฏิบัติ กิจกรรมและประกอบอาชีพในสถาน ประกอบการ	1	
	16. สายไปเสียแล้ว	2	ทักษะชีวิต
	17. ภัยใกล้ตัวหนุ่มสาว	1	ทักษะชีวิต
	18. สร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส	2	ทักษะชีวิต
	19. สารเสพติด	1	ทักษะชีวิต
	20. ป้องกันไว้ก่อน	1	ทักษะชีวิต
12. การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง	21. การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง	3	
	22. การสำรวจชุมชนวิถีไทยและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	2	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ ปวช.1

ชื่อหน่วยกิจกรรมตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
13. ประเมินผล	23.การประเมินผล	1	
14. พิธีการ	24.พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ	1	
รวม 14 หน่วยกิจกรรม	รวม 24 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1)

หน่วยที่ 1 ปฐมเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 ปฐมเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นลูกเสือวิสามัญ
- 1.2 เพื่อให้สามารถเป็นสมาชิกที่ดีของกองลูกเสือวิสามัญ
- 1.3 เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามหลักการของการเป็นลูกเสือวิสามัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เนื้อหา

- 2.1 การเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ
- 2.2 การจัดกองลูกเสือวิสามัญ
- 2.3 เครื่องแบบลูกเสือและกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันร้องเพลงพระมงกุฎรำลึก
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของกิจการลูกเสือ
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือเสนอแนะให้ลูกเสือร่วมกันแบ่งสมาชิกเป็นหมู่ หมู่ละ 4-6 คน
- 4.4 ให้ลูกเสือเลือกนายหมู่และรองนายหมู่
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือบรรยายหลักการของการเป็นลูกเสือวิสามัญ หลักสูตรการฝึกอบรม การแต่งเครื่องแบบและการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ
- 4.6 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายข้อตกลงในการฝึกอบรม การประเมินผล และการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ
- 4.7 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปและนัดหมาย

5. การประเมินผล

- 5.1 การสังเกตความร่วมมือในการจัดกิจกรรม
- 5.2 สังเกตความพร้อมในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

พระมงกุฎรำลึก

1. พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง คิดได้ถูกต้อง แล้วเอ๋ย
2. พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่นใจครองตั้งมั่น
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น ใจครองตั้งมั่นแล้วเอ๋ย
3. พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ เดินไปด้วยกัน เดินไปด้วยกัน แล้วเอ๋ย
4. พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ คิดได้ถูกต้อง ใจครองตั้งมั่น เดินไปด้วยกัน
พวกเราภูมิใจในพระมงกุฎ ใจครองตั้งมั่น มาร่วมใจสามัคคี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1)
หน่วยที่ 2 กิจกรรมของการลูกเสือและบทบาทของตนเองที่เป็นลูกเสือวิสามัญ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ขบวนการลูกเสือโลก ลูกเสือไทย ธรรมเนียม และกิจการลูกเสือวิสามัญ
เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บรรยายประวัติ ลอร์ด เบเดน –โพเอลล์ (บี.-พี.) ผู้ก่อตั้งกิจการลูกเสือโลก จนกิจการลูกเสือโลกแพร่หลายไปทั่วโลกได้
- 1.2 บรรยายพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และพัฒนาการของกิจการลูกเสือไทยจนถึงปัจจุบันได้
- 1.3 อธิบายธรรมเนียมของลูกเสือได้
- 1.4 อธิบายความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือวิสามัญตามลำดับ โดยเน้นกิจกรรมกลางแจ้งและการบริการได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ประวัติของลอร์ด เบเดน – โพเอลล์ (Baden Powell) โดยสังเขป
- 2.2 ประวัติของการลูกเสือโลกโดยสังเขป
- 2.3 ประวัติของพระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยโดยสังเขป
- 2.4 ประวัติลูกเสือไทยและประวัติลูกเสือวิสามัญโดยสังเขป
- 2.5 ธรรมเนียมและกิจการของลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 รูปภาพ เช่น รูปภาพของ บี.-พี. พระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับประวัติลูกเสือโลกและลูกเสือไทย
- 3.4 แบบทดสอบ
- 3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียน โดยนำรูปของบี.-พี. มาให้ลูกเสื่อดู สันทนากับลูกเสือว่ารู้จักบุคคลนี้หรือไม่ และให้ลูกเสีอร่วมร้องเพลง B.- P.Spirit

- 2) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายประวัติของ บี.-พี.และประวัติการลูกเสือโลกโดย แสดงภาพประกอบ
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาเกี่ยวกับพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายประวัติลูกเสือไทย และประวัติลูกเสือวิสามัญโดย แสดงภาพประกอบ
 - 5) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายประกอบสาริตการทำความเคารพแบบต่าง ๆ ให้ลูกเสือปฏิบัติตาม
 - 6) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายเรื่องการแต่งเครื่องแบบลูกเสือวิสามัญและเครื่องหมายที่เกี่ยวข้อง
 - 7) ผู้กำกับลูกเสือสรุปบทเรียน และทดสอบ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
 - 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากความสนใจ ความสามารถและความร่วมมือในการตอบคำถาม และกิจกรรมที่ให้ปฏิบัติ
- 5.2 ทำแบบทดสอบหลังเรียน ลูกเสือควรทำได้อย่างน้อย 60% จึงจะถือว่าผ่าน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

B.P. Spirit

1. I've got that B.P. Spirit. Right in my head, Right in my head, Right in my head,
I've got that B.P. Spirit . Right in my head, Right in my head to stay.
2. I've got that B.P. Spirit. Deep in my heart, Deep in my heart, Deep in my heart,
I've got that B.P. Spirit. Deep in my heart, Deep in my heart to stay.
3. I've got that B.P. Spirit. All round my feet, All round my feet, All round my feet,
I've got that B.P. Spirit. All round my feet, All round my feet to stay.
4. I've got that B.P. Spirit. Right in my head, Deep in my heart, All round my feet,
I've got that B.P. Spirit. All over me All over me to stay

ลูกเสือไม่จับมือขวา

ลูกเสือเขาไม่จับมือขวา	ยื่นซ้ายมาจับมือกันมัน
มือขวาใช้เคารพกัน (ซ้าย)	ยื่นมือซ้ายออกมาพแล่น จับมือจับมือ
จับมือนั้นหมายถึงมิตร	เหมือนญาติสนิท ควาคิดยึดถือ
ยิ้มด้วยเมื่อยามจับมือ (ซ้าย)	เพราะพวกเราคือลูกเสือด้วยกัน

ใบความรู้

ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือโลกและลูกเสือไทย

ประวัติผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก และประวัติของการลูกเสือโลกโดยสังเขป

ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ เป็นผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก ชื่อเต็มของท่าน โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สไมธ์ เบเดน โพเอลล์ (Robert Stephenson Smyth Beden Powell) โดยทั่วไปเรามักจะเรียกท่านย่อๆ ว่า บี.-พี. (B.-P.)

ท่านเกิดเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1875 (พ.ศ. 2400) บิดาชื่อ เอช.อี.เบเดน โพเอลล์ (H.G. Beden Powell) เป็นพระทางคริสต์ศาสนา เป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด (Oxford University) มารดาชื่อ เฮนริต้า สไมธ์ (Henritla Smyth) เป็นบุตรของนายพลเรือแห่งราชนาวิกอังกฤษ ครอบครัวมีลูัจะร่ำรวยนัก บิดาเสียชีวิตเมื่อ บี.-พี. อายุได้ 3 ขวบ

บี.-พี. มีลักษณะเป็นคนร่างเล็ก แต่ร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี มีความถนัดในการวาดเขียน สามารถใช้มือซ้ายขวาได้ถนัดทั้งสองมือเท่าๆ กัน และมักจะทำเสียงนกหรือเลียนเสียงสัตว์ร้องให้เพื่อนๆ ฟังทำให้เพื่อนสนุกสนานขบขัน

ชีวิตในวัยเรียน

บี.-พี. ได้เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาชื่อ โรสฮิลล์ (Rose Hell) ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนชาเตอร์ เฮาส์ (Charter house) บี.-พี. มิได้เป็นนักเรียนที่เรียนเก่งนัก แต่เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ ของโรงเรียนแล้ว มักจะทำอย่างเอาจริงเอาจัง

ในขณะที่ บี.-พี. เรียนอยู่ใกล้โรงเรียน มีป่าอยู่แห่งหนึ่งนักเรียนถูกห้ามมิให้เข้าไปเที่ยวเล่นในป่านี้ แต่ป่านี้ยั่วยวนใจนักเรียนที่ชอบผจญภัยให้เข้าไปเที่ยวเล่นมาก บี.-พี. แอบหนีไปเที่ยวในป่านี้บ่อยๆ จับกระต่ายมาเป็นอาหารโดยใช้ไฟมิให้เกิดควัน เพื่อปกปิดครุมิให้รู้ สัตว์ป่าเป็นที่ดึงดูดใจของ บี.-พี. มากเขามักซุ่มตัวอยู่นานๆ เพื่อศึกษาธรรมชาติของสัตว์

เมื่ออายุ 19 ปี บี.-พี. ไม่แน่ใจว่าชีวิตของเขาต้องการเป็นอะไรดี เขาชอบเดินทางไปต่างประเทศ แต่มารดาอยากให้เรียนที่มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด (Oxford University) แต่เมื่อไปโรงเรียนมัธยมแล้ว บี.-พี. กลับไปสอบเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ เพราะได้เห็นประกาศติดไว้ข้างถนน และบี.-พี. สอบได้ที่ดีจนเป็นที่แปลกใจของตนเองและคนรู้จัก และได้รับการยกย่อง มิต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามขั้นตอนธรรมดาของนักเรียนนายร้อย เมื่อจบการศึกษาได้รับการแต่งตั้งยศเป็นร้อยตรี

ชีวิตทหาร

ในปี ค.ศ.1876 ถูกส่งไปประจำที่ประเทศอินเดีย โดยประจำการอยู่ที่กองร้อยที่ 13 อูซซาร์ (Husar) และปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็ง

ในปี ค.ศ.1884 ได้รับคำสั่งให้กลับอังกฤษ บี.-พี. รู้สึกชีวิตในกรมกองทหารน่าเบื่อมาก

ในปี ค.ศ.1887 ลุงของ บี.-พี. ได้รับคำสั่งของกองทัพบกให้ไปประจำการที่ แคมป์ ทราวน์ (Cape Town) ในแอฟริกา ได้นำ บี.-พี. ไปเป็นทหารคนสนิท

ในปี ค.ศ.1888 ความยุ่งยากได้เกิดขึ้นกับพวกซูลู (Zulu) บี.-พี. ได้เข้าร่วมกับกองกำลังทหารอังกฤษ ล้อมจับหัวหน้าเผ่าซูลูชื่อ ดินิ ซูลู (Dini Zulu) ได้ในโอกาสนั้น บี.-พี. ได้รับลูกปัดสายคล้องคอ (Neck lace) จากหัวหน้าเผ่าซูลู หลายปีต่อมา บี.-พี. ได้มอบลูกปัดคล้องคอนี้ให้แก่ กิลเวลล์ ปาร์ค (Gilwell Park) ซึ่งเป็นเครื่องหมายวูดแบคจ์ต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

ในปี ค.ศ.1895 บี.-พี. ได้รับมอบหมายเดินทางไปยังเมืองอาซันติ (Ashanti) แอฟริกาตะวันตก เพื่อปราบ คิงส์ เปรมเปห์ (King Peempeh) ในการเดินทางไปเมืองอาซันติครั้งนี้ ได้มีสิ่งเกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือ ซึ่งควรจะนำมากล่าวอยู่ 3 ประการ คือ

1. หมวกปีกในเมืองอาซันติ (Ashanti) บี.-พี. ได้สวมหมวกปีก หรือหมวกควาบอย (Cowboy) เป็นครั้งแรก และได้สวมเป็นประจำอยู่ตลอดมา เพราะเหตุนี้ชาวเมืองจึงเรียก บี.-พี. ว่า คันทันเคโก (Kantankye) คนหมวกใหญ่

2. ไม้พลอง บี.-พี. สังเกตว่าหัวหน้าวิศวกรที่ควบคุมการทำถนนและสร้างที่พักจากฝั่งแอฟริกาตะวันตกไปยังเมืองหลวงอาชันทิ (Ashanti) นั้น มักถือไม้พลองยาวมีเครื่องหมายใช้วัดความลึกของบึงน้ำก็ได้ ใช้เป็นเครื่องหมายวัดส่วนสูงก็ได้

3. การจับมือซ้าย บี.-พี. ได้รับความรู้ด้วยว่าการจับมือซ้ายนั้นชาวเมืองถือว่าเป็นเครื่องหมายแห่งความเป็นมิตร

บี.-พี. กลับประเทศอังกฤษ พร้อมด้วยชื่อเสียงที่ยิ่งขึ้นและได้เลื่อนยศทหารด้วย

ในปี ค.ศ. 1899 บี.-พี. ได้รับอนุญาตให้ลาพักและเดินทางกลับอังกฤษ เมื่อไปถึงอังกฤษเขามีหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ สิ่งสนับสนุนกิจการสอดแนม (Aids to Scouting) ซึ่งได้เขียนขณะที่พักผ่อนในแคว้นแคชเมียร์ (Kashmir) หนังสือเล่มนี้ว่าด้วยวิธีการสอดแนมสำหรับทหาร บี.-พี. ตั้งใจให้หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือของทหาร อาจใช้ได้ตลอดเวลา แต่หนังสือเล่มนี้กลับไปเป็นที่สนใจของเยาวชนวัยรุ่นด้วย ซึ่งจะเป็นเด็กชายผู้สอดแนม (Boy Scout) ต่อไป

การไปแอฟริกาใต้ (South Africa)

บี.-พี. ไปอยู่ที่ประเทศอังกฤษได้ไม่นานนัก สงครามก็เกิดขึ้นในแอฟริกาใต้ระหว่างประเทศอังกฤษกับพวกโบเออร์ (Boers) โบเออร์ คือ พวกดัตช์ ที่ได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในแอฟริกาใต้

บี.-พี. ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปแอฟริกาใต้ให้จัดกองทหารขึ้น เพื่อป้องกันดินแดนด้านเหนือและด้านตะวันออกเฉียงเหนือ บี.-พี. ไปถึงเมืองเคปทาวน์ (Cape Town) เดือนกรกฎาคม 1899

ศึกเมืองมาเฟอคิง (Mafeking)

เดือนตุลาคม 1899 ได้มีประกาศสงครามระหว่างอังกฤษกับพวกโบเออร์ (Boers) ของฮอลันดา โบเออร์ (Boers) มีทหาร 9,000 คน เดินทัพเข้าบุกเมืองมาเฟอคิง (Mafeking) เพราะคิดว่าอยู่ในที่ราบอาจบุกได้ง่ายและไม่มีการป้องกันที่เข้มแข็ง

บี.-พี. มีทหารประมาณ 1,000 คน ไม่มีประสบการณ์ในการทำสงครามมาก่อน มีพลเมืองในมาเฟอคิง (Mafeking) ประมาณ 8,000 คน แต่พลเมืองไม่ร่วมมือในการทำสงครามด้วยอาวุธปืน กระสุนก็ล้าสมัย ฝ่ายพวกโบเออร์ (Boers) มีอาวุธที่ทันสมัย

ทำไม มาเฟอคิง (Mafeking) จึงสามารถต่อต้านข้าศึกได้ถึง 7 เดือน เพราะ บี.-พี. เป็นผู้รอบรู้ มีใจร่าเริง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและมีไหวพริบปฏิภาณ และการแก้สถานการณ์ต่างๆ อย่างดีเยี่ยม พวก โบเออร์ ไม่รู้ว่า บี.-พี. คิดจะทำอะไรต่อไป พวกโบเออร์ ต้องคาดคะเนอยู่ตลอดเวลา บี.-พี. ไม่ได้นั่งอยู่เฉยๆ บี.-พี. รู้ดีว่าการป้องกันที่ดีคือการรุก บี.-พี. รู้ดีว่าการทำให้ทุกคนมีงานทำขวัญของเขาจะดีเมื่อผจญภัยข้าศึก

แผนกลยุทธ์บางอย่างของ บี.-พี. เป็นแผนลวง เช่น ฝังทุ่นระเบิดหลอกรอบเมืองมาเฟอคิง (Mafeking) ประดิษฐ์ไฟฉายเคลื่อนที่ด้วยแก๊สอะเซทิลีน (Acetylene) ทำให้พวกโบเออร์ คิดว่าในเมืองมาเฟอคิง (Mafeking) มีไฟใช้รอบเมือง ทำลวดหนามปลอมล้อมเมือง โดยให้ทหารทำท่าเดินข้ามโดยก้าวสูงๆ หลอกพวกโบเออร์ นี้กว่ามีลวดหนามรอบเมืองมาเฟอคิง (Mafeking)

ทุกคืน บี.-พี. ออกจากเขตเมืองเพื่อดูว่าปืนเข้าศึกอยู่ที่ไหน พวกโบเออร์ เคลื่อนที่เข้ามาใกล้เมืองหรือเปล่านั้น บี.-พี. ไม่ได้หลับนอนในเวลากลางคืน แต่เขาจะนอนเวลากลางวัน วันคืนผ่านไปสถานการณ์ภายในเมืองคับคั่งมากขึ้น อาหารเริ่มขาดแคลนมากขึ้นทุกวัน ม้า ลา ถูกกินเป็นอาหารไปมาก แนวรบขยายวงกว้างออกไป ทหารตายมากขึ้นพลรบลดจำนวนน้อยลง คณะเสนาธิการของ บี.-พี. คิดจะใช้เด็กหนุ่มชาวเมืองให้เป็นผู้สื่อข่าวทำหน้าที่บุรุษพยาบาล จึงหาเครื่องแบบสีกากี และหมวกปีกกว้าง (หมวกควาบอย) พับปีกให้พวกเด็กหนุ่มและมอบให้เด็กหนุ่มผู้หนึ่งชื่อ กู๊ด เยียร์ (Good Year) เป็นผู้นำ

ตอนแรกเด็กหนุ่มเหล่านี้ใช้ลาเป็นพาหนะ แต่ต่อมามีลาถูกฆ่าเป็นอาหารหมด เด็กหนุ่มจึงใช้จักรยานแทน สมรรถภาพและความกล้าหาญใจจริงของเด็กหนุ่มเหล่านี้ประทับใจ บี.-พี. มาก

วันหนึ่งเด็กหนุ่มคนหนึ่งซึ่งจักรยานฝักกระสุนเข้าศึกซึ่งยิงต่อสู้กันเข้ามาหา บี.-พี. บี.-พี. พุดกับเด็กคนนั้นว่า ถ้าเธอขี่จักรยานเช่นนี้ในขณะที่มีการยิงต่อสู้กัน เธอจะถูกยิงสักวันหนึ่ง เด็กหนุ่มตอบว่า “ผมตีปรตเร็วมากครับเขาคงยิงไม่ถูกผม” ในที่สุดชาวที่ว่าจะมีกองทัพทหารอังกฤษมาช่วย ก็มาถึงเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 1900 เมืองมาฟอีคิง (Mafeking) ได้ยืนหยัดสู้พวกโบเออร์ถึง 217 วัน ชาวนี้ได้แพร่ไปถึงเมืองลอนดอน ชาวอังกฤษดีใจมาก บี.-พี. ได้กลายเป็นวีรบุรุษไปโดยฉับพลัน

กำเนิดกิจการลูกเสือ

เมื่อเสร็จศึกเมืองมาฟอีคิง (Mafeking) บี.-พี. กลับถึงอังกฤษเขาแปลกใจที่ได้เห็นหนังสือคู่มือทหารสิ่งสนับสนุนกิจการสอดแนม (Aids to Scouting) ของเขาได้นำมาใช้ฝึกอบรมเด็กชายในโรงเรียนและในสโมสรเยาวชนต่าง ๆ

เพื่อน ๆ ได้แนะนำให้ บี.-พี. เขียนหนังสือนี้เสียใหม่ เพื่อใช้อบรมเยาวชน บี.-พี. จึงนำเด็กจำนวน 20 คน ซึ่งเป็นบุตรของเพื่อนบ้านและเป็นเด็กจากสโมสรเยาวชน บ้างไปอยู่ค่ายที่เกาะบราวซี (Brown Sea Island) ในอ่าวพูลู (Poole) เมืองบอร์เนเมาซ (Bournemouth) ในระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม ถึงวันที่ 9 สิงหาคม 1907

บี.-พี. แบ่งเด็ก 20 คน เป็น 4 หมู่ เรียกชื่อว่า วูล์ฟ (Wolves) = สุนัขป่า, เคอิลิส (Curlews) = นกชนิดหนึ่ง, บูลส์ (Bulls) = วัวตัวผู้ และเรเวินส (Revens) = นกจำพวกกา นับว่าเป็นกองลูกเสือสามัญกองแรกที่เกิดขึ้น

ภายหลังจากการนำเด็กไปอยู่ค่ายพักแรกที่เกาะบราวซี (Brown Sea) แล้ว บี.-พี. ได้เขียนหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย (Scouting for Boys) จนเสร็จสิ้น ได้พิมพ์เป็น 6 ตอน ออกพิมพ์จำหน่ายห่างกันทุก 2 สัปดาห์ ราคาเล่มละ 4 เพนนี เล่มแรกออกจำหน่ายในเดือนมกราคม 1908 จำหน่ายได้ดีมาก เยาวชนอ่านมาก เยาวชนเหล่านี้รวมกันเป็นหมู่ขึ้น แล้วไปชักชวนผู้ใหญ่ที่เห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำหรือผู้กำกับลูกเสือได้

กิจการลูกเสือนี้ได้กระจายและมีจำนวนทวีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากอังกฤษและประเทศในเครือจักรภพ ชิลีเป็นประเทศแรกที่รับเอากิจการลูกเสือไปตั้งในปีค.ศ.1908 อเมริกาเป็นประเทศที่สอง

(ปี ค.ศ.1910) และไทยเป็นประเทศที่สาม(ปี ค.ศ.1911) และมีอีกหลายประเทศจัดกิจการลูกเสือขยายไปเกือบทั่วโลก

ปี ค.ศ.1909 ลูกเสือในราชอาณาจักรมาชุมนุม (Rally) กันเป็นครั้งแรกจำนวนนับหมื่นคน บี.-พี. ไปร่วมชุมนุมด้วย เด็กหญิงกลุ่มหนึ่งสวมหมวกลูกเสือแบบเช่นเด็กชาย เด็กหญิงเหล่านั้นอธิบายต่อ บี.-พี. ว่าต้องการเป็นลูกเสือเช่นเดียวกับพี่ชายของเธอ กิจการลูกเสือหญิง (Girl Guide) จึงได้เกิดขึ้นในปีนี้

ระหว่างปี ค.ศ.1914 -1918 เป็นปีระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 บี.-พี. มอบลูกเสือให้ทำหน้าที่ช่วยราชการทหารรักษาสะพาน และสายโทรศัพท์ ทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวช่วยเหลืองานในโรงพยาบาล เป็นต้น

ปี ค.ศ.1916 ได้จัดตั้งกองลูกเสือสำรอง (Cub Scout) ขึ้น

ปี ค.ศ.1918 ได้จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ (Rever Scout) ขึ้น

ปี ค.ศ.1919 มีสเตอร์ เดอบัวส์ แมคลาเรน (Mr. W.de Boir Maclaren) ชาวสก๊อตแลนด์ มอบกิลเวลล์ปาร์ค (Gilwell Park) ให้แก่คณะลูกเสืออังกฤษ เพื่อใช้เป็นสถานที่อยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ และใช้เป็นค่ายฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ปี ค.ศ.1920 ได้มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรก จัดขึ้นที่โอลิมเปีย (Olympia) กรุงลอนดอน (London) ประเทศอังกฤษ มีลูกเสือมาชุมนุมประมาณ 30,000 คน จาก 21 ประเทศ ในการชุมนุมครั้งนี้ บี.พี. ได้รับการประกาศแต่งตั้งจากคณะลูกเสือที่ไปชุมนุมเป็นประมุขลูกเสือโลก (Chief Scout of the World)

ปี ค.ศ.1922 บี.-พี. ได้เขียนหนังสือชื่อการท่องเที่ยวสู่ความสำเร็จ (Rovering to Success) เพื่อใช้อบรมสั่งสอนลูกเสือวิสามัญ

ปี ค.ศ.1929 พระเจ้าจอร์จที่ 5 พระราชทานบรรดาศักดิ์ชั้นบารอนให้แก่ บี.-พี. เรียกชื่อเต็มว่า ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ แห่งกิลเวลล์

บี.พี. ถึงแก่อนิจกรรมที่ประเทศเคนยา (Kenya) เมื่อวันที่ 8 มกราคม 1941 ในทวีปแอฟริกา หลุมฝังศพอยู่ที่เมืองไนโรบี

ความสำคัญในศาสน์ฉบับสุดท้ายของ บี.พี. ที่เขียนถึงลูกเสือ

1. จงทำตนให้มีอนามยดี และแข็งแรงในขณะที่เป็นเด็ก
2. จงมีความพอใจในสิ่งที่เธอมีอยู่ และทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด
3. จงมองเรื่องราวต่างๆ ในแง่ดี แทนที่จะมองในแง่ร้าย
4. ทางอันแท้จริงที่จะหาความสุข คือ โดยการให้ความสุขผู้อื่น
5. จงพยายามปล่อยอะไรทิ้งไว้ในโลกนี้ดีกว่าที่เธอได้พบ
6. จงยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือของเธอไว้เสมอ

ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือไทย

พระราชประวัติผู้พระราชทานกำเนิดกิจการลูกเสือไทยโดยสังเขป

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นผู้พระราชทานกำเนิดกิจการลูกเสือไทย พระองค์ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ทรงพระราชสมภพวันที่ 1 มกราคม 2423 ได้รับพระราชทานนามว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าวัชรราชูธ ต่อมาทรงได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมารพระชนมายุได้ 14 พรรษา ทรงเสด็จไปศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ที่มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด และศึกษาวิชาการทหารที่โรงเรียนแซนด์เฮิสต์จนจบการศึกษา เสด็จกลับพระนครเมื่อ พ.ศ. 2445 ต่อมาได้เสด็จเถลิงถวัลราชสมบัติต่อจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ ขณะนั้นพระองค์มีพระชนมายุได้ 30 พรรษา ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นพระมหากษัตริราช พระองค์ที่ 6 แห่งราชวงศ์จักรี พระองค์ได้ทรงพระราชทานนามกำเนิดลูกเสือแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 โดยพระองค์ทรงดำเนินด้วยพระองค์เอง และทรงดำรงตำแหน่งสภานายกในรัชกาลของพระองค์ท่าน บ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองมาก ทรงริเริ่มกิจการหลายอย่าง เช่น ทรงตั้งกองเสือป่า ทรงตั้งกองลูกเสือ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่รัชสมัยพระองค์สั้นเกินไป ทรงอยู่ในราชสมบัติเพียง 15 ปี ก็เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2468 แม้ว่าพระองค์จะได้เสด็จสวรรคตไปแล้ว แต่สิ่งที่พระองค์ได้ทรงริเริ่มขึ้นมาก็เจริญรุ่งเรือง โดยเฉพาะกิจการลูกเสือไทย ได้เจริญรุ่งเรืองเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน

ประวัติลูกเสือไทยโดยสังเขป

เริ่มตั้งแต่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสถาปนาคณะลูกเสือไทยขึ้นมาเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราข้อบังคับคณะลูกเสือและจัดตั้งสภากรรมการลูกเสือขึ้น โดยพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก และเริ่มต้นกองลูกเสือกองแรก ที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย) ทรงพระราชทานคติพจน์ ให้แก่คณะลูกเสือแห่งชาติว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นลูกเสือคนแรกคือ นายชัพน์ บุญนาท ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น นายลิขิต สารสนอง กิจการลูกเสือได้เจริญรุ่งเรืองอย่างมาก ต่อมาได้มีการจัดตั้งกองลูกเสือเพิ่มขึ้นในโรงเรียนต่างๆ

พ.ศ. 2456 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้กองลูกเสือบางกอกจัดส่งผู้แทนพร้อมทั้งผู้บังคับบัญชา เข้าสมทบกับกองเสือป่าเสือหลวงรักษาพระองค์ ในการฝึกซ้อมเดินทางไกลแรมคืนและการซ้อมรบเสือป่า และในปีเดียวกันนี้เสือป่าและลูกเสือเดินทางไกลจากพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ไปยังอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องในพิธีสมโภชพระเจดีย์ยุทธหัตถี

พ.ศ. 2457 พระราชทานเหรียญราชนิยมให้แก่ลูกเสือโท ฝ่าย บุญเลี้ยง

พ.ศ. 2563 ส่งผู้แทนไทย 4 คน ไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งแรก ณ โอлимпเปีย กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ โดยมีนายสวัสดิ์ สุมิตร เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2465 สมัครงเป็นสมาชิกของสมาชิกลูกเสือโลก ซึ่งมีทั้งสิ้น 31 ประเทศ และถือว่าประเทศไทยเป็นสมาชิกผู้ริเริ่มในการจัดตั้งองค์การลูกเสือโลก (Foundation Member)

พ.ศ. 2486 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านทรงดำรงตำแหน่ง
สภานายกสภากรรมการจัดการลูกเสือแห่งชาติ

พ.ศ. 2470 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 1 ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ จังหวัดพระนคร

พ.ศ. 2472 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 3 ณ ประเทศอังกฤษ

พ.ศ. 2473 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ จังหวัดพระนคร
โดยมีผู้แทนคณะลูกเสือญี่ปุ่นเข้าร่วมชุมนุมด้วย

พ.ศ. 2474 ไทยส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือวิสามัญครั้งแรกแห่งโลก ณ เมืองคานเดออส
เต็ก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยมีนายอภัย จัทรวิมล เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2476 มีการจัดตั้งกรมขึ้นใหม่ในกระทรวงธรรมการ คือกรมพลศึกษาซึ่งมีกองลูกเสืออยู่ใน
สังกัดด้วย และได้จัดส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 4 ณ ประเทศฮังการี

พ.ศ. 2478 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือวิสามัญครั้งที่ 2 ณ ประเทศสวีเดน โดยมีนายกอง
วิสุทธารมณ เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2482 ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2482 ในปีนี้ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่ง
ตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ระยะเวลาที่กิจการลูกเสือในประเทศไทยสงบ
ไปบ้าง เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในภาวะสงคราม กิจการลูกเสือบางส่วนยังคงดำเนินการอยู่ และในบาง
จังหวัดได้จัดกิจการลูกเสืออย่างเข้มแข็ง เช่น จังหวัดสกลนคร และจังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดให้มีการ
ชุมนุมลูกเสือขึ้นในระยะนี้

พ.ศ. 2489 เริ่มรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช กิจการลูกเสือเริ่มฟื้นตัวขึ้น

พ.ศ. 2490 มีพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490

พ.ศ. 2496 เริ่มดำเนินการสร้างค่ายลูกเสืออชิราวุธบริเวณหลังเขาซากาแซน ตำบลบางพระ
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เนื้อที่ 88 ไร่ 58 ตารางวา

พ.ศ. 2497 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 3 ณ สนามกีฬาแห่งชาติ จังหวัดพระนคร

พ.ศ. 2500 ส่งผู้แทนประเทศไทย ไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 9 ณ ประเทศอังกฤษ
(เพื่อเฉลิมฉลองอายุครบ 100 ปี ของ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์) โดยมีนายสว่าง วิจักขณะ เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2501 จัดตั้งกองลูกเสือสำรองกองแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2501

พ.ศ. 2502 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 10 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีนายอดุล
สุวรรณพล เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2504 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 4 สวนลุมพินี จังหวัดพระนคร

พ.ศ. 2506 จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2506

พ.ศ. 2507 ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 โดยพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

พ.ศ. 2508 มีการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติครั้งแรก ณ ศาลาสันติธรรม จังหวัดพระนคร
(ระหว่างวันที่ 1-3 กรกฎาคม 2508) และมีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 5 ณ ค่ายลูกเสืออชิราวุธ
จังหวัดชลบุรี และนายอภัย จันทรวิมล ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการลูกเสือโลก

พ.ศ. 2509 คณะลูกเสือไทยบริจาคเงินสร้างพุทธศาสนา ณ กิลเวลล์ปาร์ค ประเทศอังกฤษ ในปีนี้มีการจดทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กองแรก ณ โรงเรียนเทพศิรินทร์ (เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2509) และมีการจดทะเบียนลูกเสือสามัญเหล่าอากาศกองแรก ณ ศูนย์พัฒนาเครื่องบินเล็ก (เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2509)

พ.ศ. 2512 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2514 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 7 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองคณะลูกเสือมีอายุครบ 60 ปี ในปีนี้มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่ 1 ณ จังหวัดนครปฐม ส่งให้ผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 13 ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยมีนายสว่าง วิจักขณะ เป็นหัวหน้าคณะ และมีการอบรมลูกเสือชาวบ้านเป็นครั้งแรกที่บ้านเหล่ากอหก ตำบลแสงพา กิ่งอำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

พ.ศ. 2516 กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งลงวันที่ 4 เมษายน 2516 ให้นำวิชาลูกเสือเข้าอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียน ในปีนี้มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 8 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี และมีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญครั้งที่ 2 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2518 มีการส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 14 ณ ประเทศนอร์เวย์ และในปีนี้มี การชุมนุมลูกเสือวิสามัญครั้งที่ 3 ณ ค่ายลูกเสือเจ้าสามพระยา จังหวัดชัยนาท

พ.ศ. 2519 มีการจัดตั้งสมาคมสโมสรลูกเสือวิสามัญแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2519

พ.ศ. 2520 ออกกฎกระทรวงด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ฉบับที่ 3 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี และในปีนี้มี การชุมนุมลูกเสือวิสามัญครั้งที่ 4 ณ จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ. 2522 มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญครั้งที่ 5 ณ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2523 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 10 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี เป็นการเฉลิมฉลองวันพระราชสมภพครบรอบ 100 ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้ทรงพระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย

พ.ศ. 2526 มีการชุมนุมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แห่งชาติครั้งที่ 1 ณ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญแห่งชาติครั้งที่ 7 ณ ค่ายวัดอรัญญิก จังหวัดพิษณุโลก และส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 15 ณ ประเทศแคนาดา

พ.ศ. 2527 มีการชุมนุมลูกเสือ-เนตรนารี เหล่าสมุทรครั้งแรก ณ โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 24 – 27 ตุลาคม 2527

พ.ศ. 2529 ออกกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบฉบับที่ 4 (พ.ศ.2529) กำหนดให้ลูกเสือสำรอง และสามัญมีเครื่องแบบจำลองอีกชนิดหนึ่ง และได้รับประกาศใช้ข้อบังคับลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรพิเศษลูกเสือวิสามัญ และมีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญแห่งชาติครั้งที่ 8 ณ ค่ายลูกเสือจังหวัดระยอง ระหว่างวันที่ 25 – 29 ตุลาคม 2529

พ.ศ. 2530 ได้มีการออกพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2530 โดยมีหลักการที่สำคัญคือ กำหนดให้มีเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นสิริยิ่ง รวมกียรติลูกเสือสดุดี ชั้นพิเศษ เพิ่มอีกหนึ่งเหรียญและ

ได้จัดสร้างพระบรมราชอนุเสาวรีย์ รัชกาลที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือหลวงบ้านไร่ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2533 มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญแห่งชาติครั้งที่ 10 ณ เขื่อนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 24 – 28 มีนาคม 2533

พ.ศ. 2534 ผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลกครั้งที่ 17 ณ เซิงเขาซอรั๊ก จังหวัดกิงวอนโอ สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 8 – 16 สิงหาคม 2534 และมีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 13 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 1 – 7 กรกฎาคม 2534 มีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองครบรอบ 80 ปี กิจการลูกเสือ

พ.ศ. 2535 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือวิสามัญโลกครั้งที่ 9 ณ เมืองคานเดอส์เต็ก ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม ถึง 6 สิงหาคม 2535 โดยมีนายปรีดา รอดโพธิ์ทอง เป็นหัวหน้าคณะ และมีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญแห่งชาติครั้งที่ 11 ณ เขื่อนเขาแหลม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างวันที่ 24 – 28 ตุลาคม 2535 และมีการชุมนุมลูกเสือชาวบ้านแห่งชาติครั้งที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 28 พฤศจิกายน ถึง 3 ธันวาคม 2535

พ.ศ. 2536 ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพ จัดการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกครั้งที่ 33 ณ โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 19 – 23 กรกฎาคม 2536 และมีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 14 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 22 – 29 พฤศจิกายน 2536

“ลูกเสือป้ไขเสื่อสัตว์ไพร
เรียมชื่อมาใช้ด้วยใจกล้าหาญปานกัน
ใจกล้าใช้กล้าอาธรรม
เช่นเสื่อรัฐสัญชาติชนคนพาล
ใจกล้าต้องกล้าอย่างทหาร
กล้ากอปรกิจการแก่ชาติประเทศเขตตน”

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ธรรมเนียมของลูกเสือและบทบาทของลูกเสือวิสามัญ

ธรรมเนียม หมายถึง แบบอย่างที่นิยมกัน แบบแผนที่นิยมใช้กันมา ธรรมเนียมลูกเสือ จึงหมายถึง แบบอย่างหรือแบบแผนที่ลูกเสือนิยมใช้กันมาจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

เครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารีวิสามัญ

องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการลูกเสือ คือ เครื่องแบบ เพราะเครื่องแบบเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอก สามารถมองเห็นได้โดยทั่วไป และในการตัดสินใจกิจการลูกเสือจะมีคุณภาพหรือไม่บุคคลทั่วไปจะตัดสินด้วยสิ่งที่เขาเห็นคือเครื่องแบบ และเครื่องแบบจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดวินัยที่ดีได้ เครื่องแบบลูกเสือมีความหมายและสำคัญว่าลูกเสือประเทศอื่นๆ เพราะเครื่องแบบลูกเสือได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เครื่องแบบลูกเสือจึงเป็นเครื่องหมายที่มีเกียรติเป็นที่รู้จักกันทั่วโลกและเป็นเครื่องหมายแห่งคุณงามความดี ในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือหรือเนตรนารีวิสามัญจะต้องแต่งเครื่องแบบให้ถูกต้องเรียบร้อยอยู่เสมอ

เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญประกอบด้วย

1. หมวก เป็นหมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง (เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย)
2. เสื้อสีทากีแขนสั้น แบบข้าราชการ
3. อินทรธนูสีเขียว ที่ปลายอินทรธนูมีอักษร ล.ว. สีเหลือง
4. ผ้าผูกคอ สีตามเขตการศึกษาและมีตราจังหวัดติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน (เวลาสวมควรมัดนให้เรียบร้อยเหลือชายหลังไว้ราว 1 ฝ่ามือ)
5. ห่วงสวมผ้าผูกคอต้องไม่ใช่ห่วงหนังกิลเวลล์ (การสวมควรกะให้พอดี คือระยะห่างจากใต้คาง ถึงห่วงสวมผ้าผูกคอประมาณ 1 กำมือ)
6. ป้ายชื่อติดที่อกเสื้อด้านขวา
7. เครื่องหมายหมู่เตรียมลูกเสือวิสามัญติดแถบ 2 สี สีเขียวกับสีเหลือง ลูกเสือวิสามัญแถบ 3 สี สีเขียว สีเหลือง สีแดง (ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้ายประมาณ 1 ซม.)
8. เครื่องหมายสังกัด ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา
9. เครื่องหมายวิชาพิเศษติดที่อกเสื้อเหนือกระเป๋า (ดูรายละเอียดในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ)
10. กางเกงสีทากีขาสั้นเหนือเข่าประมาณ 5 ซม. ส่วนกว้างของขากางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขาตั้งแต่ 8 – 12 ซม.
11. เข็มขัดหนังสีน้ำตาลกว้างไม่เกิน 3 ซม. ชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะสีทองมีลวดนูนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในกรอบข้อซัพพกฤษ์
12. ถุงเท้ายาวสีทากีพับขอบไว้ใต้เข่า ใต้พับขอบมีรอยรัดถุงให้มีพู่สีแดงเลื้อยดกให้แลบพ้นออกมาประมาณ 1 ซม.

13. รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ ไม่มีลวดลาย หุ้มสันชนิดผูก

หมายเหตุ สายนกหวีดสีเหลืองพร้อมตัวนกหวีด ใช้เฉพาะนายหมู่และรองนายหมู่

เครื่องแบบเนตรนารีวิสามัญประกอบด้วย

1. หมวกปีกแคบสีเขี้ยวแก่ มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารีทำด้วยโลหะสีทอง ปีกด้านข้างพับขึ้น ปีกหมวกด้านหลังเป็นชายมนซ้อนกันพับขึ้น ติดดุมหุ้มผ้าสีเดียวกัน
2. เสื้อคอพับสีเขี้ยวแก่แขนสั้น (ดูรายละเอียดในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรวิชาพิเศษ และเครื่องหมายของเนตรนารี)
3. อินทรธนูสีเขี้ยว ปลายอินทรธนูมีรูปเครื่องหมายเนตรนารีสีเหลือง
4. ผ้าผูกคอเช่นเดียวกับลูกเสือวิสามัญ
5. ห่วงสวมผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับลูกเสือวิสามัญ
6. ป้ายชื่อติดที่หน้าอกเสื้อด้านขวา
7. เครื่องหมายชั้นเตรียมเนตรนารีวิสามัญทำด้วยผ้าสีเหลืองและสีเขี้ยวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 4 ซม. กว้าง 2 ซม. ขลิบสีขาว เนตรนารีวิสามัญทำด้วยผ้าสีเหลือง สีเขี้ยว สีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 6 ซม. กว้าง 2 ซม. ขลิบริมสีขาว (ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บไหล่ 1 ซม.)
8. เครื่องหมายเนตรนารีวิสามัญทำด้วยโลหะสีทอง อยู่ในวงกลมตอนบนมีคำว่าวิสามัญ มีขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 2 ซม. ใช้กลัดติดอกเสื้อข้างซ้าย
9. เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับลูกเสือวิสามัญ
10. เครื่องหมายวิชาพิเศษ ติดที่อกเสื้อเหนือกระเป๋า (ดูรายละเอียดในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรวิชาพิเศษ และเครื่องแบบเนตรนารี)
11. กระโปรงสีเขี้ยวแก่ยาวเสมอเข่า ด้านหน้าและด้านหลังพับเป็นก๊อบหันออกด้านข้างๆ ละ 1 ก๊อบ
12. เข็มขัดหนังสีดำกว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทำด้วยโลหะสีทอง มีลายดุนรูปเครื่องหมายเนตรนารี
13. ถุงเท้าสีขาวพับสั้นเพียงข้อเท้า
14. รองเท้าหนังสีดำแบบนักเรียน หรือผ้าใบสีดำไม่มีลวดลาย หุ้มสันชนิดผูก

ลักษณะการแต่งกายเครื่องแบบที่ดี

ผมเผ้าต้องเข้าทำเสื้อผ้าต้องรัดกุมกระดุมต้องติดสายนกหวีดต้องจัด

เข็มขัดต้องเงาพู่ไม่ยาวถุงเท้าลายไม่ปัดรองเท้าต้องขัดและผูกจัดให้ดีทำที่ต้องสง่า

ทำความเคารพและการจับมือแบบลูกเสือ

การทำความเคารพ

การทำความเคารพเป็นการแสดงคารวะที่ผู้น้อยพึงมีต่อผู้ใหญ่เป็นการทักทายเมื่อพบกัน แสดงถึงความมีระเบียบวินัยเป็นผู้มีมารยาท และรู้จักเป็นพวกเดียวกัน มีความรักใคร่กันและกัน ลูกเสือวิสามัญมีวิธีแสดงความเคารพดังนี้ คือ

1. **วันทยหัตถ์** ให้ทำวันทยหัตถ์ 3 นิ้ว คือยกมือขวาขึ้นให้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดชิดติดกัน และนำนิ้วหัวแม่มือและนิ้วก้อยพับเข้าหากัน โดยเอาปลายนิ้วหัวแม่มือกดทับปลายนิ้วก้อย แล้วยกมือขึ้น เอาปลายนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา ถ้าหมวกสวมทรงอ่อน (เบเร่) ถ้ามิได้สวมหมวกก็ทำอย่างเดียวกับสวมหมวก

หมายเหตุ การทำความเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์ตามปกติลูกเสือใช้ทำความเคารพเป็นการส่วนตัวต่อผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเพื่อนลูกเสือ โดยไม่ได้อยู่ในแถวควบคุม หากอยู่ในแถวมีผู้บังคับบัญชาควบคุมลูกเสือไม่ต้องทำความเคารพ จะทำความเคารพได้ต้องให้ผู้ควบคุมแถวสั่งให้ปฏิบัติ และการทำความเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์เมื่อมีความจำเป็นก็ให้ทำจากท่านั่งได้

2. **วันทยาอวุธ** เป็นท่าทำความเคารพประกอบอาวุธ (ไม้ง่าม) ลูกเสือวิสามัญ เมื่อมีอาวุธ (ไม้ง่าม) ให้ทำความเคารพด้วยท่าวันทยาอวุธดังนี้ คือ

2.1 เมื่ออยู่กับที่ มีคำสั่งให้ทำความเคารพด้วยท่าวันทยาอวุธ หรือประสงค์จะทำท่าวันทยาอวุธเอง ให้ลูกเสืออยู่ในท่าตรงเสียก่อนแล้วยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่าราบ นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยชนกันโดยให้ปลายนิ้วหัวแม่มือกดทับปลายนิ้วก้อย คงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดตรงชิดกัน ให้ปลายนิ้วชี้แตะไม้ง่ามในร่องไหล่ขวา

หมายเหตุ ขณะที่อยู่ในแถวมีผู้บังคับบัญชาควบคุม ถ้าไม่ได้คำสั่ง “วันทยา-อวุธ” ลูกเสือจะต้องอยู่ในท่าเดิมที่อยู่ในแถว หากเป็นการไปตามลำพังหรือไม่ได้อยู่ในควบคุมลูกเสือทำท่าวันทยาอวุธเอง ไม่ต้องมีคำสั่งแต่ถ้ามีคำสั่งบอก “วันทยา-อวุธ” ก็ต้องมีคำสั่งเล็กทำความเคารพให้สั่ง “เรียบ-อาวุธ”

2.2 เมื่อขณะที่เคลื่อนที่ ถ้าอยู่ในท่าแบกออาวุธ (ไม้ง่าม) ให้ลดมือซ้ายลงชิดลำตัว ไม้ง่ามตั้งตรงอยู่ในร่องไหล่ซ้ายและยกแขนขวา ซึ่งมีมือจับนิ้วเหมือนท่ารหัสของลูกเสือ ฝ่ามือแบคว่าใช้ข้างปลายนิ้วแตะไม้ง่าม ศอกงอไปข้างหน้าและอยู่แนวเดียวกับไหล่ หันหน้าไปยังผู้รับการเคารพซึ่งยืนหรือเดินอยู่ (สวนมาหรือเดินไป) เมื่อผ่านผู้รับการเคารพไปแล้ว เลิกทำความเคารพโดยใช้มือซ้ายดันไม้ง่ามขึ้นไปอยู่ในท่าแบกออาวุธดังเดิม พร้อมกับหันหน้าแลตรงลดแขนขวาลง แขนแกว่งไปในท่าตามปกติ

ถ้าลูกเสือคอนอาวุธ (ไม้ง่าม) ไปโดยลำพังแต่ผู้เดียว เมื่อผ่านการเคารพให้ลูกเสือทำความเคารพด้วยท่าแลขวา (ซ้าย) โดยแนบไม้ง่ามชิดลำตัวแขนไม่แกว่ง เมื่อผ่านพ้นผู้การเคารพไปแล้วหันหน้าแลตรง แขนขวาแกว่งตามสบาย

หมายเหตุ ถ้าลูกเสือเคลื่อนที่ไปโดยมีผู้บังคับบัญชาควบคุม การทำความเคารพขึ้นอยู่ที่ผู้ควบคุมไปสั่งหากไม่มีคำสั่งไม่ต้องปฏิบัติ ให้เคลื่อนที่ไปตามปกติ

3. การทำความเคารพด้วยท่าตรง เป็นการทำความเคารพเมื่ออยู่ในแถวควบคุม และจะทำความเคารพเมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งเท่านั้น หรือให้เป็นท่าทำความเคารพตามลำพังที่ไม่สามารถทำท่าวันทยหัตถ์ หรือท่าวันทยาวิรุกได้ เช่น เดินถือของผ่านผู้บังคับบัญชาหรือขณะถือของผู้บังคับบัญชาผ่านมาเป็นต้น

โอกาสที่จะแสดงความเคารพ มีดังต่อไปนี้

1. ต่อธงชาติขณะที่ชักขึ้นลง ธงประจำกองทหาร ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงมหาราช และธงอื่นๆ ที่เป็นตัวแทนขององค์พระประมุขและสมเด็จพระบรมราชินีนาถและธงประจำพระบรมวงศานุวงศ์ ขณะที่เชิญผ่านไป
2. ในขณะบรรเลงเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์ เพลงมหาชัย เพลงสรรเสริญเสือป่า เป็นต้น
3. แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ บังคับบัญชาลูกเสือ บิดามารดา ครู อาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ที่ควรเคารพ นายทหารบก นายทหารเรือ นายทหารอากาศ นายตำรวจ ที่แต่งเครื่องแบบ
4. ลูกเสือต่อลูกเสือด้วยกันจะเป็นชาติเดียวกันหรือต่างชาติ ขณะที่พบกันครั้งแรกของวันหนึ่งๆ เป็นการแสดงว่าเป็นพวกเดียวกันเป็นพี่น้องลูกเสือด้วยกัน

รหัสลูกเสือ

คำว่า “รหัส” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2493 ให้ความหมายคือ เหตุลับ ความลับ ลึกลับ

รหัส จะเป็นการแสดงด้วยกริยา ท่าทาง ด้วยเสียงหรือเครื่องหมายใดๆ ก็ได้ ซึ่งให้รู้ให้เข้าใจซึ่งกันและกันในระหว่างพวกเดียวกัน

รหัสของลูกเสือ เป็นเครื่องหมายเฉพาะในวงการลูกเสือ ซึ่งลูกเสือรับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ของการแสดงรหัสของลูกเสือก็เพื่อให้ลูกเสือรู้และเข้าใจว่าเราเป็นพวกเดียวกัน

วิธีแสดงรหัสของลูกเสือ

การแสดงรหัสของลูกเสือ กระทำโดยยกแขนขวาขึ้นให้ข้อศอกชิดลำตัว หันฝ่ามือไปข้างหน้าสูงเสมอไหล่ ให้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยติดกันโดยใช้นิ้วหัวแม่มือทับนิ้วก้อย อีกสามนิ้วที่เหลือคือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางเหยียดขึ้นไปตรงๆ และติดกัน

นิ้วทั้งสาม ความหมายถึงคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อคือ

- ข้อ 1. ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ 2. ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ 3. ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

โอกาสที่จะแสดงรหัสของลูกเสือ

1. เมื่อลูกเสือกกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณตน เช่น พิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญและในโอกาสทบทวนคำปฏิญาณทุกครั้ง

2. เมื่อพบกับลูกเสือในประเทศและต่างประเทศ เป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน (นอกเครื่องบินก็แสดงรหัสลูกเสือได้)

หมายเหตุ การใช้รหัสเมื่อพบเพื่อนลูกเสือด้วยกัน จะประกอบกำกับการสัมผัสมือด้วย

การจับมือแบบลูกเสือ

การจับมือเพื่อแสดงความยินดีที่พบกัน ลูกเสือใช้จับด้วยมือซ้ายและปฏิบัติต่อกันเช่นนี้ในหมู่ลูกเสือทั่วไป (ในทางสังคมทั่วไปซึ่งไม่ใช่ลูกเสือเขาจับด้วยมือขวา)

วิธีแสดงการจับมือให้ยื่นมือซ้ายออกไปแล้วจับมือซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่งเหมือนกับการจับด้วยมือขวา และต้องจับให้กระชับแน่นพอสมควรเป็นการถ่ายทอดความรัก ความสนิทสนม

ประวัติการจับมือ

เมื่อปี ค.ศ. 1895 ท่านลอร์ด เบเดน โฟเอลล์ (บี.พี.) ได้ถูกส่งไปเมืองอาชันทิ (Ashanti) ชนเผ่าอาชันทิเป็นชนเผ่าอันดุร้ายเผ่าหนึ่ง ชนเผ่าอาชันทิมีพระเจ้าแผ่นดินชื่อ เปรมเป้ (Prempeh) มีอำนาจเด็ดขาดได้ยกกองทัพเข้าไปก่อวาทของอังกฤษเสมอ บี.พี. ได้ใช้กลอุบายล่อม จนจับคิงส์เปรมเป้ได้ บี.พี. ได้แสดงความจริงใจให้ คิงส์เปรมเป้ เห็นว่า กองทัพอังกฤษที่ยกมาครั้งนี้มาอย่างมิตร ไม่ได้มาอย่างศัตรู บี.พี. เข้าหา คิงส์ เปรมเป้ แต่ผู้เดียวโดยปราศจากอาวุธ คิงส์ เปรมเป้ จึงยอมจำนนแต่โดยดีทั้งสองผู้ยิ่งใหญ่เผชิญหน้ากันและยิ้มต้อนรับกัน บี.พี. จึงยื่นมือขวาออกไปให้จับเพื่อมิตรภาพ แต่คิงส์ เปรมเป้ไม่ยอมจับ กลับยื่นมือซ้ายออกไปให้ บี.พี. จับและกล่าวว่า “เราจะเป็นมิตรภาพกันควรจับด้วยมือซ้ายเพราะเป็นมือที่สะอาด เป็นมือที่ไม่ได้จับอาวุธฆ่าฟันกับใคร ส่วนมือขวาสกปรกเป็นมือที่จับอาวุธประหารกัน” บี.พี. เห็นชอบด้วยจึงเปลี่ยนเป็นจับมือซ้าย และบี.พี. ได้นำการจับมือซ้ายมาใช้ในกิจการลูกเสือเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้

คติพจน์ของลูกเสือ

คติพจน์ คือ ถ้อยคำสั้น ๆ อันเป็นคติเตือนใจซึ่งเป็นความจริง อันเป็นแบบอย่างที่ดีที่ลูกเสือพึงรักษา และนำมาใช้เพื่อยึดถือปฏิบัติเป็นการกระตุ้นเตือนใจให้ลูกเสือระลึกถึงหน้าที่อันพึงกระทำ

คติพจน์ของลูกเสือมีดังต่อไปนี้

คติพจน์ของลูกเสือสำรอง “ทำดีที่สุด” (Do Your Best) หมายความว่า การทำเพื่อคนอื่น หรือเพื่อส่วนรวมเป็นการทำที่ดีที่สุด

คติพจน์ของลูกเสือสามัญ “จงเตรียมพร้อม” (Be Prepared) หมายความว่า ลูกเสือต้องเป็นผู้ไม่ประมาท มีความรอบคอบ เตรียมพร้อมอยู่เสมอทั้งกาย ใจ ที่จะทำความดีเพื่อส่วนรวมที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนในการช่วยเหลือผู้อื่นและกิจการมลูกเสือ ด้วยความห่วยใยโดยไม่ประมาทจนเกิดความเสียหาย

คติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “มองไกล” (Look Wide) หมายความว่า มองให้เห็นเหตุผล มองให้เห็นคนอื่น มองให้เห็นส่วนรวม มิใช่มองแต่ตัวเองหรือผลประโยชน์ของตนเอง

คติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ “บริการ” (Service) หมายความว่า เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น แก่ส่วนรวม โดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆ ตอบแทน แต่สิ่งที่จะได้จากการให้บริการคือ การยกย่องสรรเสริญจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ลูกเสือวิสามัญทุกคนพึงยึดมั่นคติพจน์ “บริการ”

คติพจน์ของลูกเสือทุกประเภท ได้แก่ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” หมายความว่า ลูกเสือจะต้องรักษาสัตย์ไว้ยิ่งชีวิต สัตย์แปลว่า ความซื่อตรง จริ่งใจ ซื่อแปลว่า ชีวิต ลูกเสือเมื่อพูดอย่างไรแล้วยอมไม่ละความสัตย์ แม้จะถูกบังคับจนเป็นอันตรายถึงชีวิต ลูกเสือก็ไม่ละเว้นความสัตย์ ยอมตายดีกว่าจะละความสัตย์ (ถือสัตย์ในการประพฤติดี มีคุณธรรม)

คำขวัญของลูกเสือ “จงบำเพ็ญประโยชน์ทุกวัน”

บทบาท หน้าที่ของลูกเสือภายในหมู่ของลูกเสือ

ในการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือมักจะปฏิบัติกิจกรรมเป็นหมู่ โดยถือว่าหมู่ลูกเสือเป็นหน่วยรากฐานสำคัญในการดำเนินงานของกองลูกเสือ เป็นการสร้างค่านิยมให้แก่เด็กที่อยู่ในวัยที่เป็นลูกเสือวิสามัญสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี

หมู่ลูกเสือตามปกติจะเป็นหน่วยทำกิจกรรมที่เล็กที่สุดในหมู่ลูกเสือ หมู่ลูกเสือวิสามัญตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ.2529 กำหนดให้มีลูกเสือวิสามัญหมู่ละ 4 – 6 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วยและในกรณีที่ มีกิจกรรมพิเศษ อาจจัดลูกเสือวิสามัญขึ้นเป็นหน่วยหรือหมู่เฉพาะกิจได้

ตำแหน่งภายในหมู่ หมู่ของลูกเสือวิสามัญมีจำนวน 4 – 6 คน แบ่งตำแหน่งดังต่อไปนี้

ถ้ามีจำนวน 6 คน

1. นายหมู่
2. พลธิการ
3. คนครัว
4. คนหาน้ำ
5. คนหาฟืน
6. รองนายหมู่

ถ้ามีจำนวน 4 คน

1. นายหมู่
2. พลธิการ
3. คนครัว
4. รองนายหมู่

ถ้าเป็นหมู่เฉพาะกิจ มีจำนวน 8 คน แบ่งตำแหน่งดังต่อไปนี้

1. นายหมู่
2. พลธิการ
3. หัวหน้าคนครัว
4. ผู้ช่วยคนครัว
5. คนหาน้ำ
6. คนหาฟืน
7. คนรับใช้ทั่วไป
8. รองนายหมู่

หมายเหตุ ตำแหน่งต่างๆ ภายในหมู่ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญจะแต่งตั้งนายหมู่นั้น โดยหารือ ลูกเสือ

ในหมู่นั้น และแต่งตั้งรองนายหมู่โดยหาหรือนายหมู่ของหมู่นั้น สำหรับตำแหน่งอื่นให้เลือกกันตามความเหมาะสม โดยทำหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ เป็นการถาวร 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษาแล้วแต่ความเหมาะสม

หน้าที่ภายในหมู่ลูกเสือ

1. นายหมู่มีหน้าที่
 - 1.1 เป็นผู้นำในหมู่ของตน
 - 1.2 ฝึกอบรม ปกครอง ดูแลและช่วยเหลือลูกหมู่ให้มีความรัก ความสามัคคี
 - 1.3 วางแผนงานกิจกรรมของหมู่
 - 1.4 เป็นตัวแทนหมู่ในการประชุมนายหมู่
 - 1.5 เป็นประธานที่ประชุมในหมู่ของตน
 - 1.6 จัดการงานธุรการ งานทะเบียนของหมู่
 - 1.7 ช่วยเหลือและแบ่งเบางานของผู้กำกับลูกเสือ
 2. รองนายหมู่มีหน้าที่ช่วยเหลือนายหมู่ และบางครั้งทำหน้าที่แทนนายหมู่ และเป็นกรรมการประจำกอง
 3. พลธิการ มีหน้าที่ดูแลการเจ็บไข้ของสมาชิก เตรียมอุปกรณ์การรักษาพยาบาลและดูแลงานสุขาภิบาลของหมู่
 4. หัวหน้าคนครัว มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องอาหาร และงานครัวของหมู่
 5. ผู้ช่วยคนครัว มีหน้าที่ช่วยหัวหน้าคนครัวในเรื่องอาหารและงานครัว
 6. คนหาน้ำ มีหน้าที่หาน้ำดื่มและน้ำใช้ ขุดหลุมเปียก ทางระบายน้ำ
 7. คนหาฟืน มีหน้าที่หาฟืน ขุดหลุมแห้ง และช่วยคนครัวในเรื่องเตา
 8. คนรับใช้ทั่วไป มีหน้าที่รับใช้งานทั่วไป ตามที่นายหม่อมอบหมาย
- หมายเหตุ หากมีภารกิจอื่นๆ ที่มีได้กำหนดไว้ ให้นายหม่อมอบหมายสมาชิกคนใดคนหนึ่ง รับผิดชอบเป็นกรณีไป

บทบาทของลูกเสือวิสามัญ

การที่จะสมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญได้นั้น จะต้องมีอายุ 16 – 25 ปี หรือกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอาชีวศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา โดยผู้ที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ จะเคยเป็นลูกเสือหรือไม่เคยเป็นมาก่อนเลยก็ได้ โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นสตรี จะสมัครเป็นเนตรนารีวิสามัญ หรือเป็นลูกเสือวิสามัญได้

ลูกเสือวิสามัญเป็นลูกเสือรุ่นโตที่สุดในจำนวนลูกเสือ 4 ประเภท ตามจุดมุ่งหมายของกิจการลูกเสือวิสามัญ เน้นให้ลูกเสือวิสามัญใช้ชีวิตกลางแจ้ง ศึกษาต้นการอาชีพและให้บริการแก่ผู้อื่นโดยมีคติพจน์ว่า “บริการ” (Service) ดังนั้นการบริการเป็นเสมือนหัวใจของการเป็นลูกเสือวิสามัญ ลูกเสือวิสามัญจะต้องยึดมั่นการบริการด้วยความเสียสละและให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมให้มากที่สุด

ความหมายของการบริการ

การบริการในความหมายของลูกเสือไม่ได้หมายถึงเป็นผู้รับใช้ หรือคนงานอย่างที่บางคนเข้าใจ การบริการในความหมายของลูกเสือวิสามัญนั้น ประสงค์ที่จอบรมบ่มนิสัยและจิตใจให้ลูกเสือวิสามัญรู้จักเสียสละช่วยเหลือและบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคม เป็นการสร้างนิสัยให้ลูกเสือวิสามัญไม่เห็นแก่ตัว พร้อมทั้งจะเสียสละประโยชน์ส่วนตนให้บริการแก่บุคคลอื่นหรือชุมชนที่อาศัยอยู่ ได้รู้จักหาความรู้และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต เมื่อลูกเสือวิสามัญเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะสามารถประกอบอาชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เพราะรู้จักเสียสละไม่เอาัดเอาเปรียบคนอื่น

การบริการและการพัฒนาชุมชน

ดังที่ทราบกันแล้วว่าการบริการ คือหัวใจของกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ดังนั้นบทบาทของลูกเสือวิสามัญ คือการดำเนินการตามคติพจน์ “บริการ” การบริการควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การบริการตนเอง หมายความว่า จะต้องช่วยเหลือตนเองให้ได้เสียก่อน การช่วยเหลือตัวเองคือการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านร่างกาย จิตใจ หมั่นศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ในสภาพปัจจุบันลูกเสือวิสามัญบางคนได้ช่วยเหลือกิจการเป็นอย่างดีได้รับการยกย่องชมเชย แต่ถ้าในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนมีปัญหาแสดงว่าลูกเสือวิสามัญคนนั้นยังต้องเข้าใจหลักการบริการดีพอ การที่เราจะให้การบริการแก่ผู้อื่น ตัวเราต้องพร้อมเสียก่อน ดังนั้นลูกเสือวิสามัญต้องเตรียมความพร้อมของตนเองเพื่อการบริการผู้อื่นต่อไป

2. การบริการครอบครัว ครอบครัวเป็นหน่วยสังคมที่เล็กที่สุดมีความรักความผูกพัน มีความอบอุ่นเอื้ออาทรกัน ลูกเสือวิสามัญจึงควรช่วยเหลือครอบครัวในด้านต่าง ๆ ที่สามารถทำได้จนครอบครัวเป็นสุข แล้วจึงให้บริการแก่ชุมชนและสังคม ลูกเสือวิสามัญต้องคำนึงถึงว่าพื้นฐานที่สำคัญคือครอบครัว ถ้าครอบครัวยังมีปัญหาไม่มีความสุขอย่าหวังเลยว่าเราจะทำให้ชุมชนและสังคมมีความสุข

3. การบริการชุมชน ชุมชนในความหมายนี้หมายถึง สถานที่ ที่อยู่ใกล้ชิดกับเราเป็นชุมชนที่เราอาศัยอยู่เช่น โรงเรียน วัด และสถานที่ต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในชุมชน การบริการชุมชนนั้น ในฐานะที่เราเป็นหน่วยหนึ่งของชุมชน คงจะต้องช่วยเหลือพัฒนาชุมชนที่เราอาศัยอยู่ให้ดีที่สุดเท่าที่กำลังความสามารถของเราจะทำได้

4. การบริการสังคม สังคมในความหมายนี้หมายถึงสังคมทั่วไปที่มีขอบเขตกว้างขวางกว่าชุมชน เช่น สังคมในอำเภอ สังคมในจังหวัด การบริการสังคมนั้นนับว่าเป็นงานที่กว้างขวางพอสมควร บางกิจกรรมก็สามารถกระทำด้วยตนเองได้ บางกิจกรรมต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันหลายฝ่าย การบริการสังคมส่วนใหญ่เป็นการขอความช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ

หลักการสำคัญในการให้บริการลูกเสือวิสามัญ

1. บริการด้วยความสมัครใจ คือเต็มใจที่จะให้บริการไม่มีผู้ใดบังคับให้กระทำและบริการ โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน สิ่งที่จะได้รับตอบแทนในการให้บริการคือ เกิดความสุขความภาคภูมิใจในการให้บริการ

2. บริการสิ่งที่เป็นความต้องการของผู้รับบริการ หมายถึง การบริการสิ่งใดแล้วแต่จะต้อง

สอบถามความต้องการของผู้รับบริการว่ามีความประสงค์จะให้บริการหรือไม่ ในบางครั้งเราบริการให้แต่ผู้รับบริการไม่พึงประสงค์ ก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาได้

3. บริการในสิ่งที่มีความจำเป็นต่อส่วนรวม เช่น ช่วยเหลือในการจราจร การทำความสะอาดวัด การกำจัดผักตบชวา เป็นต้น

4. บริการตามความสามารถของคนที่สามารถจะทำได้ คือ ต้องทราบขีดความสามารถของตนเองว่ามีความสามารถเพียงใด และในการให้บริการทุกครั้งต้องทำให้เต็มความสามารถและดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ทุกครั้ง

ลูกเสื่อวิสามัญควรหาโอกาสให้บริการเท่าที่สามารถจะทำได้ โดยคำนึงถึงหลักการที่กล่าวไว้ข้างต้น การบริการ คือ งานของลูกเสื่อวิสามัญ

แบบทดสอบ ประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

คำสั่ง ให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรหน้าข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

- การลูกเสือโลกได้เริ่มขึ้นเมื่อปีใด
ก. พ.ศ. 2440 ข. พ.ศ. 2445 ค. พ.ศ. 2450 ง. พ.ศ. 2455
- กองลูกเสือประเภทแรกที่ได้รับการจัดตั้งคือ
ก. กองลูกเสือสำรอง ข. กองลูกเสือสามัญ
ค. กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ง. กองลูกเสือวิสามัญ
- พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาพระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย เมื่อปีใด
ก. พ.ศ. 2445 ข. พ.ศ. 2450
ค. พ.ศ. 2454 ง. พ.ศ. 2455
- กองลูกเสือแห่งแรกในประเทศไทย ตั้งขึ้นที่ใด
ก. โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ข. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
ค. โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ง. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
- การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญครั้งแรกในประเทศไทยจัดขึ้น ณ ที่ใด
ก. เกาะลอยสวนลุมพินี ข. พระราชวังสราญรมย์
ค. พระราชวังสนามจันทร์ ง. ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- เข็มขัดลูกเสือวิสามัญเหล่าอากาศมีสีอะไร
ก. สีกากี ข. สีดำ
ค. สีเทา ง. สีน้ำตาล
- เครื่องหมายสังกัดของลูกเสือวิสามัญติดที่ใด
ก. ออกเสื้อด้านซ้าย ข. ออกเสื้อด้านขวา
ค. ไหล่เสื้อด้านซ้าย ง. ไหล่เสื้อด้านขวา
- การบริการของลูกเสือวิสามัญควรบริการในข้อใดก่อน
ก. บริการตนเอง ข. บริการครอบครัว
ค. บริการชุมชน ง. บริการสังคม
- ข้อใด **ไม่ใช่** หลักการในการให้บริการของลูกเสือวิสามัญ
ก. บริการในสิ่งที่จำเป็น ข. บริการด้วยความสมัครใจ
ค. บริการตามกำลังความสามารถ ง. บริการตามความต้องการของตนเอง
- ข้อใด **ไม่ใช่** การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมของลูกเสือ
ก. การทำความสะอาด ข. การซ่อมแซมสถานที่
ค. การรณรงค์ทางการเมือง ง. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

เฉลยแบบทดสอบ

1. ค	2. ข	3. ค	4. ก	5. ก
6. ข	7. ง	8. ก	9. ง	10. ค

เรื่องที่เป็นประโยชน์

วันที่รอคอย

ศิริเป็นลูกเสือสำรอง กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เขาเห็นลูกเสือรุ่นพี่ไปเดินทางไกลและแรมคืนที่ชายทุ่งข้างๆ บ้านของเขา ลูกเสือรุ่นพี่เดินทางไปถึงที่แรมคืนที่ช่วยกันกางเต็นท์ จัดที่พัก จัดที่หุงหาอาหารกันอย่างสนุกสนาน คนที่รับผิดชอบกางเต็นท์ก็ตั้งใจกางอย่างรวดเร็ว เมื่อผู้กำกับลูกเสือเดินมาตรวจดูความเรียบร้อยก็เสนอแนะให้หมู่ลูกเสือช่วยกันทำร่องน้ำเล็ก ๆ รอบเต็นท์ เพราะถ้ามีฝนตกน้ำก็

จะได้จะได้ไหลลงร่องน้ำนั้น และตอนกลางคืนให้นำลูกมะนาววางในเต็นท์ป้องกันสัตว์ร้าย

ศิริยื่นดูลูกเสือ เหล่านั้นด้วยความหวังว่า ปีหน้าเขาเป็นลูกเสือสามัญเขาจะได้มีโอกาสกางเต็นท์แรมคืนเช่นนี้ในวันรอคอยว่าถ้าวันนั้นมาถึงเขาคงจะสามารถกางเต็นท์ได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรอคอยอย่างมีความหวัง ย่อมทำให้เกิดพลังที่จะทำดี

สาส์นฉบับสุดท้ายของ บี-พี

น.ส.จุฑามาส ชุมเมืองปัก ผู้แต่ง

ครูพรศักดิ์เป็นผู้กำกับลูกเสือวิสามัญที่มีความมุ่งมั่นในกิจการลูกเสือ ตั้งใจถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ลูกเสือที่ตนรับผิดชอบ เขายึดถือความสำคัญในสาส์นฉบับสุดท้ายของ บี-พี ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกที่เขียนถึงลูกเสือ นำมาให้ลูกเสือได้เรียนรู้และปฏิบัติตาม ข้อแรกของสาส์นกล่าวว่า “จงทำตนให้มีนามดีและแข็งแรงในขณะที่เป็นเด็ก” ดังนั้นครูพรศักดิ์จึงทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หลังเลิกเรียนครูพรศักดิ์และลูกศิษย์กลุ่มหนึ่งจะเล่นฟุตบอลด้วยกันเสมอ สิทธิชัยเป็นหนึ่งในลูกที่มาร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ร่างกายก็แข็งแรงฟุตบอลเป็นกีฬาที่เล่นเป็นทีม ทำให้สิทธิชัยรู้จักผู้คนมากขึ้นรู้ว่าเมื่อไรจะพูดอะไรทำอะไร รู้จักการให้อภัย การรอคอย และการให้ออกาสแก่ผู้อื่น ครูพรศักดิ์สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจของสิทธิชัย ครูพรศักดิ์ก็ยิ่งเห็นด้วยกับสาส์นฉบับสุดท้ายข้อนี้เป็นอย่างยิ่ง รู้สึกขอบคุณท่าน บี-พี ที่ให้สิ่งที่ดีงามแก่เยาวชนรุ่นหลังได้อย่างเป็นนอมตะ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ตัวอย่างและคำสอนที่ดี มีคุณค่าต่อผู้ให้ความศรัทธาเสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 2 กิจการของการลูกเสือและบทบาทของตนเองที่เป็นลูกเสือวิสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 กิจการของคณะลูกเสือไทยและลูกเสือโลก

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 อธิบายกิจการคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย ลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือได้

1.2 อธิบายการดำเนินงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย สภาลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่ การศึกษา กิจการขององค์การลูกเสือโลก ประกอบด้วย สมัชชาลูกเสือโลก คณะกรรมการลูกเสือโลก สำนักงานลูกเสือโลก และความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติได้

2. เนื้อหา

2.1 กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2.2 กิจการขององค์การลูกเสือโลก

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ไบความรู้

3.3 ภาพประกอบ เช่น พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงฉลองพระองค์ชุดลูกเสือ ภาพที่เกี่ยวกับกิจการคณะลูกเสือแห่งชาติและลูกเสือโลก ฯลฯ

3.4 แบบทดสอบ

3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง “ในหมู่ลูกเสือ”และ “พี่น้องลูกเสือ”

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) นำเข้าสู่บทเรียนโดยนำพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฉลองพระองค์ชุดลูกเสือโลก มาให้ผู้เรียนชม แล้วตั้งคำถามว่า “พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งใดในกิจการลูกเสือ”

2) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติประกอบพร้อมแสดงโครงสร้างประกอบ

3) ให้ลูกเสือร่วมร้องเพลงในหมู่ลูกเสือ โดยผู้กำกับลูกเสือร้องเพลงให้ฟังเป็นตัวอย่าง แล้วให้ลูกเสือร้องตาม

4) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายกิจการขององค์การลูกเสือโลกและความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

5) ผู้กำกับลูกเสือให้ผู้เรียนร่วมร้องเพลง “พี่น้องลูกเสือ” โดยผู้กำกับลูกเสือร้องเพลงให้ฟังเป็นตัวอย่าง แล้วให้ลูกเสือร้องตาม

6) สรุปรบทเรียนโดยให้ลูกเสืออธิบายกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ และลูกเสือไทยตามความเข้าใจ แล้วผู้กำกับลูกเสือสอนเสริมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

7) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้ลูกเสือทดสอบตามแบบทดสอบ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่ประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากความสนใจ ความสามารถ และความร่วมมือในการตอบคำถามและกิจกรรมที่ให้ปฏิบัติ

5.2 ให้ลูกเสือทำแบบทดสอบหลังเรียน ลูกเสือควรทำได้อย่างน้อย 60% จึงจะถือว่าผ่าน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือที่เราพร้อมอยู่ ต่างคนต่างรู้จักหน้าที่ทุกอย่าง
ต้องช่วยกันทำ ทำไม่เว้นว่าง งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง จะเสร็จโดยง่ายตาย

พี่น้องลูกเสือ

เราเป็นลูกเสือ ต้องช่วยเหลือกันและกัน
ทำงานอะไร ต้องเข้าไปช่วยกัน (ซ้ำ) เพื่อความสัมพันธ์
มีน้ำใจไมตรี อย่าทำเมินเฉย นิ่งอยู่เลย ไม่ดี
ต้องช่วยกันซี พี่น้องลูกเสือช่วยกัน (ซ้ำ 2 ครั้ง)

กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.1 คณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย ลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

1.2 การดำเนินงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.2.1 สภาลูกเสือแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและพิจารณา รายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

1.2.2 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ และ ตามนโยบายของสภาลูกเสือแห่งชาติ จัดให้มีการฝึกอบรมและการชุมนุมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจัดการทรัพย์สินทำรายงานประจำปี วางระเบียบแบบแผน กำหนดให้มี สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เป็นต้น

1.2.3 คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ ประธานกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมกิจการลูกเสือของจังหวัด พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสือจังหวัด ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานลูกเสือ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เป็นต้น

พระราชบัญญัติ

ลูกเสือ

พ.ศ. 2551

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

เป็นปีที่ 63 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยลูกเสือ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507

(2) พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509

(3) พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528

(4) พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ลูกเสือ” หมายความว่า เด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิง ที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือทั้งใน สถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ส่วนลูกเสือที่เป็นหญิงให้เรียกว่า “เนตรนารี”

“บุคลากรทางการลูกเสือ” หมายความว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการ ลูกเสือ อาสาสมัครลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 6 ให้มีคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย บรรดาลูกเสือทั้งปวงและบุคลากรทางการลูกเสือ

มาตรา 7 พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 8 คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
- (2) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- (3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- (4) ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- (5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

มาตรา 9 ให้กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่ การศึกษาสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 10 ให้กรรมการสภาลูกเสือไทย กรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ กรรมการลูกเสือจังหวัด และกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

หมวด 2

การปกครอง

ส่วนที่ 1

สภาลูกเสือไทย

มาตรา 11 ให้มีสภาลูกเสือไทย ประกอบด้วย

- (1) นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน
- (2) รองนายกรัฐมนตรี เป็นอุปนายก

(3) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษาไทย อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินแปดสิบคนซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งตามพระราชอัธยาศัย

ให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ รองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

สภาลูกเสือไทยอาจมีสภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

มาตรา 12 สภาลูกเสือไทยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (2) ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (3) พิจารณารายงานประจำปีของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 13 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 11 (4) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งอีกได้

มาตรา 14 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 13 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 11 (4) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ส่วนที่ 2

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 15 ให้มีคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรบริหารของคณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วย

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ

(2) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษาไทย ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือชาวบ้าน

(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบห้าคนซึ่งสภานายกสภาลูกเสือไทยแต่งตั้งโดยคำแนะนำของกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตาม (1) และ (2) ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมาจากภาคเอกชน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ รองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 16 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 15 (3) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการใหม่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งแทนก็ได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 14 มาใช้บังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา 17 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย
- (2) ส่งเสริมความสัมพันธ์กับคณะลูกเสือนานาชาติ
- (3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
- (4) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- (5) จัดการทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ให้ความเห็นชอบในการลงทุนเพื่อประโยชน์ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ออกข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้

โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (8) วางระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ
- (9) จัดทำรายงานประจำปีเสนอสภาลูกเสือไทยพิจารณาตามมาตรา 12 (3)
- (10) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- (11) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือ

แห่งชาติมอบหมาย

(12) กำกับดูแล สนับสนุนและส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้าน

(13) จัดตั้งตำแหน่งกิตติมศักดิ์ และตำแหน่งอื่นใดที่มีได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(14) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 18 ให้มีสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานลูกเสือแห่งชาติมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 19 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการคนหนึ่งทำหน้าที่เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ และแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงอื่นในกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่รองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการตามจำนวนที่เหมาะสม โดยการเสนอของเลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการปฏิบัติราชการด้วย

มาตรา 20 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์สินของคณะลูกเสือแห่งชาติหรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน

(2) ทำนิติกรรมสัญญาหรือข้อตกลงอื่น

(3) รับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(4) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของลูกเสือ

(5) จัดให้มีการฝึกอบรมหรือการประชุมลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

(6) จัดทำรายงานประจำปีพร้อมงบดุลเสนอคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(7) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ

(8) ประสานและส่งเสริมสำนักงานลูกเสือจังหวัดและสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

(9) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและตามมติของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 21 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(1) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(2) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(3) ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และค่าบริการอื่นตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(4) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนหรือการร่วมลงทุนกับหน่วยงานและบุคคลภายนอก รวมทั้งผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

(5) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ และทรัพย์สินที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์

(6) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

มาตรา 22 บรรดาเงินหรือรายได้ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติไม่เป็นเงินหรือรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

การใช้จ่ายเงินหรือรายได้ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติให้เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่กิจการลูกเสือตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 23 ให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างในสำนักงาน รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

(2) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน รวมทั้งการเงินและบัญชี ตลอดจนจนกระบวนการดำเนินงาน แผนการเงินและงบประมาณของปีถัดไปต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(3) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและตามนโยบายของสภาลูกเสือไทย

(4) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง และลงโทษทางวินัย พนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(5) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 24 ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้แทนของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ เพื่อการนี้เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่เฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด

มาตรา 25 กิจการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา 26 การบัญชีของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี และต้องจัดให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและการพัสดุของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติทราบอย่างน้อยปีละครั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด

มาตรา 27 ให้สำนักงานลูกเสือแห่งชาติจัดทำงบการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณเพื่อตรวจสอบ

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติทุกรอบปีงบประมาณ แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี

ส่วนที่ 3

ลูกเสือจังหวัด

มาตรา 28 ในแต่ละจังหวัด ให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตจังหวัด

สำหรับการจัดระเบียบการปกครองลูกเสือในกรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นรูปแบบพิเศษให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 29 ให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วย

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(2) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด นายกเหล่ากาชาดจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายอำเภอ นายกเทศมนตรี นายกสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(3) กรรมการประเภทผู้แทนจำนวนห้าคน ได้แก่ ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนสถานศึกษา อาชีวศึกษา ผู้แทนค่ายลูกเสือจังหวัด ผู้แทนสมาคมหรือสโมสรลูกเสือ และผู้แทนจากลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งเลือกกันเองกลุ่มละหนึ่งคน

(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสิบคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของกรรมการลูกเสือจังหวัดตาม (2) และ (3) ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกกรรมการตาม (3) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 30 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 16 มาใช้บังคับกับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา 29 (3) และ (4) โดยอนุโลม

มาตรา 31 คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทาง

ราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

- (2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ
- (3) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
- (4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือจังหวัด
- (5) พิจารณาคำขอการจัดตั้งค่ายลูกเสือตามมาตรา 32
- (6) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือจังหวัด
- (7) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี
- (8) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาในการปฏิบัติงานลูกเสือ
- (9) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการลูกเสือ
- (10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในจังหวัด ซึ่งจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(11) จัดทำรายงานประจำปีและรายงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือในจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(12) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมอบหมาย

(13) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา 32 การจัดตั้งค่ายลูกเสือในจังหวัดใดต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และให้คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดรายงานต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติทราบ การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด

มาตรา 33 ให้มีสำนักงานลูกเสือจังหวัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 เป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือจังหวัด บังคับบัญชาและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือจังหวัด และให้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานลูกเสือจังหวัด

มาตรา 34 การจัดตั้งค่ายลูกเสือ การขออนุญาต และการอนุญาตสำหรับค่ายลูกเสือในกรุงเทพมหานคร ให้นำบทบัญญัติมาตรา 32 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 4

ลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 35 ให้มีสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหารงานลูกเสือในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

มาตรา 36 ให้มีคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย

(1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธานกรรมการ

(2) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้กำกับลูกเสือการศึกษานี้ตำรวจภูธรของทุกอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้กำกับลูกเสือการศึกษานี้ตำรวจนครบาลของทุกสถานีในเขตพื้นที่การศึกษาของกรุงเทพมหานคร

(3) กรรมการประเภทผู้แทน ได้แก่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ผู้แทนสถานศึกษาเอกชน ผู้แทนสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ผู้แทนค่ายลูกเสือ และผู้แทนสมาคมหรือสโมสรลูกเสือ ซึ่งเลือกกันเองกลุ่มละหนึ่งคน

(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของกรรมการตาม (2) และ (3) ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกกรรมการตาม (3) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 37 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 16 มาใช้บังคับกับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา 36 (3) และ (4) โดยอนุโลม

มาตรา 38 ให้คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือทั้งในและนอกสถานศึกษา

(4) ควบคุมดูแลทรัพย์สินในกิจการของลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

(5) พิจารณารายงานประจำปีของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานให้คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดทราบ

(6) ให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประจำปี

(7) ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมลูกเสือ

(8) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับลูกเสือ

(9) กำกับดูแล สนับสนุนและส่งเสริมกิจการลูกเสือชาวบ้านในเขตพื้นที่การศึกษา

(10) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 39 ให้มีสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น

โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหัวหน้าสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา บังคับบัญชาและรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา และให้รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

ส่วนที่ 5

ทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 40 บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือ ได้มาจากการให้ ซื้อมด้วยเงินรายได้ของสำนักงาน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือ แห่งชาติ หรือได้มาโดยวิธีอื่น ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานลูกเสือ แห่งชาติ

การจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนอสังหาริมทรัพย์ของสำนักงานตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้ก็แต่ โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นการโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่น ของรัฐ เมื่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติไม่ขัดข้องและได้รับคำตอบแทนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 41 ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สำนักงานลูกเสือแห่งชาติจะต้องจัดการตามเงื่อนไข ที่ผู้อุทิศให้กำหนดไว้ และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ แต่ถ้ามีความ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว สำนักงานลูกเสือแห่งชาติต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศให้ หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือ แห่งชาติ

มาตรา 42 ทรัพย์สินของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติในเรื่องทรัพย์สินมิได้

หมวด 3

การจัดกลุ่ม ประเภท และตำแหน่งลูกเสือ

มาตรา 43 การตั้ง การยุบ การจัดหน่วยลูกเสือ เหล่าลูกเสือ และประเภทลูกเสือทั้งปวง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 44 การเข้าเป็นลูกเสือ การออกจากลูกเสือ การจัดประเภท ชั้น เหล่า และ การฝึกอบรมลูกเสือในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหาร ลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 45 ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้อำนวยการใหญ่
- (2) รองผู้อำนวยการใหญ่

- (3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่
- (4) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (5) รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (6) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (7) ผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
- (8) รองผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา
- (9) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (10) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (11) ผู้กำกับลูกเสือกลุ่มลูกเสือ
- (12) รองผู้กำกับลูกเสือกลุ่มลูกเสือ
- (13) ผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ
- (14) รองผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ
- (15) นายหมู่ลูกเสือ
- (16) รองนายหมู่ลูกเสือ

มาตรา 46 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บัญชาการใหญ่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นรองผู้อำนวยการใหญ่ และรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการลูกเสือจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และปลัดจังหวัด เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

ให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บัญชาการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาและรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามมาตรา 45 (9) ถึง (16) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 47 ตำแหน่งผู้ตรวจการลูกเสือมีลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ
- (2) ผู้ตรวจการใหญ่
- (3) รองผู้ตรวจการใหญ่
- (4) ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (5) รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (6) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- (7) ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (8) รองผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (9) ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด
- (10) ผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

(11) รองผู้ตรวจการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 48 ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ตรวจการใหญ่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นรองผู้ตรวจการใหญ่

การแต่งตั้งผู้ตรวจการลูกเสือและการกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการลูกเสือตามมาตรา 47 (4) ถึง (11) ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 49 ผู้ตรวจการลูกเสือมีหน้าที่ตรวจตรา แนะนำ ชี้แจง และรายงานเพื่อให้การบริหารงานลูกเสือเป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมของลูกเสือ

หมวด 4

ธง เครื่องแบบ และการแต่งกาย

มาตรา 50 ให้มีธงคณะลูกเสือแห่งชาติ และธงลูกเสือประจำจังหวัดโดยรับพระราชทานจากประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ให้มีธงคณะลูกเสือไทยและธงลูกเสืออื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการร่วมกิจกรรมระดับนานาชาติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 51 เครื่องแบบและการแต่งกายลูกเสือ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 52 ลูกเสือต้องปฏิบัติตามวินัยซึ่งกำหนดไว้ในข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และตามแบบธรรมเนียมของลูกเสือ

2. กิจกรรมขององค์การลูกเสือโลก

2.1 สมัชชาลูกเสือโลก (World Scout Conference) คือ ที่ประชุมของผู้แทนคณะลูกเสือประเทศต่าง ๆ ปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ 163 ประเทศ (ข้อมูลในปี พ.ศ. 2553) ในปัจจุบันมีการประชุมทุก 3 ปี มีหน้าที่กำหนดนโยบายทั่วไป พิจารณาแก้ไขธรรมนูญ และข้อบังคับของคณะลูกเสือโลกรับสมาชิกใหม่ เลือกตั้งกรรมการลูกเสือโลกและพิจารณารายงานข้อเสนอแนะของคณะกรรมการลูกเสือโลก

2.2 คณะกรรมการลูกเสือโลก (World Scout Committee) ประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากผู้แทนประเทศสมาชิก 12 ประเทศ อยู่ในตำแหน่งคนละ 6 ปี มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมกิจการลูกเสือทั่วโลก จัดหาทุนสำหรับส่งเสริมกิจการลูกเสือ แต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานลูกเสือโลก และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนให้เครื่องหมายลูกเสือสุดดีของคณะกรรมการลูกเสือโลก

2.3 สำนักงานลูกเสือโลก (World Scout Bureau) มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา มีเจ้าหน้าที่ประมาณ 40 คนเป็นผู้ช่วย มีสำนักงานสาขาอีก 6 แห่ง คือ

2.3.1 เขตอินเตอร์ – อเมริกา

2.3.2 เขตเอเชีย – แปซิฟิก

2.3.3 เขตอาหรับ

2.3.4 เขตยุโรป

2.3.5 เขตแอฟริกา

2.3.6 เขตยูเรเชีย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

3.1 กิจการลูกเสือของทุกประเทศมีหลักการที่สำคัญอย่างเดียวกัน

3.2 ประเทศสมาชิกมีกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน โดยเน้นการส่งเสริมความสัมพันธ์ของประเทศสมาชิก
หมายเหตุ ศึกษาเนื้อหารายละเอียดในใบความรู้ที่ 2

กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ คณะลูกเสือโลก และความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ

คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล โดยพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของลูกเสือแห่งชาติ คณะลูกเสือแห่งชาติประกอบด้วย ลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์ให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

4. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
5. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
7. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่างๆ ตามความเหมาะสม
8. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีต ประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ ทั้งนี้ โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ

การดำเนินงานของคณะลูกเสือแห่งชาติประกอบด้วย

สภาลูกเสือแห่งชาติ

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

คณะกรรมการลูกเสือเขต

กิจการของคณะลูกเสือโลก และความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

กิจการของคณะลูกเสือโลก

กิจการลูกเสือเป็นขบวนการเยาวชนที่เจริญก้าวหน้าและขยายกว้างไปทั่วโลกมีสมาชิกมากกว่า 30 ล้านคน ใน 163 ประเทศที่อยู่ตามดินแดนและแคว้นต่างๆ การลูกเสือเป็นขบวนการอาสาสมัครไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง เป็นขบวนการทางการศึกษาสำหรับเยาวชนทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ สังคมและศีลธรรม

การลูกเสือเริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) จากแนวความคิดของลอร์ด เบเดน โพเอลล์ และหนังสือ “การลูกเสือสำหรับเด็กชาย” หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเรื่องราวและกำหนดการต่างๆ ชวนให้เด็ก ๆ เกิดความคิดตรงกันในด้านที่จะร่วมใจกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง นั่นคือการจัดตั้งหมู่ลูกเสือขึ้นโดยอิสระและกระจายออกไปทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว แม้ในปัจจุบันโปรแกรมหรือโครงการฝึกอบรมเหล่านั้นก็ยังเป็นที่นิยมแพร่หลายอยู่ทั่วโลก

ปัจจุบันวัตถุประสงค์ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้ก่อให้เกิดภาพลักษณ์แห่งโลก กำหนดการของลูกเสือถูกปรับปรุงให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับความต้องการของเยาวชนและสังคมที่อยู่อาศัย

วัตถุประสงค์หลักของการลูกเสือก็คือ การก่อประสบการณ์ให้กับเยาวชนโดยเป็นการศึกษานอกโรงเรียน ไม่คำนึงถึงเรื่องการเมืองแต่เป็นการร่วมมือกันทุกคนทุกเหล่า เพื่อก่อให้เกิดความเจริญแก่เยาวชนในทางกาย สติปัญญา สังคม จิตใจและศีลธรรม เพื่อเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคมของชาติและของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ปลูกฝังให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้มีสันติสุขในชุมชน ในสังคม ในชาติ และระหว่างชาติด้วย

เป็นวิธีการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี อาศัยความสมัครใจและความเต็มใจเป็นสำคัญความรับผิดชอบพื้นฐาน ยึดมั่นคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เรียนรู้โดยการกระทำและร่วมมือกันทำที่เรียกว่าระบบหมู่ ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคคลโดยใช้หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือจงใจและให้ปฏิบัติกันจริง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมกลางแจ้ง

โดยหลักการดังกล่าวมาแล้วเพื่อความเป็นปึกแผ่น และดำเนินการไปทำนองเดียวกัน ชาติต่างๆ ที่มีกิจกรรมลูกเสือจึงรวมตัวกันเป็นองค์การขึ้น และขนานนามว่า “ลูกเสือโลก” (World Scout) มีธรรมนูญว่าด้วยการปกครองเป็นบทบัญญัติในการดำเนินการ

การดำเนินงานขององค์การลูกเสือโลกโดยสังเขป

องค์การลูกเสือโลก คือ องค์การนานาชาติ ที่ไม่ใช่เป็นองค์การรัฐบาลใดเมืองใดประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ สมัชชาลูกเสือโลก คณะกรรมการลูกเสือโลก และสำนักงานลูกเสือโลก

การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก

ที่ประชุม (Conference) คือ “สมัชชาใหญ่”(General Assembly) ของการลูกเสือโลกประกอบด้วยประเทศสมาชิก 163 ประเทศ จำนวนลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือมากกว่า 30,000,000 คน ตั้งอยู่ในดินแดนต่างๆ มากกว่า 200 แห่ง ประเทศหนึ่งที่จะมีสมาคมนักลูกเสือได้เพียงแห่งเดียวกับแต่ละประเทศจะมีผู้แทนเข้าร่วมประชุมสมัชชาฯ ได้ประเทศละ 6 คน และผู้สังเกตการณ์อีกจำนวนหนึ่ง โดยสมาชิกออกเสียงลงคะแนนได้ 6 เสียง ถ้าประเทศใดมีสมาชิกลูกเสือมากกว่า 1 แห่ง เพื่อสะดวกในการดำเนินงานให้รวมกันเข้าในรูปสหพันธ์

ในการรับรองประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกสมัชชาลูกเสือทุกประเทศจะต้องยอมรับในหลักการขั้น
มูลฐานของลูกเสือโลก เช่น สมาคมลูกเสือแห่งประเทศไทยนั้นๆ จะต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองและยอมรับใน
เรื่องกระบวนการอาสาสมัคร ฯลฯ เป็นต้น

ประเทศหนึ่งจะมีคณะลูกเสือแห่งชาติได้เพียงหนึ่งเท่านั้น และจะเป็นตัวแทนของคณะลูกเสือ
ทั้งหมดในการประชุมสมัชชาลูกเสือ คณะลูกเสือแห่งชาติ อาจประกอบด้วยสมาคมลูกเสือมากกว่าหนึ่ง
รวมกัน มีรูปแบบเป็นสหพันธ์ก็ได้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการลูกเสือร่วมกัน

การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก มีการประชุมทุกกระยะ 2 ปี คือ ตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 32 แต่ต่อมา
ได้มีการเปลี่ยนเป็นการประชุมทุกกระยะ 3 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ครั้งที่ 33 ที่จัดขึ้น ณ ประเทศไทย ในปี พ.ศ.
2536 โดยได้จัดขึ้นที่ประเทศต่างๆ ดังนี้คือ

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2463	ประเทศอังกฤษ
ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2465	ประเทศฝรั่งเศส
ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2467	ประเทศเดนมาร์ก
ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2469	ประเทศสวิสเซอร์แลนด์
ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2472	ประเทศอังกฤษ
ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2474	ประเทศออสเตรเลีย
ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2476	ประเทศอังการี
ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2478	ประเทศสวีเดน
ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2480	ประเทศเนเธอร์แลนด์
ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2482	ประเทศสกอตแลนด์
ครั้งที่ 11 พ.ศ. 2490	ประเทศฝรั่งเศส
ครั้งที่ 12 พ.ศ. 2492	ประเทศนอร์เวย์
ครั้งที่ 13 พ.ศ. 2494	ประเทศออสเตรเลีย
ครั้งที่ 14 พ.ศ. 2496	ประเทศลิชเชินสไตน์
ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2498	ประเทศแคนาดา
ครั้งที่ 16 พ.ศ. 2500	ประเทศอังกฤษ
ครั้งที่ 17 พ.ศ. 2502	ประเทศอินเดีย
ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2504	ประเทศโปรตุเกส
ครั้งที่ 19 พ.ศ. 2506	ประเทศกรีซ
ครั้งที่ 20 พ.ศ. 2508	ประเทศเม็กซิโก
ครั้งที่ 21 พ.ศ. 2510	ประเทศสหรัฐอเมริกา
ครั้งที่ 22 พ.ศ. 2512	ประเทศฟินแลนด์
ครั้งที่ 23 พ.ศ. 2514	ประเทศญี่ปุ่น
ครั้งที่ 24 พ.ศ. 2516	ประเทศเคนยา
ครั้งที่ 25 พ.ศ. 2518	ประเทศเดนมาร์ก

ครั้งที่ 26 พ.ศ. 2520	ประเทศแคนาดา
ครั้งที่ 27 พ.ศ. 2522	ประเทศอังกฤษ
ครั้งที่ 28 พ.ศ. 2524	ประเทศเซเนกัล
ครั้งที่ 29 พ.ศ. 2526	ประเทศสหรัฐอเมริกา
ครั้งที่ 30 พ.ศ. 2528	ประเทศเยอรมนีตะวันตก
ครั้งที่ 31 พ.ศ. 2531	ประเทศออสเตรเลีย
ครั้งที่ 32 พ.ศ. 2533	ประเทศฝรั่งเศส
ครั้งที่ 33 พ.ศ. 2536	ประเทศไทย
ครั้งที่ 34 พ.ศ. 2539	ประเทศนอร์เวย์
ครั้งที่ 35 พ.ศ. 2542	ประเทศอาฟริกาใต้
ครั้งที่ 36 พ.ศ. 2545	ประเทศกรีซ
ครั้งที่ 37 พ.ศ. 2548	ประเทศตูนิเซีย
ครั้งที่ 38 พ.ศ. 2551	ประเทศเกาหลีใต้
ครั้งที่ 39 พ.ศ. 2554	ประเทศบราซิล
ครั้งที่ 40 พ.ศ. 2557	ประเทศสโลวาเกีย

หน้าที่ของสมัชชาลูกเสือโลก

สมัชชาลูกเสือโลกเป็นองค์กรที่กำหนดนโยบายเป็นสำคัญในทุก 3 ปี จะมีการนัดหมายประชุมกันที่ใดที่หนึ่ง เพื่อกำหนดนโยบายหรือให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

รับทราบการดำเนินกิจการของลูกเสือทั่วโลก

เลือกตั้งกรรมการลูกเสือโลก

พิจารณาสมาชิกใหม่ และตัดสินใจในเรื่องการขับออกจากสมาชิก

พิจารณารายงานและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการลูกเสือโลก

คณะกรรมการลูกเสือโลก (World Scout Committee)

คณะกรรมการลูกเสือโลก ประกอบด้วยสมาชิก 12 นาย อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี ซึ่งเป็นผู้แทนของแต่ละสมาคมที่มาร่วมประชุมสมัชชาฯ จะเป็นผู้ลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง โดยวิธีลับ ครั้งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการลูกเสือโลกจะหมดวาระ และจะต้องเลือกตั้งใหม่ในทุกๆ 3 ปี ที่มีการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกแต่ละครั้ง และอาจมีการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างลงเนื่องจากกรณีที่ลาออกก่อนวาระกำหนดหรือตาย ด้วยกรณีใดๆ สำนักงานลูกเสือโลกจะเป็นผู้แจ้งให้บรรดาประเทศสมาชิกทราบล่วงหน้า 6 เดือน และให้ประเทศสมาชิกแจ้งความจำนงค์ขอสมัครเข้ารับการเลือกตั้งไปยังสำนักงานลูกเสือโลกภายใน 8 สัปดาห์ ประเทศที่มีบุคคลร่วมเป็นกรรมการลูกเสือโลกอยู่แล้ว ไม่มีสิทธิ์ในการขอรับการเลือกตั้ง

คณะกรรมการลูกเสือโลกจะมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สถานที่แล้วแต่คณะกรรมการจะกำหนด ประธานคณะกรรมการลูกเสือเขตฯ (Chairman, Regional Scout Committee) อาจได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมด้วย แต่ไม่มีสิทธิ์ออกเสียง

เลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือโลก จะทำหน้าที่เป็นเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือโลก
คณะกรรมการลูกเสือโลกมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

อำนาจของคณะกรรมการลูกเสือโลก

ส่งเสริมภราดรพี่น้องลูกเสือทั่วโลก โดยการเยี่ยมเยียนติดต่อทางจดหมาย การฝึกอบรมและการร่วม
ชุมนุมอื่น

เป็นตัวแทนสมัชชาลูกเสือโลกในระหว่างการประชุม

ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการดำเนินงานต่างๆ ของลูกเสือ

สนับสนุนในการที่จะยอมรับประเทศต่างๆ ที่ยื่นคำร้อง เพื่อขอเข้าเป็นสมาชิกรับและถอนการจดทะเบียน
ดังกล่าว

เพิกถอนหรือระงับข้อบังคับและระเบียบวาระแห่งที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลกพิจารณาข้อเสนอแนะซึ่ง
มาจากประเทศสมาชิกทั้งหลาย

แต่งตั้งตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานลูกเสือโลก

ดูแลการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือโลก

รับผิดชอบในการหาเงินกองทุนเพิ่มเติม

เป็นตัวแทนของสำนักงานลูกเสือในกิจการระหว่างชาติ หรือนานาชาติ

อนุมัติการให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ผู้บริการประโยชน์ต่อกระบวนการลูกเสือแห่งโลก

หน้าที่ของคณะกรรมการลูกเสือโลก

แต่งตั้งกรรมการเฉพาะคราว ตามวาระความจำเป็นในการดำเนินงานเกี่ยวกับปัญหาฉุกเฉินที่
เกิดขึ้น

แต่งตั้งอนุกรรมการซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติแทนเฉพาะเรื่อง โดยปกติจะแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็น
สมาชิกในกระบวนการลูกเสือโลก เช่น การให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์การเงิน ฯลฯ เป็นต้น

แต่งตั้งกรรมการเฉพาะกิจหรือกรรมการที่ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เฉพาะเพื่อพิจารณาปัญหาเฉพาะ
ซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว

เป็นผู้อยู่ในฐานะที่ปรึกษาต่อคณะกรรมการลูกเสือเขตฯ โดยคณะบุคคลเหล่านั้นได้รับการ
เลือกตั้งมาจากสมัชชาลูกเสือในเขตนั้นๆ ซึ่งมีธรรมนูญการปกครองของตน โดยได้รับความยินยอม
เห็นชอบจากคณะกรรมการลูกเสือโลกแล้ว และโดยเนื้อหาแห่งธรรมนูญลูกเสือโลก คณะกรรมการลูกเสือ
เขตฯ ย่อมมีภารกิจและหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการลูกเสือเขตของตน

แต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษาตามความจำเป็นเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อ
การพัฒนาอันมั่นคงหรืออาจเป็นประโยชน์ที่แท้จริงของกระบวนการลูกเสือ

แต่งตั้งกรรมการเกี่ยวกับการศึกษาหรือคณะที่ปรึกษา ตามความจำเป็นเฉพาะเรื่องเพื่อปฏิบัติงาน
ตามภารกิจและหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการลูกเสือจะผู้พิจารณาตามความต้องการในเรื่องนั้นๆ

สำนักงานลูกเสือโลก

ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการดำเนินการให้เป็นไปตามคำแนะนำหรือมติที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก (World Scout Conference) และคณะกรรมการลูกเสือโลก (World Scout Committee) มีเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานลูกเสือโลกและสำนักงานลูกเสือเขตฯ อีก 5 เขต จำนวน 31 คน คือสำนักงานใหญ่ประจำเมืองเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ และที่สำนักงานของคณะลูกเสือเขตฯ ที่คอสตาริกา ฟิลิปปีนส์ เคนยา อียิปต์ และสวิสเซอร์แลนด์

กำเนิดสำนักงานลูกเสือโลกโดยสังเขป

ในปี พ.ศ. 2463 ได้มีการชุมนุมลูกเสือขึ้นครั้งแรกที่กรุงลอนดอน และในการชุมนุมครั้งนี้ได้จัดให้มีการประชุมบรรดาผู้นำทางการลูกเสือนานาชาติครั้งแรกด้วยในที่ประชุมเห็นสมควรให้จัดตั้งสำนักงานลูกเสือโลกขึ้น เพื่อจะได้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางประสานงานของคณะกรรมการลูกเสือนานาชาติ เผยแพร่และพัฒนาการลูกเสือแก่นานาประเทศ

วันที่ 11 ตุลาคม 2463 สำนักงานลูกเสือนานาชาติ (Boy Scout International Bureau) ก็ได้เปิดดำเนินการขึ้นภายในอาคารสำนักงานคณะลูกเสือแห่งประเทศไทยอังกฤษ ในกรุงลอนดอน โดยขอเช่าสถานที่จากสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออังกฤษในการดำเนินงานครั้งนี้

มิสเตอร์ เฟรเดอริก เอฟ. พีบอดี (Mr. Frederick F. Peabody) ซึ่งเป็นคหบดีผู้มั่งคั่งชาวสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ออกทุนค่าใช้จ่ายแก่สำนักงานฯ โดยตลอดสำหรับปีแรก

ผู้อำนวยการกิตติมศักดิ์คนแรก คือ มิสเตอร์ เฮลเบิร์ต เอส. มาร์ติน (Mr. Hubert S. Martin) และยังคงดำรงตำแหน่งเป็นผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายต่างประเทศของคณะลูกเสืออังกฤษด้วยเขาดำรงตำแหน่งอยู่ได้ 18 ปี ก็ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. 2481

ผู้ที่รับช่วงต่อมาก็คือ พันเอก เจ.เอส.วิลสัน (J.S. Wilson) ได้รับตำแหน่งผู้อำนวยการกิตติมศักดิ์คนที่ 2 ขณะเดียวกันเขาเป็นผู้อำนวยการค่ายของกิลเวลล์ปาร์คด้วย

เมื่อพันเอก เจ.เอส.วิลสัน ได้รับแต่งตั้งก็ได้ย้ายที่ทำการของสำนักงานลูกเสือนานาชาติไปที่ใหม่คือ 28 ถนนบักกิงแฮม พาเลซ ในกรุงลอนดอน

ปี พ.ศ. 2482 สงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เกิดขึ้น งานของสำนักงานแห่งนี้ก็ซบเซาลงเพราะการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ นั้นไม่สะดวก

ปี พ.ศ. 2488 สำนักงานลูกเสือนานาชาติก็เริ่มคึกคักขึ้นอีก และได้ย้ายที่ทำการของสำนักงานไปอยู่ที่ 172 ถนนนิวยอร์ก ตำบลเว็ชท์มินเชทอะ เพราะสถานที่เดิมหมดสัญญาเช่า

ปี พ.ศ. 2489 – 2496 ก็ได้หันมาฟื้นฟูการลูกเสือในประเทศลาตินอเมริกาและประเทศอื่นๆ ที่ชะงักไปขณะที่เกิดสงคราม

ปี พ.ศ. 2496 นั้นเอง พลตรี ดี.ซี.สปไร (D.C. Spry) ก็ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานลูกเสือโลก คณะกรรมการบริหารของสำนักงานเห็นว่าควรย้ายที่ทำการไปอยู่ที่ทวีปอเมริกาเพราะสะดวกแก่การหาเงินและรายได้ เพื่อจะได้นำมาค้ำจุนในการดำเนินงาน เพราะลำพังค่าธรรมเนียมสมาชิกประจำจากประเทศต่างๆ นั้นไม่พอที่จะดำเนินงานและขณะนั้นเศรษฐกิจของประเทศในยุโรปต่ำมากเกือบทุกประเทศการหาเงินมาบำรุงสำนักงานจึงทำได้ลำบาก

ดังนั้นสำนักงานลูกเสือโลกจึงย้ายจากกรุงลอนดอนไปอยู่กรุงออตตาวา ในประเทศแคนาดาเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2501

ปี พ.ศ. 2508 ในคราวการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ณ เมืองเม็กซิโก ระหว่างวันที่ 26 กันยายน ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2508 พลตรี ดี.ซี.ซพไร (D.C.Spry) ก็พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานลูกเสือโลกไปตามวาระ คงให้ มีสเตอร์ ริตชาร์ด ที.ลุนด์ (Mr. Richard T. Lund) รักษาการในตำแหน่งจนกระทั่ง พ.ศ. 2510 ในคราวการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกได้ประกาศแต่งตั้ง ด็อกเตอร์ แลสซิโล นาگی (Dr. Laszlo Nagy) แทนตำแหน่งผู้อำนวยการที่ว่างลง โดยเรียกตำแหน่งเสียใหม่ว่าเลขาธิการ (Secretary General) เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2510 และนอกจากนั้นที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลกยังได้มีมติเห็นพ้องต้องกันว่าให้ย้ายสำนักงานใหญ่ สำนักงานลูกเสือโลก จากออตตาวาไปอยู่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นศูนย์แห่งยุโรปและการคมนาคมที่สะดวกที่สุด และขณะนี้เมืองเจนีวาก็คือที่ตั้งสำนักงานนานาชาติหลายสาขา

ปี พ.ศ. 2531 ด็อกเตอร์ แลสซิโล นาگی ได้พ้นวาระจากการเป็นเลขาธิการฯ ซึ่งได้ต่ออายุมาหลายครั้งแล้ว รวมระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการฯ เป็นเวลา 21 ปี ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกเป็นเลขาธิการคนใหม่คือ ด็อกเตอร์ จาร์ค เมอริยอง (Dr. Jacques Morelion) ซึ่งเป็นชาวสวิส และได้ดำรงตำแหน่งนี้และเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2531 เป็นต้นไป

หน้าที่ของสำนักงานลูกเสือโลกมีดังนี้คือ

เป็นศูนย์กลางประสานงานและติดต่อองค์การลูกเสือนานาชาติที่เป็นสมาชิกทั่วโลก

ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่องค์กรการลูกเสือนานาชาติที่ร้องขอไป

ทำหน้าที่วิจัย ค้นคว้า และวางโครงการระยะยาวในการพัฒนาการลูกเสือในนามสมัชชาลูกเสือโลก และกรรมการบริหารลูกเสือโลก

ส่งเสริมให้มีการก่อตั้งองค์การลูกเสือใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นตามความจำเป็นและช่วยพัฒนาองค์การลูกเสือเหล่านั้น โดยการช่วยส่งเอกสารเกี่ยวกับการลูกเสือ จัดให้เจ้าหน้าที่สำนักงานลูกเสือโลกไปเยี่ยมเยียนและจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

จัดการติดต่อโดยตรงกับประเทศในเครือสมาชิก โดยการไปเยี่ยมเยียนของเลขาธิการและผู้ตรวจการสำนักงานลูกเสือโลกเสมอ

แต่งตั้งผู้ตรวจการฝ่ายบริหารและผู้ตรวจการฝ่ายฝึกอบรมในเขตต่างๆ ซึ่งประเทศสมาชิกในสังกัดต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ

จัดให้มีการประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือนานาชาติสองปีต่อครั้ง และจัดกิจกรรมอื่นๆ ระหว่างลูกเสือนานาชาติ สำหรับประเทศในเครือสมาชิกอย่างเพียงพอ

ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการลูกเสือโลก ทั้งตำแหน่งประจำและตำแหน่งชั่วคราว เช่น คณะกรรมการลูกเสือโลก ฝ่ายฝึกอบรม ฯลฯ

ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือนานาชาติ ตามเขตต่างๆ ของสำนักงานลูกเสือโลก และให้มีอนุกรรมการฝ่ายฝึกอบรมประจำเขตนั้นๆ

ออกวารสารลูกเสือฉบับประจำเดือน และวารสารลูกเสือประจำเขตแต่ละเขต เพื่อเผยแพร่ข่าวสารการลูกเสือ

ส่งเสริมให้มีการเยี่ยมเยียนระหว่างประเทศต่างๆ เป็นการตอบแทนซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้คำแนะนำและช่วยเหลือตามโครงการต่างๆ ที่จำเป็น

ช่วยเหลือในการปรับปรุงกิจการลูกเสือ ตามโปรแกรมการประชาสัมพันธ์ทั่วโลก
ทำหน้าที่ติดต่อกับองค์กรอื่นๆ ของโลก เช่น สำนักงานลูกเสือหญิงแห่งโลก องค์กรการสหประชาชาติ ยูเนสโก และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนให้เป็นพลเมืองดี
สำนักงานลูกเสือได้แบ่งการบริหารลูกเสือเป็นเขตๆ แต่ละเขตก็มีผู้ตรวจการฝ่ายบริหารประจำเขตของตน และมีศูนย์กลางดำเนินงานของแต่ละเขตดังนี้ คือ

เขตกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา (Inter American Region) อยู่ที่เมืองซานโฮเซ ในประเทศออสตาริกา

เขตกลุ่มประเทศยุโรป (European Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

เขตกลุ่มอาหรับ (Arab Region) สำนักงานอยู่ที่เมืองไคโร ประเทศอียิปต์

เขตเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

เขตแอฟริกา (Africa Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองไนโรบี ประเทศเคนยา

เขตยูเรเชีย (Urasia Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองยัลตาเคอร์ซัพ ประเทศยูเครน

ภูมิหลังของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย – แปซิฟิก

กรรมการลูกเสือโลกได้จัดตั้งสำนักงานเขตตะวันออกไกล (Far – East Region) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2499 ขณะนั้นมีประเทศสมาชิกอยู่เพียง 10 ประเทศ รวมประเทศไทยด้วย ครั้นต่อมากการลูกเสือในเขตนี้มีการขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ สองปีต่อมามีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 14 ประเทศ จึงได้จัดให้มีการประชุมลูกเสือเขตตะวันออกไกลขึ้น (Far – East Scout Conference) เป็นครั้งแรก ณ เมืองบาเกียว ประเทศฟิลิปปินส์ และต่อมาก็มีการประชุมทุก 2 ปี

ในปี พ.ศ. 2513 ประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 18 ประเทศ และได้เปลี่ยนจากเขตตะวันออกไกลเป็นเขตเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Region) และปัจจุบันนี้มีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 20 ประเทศแล้ว ที่เพิ่มขึ้นมา มีเนปาล บังกลาเทศ ฟิจิ ปาปัวนิวกินี และบรูไน

คณะกรรมการลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก

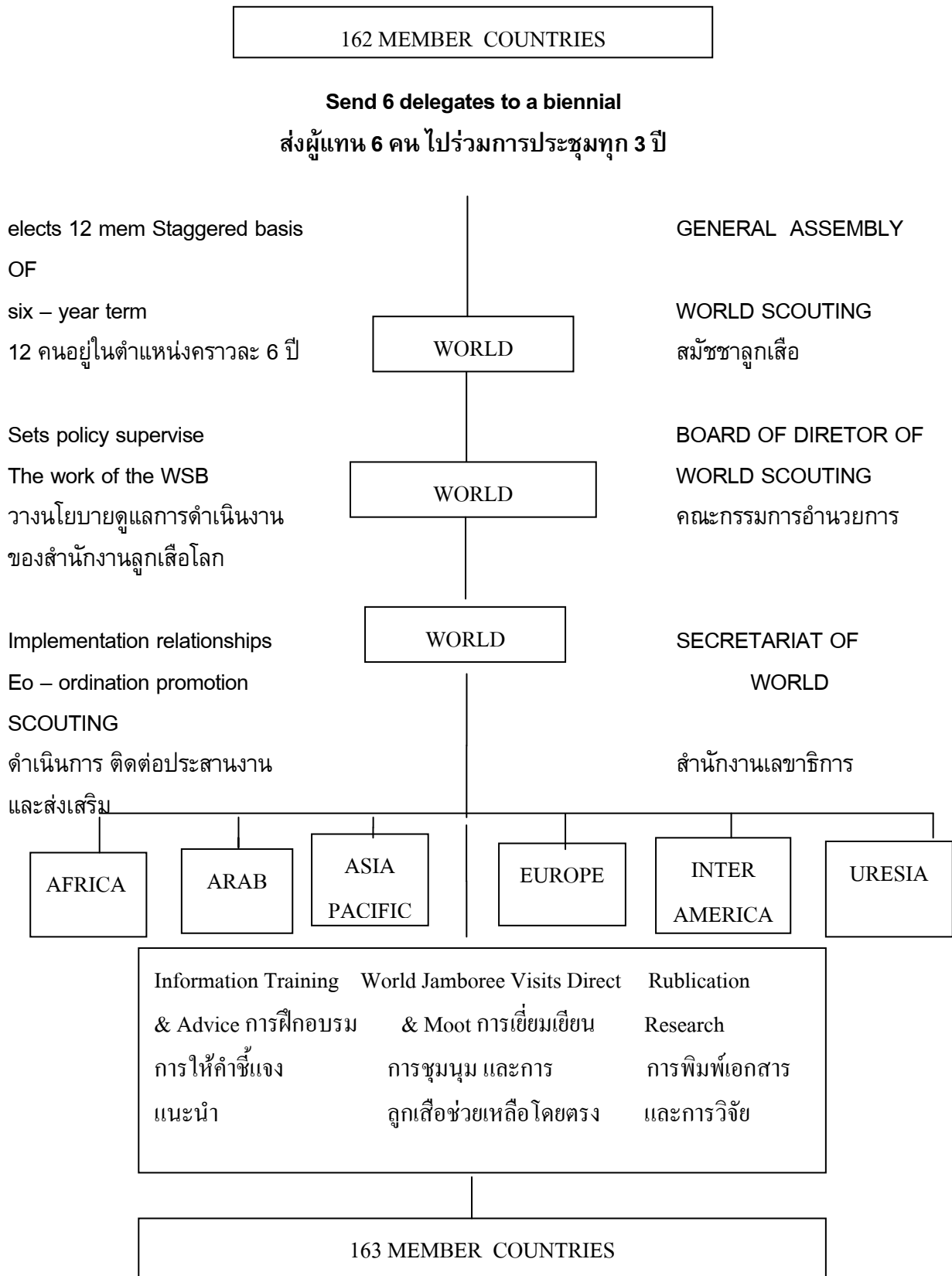
จากธรรมนูญลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก กำหนดให้มีคณะกรรมการ 10 คนจาก 10 ประเทศอยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี โดยที่ประชุมลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก เป็นผู้เลือกตั้งทุกกระยะ 3 ปี ที่มีการประชุมคณะกรรมการชุดนี้จะมีการประชุมทุกปี และอาจจะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือกรรมการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็ย่อมทำได้ตามความจำเป็นในเขตของตน

เกี่ยวกับการเงิน

นอกจากการกำหนดให้เก็บค่าบำรุงลูกเสือโลกสำหรับลูกเสือในเครื่องแบบแล้วยังได้เงินมาจากรางวัลหรือเงินบริจาคมูลนิธิ บริษัทและบุคคลในวงการต่างๆ มีหลายประเทศที่ด้อยพัฒนาได้รับความช่วยเหลือจากกองเงินลงทุนลูกเสือนานาชาติ ซึ่งนำไปช่วยเหลือพี่น้องของเราและสำนักงานลูกเสือโลก เป็นผู้จัดสรรในเรื่องงบประมาณและได้นำเงินกองทุนไปฝากไว้ในธนาคารต่างๆ 10 แห่ง ใน 9 ประเทศ

แผนภูมิการบริหารงานของสำนักงานลูกเสือโลก

WORLD SCOUTING

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือนานาชาติ

ลูกเสือนานาชาติมีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมลูกเสือทุกประเทศมีหลักการที่สำคัญอย่างเดียวกัน
 - 1.1 หน้าต่อพระผู้เป็นเจ้าและศาสนา
 - 1.2 ความจงรักภักดีต่อประเทศชาติของตน
 - 1.3 มีความศรัทธาในมิตรภาพ และความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก
 - 1.4 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
 - 1.5 การยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
 - 1.6 การเข้าเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ
 - 1.7 ความเป็นกลางไม่ขึ้นกับอิทธิพลทางการเมือง
 - 1.8 มีกำหนดการพิเศษสำหรับการฝึกอบรมโดยอาศัยระบบหมุน การทดสอบเป็นขั้นๆ เครื่องหมายวิชาพิเศษ กิจกรรมกลางแจ้ง
2. ยึดหลักการพัฒนาลูกเสือ 8 ประการ
 - 2.1 พัฒนาความคิดเรื่องศาสนา
 - 2.2 พัฒนาให้มีความรู้สึกด้านค่านิยม
 - 2.3 การพัฒนาทางร่างกาย
 - 2.4 การพัฒนาทางสติปัญญา
 - 2.5 การพัฒนาทางสังคม
 - 2.6 สัมพันธภาพทางสังคมในกลุ่มลูกเสือ
 - 2.7 ความรับผิดชอบต่อชุมชน

3. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมีการจัดงานชุมนุมลูกเสือโลก งานชุมนุมลูกเสือเขตต่างๆ เช่น งานชุมนุมลูกเสือเขตเอเชียแปซิฟิก เป็นต้น การจัดงานชุมนุมลูกเสือทำให้ลูกเสือประเทศต่างๆ ได้มีโอกาสมาร่วมชุมนุม ได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ทำให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น มีเพื่อนต่างชาติเพิ่มขึ้น และอาจมีการติดต่อกันหลังจากงานชุมนุมลูกเสือแล้ว จะทำให้ความสัมพันธ์ต่างๆ แนบแน่นขึ้นจากเดิมมีโครงการแลกเปลี่ยนลูกเสือเพื่อศึกษาดูงานกิจการลูกเสือของแต่ละประเทศ ทำให้ลูกเสือได้มีโอกาสร่วมโครงการดังกล่าว ได้ศึกษากิจการลูกเสือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกเสือในประเทศที่แลกเปลี่ยนตามโครงการ ยังผลให้ความสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจการลูกเสือของประเทศมีความผูกพันกันมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าจากหลักการและกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวนั้นกิจการลูกเสือเป็นกิจการที่ส่งเสริมให้พี่น้องลูกเสือทั่วโลกมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ดังนั้นหลักการที่ว่าลูกเสือเป็นมิตรของทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

แบบทดสอบ แผนกิจกรรมที่ 2

คำสั่ง ให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรหน้าข้อคำตอบที่ถูกที่สุด

1. นายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งใดในสภาลูกเสือแห่งชาติ
 - ก. ประธานสภาลูกเสือแห่งชาติ
 - ข. สภานายกของสภาลูกเสือแห่งชาติ
 - ค. อุปนายกของสภาลูกเสือแห่งชาติ
 - ง. ผู้อำนวยการใหญ่ของสภาลูกเสือแห่งชาติ
2. ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติคือใคร
 - ก. นายกรัฐมนตรี
 - ข. รองนายกรัฐมนตรี
 - ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 - ง. อธิบดีกรมพลศึกษา
3. ข้อใดที่ไม่ใช่ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
 - ก. ดำเนินการตามนโยบายของสภาลูกเสือแห่งชาติ
 - ข. ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
 - ค. จัดให้มีการฝึกอบรมลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
 - ง. พิจารณารายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ
4. ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ใด ในคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด
 - ก. ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ
 - ข. ประธานกรรมการฯ
 - ค. อุปนายก
 - ง. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
5. ประธานคณะกรรมการลูกเสือเขตคือใคร
 - ก. นายอำเภอ
 - ข. ปลัดอำเภอ
 - ค. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 - ง. ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
6. ในปัจจุบันสมาชิกลูกเสือโลกมีการประชุมทุก ๆ กี่ปี
 - ก. 1 ปี
 - ข. 2 ปี
 - ค. 3 ปี
 - ง. 4 ปี
7. คณะกรรมการลูกเสือโลก ประกอบด้วยผู้แทนกี่คน
 - ก. 6 คน
 - ข. 8 คน
 - ค. 10 คน
 - ง. 12 คน
8. สำนักงานลูกเสือโลก มีใครเป็นผู้บังคับบัญชา
 - ก. เลขาธิการสำนักงานลูกเสือโลก
 - ข. เลขานุการสำนักงานลูกเสือโลก
 - ค. ผู้อำนวยการสำนักงานลูกเสือโลก
 - ง. ประธานสำนักงานลูกเสือโลก
9. สำนักงานลูกเสือโลกมี สำนักงานสาขา กี่แห่ง
 - ก. 3 แห่ง
 - ข. 5 แห่ง
 - ค. 7 แห่ง
 - ง. 9 แห่ง

10. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการสำคัญของกิจการลูกเสือ

- ก. มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ข. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
ค. ไม่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางการเมือง ง. ไม่จำเป็นต้องมีศาสนา

เฉลยแบบทดสอบ

1.ข	2.ค	3.ง	4.ข	5.ค
6.ค	7.ง	8.ก	9.ข	10.ง

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ทางเตียนเวียนหลงนรก ทางรกวกขึ้นสวรรค์

เด็กชายคนหนึ่งเป็นลูกของคนร่ำรวย เกิดมา พ่อ – แม่ให้ทุกอย่าง ตามใจทุกอย่าง การเรียนไม่มีความตั้งใจถือว่า พ่อ – แม่รวย อยู่มาไม่นานนัก พ่อ – แม่ เสียชีวิตลงทรัพย์สินสมบัติต่างๆ ที่มีอยู่ก็ถูกลูกคนนี้ผลาญหมดจนสิ้น พอหมดทรัพย์สินที่ พ่อ – แม่หาไว้ให้ เด็กคนนี้ก็คิดสั้นเลยฆ่าตัวตาย

แต่มีเด็กอีกคนหนึ่งเกิดมาด้วยความลำบาก อดทนต่อสู้ชีวิตทุกอย่างด้วยตัวเอง มีความตั้งใจเรียน แม้มีอุปสรรคต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน เด็กคนนั้นก็สามารภแก้ปัญหาได้จนประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างราบรื่นทุกวันนี้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า หากคนเราไม่มีความตั้งใจและอดทน ถึงแม้จะมีทรัพย์สินเงินทองมากมายก็ช่วยอะไรไม่ได้ เพราะฉะนั้นลูกเสือเนตรนารีวิสามัญ ควรตั้งใจศึกษาหาความรู้และอดทนต่อความยากลำบากเพื่อความสำเร็จในชีวิต

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือวิสามัญ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บรรยาย ความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้ถูกต้อง
- 1.2 ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือวิสามัญได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 2.2 กฎของลูกเสือเปรียบเสมือนหลักการของศาสนา
- 2.3 การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง/เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เกมสร้างหุ่น
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือบรรยาย คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือประกอบภาพในเหตุการณ์ปัจจุบัน
- 2) ลูกเสือร้องเพลง กฎของลูกเสือโดยผู้กำกับลูกเสือร้องเพลงให้ฟังเป็นตัวอย่างแล้วให้

ลูกเสือร้องตาม

3) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ เตรียมเรื่องแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับเรื่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือโดยผู้กำกับลูกเสือมีหัวข้อเรื่องให้แต่ละหมู่จับฉลากเลือกเรื่อง แล้วให้แต่ละหมู่เตรียมการแสดงบทบาทสมมุติเพื่อนำเสนอต่อไป

4) ให้ลูกเสือออกมาแสดงบทบาทสมมุติเรื่องที่จับฉลากได้โดยให้แสดงที่ละหมู่

5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการแสดงบทบาทสมมุติของลูกเสือ ชักถามรายละเอียดเพิ่มเติมและเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

6) ผู้กำกับลูกเสือเสนอแนะให้ลูกเสือท่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือแล้วนำไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมิน

5.1 สังเกตจากความสนใจ ความสามารถและความร่วมมือในการตอบคำถามและจากกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติเรื่องที่มอบหมาย

5.2 การนำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไปใช้เป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

กฎคำปฏิญาณ

กฎคำปฏิญาณ	ทุกวันเราต่างจดจำ
ไม่เคยลืมคำ	น้อมนำไว้ในดวงใจ
ยึดมั่นหนักหนา	ไม่ว่าจะอยู่แห่งใด
พวกเราลูกเสือ	ยึดมั่นไว้ในคำปฏิญาณ

กฎของลูกเสือ

กฎข้อหนึ่งพึงจำให้ดี	ลูกเสือต้องมีเกียรติเชื่อถือได้
กฎข้อที่สองนั้นรองลงไป	จะภักดีให้ผู้มีพระคุณ
กฎข้อที่สามนั้นบำเพ็ญบุญ	ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นเรื่อยไป
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม ๆ	
กฎข้อสี่นั้นมาคิด	จะเป็นมิตรกับคนทั่วไป
กฎข้อห้าทำเนาเอาไว้	มารยาทนั้นไซ้ร้หัดให้งาม ๆ
กฎข้อหกนรกไม่ตาม	เพราะน้ำใจงามกรุณาสัตว์มัน
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม ๆ	
กฎข้อเจ็ดจงเชื่อฟัง	ในคำสั่งโดยดุษฎี
กฎข้อที่แปดยิ้มยิ้มไว้ซี	ลูกเสือไม่หนีต่อความยากลำบาก
กฎข้อที่เก้าอ้อมเอาไว้มายาก	จะไม่ลำบากเงินทองมากมาย
กฎข้อที่สิบประพาศดีความดี	ทั้งกายวจีมนอพร้อมกัน
นะเธอ อย่าลืม อย่าลืม ๆ	

เกม

สร้างหุ่น

จำนวนผู้เล่น	20 – 40 คน
อุปกรณ์	-
สถานที่เล่น	สนาม
วิธีการเล่น	1. จัดผู้เล่นเป็นแถวแบบรูปวงกลมโดยให้นั่งชิดกัน ผู้นำเกมให้ผู้เล่นคนแรกหันหน้าไปหาผู้เล่นคนทางขวามือ แล้วจัดทำทางต่างๆ ตามที่ต้องการ เช่น จับแขนยกขึ้นบนศีรษะ ในขณะที่ผู้เล่นคนที่จัดทำทางต่างๆ อยู่ ผู้เล่นที่ถูกทำนั้นจะต้องอยู่เฉยๆ ไม่หัวเราะหากหัวเราะจะต้องออกจากการแข่งขัน จะทำต่อกันไปจนครบทุกคน 2. ผู้ที่ไม่หัวเราะเลยจะเป็นผู้ที่ชนะ
ข้อควรระวัง	การจัดทำทางต่างๆ ที่จัดให้ผู้เล่น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้วย
ประโยชน์	1. เป็นการฝึกการควบคุมอารมณ์ และความอดทน 2. ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ใบความรู้

คำปฏิญาณและกฎลูกเสือ

คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

คำว่า “ปฏิญาณ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า “การให้คำมั่นโดยสุจริตใจ”

ลูกเสือจะต้องสำนึกว่า การกล่าวคำปฏิญาณเป็นไปด้วยสมัครใจของตนเอง ไม่มีการบังคับบงกชิ่งจะต้องเข้าใจด้วยว่า ผู้จะเรียกได้ว่าเป็น “คนจริง” เพื่อให้ผู้อื่นนับถือหรือเชื่อถือได้นั้นจะต้องเป็นผู้รักษาคำพูดโดยเฉพาะที่เป็นคำปฏิญาณ หรือคำมั่นสัญญาของตน กล่าวคือ ถ้าสัญญาว่าจะทำอะไรแล้วต้องทำเหมือนปากพูดทุกอย่าง

คำปฏิญาณของลูกเสือไม่มีคำว่า “อย่า” หรือ “ต้อง” คือไม่มีการห้ามหรือบังคับ แต่เป็นคำปฏิญาณหรือคำมั่นสัญญาที่ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้กล่าวรับรองด้วยเกียรติของตนเองด้วยความสมัครใจ

กฎของลูกเสือประกอบด้วยข้อบังคับซึ่งใช้กับลูกเสือทั่วโลก เพื่อให้ลูกเสือถือเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการลูกเสือ ลูกเสือทุกคนจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ประเทศที่เป็นสมาชิกของสมัชชาลูกเสือโลกจะต้องกำหนดให้มีคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำหรับลูกเสือของตน โดยอนุโลมตามหลักการที่กำหนดไว้ในธรรมนูญของสมัชชาของลูกเสือโลก

คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือทุกข้อสอดคล้องกับศีลธรรมของศาสนาทุกศาสนา

คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือทำให้ลูกเสือ มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นมีระเบียบวินัย อยู่ในกรอบประเพณีอันดีงามและไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากใดๆในบ้านเมือง

คำปฏิญาณของลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ มี 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1. ข้าจะจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์

ข้อ 2. ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3. ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

จากคำปฏิญาณของลูกเสือแสดงให้เห็นว่าลูกเสือมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

หน้าที่ต่อชาติ

ชาติเป็นที่รวมของบุคคลคณะหนึ่ง ซึ่งมีเชื้อชาติกำเนิดเกิดมาจากบรรพบุรุษสายเดียวกัน

ชาติไทย คือ แผ่นดินและน่านน้ำที่รวมเรียกว่าประเทศไทย ประกอบด้วย ประชาชน พลเมืองที่รวมกันเรียกว่า คนไทย

ธงชาติ เป็นเครื่องหมายแทนชาติ ฉะนั้น ธงชาติจึงเป็นสิ่งที่ควรแก่การเคารพ เป็นหน้าที่ของลูกเสือทุกคน จะต้องแสดงความเคารพในโอกาสที่ชักธงขึ้นสู่ยอดเสาและชักธงลงจากยอดเสา

พิธีชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา หรือชักธงลงจากยอดเสานั้น เป็นพิธีที่สำคัญอย่างหนึ่งของลูกเสือซึ่งจะต้องกระทำด้วยความพิถีพิถันเป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ชักธงชาติขึ้นลงก่อนชักธงควรเชิญธงชาติไปผูกให้เรียบร้อย และเวลาชักธงลงต้องระวังไม่ให้ธงชาติสัมผัสกับพื้นเป็นเด็ดขาด เมื่อชักธงลงแล้วควรแก่ธงชาติพับให้เรียบร้อย วางบนพานที่เตรียมไว้แล้วเชิญธงชาติไปเก็บรักษาไว้ในที่ที่เหมาะสม

เพลงชาติ เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของไทย ลูกเสือต้องร้องเพลงชาติได้อย่างถูกต้องและเมื่อได้ยินการร้องหรือบรรเลงเพลงชาติต้องแสดงความเคารพทุกครั้ง

ลูกเสือจะต้องปฏิบัติต่อชาติ ด้วยความเคารพ ยกย่อง เคารพ ไม่กระทำการใดๆ อันที่จะนำความเสื่อมเสียมาสู่ชาติของเรา

หน้าที่ต่อศาสนา

ศาสนามีพระคุณแก่เรามาก โดยช่วยแนะนำสั่งสอนให้รู้ผิดชอบชั่วดี สิ่งใดควรละเว้นคือให้เราสร้างความดีละเว้นความชั่วไม่เบียดเบียนกัน ลูกเสือทุกคนต้องมีศาสนา จะเป็นศาสนาใดก็ได้ เพราะทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี โดยการละเว้นความชั่วกระทำแต่ความดี และทำใจให้บริสุทธิ์

ลูกเสือจะต้องประพฤติและปฏิบัติกิจทางศาสนา ตามจารีตประเพณี นับถือด้วยใจบริสุทธิ์ไม่แสดงการลบหลู่ศาสนา ไม่ว่าศาสนาใดๆ ควรหาโอกาสปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาตลอดเวลาที่สามารถทำได้

หน้าที่ต่อพระมหากษัตริย์

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของชาติ ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก ทรงเป็นจอมทัพไทยเป็นที่รวมแห่งความเคารพสักการะและความสามัคคีของคนไทยทั้งชาติ นอกจากนั้นพระองค์ทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ลูกเสือจะต้องถวายความจงรักภักดี เคารพสักการะต่อพระองค์และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ และต่อพระพรหมฉายาลักษณ์ ไม่แสดงกิริยา วาจาอันเป็นการลบหลู่ดูหมิ่นหรือทำให้เสื่อมเสียพระเกียรติยศ ยอมสละเลือดเนื้อถวายชีวิตเป็นราชพลีได้

หน้าที่ต่อผู้อื่น

ดั่งคำปฏิญาณข้อ 2 ที่ว่า ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นหลักสำคัญประการหนึ่งของลูกเสือ และเป็นสิ่งที่ทำให้การลูกเสือนี้ออกเสียง ได้รับการยกย่องจากประชาชนโดยทั่วไป ในการบำเพ็ญประโยชน์ ควรเริ่มจากสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัวตนก่อนได้แก่ ที่บ้านของตนเอง โดยการช่วยเหลืองานในบ้านและครอบครัว ช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้แก่เพื่อน ห่อเรียน โรงเรียนหรือกองลูกเสือที่สังกัด ชุมชน สังคม และประเทศชาติในมีในที่สุดโดยลูกเสือต้องตระหนักว่าการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งมีเกียรติ และปฏิบัติด้วยความสมัครใจ

หน้าที่ต่อการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

ลูกเสือทุกคนมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เปรียบเสมือนศีลของลูกเสือที่ต้องถือปฏิบัติ โดยถือเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม หลักเหล่านี้เป็นหลักสากลซึ่งลูกเสือทุกประเทศถือปฏิบัติเช่นเดียวกันทั่วโลก

กฎของลูกเสือ มี 10 ข้อ ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
- ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
- ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
- ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
- ข้อ 5 ลูกเสือเป็นสุภาพเรียบร้อย
- ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
- ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
- ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์
- ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

หมายเหตุ กฎของลูกเสือ ข้อ 10 นี้ ได้ดัดแปลงมาจากกฎของลูกเสือข้อ 10 ตามธรรมเนียมของสมาชิกลูกเสือโลกที่ว่า “ลูกเสือเป็นผู้สะอาดในทางความคิด วาจา และการกระทำ”

ความหมายและรายละเอียดของกฎลูกเสือ

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ เกียรติของลูกเสือเป็นสิ่งที่มีความยิ่ง เกียรติเป็นศักดิ์สิทธิ์ เมื่อได้กล่าวออกมาแล้วจะทำอย่างไรแล้วต้องปฏิบัติตามคำพูดทันทีโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ และต้องทำด้วยความตั้งใจจริงเต็มความสามารถ คนที่รู้จักรักษาเกียรติเป็นผู้เชื่อถือได้ ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องไม่ยอมให้สิ่งใด ๆ มาทำให้ท่านเสียเกียรติหรือละเมิดคำมั่นสัญญาเป็นอันขาด

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ คือ ลูกเสือต้องมีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และผู้อุปการะคุณ ด้วยการยกย่องเทิดทูนเคารพรัก เมื่อมีภัยอันตรายยอมสละชีวิตป้องกันได้ ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านจะต้องตระหนักถึงเรื่องความซื่อตรง ซื่อสัตย์ และจงรักภักดีต่อ สถาบันทั้ง 3 และผู้มีพระคุณ ต้องแสดงออกทุกเมื่อ ๆ มีโอกาส

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น คือ พยายามกระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ เช่น ช่วยเหลือให้พ้นทุกข์พ้นภัยอันตราย ช่วยกิจการบ้านเมือง งานโรงเรียน และชุมชน ตลอดจนสังคมและประเทศชาติ ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญท่านต้องเตรียมพร้อมเสมอที่จะช่วยเหลือโดยไม่เห็นแก่ความยากลำบาก และควรบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นอยู่เสมอ

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก คือ ลูกเสือต้องมีใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนทุกชั้น โดยไม่เลือกชาติ ศาสนาและชั้นวรรณะ จะเป็นชาติเดียวกันหรือต่างชาติก็ยอมถือว่าเป็นพวกเดียวกัน เป็นพี่น้องกันต้องช่วยเหลือกัน เมื่อพบกันต้องทักทาย ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านจะต้องยอมรับว่าคนอื่นเป็นเพื่อนมนุษย์และไม่รังเกียจความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ควรมองหาส่วนดีของผู้อื่น และไม่ตรีจิตมิตรภาพที่แท้จริงจะเกิดขึ้น

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นสุภาพเรียบร้อย คือ เป็นผู้แสดงกิริยาจาสุภาพอ่อนโยน นอบน้อมมีสัมมาคารวะแก่บุคคลทั่วไป รู้จักยกย่องให้เกียรติแก่ผู้อ่อนกว่า และผู้ที่สูงวัยกว่า ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องคำนึงถึงการแสดงความสุภาพต่อบุคคลทุกๆ ไป โดยเฉพาะ ผู้หญิง คนแก่ และเด็ก แม้กระทั่งฝ่ายตรงข้ามกับท่าน

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ คือ เป็นผู้ มีใจเมตตากรุณา สงสารสัตว์ ไม่ฆ่า ไม่ทรมาน หรือรังแกสัตว์ให้เจ็บปวด เพราะสัตว์ทั้งหลาย มีความรักและห่วงหาชีวิตของตนยิ่งกว่าสิ่งใด ทุกชีวิตปรารถนามีความสุข ความรัก ความอบอุ่น และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันแต่เกลียดกลัวการปองร้าย ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ภารกิจอันสำคัญที่สุดคือการช่วยเหลือผู้อื่น ให้พ้นจากความทุกข์และบริการให้ผู้อื่นได้รับความสุข ดังนั้น จึงควรจะเป็นผู้มีความรักและความเมตตาสัตว์ด้วย

ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ คือ ลูกเสือต้องเชื่อฟังอยู่ในโอวาทคำสั่งสอนและคำแนะนำของบิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ ครูบาอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ การปฏิบัติตามคำสั่งต้องกระทำโดยไม่ลังเล ต้องตั้งใจและอยู่ในระเบียบวินัย ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญท่านจะต้องยอมรับและเต็มใจเชื่อฟังคำสั่งสอน โดยชอบด้วยเหตุผลไม่มีการโต้แย้ง และปฏิบัติด้วยความเต็มใจวินัยจะเกิดในตัวท่าน ซึ่งเป็นวินัยจากภายใน

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก คือ ลูกเสือต้องเป็นผู้ที่มีหน้าตา ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอถึงแม้จะประสบต่อความยากลำบากก็ไม่บ่น ไม่แสดงความย่อท้อให้ผู้อื่นเห็น ใน ฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องร่าเริงอดทน และจะต้องยืนหยัดต่อสู้ด้วยความเข้มแข็งในเมื่อมี เหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้น

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์ คือ ลูกเสือต้องเป็นผู้รู้จักระเห็ดตระหนี่ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายรู้จัก รักษาทรัพย์ และสิ่งของของตนและผู้อื่น รู้จักเก็บหอมรอมริบไว้สำหรับใช้จ่ายตามความจำเป็นไม่ต้อง คอยเบียดเบียนผู้อื่น เมื่อถึงโอกาสอันควรก็อาจสละเพื่อประโยชน์ผู้ที่ได้รับด้วยความเต็มใจ นอกจากจะ รู้จักประหยัดเงินทองแล้ว ต้องรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่าน จะต้องไม่ยอมเสียเวลาหรือเสียเงินสำหรับความสุขสำราญในปัจจุบันแต่ควรใช้โอกาสนั้น เพื่อให้บรรลุ ความสำเร็จในหน้าที่ทั้งในปัจจุบันและอนาคตข้างหน้า

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ คือ ลูกเสือต้องประพฤติตนให้ถูกต้องอยู่ใน ศีลธรรม อยู่ในกรอบประเพณีที่ดี ละเว้นความชั่วและอกุศลกรรมต่างๆ ต้องมีหิริโอตตปปะ คือรู้จัก ละอายต่อบาป เกลียดชังและกลัวความชั่ว ไม่เห็นแกสินจ้างรางวัล มีสติคอยเหนี่ยวรั้งไม่ยอมให้ใจพา ไปในทางที่ผิดมีวาจาไพเราะไม่กล่าวส่อเสียดให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีจิตใจดีคิดร้ายต่อผู้อื่น รู้จักให้อภัยซึ่ง กันกัน ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องเป็นตัวของตัวเอง และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นในทุกสิ่ง ทุกอย่างที่ท่าน คิด พูดและกระทำ

สรุปคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

ในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญต้องจำไว้ว่า การข้ามจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ นั้นมิได้ เป็นแค่เพียงเรียนรู้ในการปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ แต่ลูกเสือวิสามัญต้องใช้กฎของลูกเสือนั้นสำหรับ ปฏิบัติในด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ในปัจจุบันลูกเสือวิสามัญต้องเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น และอาจจะชัก นำเขาเหล่านั้นให้ไปในทิศทางที่ดีหรือทางชั่วได้ ถ้าลูกเสือวิสามัญปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือก็ย่อมเป็นตัวอย่งที่ดี แต่ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือก็อาจจะชักนำผู้อื่นไป ในทางที่ไม่ดี เพราะฉะนั้นลูกเสือวิสามัญจะต้องยึดมั่นคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไว้ตลอดเวลาโดยที่ มิได้หมายถึงการท่องจำแบบนกแก้วนกขุนทอง ต้องจำแล้วนำไปประพฤติปฏิบัติจนเกิดความเคยชินเป็น ปกตินิสัยแล้วจะประสบความสำเร็จในชีวิต

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ไม่เชื่อคำผู้ใหญ่

ในกาลครั้งหนึ่งมีพ่อค้าเกวียนคนหนึ่งพาบริวารออกไปค้าขาย และได้พักอยู่ที่ตำบลหนึ่งในตำบลแห่งนี้มีบ่อเก่า ๆ อยู่บ่อหนึ่งแต่ไม่มีน้ำ พ่อค้าจึงพากันขุดเพื่อจะได้นำพอกินครั้งขุดลึกลงไปก็พบแก้วไพฑูรย์ เป็นจำนวนมาก แม้จะได้มากเพียงใดก็ยังไม่พอกความต้องการของบรรดาบริวารจึงขุดลึกลงไปอีก พ่อค้าหัวหน้าเห็นอัศจรรย์เช่นนี้จึงพูดว่า “พวกเราควรจะพอกันเสียที่ เราได้มากมายพอกความต้องการแล้วไม่ควรขุดต่อไปอีกจะโลกไปถึงไหนกัน” บรรดาบริวารไม่เชื่อฟังจึงขุดลึกลงไปอีก

จนกระทั่งดินทะลุถึงถิ่นที่อยู่พญานาค พญานาคเห็นมนุษย์มารบกวนเช่นนั้นก็โกรธพ่นพิษขึ้นมาใส่บริวารพ่อค้าจนถึงแก่ความหมด คงเหลือแต่พ่อค้าหัวหน้าคนเดียว ต่อมาพญานาคได้ปลอมตัวเป็นบุรุษผู้หนึ่ง มาหาพ่อค้าแล้วถามว่า “เกิดเรื่องอะไรหรือ” พ่อค้าก็เล่าเรื่องให้ฟังโดยตลอดพญานาคได้ฟังดังนั้นก็เปรยขึ้นว่า “เพราะความโลภแท้ๆ เอาเถอะฉันจะชนแก้วไพฑูรย์ไปให้เราแบ่งกันคนละครึ่ง” พ่อค้ายอมตาม พญานาคพาพ่อค้าไปส่งถึงบ้าน แล้วกลับไปอยู่ที่ของตน พ่อค้ากลายเป็นคนร่ำรวยเอาทรัพย์สินออกมาทำบุญทำทานเพื่อกุศลผลบุญในภายภาคหน้า

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเราควรตระหนักอยู่เสมอว่าเราจะต้องเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใหญ่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1)

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 การคบเพื่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักรู้ถึงการเลือกคบเพื่อนที่มีผลต่อชีวิต
- 1.2 อธิบายคุณลักษณะเพื่อนแท้ที่ควรคบได้
- 1.3 มีแนวทางในการเลือกคบหรือหลีกเลี่ยงเพื่อนแต่ละแบบได้

2. เนื้อหา

เพื่อนมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเรา การรู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดีจะนำพาชีวิตให้เป็นสุขได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง/เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เกมหรือเพลง
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือเกริ่นนำเรื่องการคบเพื่อนมีผลอย่างไรต่อชีวิต และให้ลูกเสือ 1-2 คนเล่าประสบการณ์ตรง ทั้งทางให้คุณและให้โทษ

2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็นกลุ่มละ 8 คน (โดยคณะเพศชาย – หญิง) ระดมคุณลักษณะเพื่อนพึงคบหรือมิตรแท้

3) ผู้แทนกลุ่มนำเสนอ ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย เพิ่มเติมตามใบความรู้ ชื่นชมการเรียนรู้ของลูกเสือ และสรุป

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มลูกเสือ

6. องค์กรรอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจตนเอง และเข้าใจเห็นผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

รวมเงิน

รวมเงิน รวมเงินวันนี้ รวมกันให้ต้อยาให้มีผิดพลาด
ผู้หญิงให้เป็นเหรียญบาท(ห้า) ผู้ชายเก่งกาจเป็นห้าสิบบสตางค์

ใบความรู้

คนที่จะคบหา (มิตรแท้ - มิตรเทียม)

การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญ มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าและความเสื่อมของชีวิตอย่างมาก มีหลักธรรมที่เกี่ยวกับเรื่องมิตรที่ควรคบกับที่ไม่ควรคบและหลักปฏิบัติต่อกันระหว่างมิตรสหายดังต่อไปนี้

มิตรแท้ 4 ประเภท	มิตรเทียม 4 ประเภท
1. มิตรอุปการะ มีลักษณะ 4 1 เพื่อนประมาท ช่วยรักษาเพื่อน 2 เพื่อนประมาท ช่วยรักษาทรัพย์สินของเพื่อน 3 เมื่อมีภัย เป็นที่พึ่งพำนักได้ 4 มีกิจจำเป็น ช่วยออกทรัพย์ให้เกินกว่าที่ออกปาก	1. คนปกอลอก ขนเอาของเพื่อนไปถ่ายเดียว 1 คิดเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว 2 ยอมเสียน้อย โดยหวังจะเอาให้มาก 3 ตัวมีภัย จึงมาช่วยทำกิจของเพื่อน 4 คบเพื่อน เพราะเห็นแก่ประโยชน์
2. มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มีลักษณะ 4 1 บอกความลับแก่เพื่อน 2 รักษาความลับของเพื่อน 3 มีภัยอันตรายไม่ละทิ้ง 4 แม้ชีวิตก็สละให้ได้	2. คนดีแต่พูด มีลักษณะ 4 1 ดีแต่ยกหมดของหมดแล้วมาปราศรัย 2 ดีแต่อ้างของยังไม่มีมาปราศรัย 3 สงเคราะห์ด้วยสิ่งที่หาประโยชน์มิได้ 4 เมื่อเพื่อนมีกิจ อ้างแต่เหตุขัดข้อง
3. มิตรแนะนำประโยชน์ มีลักษณะ 4 1 จะทำชั่วเสียหาย คอยห้ามปรามไว้ 2 แนะนำสนับสนุนให้ตั้งอยู่ในความดี 3 ให้ได้ฟังได้รู้สิ่งที่ไม่เคยได้รู้ได้ฟัง 4 บอกทางสุขทางสวรรค์ให้	3. คนหัวประจบ มีลักษณะ 4 1 จะทำชั่วก็เออออ 2 จะทำดีก็เออออ 3 ต่อหน้าสรรเสริญ 4 ลับหลังนินทา
4. มิตรที่มีใจรัก มีลักษณะ 4 1 เพื่อนมีทุกข์ พลอยไม่สบายใจ (ทุกข์ๆ ด้วย) 2 เพื่อนมีสุข พลอยแจ่มชื่นยินดี (สุขๆ ด้วย) 3 เขาดีเตือนเพื่อน ช่วยยับยั้งแก้ไข 4 เขาสรรเสริญเพื่อน ช่วยพูดเสริมสนับสนุน	4. คนชวนฉิบหาย มีลักษณะ 4 1 คอยเป็นเพื่อนดื่มน้ำเมา 2 คอยเป็นเพื่อนเที่ยวกลางคืน 3 คอยเป็นเพื่อนเที่ยวดูการเล่น 4 คอยเป็นเพื่อนไปเล่นการพนัน

หลักปฏิบัติต่อกันระหว่างมิตรสหาย

หลักธรรมที่พึงปฏิบัติต่อมิตรสหาย	หลักธรรมที่มิตรสหายอนุเคราะห์ตอบ
1 เผื่อแผ่แบ่งปัน	1 เมื่อเพื่อนประมาท ช่วยรักษาป้องกัน
2 พุดจาพินิจ	2 เมื่อเพื่อนประมาท ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของเพื่อน
3 ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	3 ในคราวมีภัย เป็นที่พึ่งได้
4 มีตนเสมอ ร่วมสุขร่วมทุกข์ด้วย	4 ไม่ละทิ้งในยามทุกข์ยาก
5 ซื่อสัตย์จริงใจ	5 นับถือตลอดถึงวงศ์ญาติของมิตร

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เพื่อนแท้

เมื่อหมาป่ากำลังหิวโซ มันจึงเดินหาอาหารอยู่ทั่วไป มันได้เห็นกระทายน้อยสองตัว มันดีใจนักจึงแอบซุ่มอยู่ในพงหญ้า "ฉันให้หญ้าก้อนนี้แก่เธอกี่แล้วกัน" กระทายขาวบอกกับกระทายดำ"ขอบใจเธอมากนะเพื่อน" กระทายดำยิ้มนิดนึง"แล้วไม่มีอะไรให้ฉันเลยหรือ" หมาป่ากระโดดออกจากพุ่มไม้มาอยู่ตรงหน้ากระทายทั้งสองอย่างรวดเร็ว"พระเจ้าช่วย ได้โปรด อย่าทำร้ายพวกเราเลยนะ" กระทายขาวร้องขอชีวิต"ท่านหมาป่าผู้มีสง่าราศี ท่านปล่อยฉันไปเถอะนะจ๊ะ" กระทายดำอ้อนวอนเช่นกัน"จะทำอย่างไรดีล่ะ พวกเจ้าทั้งสองเป็นเพื่อนกันเสียด้วย ฉันจะปล่อยไปคงไม่ได้หรอก เพราะตัวฉันเองก็หิวมาก แต่ปากปากและท้องของฉันคงกินได้เพียงตัวเดียวก่อนส่วนอีกตัวคงต้องเอาไว้ทีหลัง ใครจะให้ฉันกินก่อนดี" หมาป่าบอกอย่างอารมณ์ดีกับเหยื่อตรงหน้าทั้งสอง"กระทายขาวเนื้อนุ่มกว่าฉันแน่ เพราะแม้แต่ฉันยังสีขา ส่วนฉันเนื้อคงเหนียวมาก ท่านดูซิขนของฉันสีด้าอัปลักษณ์ยิ่งนัก" กระทายดำแสดงความเห็นแก่ตัวทันที"แถมนี้ช่างน่ารังเกียจยิ่งนัก ฉันอุตส่าห์แบ่งปันหญ้าให้แกได้กิน แต่กลับเห็นแกตัว พุดเอาตัวรอดแต่เพียงลำพัง" กระทายขาวโมโหกระทายดำมาก"ในสถานการณ์แบบนี้ ใครไม่รักตัวเองบ้างล่ะ ฉันเองก็กลัวตายหรือแกไม่กลัวตายหา? "กระทายดำถามกลับไป"ถึงฉันจะกลัวตาย แต่การที่ฉันตายอย่างมีศักดิ์ศรียังคงดีกว่าการที่ฉันจะต้องตายอย่างละอายใจ" กระทายขาวบอกอย่างทรนง"จริงด้วยซิ พวกเจ้าทั้งสองคงกลัวตายกันแน่ กระทายดำอย่างเจ้า มันใจดำสมกับตัวของเจ้า เอาเป็นว่าฉันจะกินพวกเจ้าทั้งสองพร้อมๆกันเลยดีกว่า"หมาป่าพุดจบจึงใช้เล็บที่แหลมคม ตวัดไปที่ตัวกระทายดำและกระทายขาวอย่างรวดเร็ว จากนั้นจึงจับกระทายทั้งสองตัวกินเป็นอาหารอันโอชะทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การมีเพื่อน ไม่จำเป็นต้องมีมากมาย ขอเพียงมีเพื่อนที่รู้จักกัน และเข้าใจกัน ยามมีภัยคอยช่วยเหลือกันได้ก็เพียงพอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 3 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 สามารถสร้างสัมพันธภาพและสื่อสารเชิงบวกกับผู้อื่นได้
- 1.2 อธิบายบรรยายวิธีการสร้างสัมพันธภาพและสื่อสารเชิงบวกกับผู้อื่นได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การสร้างสัมพันธภาพ
- 2.2 การสื่อสารเชิงบวก

3. สื่อการเรียนรู้

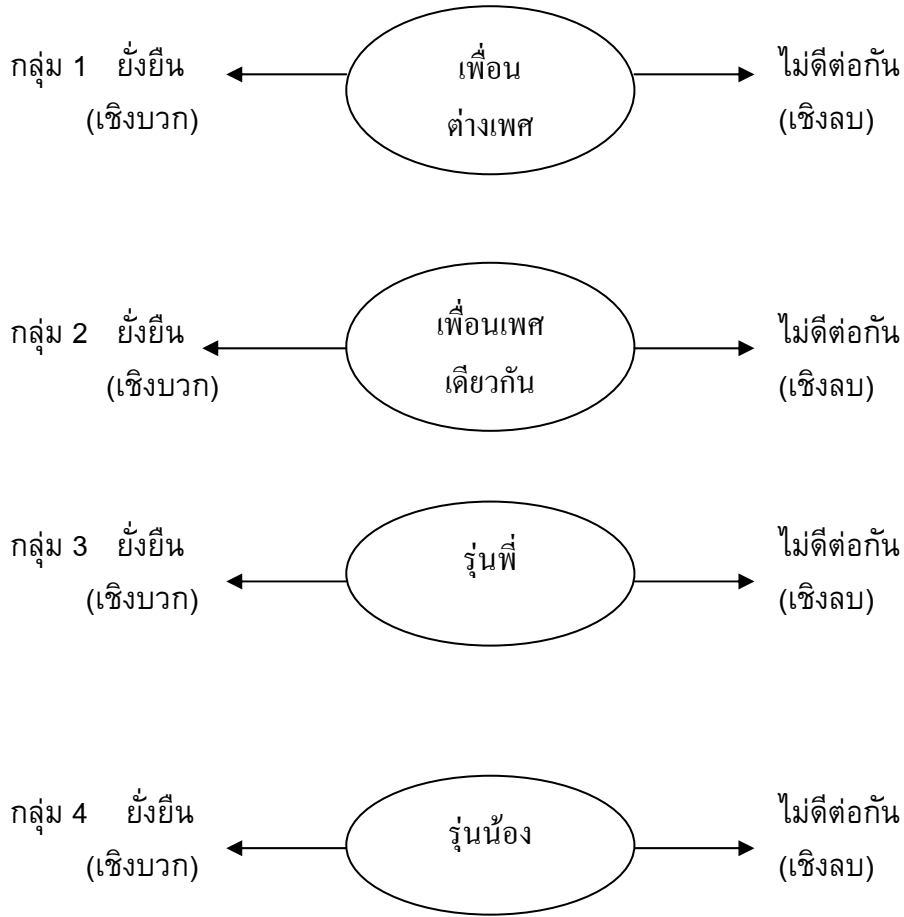
- 3.1 แผนภูมิเพลง เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เกมหรือเพลง
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความเป็นวัยรุ่นสร้างและเสริมสัมพันธภาพกับเพื่อนๆ หรือผู้อื่น ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ ตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และโยงไปสอดคล้องสัมพันธภาพกับกฎลูกเสือข้อที่ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

2) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือเป็น 4 กลุ่ม โดยกำหนดให้ลูกเสือชาย-หญิงคละกัน แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้และร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการหรือคำพูดใดบ้างในการสร้างสัมพันธภาพและสื่อสารตามหัวข้อ ในเวลา 20 นาที ดังนี้

3) ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานอภิปราย กลุ่มละ 2 นาที

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสารเชิงบวก และผลดีต่อชีวิตประจำวัน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และเห็นความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพ และการสื่อสารทางบวก

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

ร่วมเฮฮา

ร่วมเฮฮา เมื่อเรามาเจอกัน (ซ้ำ) ไม่รู้เป็นอย่างไร ไม่รู้เป็นอย่างไร ไม่รู้เป็นอย่างไร ใจมัน
ผูกพัน

อยู่ใกล้กัน ความสัมพันธ์เรามากมี (ซ้ำ) ไม่รู้เป็นอย่างไร ไม่รู้เป็นอย่างไร ไม่รู้เป็นอย่างไร
ใจมันผูกพัน

เมื่อจากกัน อย่าลืมสัมพันธ์ไมตรี (ซ้ำ) ไม่รู้เป็นอย่างไร ไม่รู้เป็นอย่างไร ไม่รู้เป็นอย่างไร
ในมันผูกพัน

ใบความรู้

การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

การสื่อสาร เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยทั้งการพูดคุยและ
ท่าทางอิริยาบถต่างๆ ดังนั้นทักษะในการสื่อสารทั้งภาษาและท่าทางก็จะส่งผลให้อยากพูดคุยเล่าปัญหา
ต่างๆให้ผู้ฟังมากขึ้น ดังแนวทางต่อไปนี้

- สบตาขณะพูดคุยกัน จะทำให้รับรู้และเข้าใจถึงความรู้สึกซึ่งกันและกัน
- แสดงสีหน้าที่รับฟังและยิ้มแย้มแจ่มใส
- แสดงท่าทางที่รับฟังอย่างตั้งใจและสนใจ โดยผงกศีรษะรับฟัง โนมัตตัวเข้าหา
- พยายามทำความเข้าใจถึงความรู้สึกและอารมณ์ โดยการสังเกตสีหน้าท่าทางเพื่อ

สามารถสื่อสารตอบกลับได้อย่างเหมาะสม

- ขณะสื่อสารอาจใช้การสัมผัส โดยการจับมือ จับต้นแขน โอบกอดจะทำให้ลูกรู้สึก

อบอุ่น ใกล้ชิด สนิทสนม อยากรู้สึกด้วย

- การพูดคุยแต่ละเรื่อง ควรปรับระยะห่างระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังอย่างเหมาะสมเพื่อสะดวกในการ
แสดงสีหน้า ท่าทาง และน้ำเสียง

การเป็นผู้ฟังที่ดี จะทำให้คนพูดกล้าที่จะเข้ามาพูดคุย ปรีกษาและแสดงความคิดเห็นได้
อย่างเต็มที่ด้วย เทคนิคการเป็นผู้ฟังที่ดีมีดังนี้

- ตั้งใจและสนใจฟัง โดยหันมาสบตา พร้อมทั้งพยายามทำความเข้าใจในประเด็นที่พูด
- ขณะที่ฟังควรแสดงการยอมรับฟังเรื่องที่พูด โดยพยักหน้า สบตาหรือยิ้ม
- พยายามสังเกตพฤติกรรมที่คนพูดแสดงออกมา จะทำให้เข้าใจความรู้สึกมากขึ้น
- ควรมีการตอบโต้และถามคำถามไปบ้าง โดยใช้คำถามที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิด

ความรู้สึกมากขึ้น

เมื่อฟังแล้วไม่ควรรีบสรุป หรือวิพากษ์วิจารณ์ในทันที ควรให้พูดจนจบเรื่องแล้วจึงค่อยแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ลักษณะของการสื่อสาร

การสื่อสารมีทั้งทางบวกและทางลบ รวมทั้งการสื่อสารที่ไม่ตรงไปตรงมา

- การสื่อสารทางบวก ทำให้ผู้รับพอใจและทำให้ภูมิใจ เช่น การชื่นชม ยอมรับ มอง สบตา จับมือ พูดคุยด้วยความเป็นมิตร การให้สิ่งที่ต้องการ ฯลฯ

- การสื่อสารทางลบ ทำให้ผู้รับเสียใจและรู้สึกด้อย เช่น การพูด ตำหนิ ตำทอ ประชดประชัน เปรียบเทียบกับผู้อื่นในท่าที่ดูหมิ่น หรือมีการให้แต่ปรับว่า ล้ำเลิกด้วย ฯลฯ

- การสื่อสารที่ไม่ตรงไปตรงมา เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่ง แต่มีความคิดและความรู้สึกอีกอย่างหนึ่งซ่อนอยู่เป็นลักษณะไม่จริงใจ ไม่ซื่อสัตย์ เช่น การแสดงท่าทีคำพูดเหมือนชื่นชมแต่ตอนท้ายจะดูสับสน หรือมีความหมายไปทางลบ เช่น

“เธอเป็นคนดีที่สุดคนหนึ่งในโลก.....ถ้าคนอื่นตายหมด” หรือ

“ลายมือสวยจริงๆ เหมือนนุ่งตีกัน”

ความใส่ใจ แสดงออกได้ทั้งคำพูด สายตา ท่าทาง ซึ่งแต่ละคนอาจเลือกรับการใส่ใจทางบวก ปฏิเสธการใส่ใจทางลบและความใส่ใจเคลือบแฝง เราสามารถปรับเปลี่ยนการใส่ใจให้เหมาะสมกับบุคคล เวลาและสถานการณ์

วิธีการสื่อสารที่ดีไม่เพียงแต่การพูดจานุ่มนวล อ่อนหวาน มีเหตุผลเท่านั้น แต่ต้องรู้จักพูดจาให้เข้าใจและชัดเจน สื่อความหมายให้ตรงตามความต้องการของผู้พูด เช่น พูดชมเชย ไม่ใช่พูดประชดประชัน นอกจากนี้การสื่อสารที่ดีต้องสื่อสารได้โดยตรงระหว่างผู้พูดและผู้ฟังอีกด้วย

วิธีสื่อสารที่ไม่ดี ได้แก่ การสื่อสารที่กล่าวอ้าง หรือกล่าวโทษอีกฝ่าย วิธีการพูดเช่นนี้ทำให้โต้เถียงกันมากกว่าที่จะเข้าใจกันได้ ดังนั้นหลักการสื่อสารที่จะส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีควรเริ่มต้นที่การพูดถึงความรู้สึก ความต้องการของตนเองก่อน

หลักทั่วไปของการสื่อสารที่ดี

- บอกความรู้สึกนึกคิดของตนก่อน
- ถามและรับฟังความเห็นของอีกฝ่ายหนึ่ง
- ถ้าคู่สนทนายอมรับก็ให้ขอบคุณและแสดงความชื่นชม ถ้าคู่สนทนาปฏิบัติไม่ได้ให้

พยายามหาทางปรับให้ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย

การสื่อสารที่วัยรุ่นต้องการ

วัยรุ่นแม้จะเป็นเด็กที่เริ่มเปลี่ยนวัยแต่ยังต้องการความรัก ความอบอุ่น ความสนใจจากพ่อแม่ เช่นเดียวกับเด็กวัยอื่นๆ เพียงแต่รูปแบบของความรัก ความสนใจอาจแตกต่างกันไปบ้าง เช่น

- ต้องการความชื่นชมในสิ่งที่เขารับผิดชอบได้ หรือสิ่งที่เขาตั้งใจทำ แม้จะไม่เก่งไม่ฉลาดเท่าคนอื่น แต่เป็นความสามารถและความเป็นตัวของตัวเอง

- ต้องการให้ปลอดภัย ให้กำลังใจเมื่อคราวผิดพลาดหรือท้อแท้

- ต้องการความรักที่ให้อิสระ ให้ออกมาเป็นส่วนตัวในขอบเขตที่เป็นธรรมชาติ
- ไม่ต้องการสื่อสารทางลบ เช่น การดูต่ำ ประชดประชัน เปรียบเทียบให้ด้อย
- ยังต้องการความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการกินอยู่ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว
- ต้องการคำพูดที่อ่อนโยน ไพเราะในการตักเตือน หรือชี้แนะทางในการปรับตัว

ผลของการสื่อสารที่เหมาะสม เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความภูมิใจในตัวเอง และเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคนในครอบครัวและเป็นแนวทางให้เรียนรู้ที่จะปรับตัวในสังคมต่อไป ในทางกลับกันถ้าได้รับการสื่อสารทางลบอยู่เสมอจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจ น้อยใจและไม่ร่วมมือในคำตักเตือน บางครั้งมีการต่อต้านเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นแทน ซึ่งจะเกิดปัญหาอื่น ๆ ได้ เช่น หนีออกจากบ้าน ถูกชักจูงเข้ากลุ่มเสี่ยงต่างๆ ติดยาเสพติด ฯลฯ

วิธีการที่ทำให้วัยรุ่นยอมรับ และไม่เสียความรู้สึกด้านดีของตน ทำได้ด้วยการทำหน้าที่พฤติกรรมแทนการตำหนิตัววัยรุ่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ไม่ควรตำหนิตัววัยรุ่นด้วยคำพูดว่า เป็นนิสัยไม่ดี หรือสันดานไม่ดี เพราะจะทำให้วัยรุ่นโกรธ ต่อต้านไม่ยอมรับ หรือแกล้งเป็นอย่างนั้นจริงๆ
- ไม่ควรตำหนิลามไปถึงพ่อแม่ เช่น “อย่างนี้พ่อแม่ไม่เคยสอน ไซ้ใหม่” เพราะสร้างความรู้สึกต่อต้านอย่างแรง เป็นอันตรายต่อการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์
- ไม่ควรตำหนิแล้วลามไปถึงเรื่องอื่นๆ เรื่องในอดีต เรื่องที่ผ่านมาแล้ว เรื่องที่เคยตำหนิไปแล้ว
- ไม่ควรตำหนิแล้วคาดหวังว่า วัยรุ่นคงแก้ไขไม่ได้ หมดหวัง
- ไม่ควรตำหนิแล้วซ้ำเติม ประชดประชัน เสียดสี เช่น “ไซ้อะไรคิดเนี่ยะ หัวนะมีหรือเปล่า” “พ่อแม่ให้มาแค่นี้” “เธอไปเกิดใหม่ดีกว่า”
- ไม่ควรนำไปผูกพันกับเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน เช่น “เธอรักพ่อแม่หรือเปล่า ถ้ารักทำไมทำอย่างนี้”
- ไม่ควรใช้คำพูดหยาบคาย ไซ้คำพูดสุภาพ จริงจังแต่มนุ่มนวล

เรื่องที่เป็นประโยชน์

นกกระจอกลิ้นขาด

นานมาแล้ว มีตากับยายเลี้ยงนกกระจอกไว้ตัวหนึ่ง ตานั้นรักนกกระจอกมาก ส่วนยายไม่รักเลย อยู่มาวันหนึ่ง ตาเข้าป่าไปหาผลไม้ ส่วนยายเฝ้าบ้าน เมื่อยายซักผ้าเสร็จแล้วก็จะลงแป้ง จึงใส่แป้งมันไว้ในขัน ฝ่ายนกกระจอกก็นึกว่ายายเอาแป้งมันมาใส่ขันให้กิน นกกระจอกก็เลยกินเสียหมดขัน ยายรู้เข้าก็โกรธ จึงตัดลิ้นนกกระจอก แล้วไล่ให้ไปอยู่ป่า

เมื่อตากลับมาจากป่า ไม่พบนกกระจอก พอรู้เรื่องจากยายว่ายายได้ตัดลิ้นแล้วไล่เข้าป่าไปแล้ว ก็เสียใจมาก จึงออกไปตามหาในป่า ในที่สุดก็พบนกกระจอกตัวนั้น นกกระจอกก็เลี้ยงอาหารและร้องเพลงให้ตาดัง และก่อนที่ตาจะกลับบ้านนกกระจอกก็นำของขวัญมาให้ตา โดยเอาหีบสองใบ มาให้ตาลืออก ใบหนึ่งหนัก และอีกใบหนึ่งเบา ตานั้นเป็นคนใจมั่งคั่ง ไม่โลภมากจึงเลือกหีบที่เบา เมื่อนำหีบใบนั้นมาถึงบ้านก็เปิดดูปรากฏว่าในหีบมีทองคำ เพชร พลอย มากมาย ฝ่ายยายเมื่อตาเล่าเรื่องให้ฟังทั้งหมดก็เกิดความโลภอยากได้หีบใบหนัก จึงเดินทางเข้าป่าไปหานกกระจอกเทศทันที นกกระจอกเทศก็แสนดี ยกหีบ 2 ใบ ออกมาให้ยายเลือกร ยายก็เลือกหีบใบที่หนักเพราะอยากได้สมบัติมากกว่าที่ได้ไป แล้ว ระหว่างเดินทางกลับบ้านนั้นยายอยากรู้ว่าในหีบที่หนักแสนหนักนั้นมีอะไร อุดใจไว้ไม่ได้จึงเปิดออกดูก็ปรากฏว่ามีงูเต็มไปหมด ยายถึงกับร้องลั่น...วิ่งหนีเอาตัวรอดมาได้ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ยายก็พฤติตนเป็นคนดี มีเมตตา ไม่โลภมาก และมีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประกอบแต่กรรมดีตลอดมา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลภมาก ลากหาย

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 อธิบายถึงความสำคัญของการรักษาและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชนและของชาติ คือ เบญจกมุติ ได้อย่างถูกต้อง

1.2 อธิบายถึงวิธีการแสดงความรักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชนและของชาติ คือ เบญจกมุติ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. เนื้อหา

5 กุมิหรือเบญจกมุติ ได้แก่

1. กุมิประวัติ
2. กุมิธรรม
3. กุมิพล
4. กุมิประชาไท
5. กุมิใจในความเป็นไทย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง/เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 วิดีทัศน์ 2 เรื่อง

- 1) เรื่องพระนเรศวร หรือ บางระจัน หรือภาพประวัติศาสตร์ในการสู้รบ
- 2) พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือภาพพระราชกรณียกิจ

3.4 ภาพ

- 1) ภาพประชาชนไทยร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 2) ภาพการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาหรือภาพเอกลักษณ์ไทยทางด้านขนบธรรมเนียม

ประเพณี ภาษา วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย

3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่อเข้าร่วมกิจกรรม 5 ฐาน ดังนี้

- ฐานที่ 1 ภูมิประวัติ
- ฐานที่ 2 ภูมิพล
- ฐานที่ 3 ภูมิธรรม
- ฐานที่ 4 ภูมิประชาไท
- ฐานที่ 5 ภูมิในความเป็นไทย

2) ผู้กำกับลูกเสือสรุปความสำคัญของการรักและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชนและของชาติ คือ เเบญจภูมิ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.6 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาและหวงแหนสาธารณสมบัติของชุมชนและของชาติ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เกม

มอญซ่อนผ้า

ลักษณะของการเล่น เล่นกลางแจ้ง มีบทร้องประกอบ

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน

อุปกรณ์การเล่น ผ้า 1 ผืน และมีบทร้องประกอบ ดังนี้

ระวังตัวไว้ให้ดี	ว่าผ้าผืนนี้จะวางตรงไหน
แมตกอยู่ข้างหลังใคร	ขอเชิญออกไปร้ายรำ
อย่าเผลอปล่อย	ใจลอยคอยเอามือคลำ
ระวังนะต้องจดจำ	จะมีผู้นำผ้ามาทิ้งเอย
รำชิร้ายรำ	อย่าทำเป็นเมินเฉย
เล็กใหญ่เราไม่ละเลย	แม้เธอไม่เคยก็ต้องรำ

วิธีเล่น

เลือกคนที่จะเป็นมอญโดยการจับไม้สั้น ไม้ยาว คนอื่น ๆ นั่งล้อมวงรวมกับพื้น ตบมือร้องเพลงตามจังหวะ ผู้ที่เป็นมอญจะถือผ้าซ่อนไว้ให้มิด เริ่มต้นเดินรอบวงตามจังหวะเพลงโดยเวียนทางขวา ระหว่างนั้นคนที่เดินอยู่จะทิ้งผ้าไว้หลังใครก็ได้แล้วต้องพรางไว้ ทำเป็นว่ายังถือผ้าอยู่ เมื่อผ่าน คนที่ 3 คนหนึ่งจึงจะใช้มือคลำผ้าข้างหลัง โดยไม่หันไปมอง และเมื่อผ่านถึงคนที่ 4 คนที่ 2 จึง จะคลำได้ ห้ามคนที่นั่งในวงใช้สายตาบอกเพื่อน ถ้าใครคลำถูกก็จะคว้าผ้าผืนนั้นเดินแทน คนที่ เป็นมอญกลับมานั่งแทนที่ แต่ถ้า

แม้ร้องเพลงเพลินหรือคาล่าผ้าไม่ถูก เมื่อผู้ช้อนมาถึงตัว ก็จะใช้ ผ้าผืนนั้นตีคนนั้น เป็นอันว่าคนที่ถูกตีแพะ จะต้องลุกไปยืนรำกลางวง เป็นการสนุกสนาน บางคนก็อยากลุกขึ้นมารำ บางคนก็อายุไม่यरำ บางคนรำสวย บางคนตลก

ประโยชน์จากการเล่นเกมนี้

เป็นการออกกำลังกาย ฝึกการสังเกต ฝึกผ่อนสมอง ฝึกให้มีความกล้าที่จะแสดงออกโดยการรำเดี่ยว และให้ความสนุกสนานด้วยการร้องเพลง และที่สำคัญเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของไทยให้คงอยู่

สยามhurst

หากสยามยังอยู่ยั้ง	ยืนยง
เราก้เหมือนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ ได้ฤา
เราก้เหมือนมอดม้วย	หมดสิ้นสกุลไทย
ใครรานใครรุกตัว	แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ	ชาติดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ สิ้นแล
เสียชีพไปเสียสิ้น	ชื่อก้องเกียรติงาม

ล้นเกล้าชาวไทย (ใช้ในฐานะที่ 3 ภูมิพล)

ล้นเกล้าเผ่าไทย	ศูนย์รวมใจคนไทยทั้งชาติ
ขออภิวาทเมืองบาทองค์	ภูมิพลยามใดไพร่ฟ้า
ปวงประชายากจน	ทรงห่วงกังวลตั้งหยาดฝนชลอมพื้นหล้า
ถึงว่าป่าดง	พฤกษ์ไพร่พงทรงสู้ตั้งต้น
ถึงกายหมองหม่น	แดดฝนไม่คตินำพา
ร่วมสุขร่วมทุกข์	ทุกข์หรือสุขมีมา
ทรงแผ่เมตตา	ให้ชาวประชาชื่นใจ
มิ่งขวัญดวงใจ	ชาวไทยทั้งผอง
ทอแสงเรืองรอง	ผุดผ่องดั่งร่มโพธิ์ใหญ่
พระบารมี	เป็นที่ลือชานามไกล
ข้าบาท	ภูมิใจล้นเกล้าเผ่าไทยแห่งวงศ์จักรี
เหนือยิ่งสิ่งใด	เหนือดวงใจชาวไทยรักยิ่ง
เหมือนเป็นขวัญมิ่ง	พักพิงยามทุกข์ภัยมี
ชาวไทยแหนหวง	ยิ่งกว่าดวงชีวี
แม้ใครย่ำยี	ใต้ฝ่าธุลี ขอพลีชีพแทน

ใบความรู้

รายละเอียดฐาน 5 ภูมิหรือเบญจภูมิ

ฐานที่ 1 ภูมิประวัติ นำ VCD หรือแผนภูมิภาพที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของชาติ การสร้างวีรกรรมของบรรพบุรุษที่ได้เสียสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อปกป้องรักษาผืนแผ่นดินให้กับคนรุ่นต่อไปมาจนถึงปัจจุบัน

ฐานที่ 2 ภูมิธรรม เป็นการกล่าวถึงเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม การรักษาศีล การปฏิบัติธรรม เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แม้จะแตกต่างทางเชื้อชาติและการนับถือศาสนา

ฐานที่ 3 ภูมิพล นำภาพพระราชกรณียกิจ หรือ VCD พระราชกรณียกิจ หรือ VCD เพลงล้นเกล้าชาวไทย แล้วสรุปเพื่อแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ท่านในด้านต่างๆ และพระราชกรณียกิจที่ทรงงานอย่างตรากตรำพระวรกายด้วยความห่วงใยในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ของพสกนิกรไทย ดังพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อ ประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ตลอดจนการพระราชทานแนวทางในการปรับเปลี่ยน การพฤติปฏิบัติตนของพสกนิกรไทยที่มีต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณ เดินตามรอยเบื้องยุคลบาทด้วยการน้อมนำพระราชดำรัสไปยึดถือ เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งโครงการในพระราชดำริต่างๆ ที่พระองค์ท่านได้พระราชทานให้แก่พสกนิกรไทยด้วยมีพระเมตตาและมีพระราชประสงค์จะเห็นพสกนิกรไทยมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น

ฐานที่ 4 ภูมิประชาไท นำภาพของการมีส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนไทยทุกคน ที่จะช่วยกันปกป้องรักษาทรัพยากรของแผ่นดิน ให้เกิดความหวงแหน เห็นคุณค่าและการแสดงออกซึ่งความเป็นหนึ่งใจเดียวกันของคนในชาติอย่างเหมาะสมตามวาระต่างๆ ทั้งในเรื่องการแสดงพลังความร่วมมือในวันสำคัญของชาติ การปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของประชาชนไทยทุกคน

ฐานที่ 5 ภูมิใจในความเป็นไทย นำ VCD หรือภาพความเป็นเอกลักษณ์ของชาติทั้งทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา วัฒนธรรม ค่านิยม ศิลปะการแสดงภูมิปัญญาไทย มาเชิดชูจัดเวทีสาธารณะ ให้มีการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติอย่างต่อเนื่อง และสร้างให้เกิด ความตระหนักในความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ รักษาฟื้นฟู และสืบสานส่งต่อแก่คนรุ่นต่อไป และให้ลูกเสือทำกิจกรรมเล่นเกมมอญซ่อนผ้า

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อมตพจนานา สมเด็จพระเจ้าของปวงชน

ต้นไม้มีมันคล้าย ๆ คน ต้นบานชื่นนี้ฉันไม่ได้ปลูกด้วยเมล็ด แต่ไปซื้อต้นเล็ก ๆ ที่เขาเพาะแล้วมาปลูก แต่มันก็งามและแข็งแรงดี เพราะอะไรหรือ เพราะคนที่ขายนั้น เขารู้วิธีว่าจะเพาะอย่างไร ซึ่งฉันไม่สามารถทำได้เช่นเขา เมื่อฉันเอามาปลูก ฉันต้องดูแลใส่ปุ๋ยเสมอ เพราะดินที่นี่ไม่ดี ต้องคอยรดน้ำพรวนดินบ่อย ๆ ต้องเอาหญ้าและต้นไม้ที่ไม่ดีออก เติบโตออกไปที่เสีย ๆ ทั้ง

คนเราก็เหมือนกันถ้ามีพันธุ์ดีเมื่อเป็นเด็กก็แข็งแรง ฉลาด เมื่อพ่อแม่คอยสั่งสอน เติบโตของเสียออกและหาปุ๋ยที่ดีใส่เสมอเด็กคนนั้น ก็จะเป็นคนที่เจริญและดีเหมือนกับต้นและดอกบานชื่นเหล่านั้น”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเริ่มต้นที่ดี ย่อมได้ผลลัพธ์ที่ดีด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 4 ระเบียบแถว

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ระเบียบแถวลูกเสือ

เวลา 4 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมระเบียบแถวลูกเสือทำบุคลิกมือเปล่า ทำบุคลิกประกอบอาวุธ ทำเคลื่อนที่ การเข้าแถวรูปแบบต่างๆ การสวนสนาม ตลอดจนปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด และสัญญาณมือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การฝึกบุคลิกท่ามือเปล่า การฝึกบุคลิกท่าประกอบอาวุธ
- 2.2 การเข้าแถวรูปแบบต่างๆ ของลูกเสือสากล
- 2.3 การสวนสนาม
- 2.4 สัญญาณนกหวีด และสัญญาณมือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง/เกม
- 3.2 ใบแจ้งความรู้
- 3.3 ไม้غام, นกหวีด
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ (1 ครั้งละ 2 ชั่วโมง)

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้นายหมู่ลูกเสือ ทำหน้าที่ฝึกสมาชิกลูกเสือในหมู่ของตน ในเรื่องรหัสลูกเสือ การฝึกบุคลิกท่ามือเปล่า ตามที่ได้มีการฝึกซ้อมกันล่วงหน้าก่อนแล้ว

(2) ผู้กำกับลูกเสือรวมลูกเสือเพื่อทดสอบผลการฝึก จากนั้นสรุปผลการฝึกและให้

คำแนะนำ

(3) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนท่ารหัสลูกเสือ ทำบุคลิกมือเปล่า

(4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายนายหมู่ให้ฝึกสมาชิกภายในหมู่ เรื่อง การฝึกบุคลิกท่าประกอบ

อาวุธ

(5) ผู้กำกับลูกเสือรวมลูกเสือเพื่อทดสอบผลการฝึกจากนั้นสรุปผลการฝึกและให้คำแนะนำ

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2 (ครั้งละ 2 ชั่วโมง)

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนทำบุคคลมือเปล่า และทำบุคคลประกอบอาวุธ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายนายหมู่ ให้ฝึกสมาชิกภายในหมู่ เรื่อง สัญญาณนกหวีด สัญญาณมือ และการเข้าแถวรูปแบบต่างๆ ของลูกเสือสำรอง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือรวมลูกเสือ เพื่อทดสอบผลการฝึก จากนั้นสรุปผลการฝึก และให้คำแนะนำ
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่ ฝึกทักษะในการสวนสนามให้แก่ลูกเสือ
 - (5) ผู้กำกับลูกเสือสรุป และนัดหมายการฝึกนอกเวลา เพื่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีการสวนสนาม เช่น งานวันคล้ายวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ (1 กรกฎาคมของทุกปี)
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

- 5.1 ปฏิบัติทำบุคคลมือเปล่า ทำบุคคลประกอบอาวุธ การเคลื่อนที่ การเข้าแถวรูปแบบต่างๆ ได้ถูกต้อง
- 5.2 ใช้และปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีดและสัญญาณมือ ได้ถูกต้อง
- 5.3 เดินสวนสนามได้
- 5.4 นายหมู่ลูกเสือ สามารถพัฒนาตนเองเป็นผู้นำ ทำหน้าที่ครูฝึก ฝึกระเบียบแถวลูกเสือได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

เราพร้อมใจ

(สร้อย) ร่วมใจ เราพร้อมใจ (3 ครั้ง) งานน้อยใหญ่พร้อมใจกันทำ พวกเราลูกเสือไทย ต่างพร้อมใจสามัคคี น้ำใจเรากล้าผจญ บากบั่นอดทน หมั่นทำความดี ผูกมิตรและมีไมตรีเหมือนตั้งห้องสี่รับความ ชื่นบาน (สร้อย)

พวกเราลูกเสือไทย บุกป่าไปลุยน้ำนอง แม่นเราจะฝ่าภัยพาล แต่จิตใจเบิกบาน เพราะความปรองดอง มีฟ้าและน้ำลำคลอง เสียงคึกคะนอง ร้องเพลงเพลินใจ (สร้อย)

เกม

สุนัขแย่งหาง

ให้ผู้เล่นแบ่งเป็นหมู่ ๆ แล้วใช้มือกอดสะเอวคนข้างหน้า แต่ละแถวควรมีจำนวนผู้เล่นเท่า ๆ กัน ให้คนข้างหน้าเป็นหัวสุนัข และคนสุดท้ายเป็นหาง วิธีเล่น คนหัวพยายามไปแตะคนหางของแต่ละแถว ถ้าใครถูกแตะแถวนั้นก็แพ้

ข้อควรจำ แต่ละแถวอย่าให้มีผู้เล่นมากเกินไป อย่าเล่นในที่ที่มีสิ่งกีดขวางจะเกิดอันตราย

ใบความรู้

ระเบียบแถว

การแสดงรหัส

- รหัสลูกเสือ เป็นเครื่องหมายที่แสดงให้รู้กันเฉพาะในวงการลูกเสือเท่านั้น ลูกเสือทุกคนเมื่อเห็นรหัสนี้ จะรับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกันทันทีว่า “เราเป็นพวกเดียวกัน”
- โอกาสที่ใช้ในการแสดงรหัส
 1. เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณตนเข้าประจำกอง และพิธีอื่นๆ ที่มีการทบทวนคำปฏิญาณ
 2. เมื่อพบกับลูกเสือชาติเดียวกันหรือต่างชาติเป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
- วิธีการแสดงรหัส ของลูกเสือ
 1. ยืนอยู่ในท่าตรง
 2. ยกมือขวาเสมอไหล่ งอศอกชิดลำตัว
 3. หันฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วหัวแม่มืองอปลายนิ้วก้อยไว้ นิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนางเหยียดตรงชิดติดกัน

- ความหมาย
 1. หัวแม่มือกดปลายนิ้วก้อยได้ทำเป็นรูปวงกลม นิ้วทั้งสามเหยียดขึ้นไป หมายถึง หัวของรูปเฟลอร์เดอลีสส์ในเครื่องหมายลูกเสือ
 2. นิ้วทั้งสาม หมายถึง คำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ
 3. นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อย บ่งบอกถึงความรักใคร่เหมือนญาติพี่น้องทั่วโลก

การฝึกระเบียบแถวบุคคลท่ามือเปล่า

เป็นการฝึกให้ลูกเสือเกิดความพร้อมเพรียง มีระเบียบวินัย และความสามัคคี รวมทั้งสามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้

1. ท่าตรง

ท่าตรง เป็นท่าเบื้องต้น และเป็นรากฐานของการปฏิบัติในท่าอื่นๆ ต่อไปและยังใช้เป็นท่าสำหรับการแสดงความเคารพได้ท่าหนึ่งด้วย

- คำบอก “แถว – ตรง”
- การปฏิบัติ
 - 1) ลำตัวยืดตรง ออกผาย ไหล่เสมอกัน ตามองตรง
 - 2) ยืนให้หน้าหนักตัวอยู่ที่เท้าทั้ง 2 ข้าง สันเท้าชิดกัน ปลายเท้าแยกห่างกัน 1 คืบ เข้าเหยียดตั้ง
 - 3) แขนทั้ง 2 ข้าง เหยียดตรงแนบลำตัว พลิกศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย จนไหล่ตั้ง
 - 4) นิ้วมือเหยียดและชิดกัน นิ้วกลางแตะกึ่งกลางตะเข็บกระโปรง
 - 5) นิ่ง ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

2. ท่าพัก

ท่าพัก เป็นท่าเปลี่ยนอิริยาบถจากท่าตรง เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดซึ่งมี 4 ท่า ดังนี้

- 1) ท่าพักตามปกติ ใช้พักในระหว่างการฝึกสอน เพื่ออธิบายหรือแสดงตัวอย่างแก่ลูกเสือ
 - คำบอก “พัก”
 - การปฏิบัติ
 - (1) หย่อนเข่าขวา ต่อไปหย่อนเข่าซ้าย หรือเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย แต่ห้ามเคลื่อนไหวที่
 - (2) เมื่อได้ยินคำว่า “แถว” ให้ยืดตัวขึ้น สูดลมหายใจเข้าเต็มปอดและจัดทุกส่วนของร่างกายให้อยู่ในท่าตรง
 - (3) เมื่อได้ยินคำว่า “ตรง” ให้กระตุกเข่าขวากลับไปอยู่ในท่าตรง
- 2) ท่าพักตามระเบียบ ใช้พักในโอกาสรอพิธีการต่างๆ เช่น รอรับการตรวจพลสวนสนาม หรือรออยู่ในแถวกองเกียรติยศ ฯลฯ
 - คำบอก “ตามระเบียบ – พัก”
 - การปฏิบัติ

- (1) ลำตัวยืดตรง ขาทั้ง 2 ข้างตั้ง ให้น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้ง 2 ข้างเท่าๆ กัน
 - (2) แยกเท้าซ้ายออกไปข้างซ้ายประมาณครึ่งก้าว อย่างรวดเร็วและเข้มแข็ง
 - (3) เอามือไขว้หลัง โดยให้หลังมือซ้ายแนบติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลังและอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย มือขวาทับมือซ้ายและยื่นหนึ่ง
 - (4) เมื่อได้ยินคำว่า “แถว – ตรง” ก็ให้ชักเท้าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา พร้อมกับทิ้งมือทั้ง 2 ข้างลงแนบลำตัว กลับมาอยู่ในท่าเดิม
- 3) ท่าพักตามสบาย ใช้พักในโอกาสที่รอรับคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลาสั้นๆ เช่น เมื่อผู้ควบคุมแถวต้องไปรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา เป็นต้น
- คำบอก “ตามสบาย – พัก”
 - การปฏิบัติ
 - (1) หย่อนเข่าขวาก่อน ปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าพักตามปกติ
 - (2) เคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย แต่ต้องอยู่กับที่ เช่น จัดเครื่องแต่งกายเรียบร้อย จัดหมวกให้ตรง เช็ดหน้า ผูกเชือกกรองเท้า เป็นต้น
 - (3) พุดคุยกันได้ แต่ห้ามเสียงดัง และห้ามนั่งหากผู้กำกับลูกเสือไม่อนุญาต
 - (4) เมื่อได้ยินคำว่า “แถว – ตรง” ให้กลับมายืนตรงในท่าเดิมทันที โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าพักตามปกติ
- 4) ท่าพักนอกแถว ใช้พักในโอกาสที่ต้องรอคำสั่ง เพื่อปฏิบัติต่อไปเป็นระยะเวลานานๆ
- คำบอก “พักแถว”
 - การปฏิบัติ
 - (1) ทุกคนแยกย้ายออกจากแถว แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ตั้งแถว เพื่อที่จะได้ยินเมื่อผู้กำกับลูกเสือเรียกเข้าแถวอีกครั้ง
 - (2) ไม่ส่งเสียงอึกทึกครึกโครม ให้เป็นที่รบกวนผู้อื่น
 - (3) เมื่อได้ยินคำว่า “แถว” ให้รีบกลับมาเข้าแถวตรงที่เดิมโดยเร็วในรูปแถวเดิม และเมื่อจัดแถวเรียบร้อยแล้ว ให้อยู่ในท่าตรงจนกว่าจะมีคำสั่งต่อไป

3. ท่าเคารพ

1) วันทยหัตถ์ เป็นท่าแสดงการเคารพเมื่ออยู่ลำพังนอกแถวของลูกเสือทุกประเภท โดยปฏิบัติต่อจากท่าตรง แบ่งออกเป็นกรฝึกขั้นต้น และเมื่อมีผู้รับการเคารพ

1.1 การฝึกขั้นต้น

- คำบอก “วันทยหัตถ์” และ “มือลง”
- การปฏิบัติ

ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง จัดนิ้วแบบเดียวกันท่ารหัสของลูกเสือปลายนิ้วชี้และขอบล่างของหมวกก่อนไปข้างหน้าเล็กน้อยในแนวหางตาขวา (ถ้าไม่สวมหมวกให้ปลายนิ้วชี้และที่หางตาขวา) เหยียดมือตามแนวแขนขวาท่อนล่าง แขนขวาท่อนบนยื่นไปทางข้างประมาณแนวไหล่ นิ้ว

เหยียดตรงเรียงชิดติดกัน ข้อมือไม่หัก และเปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา ถ้าอยู่ในที่แคบให้ลดศอกลงได้ตามความเหมาะสม แต่ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะท่าตรง

เมื่อได้ยินคำบอก “มือสอง” ให้ลดมือขวาลงในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง (สำหรับลูกเสือสำรองให้ทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้ว คือ นิ้วชี้และนิ้วกลางเหยียดตรง ส่วนนิ้วที่เหลืองอเข้าหาฝ่ามือ)

1.2 เมื่อมีผู้รับการเคารพ

- คำบอก “ทางขวา (ทางซ้าย, ตรงหน้า) – วันทยหัตถ์”
- การปฏิบัติ

ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง จัดนิ้วแบบเดียวกันท่ารหัสของลูกเสือปลายนิ้วชี้และขอบล่างของหมวกก่อนไปข้างหน้าเล็กน้อยในแนวหางตาขวา (ถ้าไม่สวมหมวกให้ปลายนิ้วชี้และที่หางตาขวา) เหยียดมือตามแนวแขนขวาท่อนล่าง แขนขวาท่อนบนยื่นไปทางข้างประมาณแนวไหล่ นิ้วเหยียดตรงเรียงชิดติดกัน ข้อมือไม่หัก และเปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา ถ้าอยู่ในที่แคบให้ลดศอกลงได้ตามความเหมาะสม แต่ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะท่าตรง

เมื่อได้ยินคำบอก “มือสอง” ให้ลดมือขวาลงในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง (สำหรับลูกเสือสำรองให้ทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้ว คือ นิ้วชี้และนิ้วกลางเหยียดตรง ส่วนนิ้วที่เหลืองอเข้าหาฝ่ามือ)

1.2 เมื่อมีผู้รับการเคารพ

- คำบอก “ทางขวา (ทางซ้าย, ตรงหน้า) – วันทยหัตถ์”
- การปฏิบัติ

สละบัตหน้าไปยังผู้รับการเคารพ พร้อมกับยกมือขวาทำวันทยหัตถ์ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับไปที่ผู้รับการเคารพ และหันหน้าตาม จนกว่าผู้รับการเคารพจะผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว จากนั้นสละบัตหน้ากลับพร้อมกับลดมือลง

ถ้าผู้รับการเคารพไม่ได้เคลื่อนที่ผ่าน ให้สละบัตหน้ากลับพร้อมกับลดมือลงตามคำบอก “มือลง”

ถ้าผู้รับการเคารพอยู่ตรงหน้าก็ปฏิบัติได้โดยไม่ต้องสละบัตหน้า

2) แลขวา (ซ้าย) – ทำ เป็นท่าแสดงการเคารพ เมื่อลูกเสืออยู่ในแถวมือเปล่าหรือถืออาวุธที่ทำวันทยอาวุธไม่ได้ และเป็นท่าแสดงเคารพตามลำพังนอกแถวของลูกเสือ ในกรณีที่ไม่สามารถแสดงการเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์

- คำบอก “แลขวา (ซ้าย) – ทำ
- การปฏิบัติ

สละบัตหน้าไปทางขวา (ซ้าย) ประมาณกึ่งขวา (ซ้าย) ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับไปที่ผู้รับการเคารพ พร้อมกับหันหน้าตามจนกว่าผู้รับการเคารพจะผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว แล้วสละบัตหน้ากลับที่เดิม

ถ้าผู้รับการเคารพไม่ได้เคลื่อนที่ผ่าน ให้สละบัตหน้ากลับที่เดิมตามคำบอก “แล – ตรง”

ข้อแนะนำในการแสดงการเคารพ

- การแสดงเคารพในเวลาเคลื่อนที่ แขนต้องไม่แกว่ง คงเหยียดตรงตลอดปลายนิ้ว และห้อยอยู่ข้างตัว (มือไม่ติดขาเหมือนอย่างอยู่กับที่)

- รัศมีแสดงการเคารพ ถือเอาระยะที่มองเห็นเครื่องหมายหรือจำได้เป็นเกณฑ์

- กรณีเข้าแถวรวมลูกเสืออาวุซ เมื่อได้ยินคำบอก “ทางขวา (ซ้าย)- ระวัง-วันทยา-วุซ” ให้ทำท่าแลขวา (ซ้าย) พร้อมกับผู้ทำวันทยาวุซ และทำท่า “แลตรง” เมื่อขาดคำบอก ว่า “เรียบ-อาวุซ”

- ในเวลาเคลื่อนที่ เมื่อจะต้องแสดงการเคารพโดยวิธีหยุด ก่อนผู้รับการเคารพจะเข้ามาถึงระยะแสดงการเคารพ ให้ทำท่าหันในเวลาเดินไปทางทิศที่ผู้รับการเคารพจะผ่านมา โดยหยุดชิดเท้าในท่าตรงแล้วแสดงการเคารพ เมื่อเลิกการเคารพแล้วให้ทำท่าหันไปในทิศทางเดิม และก้าวเท้าหลังเคลื่อนที่ต่อไปโดยไม่ต้องชิดเท้า

- ในกรณีผู้รับการเคารพอยู่กับที่ ผู้แสดงการเคารพไม่ต้องหยุดแสดงการเคารพ

- การแสดงการเคารพประกอบการรายงาน เช่น ในหน้าเวรยาม ให้วิ่งเข้าไปหยุดยืนห่างจากผู้รับการเคารพ 3 ก้าว แล้วแสดงการเคารพ หลังจากที่ยายงานจบหรือซักถามเสร็จแล้ว ให้ลดมือลง (จากวันทยหัตถ์) หรือเรียกอาวุซ (จากวันทยาวุซ) และกลับไปปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

4. ท่าหันอยู่กับที่

เป็นท่าที่ช่วยปรับเปลี่ยนทิศทางการหันหน้าของแถว แต่ก่อนที่จะมีคำบอกให้แถวหันไปยังด้านใด ต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน ท่าหันอยู่กับที่มี 3 ท่า ดังนี้

1) ท่าขวาหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านขวา

- คำบอก “ขวา-หัน”

- การปฏิบัติ มี 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 เปิดปลายเท้าขวาและยกสันเท้าซ้าย ทันใดนั้นให้หันตัวไปทางขวาจนได้ 90 องศา พร้อมกับหมุนเท้าทั้ง 2 ข้างตาม โดยให้สันเท้าและปลายเท้าซึ่งเป็นหลักติดอยู่กับพื้น น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึง บิดสันเท้าซ้ายออกข้างนอกเล็กน้อย ลำตัวยึดตรง แขนแนบชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

2) ท่าซ้ายหัน เป็นท่าที่ทำให้แถวหันไปทางด้านซ้าย

- คำบอก “ซ้าย-หัน”

- การปฏิบัติ ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะเช่นเดียวกับท่าขวาหัน แต่เปลี่ยนหันไปทางซ้ายแทน และให้เท้าซ้ายเป็นหลักอยู่กับที่แล้วดึงเท้าขวามาชิด

3) ท่ากลับหลังหัน เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าไปด้านหลัง

- คำบอก “กลับหลัง-หัน”

- การปฏิบัติ ทำเป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ทำเช่นเดียวกับท่าขวาหันจังหวะที่ 1 แต่หันเลยไปจนกลับจากหน้าเป็นหลังครบ 180 องศา ให้ปลายเท้าซ้ายหันไปหยุดอยู่ข้างหลัง เฝียงซ้ายประมาณครึ่งก้าวและอยู่ในแนวสันเท้าขวา

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

5. ทำเดิน

เป็นท่าที่ช่วยให้การเคลื่อนย้ายหรือการเดินขบวนของแถวคูเป็นระเบียบและสง่างาม ก่อนที่จะมีคำบอกให้เดินต้องให้แถวอยู่ในท่าตรงเสียก่อน มี 6 ท่า

1) เดินตามปกติ

- คำบอก “หน้า – เดิน”

- การปฏิบัติ

โน้มหน้าหนักตัวไปข้างหน้า พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดินก่อน ขาเหยียดตึงปลายเท้าสัมผัสเท้าสูงจาพื้นประมาณ 1 คืบ เมื่อจะวางเท้าและก้าวเท้าต่อไป ให้โน้มหน้าหนักตัวไปข้างหน้าตบเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง แล้วจึงก้าวเท้าขวาตาม โดยเดินตบเท้าซ้ายและขวาสลับกันเป็นจังหวะอย่างต่อเนื่อง ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง แกว่งแขนตามปกติเฉียงไปข้างหน้าและข้างหลังพองาม เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้าข้อศอกงอเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหลังให้แขนเหยียดตรงตามธรรมชาติ หันหลังมือออกนอกตัว แขนมือ นิ้วมือเรียงชิดติดกัน

ความยาวของก้าวนับจากส้นเท้าถึงส้นเท้า ประมาณ 40-60 ซม. รักษาความยาวของก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 90-100 ก้าว การเดินเป็นหมู่ต้องเดินให้พร้อมกัน ถ้ามีจังหวะต้องเดินให้เข้าจังหวะ

2) เดินตามสบาย

- คำบอก “เดินตามสบาย”

- การปฏิบัติ

เปลี่ยนจากเดินตามปกติเป็นเดินตามสบาย ระยะก้าวเช่นเดียวกับเดินปกติ แต่อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 120-150 ก้าว ไม่ต้องรักษาท่าทางให้เคร่งครัด การเดินเป็นหมู่ไม่จำเป็นต้องเดินให้พร้อมกัน อาจพูดกันได้เว้นแต่จะมีคำสั่งห้าม

3) เดินครึ่งก้าว

- คำบอก “เปลี่ยนเท้า”

- การปฏิบัติ

ก้าวเท้าไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว ยืนตัวพร้อมกับก้าวเท้าหลังให้ปลายเท้าหลังชิดส้นเท้าหน้า และก้าวเท้าออกเดินเดินต่อไป

4) เดินครึ่งก้าว

- คำบอก “ครึ่งก้าว – เดิน”

- การปฏิบัติ

เปลี่ยนจากเดินตามปกติเป็นเดินตามสบาย ระยะก้าวเช่นเดียวกับเดินปกติ แต่อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 120-150 ก้าว ไม่ต้องรักษาท่าทางให้เคร่งครัด การเดินเป็นหมู่ไม่จำเป็นต้องเดินให้พร้อมกัน อาจพูดกันได้เว้นแต่จะมีคำสั่งห้าม

ถ้าจะให้เดินเต็มก้าวต่อไป ให้ใช้คำบอก “หน้า-เดิน” ส่วนท่าหยุดจากท่าเดินครึ่งก้าว ปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าเดินปกติ

5) ซอยเท้า

- คำบอก “ซอยเท้า – ทำ”

- การปฏิบัติ

เมื่อหยุดอยู่กับที่ ถ้าได้ยินคำบอกว่า “ซอยเท้า-ทำ” ให้ยกเท้าขึ้นลงสลับกันอยู่กับที่ตามจังหวะการเดินในครั้งนั้น โดยยกเท้าซ้ายขึ้นก่อน เท้าที่ยกขึ้นนั้นพื้นรองเท้าต้องสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ มือและการแกว่งแขนเป็นไปตามท่าเดินครั้งนั้น

ถ้ากำลังเดิน เมื่อได้ยินคำบอกว่า “ซอยเท้า-ทำ” ไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้เดินต่อไปอีก 1 ก้าว แล้วก้าวเท้าหลังให้สั้นเท้าหลังเสมอแนวเดียวกับสั้นเท้าหน้า และยกเท้าเดิมนั้นขึ้นก่อนต่อไปเป็นการปฏิบัติเช่นเดียวกับเมื่อหยุดอยู่กับที่

ทั้ง 2 แบบ เมื่อจะให้เดินต่อไปใช้คำว่า “หน้า-เดิน” เมื่อเท้าซ้ายตกถึงพื้น ซอยเท้าขวาอยู่กับที่ แล้วก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไป ถ้าจะให้หยุดใช้คำบอกว่า “แถว-หยุด” เช่นเดียวกับท่าหยุดในเวลาเดิน

6) เดินเฉียง

- คำบอก “เฉียงขวา (ซ้าย), – ทำ”

- การปฏิบัติ

เมื่อขาดคำบอกว่า “ทำ” ในขณะที่เท้าขวา (ซ้าย) ตกถึงพื้น ให้ก้าวเท้าซ้าย (ขวา) ออกเดินต่อไป พร้อมกับบิดปลายเท้าและหันตัวไปทางกิ่งขวา (ซ้าย) แล้วก้าวเท้าหลังเดินไปในทิศทางใหม่ที่เป็นมุม 45 องศา กับทิศทางเดินโดยต่อเนื่อง ไม่มีการหยุดชะงัก จังหวะก้าวเป็นไปตามจังหวะของท่าเดินครั้งนั้น ถ้าจะให้กลับมามีทิศทางเดิม ใช้คำบอกว่า “เดินตรง” ลูกเสือก้าวเท้าทำกิ่งซ้าย (ขวา) แล้วเดินตรงไปข้างหน้าต่อไป คำบอกต้องบอกในขณะที่เท้าซ้าย (ขวา) ตกถึงพื้น

6. ท่าหยุด

เป็นท่าที่ติดตามจากท่าเดิน ซึ่งช่วยทำให้การหยุดแถวของลูกเสือมีความพร้อมเพรียงกัน

- คำบอก “แถว – หยุด”

- การปฏิบัติ

ขณะกำลังเดินตามปกติ เมื่อได้ยินคำบอก “แถว – หยุด” ไม่ว่าเท้าข้างใดข้างหนึ่งจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้ปฏิบัติ 2 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าต่อไปอีก 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าหลังชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรง อย่างแข็งแรง

7. ท่าก้าวทางข้าง

ใช้ฝึกลูกเสือเพื่อนำไปใช้ตามลำพังในแถว และเมื่อมีการจัดหรือร่นแถวในระยะสั้น ๆ ซึ่งต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ในพิธีตรวจพลสวนสนาม เป็นต้น

- คำบอก “ก้าวท่าขวา (ซ้าย), ทำ”

- การปฏิบัติ

ยกสันเท้าทั้งสองข้าง แล้วก้าวเท้าขวา (ซ้าย) ไปทางขวา (ซ้าย) 30 ซม. (หรือประมาณครึ่งก้าวปกติ) แล้วชักเท้าซ้าย (ขวา) ไปชิดอย่างแข็งแรง ระหว่างที่ใช้เท้าเคลื่อนที่นั้น เขาทั้งสองต้องตีกัน เข้ายก และก้าวทางข้างต่อไปในจังหวะเดินปกติ

ถ้าจะให้หยุดจากท่าก้าวทางข้าง ให้ใช้คำบอก “แถว – หยุด” ในขณะที่เท้าทั้งสองข้างมาชิดกัน ให้ปฏิบัติโดยก้าวไปทางขวา (ซ้าย) อีก 1 ก้าว และหยุดด้วยการก้าวเท้าอีกข้างหนึ่งไปชิดจากนั้นให้อยู่ในลักษณะท่าตรงทันที

ถ้ามีการกำหนดจำนวนก้าวให้ ลูกเสือกงก้าวต่อไปตามจำนวนก้าวที่กำหนด แล้วหยุดเอง โดยไม่ต้องใช้คำบอก “แถว – หยุด”

8. ท่าก้าวถอยหลัง

ใช้ในการจัดแถวเมื่ออยู่กับที่ และทำในระยะสั้น ๆ เท่านั้น เป็นการฝึกลูกเสือกเพื่อนำไปใช้ตามลำพังในแถว หรือในความควบคุมตามคำบอก เช่น “ก้าวถอยหลัง 3 ก้าว, ท่า” เป็นต้น

- คำบอก “ก้าวถอยหลัง, ท่า”
- การปฏิบัติ

เอนตัวไปข้างหลังเล็กน้อย พร้อมกับก้าวเท้าซ้ายถอยหลัง วางเท้าลงให้ปลายเท้าลงก่อน แกว่งแขนตามปกติ ระยะก้าว 30 ซม. (ครึ่งก้าวปกติ) จังหวะก้าวเช่นเดียวกับท่าเดินตามปกติ

ถ้าจะให้หยุดจากท่าก้าวถอยหลัง ให้ใช้คำบอก “แถว – หยุด” ไม่ว่าเข้าข้างใดจะตกถึงพื้นให้ก้าวถอยหลังไปอีก 1 ก้าว แล้วชักเท้าที่อยู่ข้างหน้าไปชิดสันเท้าที่อยู่ข้างหลัง และอยู่ในลักษณะท่าตรงทันที

ถ้ามีการกำหนดจำนวนก้าวให้ ลูกเสือกงก้าวต่อไปตามจำนวนก้าวที่กำหนด แล้วหยุดเอง โดยไม่ต้องใช้คำบอก “แถว – หยุด”

9. ท่าวิ่ง

ใช้ในโอกาสที่ต้องการความรวดเร็วในการเคลื่อนที่ ระยะใกล้ ๆ หรือใช้เพื่อการออกกำลังกายของลูกเสือก

1) การวิ่ง

- คำบอก “วิ่ง, หน้า – วิ่ง”
- การปฏิบัติ

ออกวิ่งด้วยเท้าซ้าย และวางปลายเท้าลงพื้นก่อน งอเข่าเล็กน้อย โน้มตัวไปข้างหน้า ขาหลังไม่ต้องเหยียดตึง ปลายเท้ายกสูงจากพื้นพอควร มียกขึ้นเสมอราวนม กำมือ หันฝ่ามือเข้าหาตัวยืดออก ศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งให้แกว่งแขนที่งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร ระยะก้าวประมาณ 50-60 ซม. พยายามรักษาระยะก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วนาทีละ 150-160 ก้าว

ท่านี้เริ่มได้ทั้งเวลาอยู่กับที่และขณะกำลังเดิน ถ้ากำลังเดินอยู่ เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้ก้าวต่อไปอีก 1 ก้าวแล้วเริ่มวิ่งทันที (ปกติควรบอกเมื่อตกเท้าขวา)

2) การหยุด

- คำบอก “แถว – หยุด”
- การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้คงวิ่งด้วยอาการยังตัวต่อไปข้างหน้าอีก 3 ก้าว แล้วทำท่าหยุดเช่นเดียวกับการหยุดในเวลาเดิน

3) เปลี่ยนเป็นเดิน

- คำบอก “เดิน – ทำ”
- การปฏิบัติ

เมื่อสิ้นคำบอกไม่ว่าเท้าใดจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้คงวิ่งด้วยอาการยังตัวต่อไปข้างหน้าอีก 3 ก้าว แล้วทำท่าเดินตามปกติ

4) เปลี่ยนเท้า ใช้ในโอกาสเปลี่ยนเท้าให้พร้อมบางส่วนแถว

- คำบอก “เปลี่ยนเท้า”
- การปฏิบัติ

ทำนี้ให้ทำเป็นจังหวะเดียว โดยใช้คำบอกในขณะที่เท้าซ้ายและขวาตกถึงพื้นในลำดับติดต่อกันให้ก้าวเท้าไปข้างหน้าอีก 2 ก้าว (ซ้าย,ขวา) จากนั้นจึงกระโดดก้าวซ้ายเท้าขวาไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว และก้าวเท้าซ้ายวิ่งต่อไปอีกตามระยะของการก้าวปกติ

10.ท่าหันในเวลาเดิน

1) ท่าขวาหัน ให้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในระหว่างการเดิน

- คำบอก “ขวา – หัน”
- การปฏิบัติ

ใช้คำบอกในจังหวะที่เข้าขวาจะถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในแนวปลายเท้าขวาประมาณครึ่งก้าว พร้อมกับบิดปลายเท้าให้ไปทางกิ่งทางขวาด้วย ขณะเดียวกันให้ยกสันเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลัก หันไปทางขวาจนได้ 90 องศา

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าขวาต่อไปตามจังหวะการเดินแบบเดิมในทิศทางใหม่

2) ท่าซ้ายหัน ให้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในระหว่างการเดิน

- คำบอก “ซ้าย – หัน”
- การปฏิบัติ

ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจะถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะเช่นเดียวกัน ท่าขวาหัน โดยเปลี่ยนคำบอกกว่าขวามาเป็นซ้ายแทน

ท่าขวาหัน และซ้ายหัน เมื่อปฏิบัติเปิดจังหวะต้องไม่หยุดชะงัก และแกว่งแขนตามจังหวะก้าวโดยต่อเนื่องกัน

3) ท่ากลับหลัง หัน เป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลังในระหว่างเดิน

- คำบอก “กลับหลัง – หัน”

- การปฏิบัติ

ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 ชักเท้าซ้ายไปข้างหน้าเฉียงขวา และตกลงกับพื้นด้วยปลายเท้าในแนวทแยงขวาของปลายเท้าขวาเล็กน้อยพอเข้าซ้ายตั้ง ทันใดนั้นยกส้นเท้าและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลัก ไปข้างหลังจนได้ 180 องศา ขณะหมุนตัวนี้มือทั้งสองติดอยู่กับข้างขา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายออกเดิน พร้อมยกมือและแกว่งแขนตามจังหวะของท่าเดินครั้งนั้นต่อไป การหัดในขั้นแรก ๆ ควรให้ลูกเสียนับจังหวะด้วยเสียงดังก่อน จนทำได้คล่องแล้วจึงนับในใจ

11.ท่าหันในเวลาวิ่ง

ใช้ในโอกาสต้องการเปลี่ยนทิศทางหรือหน้าแถวในเวลาวิ่ง

1) ท่าขวาหัน

- คำบอก “ขวา– หัน”

- การปฏิบัติ

ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าขวาจดถึงพื้น ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าวเพื่อยังตัว

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายไปอยู่หน้าปลายเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวา จนได้ 90 องศา จากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 ก้าวเท้าขวาออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม

2) ท่าซ้ายหัน

- คำบอก “ซ้าย – หัน”

- การปฏิบัติใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายจดถึงพื้น ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะเช่นเดียวกับท่าขวาหัน โดยเปลี่ยนคำบอกกว่าขวาเป็นซ้ายแทน

ขวาหัน และซ้ายหัน เมื่อปฏิบัติเปิดจังหวะต้องไม่หยุดชะงัก และแกว่งแขนที่งอขึ้นตามจังหวะก้าวโดยต่อเนื่องกัน

3) ท่ากลับหลังหันเป็นท่าสำหรับเปลี่ยนการหันหน้าของแถว จากด้านหน้าเป็นด้านหลังในระหว่างเดิน

- คำบอก “กลับหลัง– หัน”

- การปฏิบัติ

ใช้คำบอกในจังหวะที่เท้าซ้ายในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าวเพื่อยังตัว

จังหวะที่ 2 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวาประมาณ 90 องศา

จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าขวาไปอยู่หน้าปลายเท้าซ้าย พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวา จนได้ 90 องศา จากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 ก้าวเท้าซ้ายออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม
การหัดในขั้นแรก ๆ ควรให้ลูกเสือนับจังหวะด้วยเสียงดังก่อน จนทำได้คล่องแล้วจึงนับในใจ

12. การนับ

ใช้สำหรับหน้ากระดานแถวเดียว เพื่อหัดให้ลูกเสือออกเสียงให้ถูกต้องตามลักษณะของลูกเสือ

- คำบอก “นับ”
- การปฏิบัติ

ลูกเสือคนที่อยู่หัวแถวสะบัดหน้าไปทางซ้าย พร้อมกับนับ 1 แล้วสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในทางตรงโดยเร็ว ลูกเสือคนอื่น ๆ นับเรียงไปตามลำดับเช่นเดียวกับคนหันแถว เว้นคนที่อยู่ท้ายแถวให้สะบัดหน้ามาทางขวา

- คำบอก “นับสอง (สาม, สี่, ห้า ฯลฯ)”
- การปฏิบัติ

ลูกเสือนับตามจำนวนที่บอก โดยเริ่มจากคนที่อยู่หัวแถวเช่นเดียวกับการนับตามปกติ เช่น นับสอง ลูกเสือจะนับ หนึ่ง สอง, หนึ่ง สอง, หนึ่ง สอง เรียงต่อไปตามลำดับจนสุดแถว

การนับเมื่อแถวมีการแยกคู่ขาด ให้คนที่อยู่ท้ายของแถวหลังสุดขานจำนวนที่ขาดให้ทราบ โดยขานว่า “ขาดหนึ่ง (สอง, สาม.... ฯลฯ)”

13. ทำถอดหมวก สวมหมวก

ใช้ในโอกาสเกี่ยวกับพิธีสงฆ์ หรือพิธีทางศาสนา เช่น พิธีสวนสนามที่มีการประพรมน้ำพุทธมนต์ เป็นต้น

- คำบอก “ถอดหมวก”
- การปฏิบัติ

1) แขน่มือซ้ายและงอศอกจนแขนท่อนล่างและท่อนบนตั้งฉากกัน นิ้วหัวแม่มือตั้งขึ้นข้างบน พร้อมกันนั้นใช้มือขวาจับที่กะบังหน้าหมวก (หมวกทรงกลมที่มีกะบังหน้าหมวก, หมวกทรงหม้อตาล) หรือจับที่ปีกหมวกด้านหน้า (หมวกปีกกว้างพับข้าง และไม่พับข้าง) หรือจับที่หมวกด้านขวา (หมวกทรงอ่อน) หรือจับที่ขอบหมวกบนด้านหน้า (หมวกกลาสี)

2) ถอดหมวกออกจากศีรษะ วางครอบหัวแม่มือซ้าย ให้นำหน้าหมวกหันไปทางขวา ขอบหมวกด้านนอกอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้

3) ลดมือขวาลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมกับมือซ้ายจับหมวกด้วยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วอื่นทั้งสี่

- คำบอก “สวมหมวก”
- การปฏิบัติ

- 1) ใช้มือขวาจับหมวกที่อยู่ในมือซ้าย เช่นเดียวกับการถอดหมวก
- 2) ยกหมวกขึ้นสวมศีรษะ มือซ้ายช่วยจัดหมวก
- 3) ลดมือทั้งสองลงมาอยู่ในท่าตรงอย่างแข็งแรง

ก่อนฝึกในชั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสือมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอน ถ้าลูกเสือถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ก่อนทำท่าถอดหมวก และสวมหมวก ให้นำอาวุธมาไว้ระหว่างปลายเท้าทั้งสอง แล้วพิงท่อนบนไว้กับแขนซ้าย แล้วจึงปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไปเมื่อถอดหมวกหรือสวมหมวกเรียบร้อยแล้ว จึงนำไม้พลองหรือไม้ง่ามไปอยู่ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม

14. การถวายราชสดุดี

- คำบอก “ทอดหมวด, นิ่ง”

- การปฏิบัติ

เมื่อสั่ง “ถอดหมวก” เว้นระยะให้ลูกเสือทุกคนถอดหมวกเรียบร้อยแล้วให้สั่ง “นิ่ง” เมื่อลูกเสือได้ยินคำสั่ง “นิ่ง” ให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว กุศุเข่าขวาตั้งเข่าซ้าย นิ่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่าวางลงบนเข่าขวา แขนซ้ายวางพาดลงตั้งฉากบนเข่าซ้าย มือที่ถือหมวกหันเข้าหาตัวเมื่อร้องเพลงราชสดุดีให้ก้มหน้าเล็กน้อยเงยขึ้นเมื่อเพลงจบ เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ลุก” ให้ลูกเสือลุกขึ้น โดยดึงเท้าซ้ายกลับมาชิดเท้าขวา และเมื่อสั่ง “สวมหมวก” ให้ลูกเสีสวมหมวกโดยเร็วแล้วอยู่ในท่าตรง

ในกรณีที่ลูกเสือมีไม้พลอง หรือไม้ง่าม ให้ถอดหมวกในท่ามีอาวุธก่อน แล้วจึงนั่งลง วางอาวุธตามยาวชิดขาขวาทางขวา มือขวาวางคลำบนเข่าตามปกติ

Fuji FinePix S5600
Shutter 1/1250, ISO, Max 8.0mm
320000, Focus

15. ท่าหมอบ – ลุก (มือเปล่า)

- คำบอก “หมอบ” และ “ลุก”

- การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หมอบ” ให้ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ลูกเสือก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว น้ำหนักตัวอยู่บนเท้า 2 ข้าง แขนอยู่ที่เดิม

จังหวะที่ 2 ทรวดตัวลงคุกเข่าขวาและเข่าซ้ายตามลำดับ พร้อมก้มตัวไปข้างหน้า เหยียดแขน 2 ข้างใช้มือยันพื้นเพื่อรับน้ำหนักตัว แล้วเหยียดขาขวาตั้ง เหยียดตามองตรงไปข้างหน้า

จังหวะที่ 3 เหยียดเท้าซ้ายออกให้ส้นเท้า 2 ข้างชิดกัน ลดตัวลงนอนราบกับพื้น งอแขน ฝ่ามือคล่ำลงกับพื้นให้นิ้วมือขวาทับนิ้วซ้ายแค่โคนนิ้ว แนวกึ่งกลางระหว่างมือทั้งสองอยู่ประมาณหน้าผาก (เวลาก้มหน้า) กางศอก 2 ข้างเต็มที่ เหยียดหน้าทำศีรษะให้ต่ำ

เมื่อได้ยินคำบอก “ลุก” ให้ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ลูกเสือกชักมือทั้ง 2 ข้างเข้าหาตัว ยันพื้นยกตัวขึ้นแล้วชักเท้าขวาคุกเข่า

จังหวะที่ 2 คุกเข่าซ้าย แล้วยกตัวขึ้นยืนโดยเร็ว ให้มือทั้ง 2 อยู่ที่ข้างขา

จังหวะที่ 3 ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้ายต่อไปอยู่ในลักษณะตรง ถ้าเป็นการเคลื่อนที่ในภูมิภาคประเทศเหยียดหรือจะต้องเดินต่อไปไม่ต้องชักเท้าขวาชิด เมื่อยืนขึ้นแล้วให้ออกเดินได้เลย

การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสือกมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอนและให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็วต่อไป

การฝึกระเบียบแถวบุคคลทำประกอบอาวุธ

1. ทำตรง – พัก

- คำบอก “กอง (หมู่) – ตรง”
- การปฏิบัติ

ทำตรงและทำพักในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม เหมือนกับท่ามือเปล่า ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธ

ไม้พลองหรือไม้ง่ามในท่าเรียบอาวุธ คือ ลูกเสือกอยู่ในท่าตรง ถือไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวา โดยไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวาและชิดกับเท้าขวา ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือจับไม้พลองหรือไม้ง่ามชิดขวา นิ้วอื่นอีก 4 นิ้ว ชิดติดกันจับไม้พลองหรือไม้ง่ามเฉียงลงไปเบื้องล่าง ๆ ปลายไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในร่องไหล่ขวา ถ้าไม้พลองหรือไม้ง่ามตั้งตรงแนบตัว

สำหรับพักตามระเบียบ เหมือนกับท่ามือเปล่า มือขวาที่ถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ให้เลื่อนขึ้นมาเสมอเอว แล้วยืนไม้พลองหรือไม้ง่ามไปข้างหน้า เียงขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายไพล่าหลังใต้เข็มขัดเล็กน้อย มือแบตามธรรมชาติและนิ้วเรียงชิดติดกัน

2. ทำวันทยาอาวุธ – เรียบอาวุธ เป็นท่าแสดงการเคารพ

- คำบอก “วันทยา – อาวุธ”
- การปฏิบัติ

ลูกเสือกปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่ำ รวมนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยชิดกัน คงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางเหยียดตรงชิดติดกัน ให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองหรือไม้ง่ามในร่องไหล่ขวา

- คำบอก “เรียบ – อาวุธ”
- การปฏิบัติ

เมื่อเลิกทำความเคารพ ให้ลูกเสือกลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

ถ้าผู้รับการเคารพเคลื่อนที่มาจากขวา ซ้าย หรือตรงหน้า ผู้ควบคุมแถวจะบอกทิศทางเสียก่อน “ขวา (ซ้ายหรือตรงหน้า) ระวัง – วันทยา – อาวุธ” ให้ลูกเสือกทำวันทยาอาวุธ พร้อมกับหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ ตาอยู่ที่ผู้รับการเคารพ หันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านหน้าตนไปแล้ว ประมาณ 2 ก้าว จึงหันมาอยู่ในท่าตรง เมื่อผู้รับการเคารพผ่านพ้นแถว ให้ผู้ควบคุมแถวบอกเลิกทำความเคารพ

3. ทำแบกอาวุธ – เรียบอาวุธ

- คำบอก “แบก – อารูธ”
- การปฏิบัติลูกเสือปฏิบัติ เป็น 2 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียงดล่ำตัวไปข้างซ้าย ให้โคนไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในอุ้งมือซ้าย ลำไม้พลองหรือไม้ง่ามตรงร่องไหล่ซ้าย มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ที่เดิม ศอกงอไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 2 ดันไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือซ้าย พร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวา ให้ไม้พลองหรือไม้ง่ามพาดขึ้นไปบนไหล่ซ้าย แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ศอกซ้ายงอ แขนทำมุม 100 องศากับลำตัว ขณะเดียวกันลดมือขวาลงในท่าตรงโรงเร็ว

ข้อควรระวัง ขณะลูกเสือทำท่าแบบอารูธ จังหวะ 2 ระวังอย่าให้ศีรษะเคลื่อนหลบไม้พลองหรือไม้ง่าม ทรงศีรษะให้คงที่เหมือนอยู่ในท่าตรงเสมอ แขนซ้ายอยู่ในลักษณะที่ถูกตึงและนิ่ง ปลายไม้พลองจึงจะได้ระดับ ไม่เฉไปมา

- คำบอก “เรียบ – อารูธ”
- การปฏิบัติ

ลูกเสือปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ยกมือขวาขึ้นจับไม้พลองหรือไม้ง่าม ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้าย โดยลดไม้พลองหรือไม้ง่ามลงชิดกับลำตัว

จังหวะที่ 2 จับไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวานำมาไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่มา (แขนขวาเหยียดเกือบสุดระยะที่มือจับไม้พลองหรือไม้ง่ามในท่าเรียบอารูธ) ขณะเดียวกันยกมือซ้ายขึ้นกับไม้พลองหรือไม้ง่ามที่ร่องไหล่ขวา ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่

จังหวะที่ 3 ลดแขนซ้ายอยู่ในท่าเรียบอารูธตามเดิม (ในจังหวะนี้เหยียดแขนขวาสุดระยะที่มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอารูธ โดยไม้พลองหรือไม้ง่ามจดพื้น)

ข้อสังเกต ตอนเหยียดแขนขวาจากจังหวะ 2 ลงสุดระยะที่มือขวาจับไม้พลองในท่าเรียบอารูธในจังหวะที่ 3 จะรู้สึกว่าต้นไม้พลองหรือไม้ง่ามจดพื้น

4. ท่าถอดหมวก – สวมหมวก

- คำบอก “ถอดหมวก”
- การปฏิบัติ

ลูกเสือปฏิบัติเป็นจังหวะเดียว โดยนำไม้พลองหรือไม้ง่ามในมือขวามาไว้ตรงหน้า ให้ต้นไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ตรงกึ่งกลางระหว่าง 2 เท้า ส่วนบนพิงแขนซ้ายด้านในตรงตำแหน่งศอกที่งอตั้งฉากอยู่แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ฝ่ามือแบหงายมาด้านหน้า ขณะเดียวกันใช้มือขวาถอดหมวกออกจากศีรษะ (ถ้าใส่สายรัดคางไปปลดออกก่อน) แล้วนำมาวางบนฝ่ามือซ้าย (หมวกเบเรต์ หน้าหมวกอยู่ขวา, หมวกทรงหม้อตาล ให้ขอบหมวกด้านซ้ายอยู่หน้า หน้าหมวกอยู่ขวา, หมวกทรงปีกกว้าง ให้นิ้วหัวแม่มือซ้ายชูขึ้นชิดขอบหมวกด้านใน นิ้วทั้ง 4 งอขึ้นติดขอบหมวกด้านนอก หน้าหมวกอยู่ด้านขวา) แล้วลดแขนขวาลงอยู่ในท่าตรงตามเดิม

- คำบอก “สวมหมวก”

- การปฏิบัติ

ลูกเสือใช้มือขวานำหมวกในมือซ้ายขึ้นสวมโดยใช้มือช่วย (ถ้าเป็นหมวกปีกกว้างให้ใส่สายรัดท้ายทอยให้เรียบร้อย) แล้วใช้มือขวาจับไม้พลองหรือไม้ง่ามที่ฝังไว้กับแขนซ้ายมาถือไว้ในท่าเรียบอาวุธตามเดิม

5. ท่าหันและการเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม

ท่าหันในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติเหมือนท่าอยู่กับที่กับมือเปล่า ถ้าหันในขณะที่ไม้พลองไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธ เพื่อให้การหันสะดวกให้ยกไม้พลองหรือไม้ง่ามในมือขวาพื้นพื้นเล็กน้อยจึงหัน เมื่อหันเสร็จให้ลดมือขวาลงจนไม้พลองหรือไม้ง่ามจดพื้น

การเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ใช้คำบอกและวิธีปฏิบัติเหมือนกับการเคลื่อนที่มีมือเปล่า ตามปกติเมื่อจะให้เคลื่อนที่ ผู้ควบคุมแถวต้องบอกให้แบกออาวุธเสียก่อน แล้วจึงสั่งให้เดินในท่าเดินแบกออาวุธอยู่ในแถวควบคุม เมื่อจะทำความเคารพ ผู้ควบคุมแถวบอก “แลขวา (ซ้าย) – ท่า” ให้ลูกเสือหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ และแกว่งตามปกติและรักษาท่าแบกออาวุธไว้คงเดิม เมื่อพ้นผู้รับการเคารพแล้วลูกเสือหันหน้าแสดงเอง

ถ้าลูกเสือในท่าแบกออาวุธเคลื่อนที่อยู่ตามลำพัง เมื่อจะทำความเคารพให้ลดไม้พลองหรือไม้ง่ามลงจากท่าปกติอาวุธมาเป็นท่าเรียบอาวุธ จังหวะที่ 1 แต่มีมือขวาที่ยกขึ้นมาจับไม้พลองในร่องไหล่ซ้ายให้จัดนิ้วเหมือนท่ารหัสลูกเสือ ฝ่ามือแบกว่าให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะไม้พลองหรือไม้ง่าม ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ หันหน้าไปยังผู้รับการเคารพที่ยืนหรือเดินอยู่ (สวนมาหรือเดินไป เมื่อผ่านผู้รับการเคารพไปแล้ว เลิกทำความเคารพโดยใช้มือซ้ายดันไม้พลองขึ้นไปอยู่ในท่าแบกออาวุธตามเดิมพร้อมกับหันหน้าแสดง ลดแขนขวาลง แขนแกว่งต่อไปในท่าเดินตามปกติ

ในการเคลื่อนที่ด้วยท่าแบกออาวุธ เมื่อผู้ควบคุมแถวบอก “เดินตามสบาย” ลูกเสือจะเปลี่ยนท่าแบกออาวุธจากบ่าซ้ายมาบ่าขวาก็ได้ แต่เมื่อให้เดินเข้าระเบียบแล้ว ต้องจัดไม้พลองหรือไม้ง่ามไปไว้บ่าซ้ายตามเดิม

เมื่อผู้ควบคุมแถวบอก “แถว – หยุด” ลูกเสือหยุดอยู่ในท่าแบกออาวุธ จนกว่าผู้ควบคุมแถวจะสั่งให้เรียบอาวุธหรือสั่งเป็นอย่างอื่นต่อไป ถ้าเคลื่อนที่ไปโดยไม่บอกให้แบกออาวุธหรือไปในระยะใกล้ ๆ เพื่อจัดแนวหรือระยะต่อ – ระยะเคียงของขบวน หรือเคลื่อนไปบนพื้นที่ขรุขระไม่สม่ำเสมอ เมื่อบอกให้เดินลูกเสือก็เคลื่อนที่ไปในท่าคอนไม้พลองหรือไม้ง่าม โดยยกไม้พลองหรือไม้ง่ามให้ปลายไม้พลองหรือไม้ง่ามเอนไปข้างหน้า ดันไม้พลองหรือไม้ง่ามคล้อยไปข้างหลังพื้นพื้น แนวไม้พลองหรือไม้ง่ามเฉียงกับลำตัวพอประมาณ เมื่อคอนไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ในแถวควบคุมและผ่านผู้รับการเคารพผู้ควบคุมแถวไม่ต้องบอกแถวทำความเคารพ ผู้ควบคุมแถวคงทำความเคารพตามลำพังแต่ผู้เดียว

ถ้าลูกเสือคอนไม้พลองหรือไม้ง่ามไปโดยลำพังผู้เดียว เมื่อผ่านผู้รับการเคารพให้ลูกเสือทำความเคารพด้วยท่าแลขวา (ซ้าย) โดยแนบไม้พลองหรือไม้ง่ามชิดลำตัว แขนไม่แกว่ง เมื่อผ่านพ้นผู้รับการเคารพไปแล้วหันหน้าแสดง แขนแกว่งตามสบาย

6. ทำหมอบ – ลูก ในเวลาถือไม้พลองหรือไม้ง่าม

- คำบอก “หมอบ” และ “ลูก”

- การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หมอบ” ให้ลูกเสียปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ

จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว พร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามให้มือซ้าย ถือในท่าถนัด

จังหวะที่ 2 คูกเข่าขวาลง มือขวายันพื้น สอกซ้ายวางพาดขาซ้ายท่อนบน

จังหวะที่ 3 ปล่อยตัวนอนคว่ำไปโดยเร็ว ให้ไม้พลองหรือไม้ง่ามอยู่ข้างตัวด้านขวา มือขวาช่วยรองรับไม้พลองหรือไม้ง่ามกระชับไว้ข้างตัว แขนซ้ายท่อนล่างทอดไปข้างหน้ามาก ๆ โดยวางขวางความยาวของลำตัว

เมื่อได้ยินคำบอก “ลูก” ให้ลูกเสียปฏิบัติเป็น 3 จังหวะกลับกัน

จังหวะที่ 1 ผลักตัวลุกขึ้นนั่งคูกเข่าขวา หยิบไม้พลองหรือไม้ง่ามใส่มือซ้าย สอกซ้ายพาดขาซ้ายท่อนบน มือขวายันพื้น

จังหวะที่ 2 ทรงตัวขึ้นยืน โดยให้เท้าซ้ายอยู่ข้างหน้า 1 ก้าวเหมือนเดิม ไม้พลองหรือไม้ง่ามยังอยู่ในมือซ้าย

จังหวะที่ 3 ชักเข้าซ้ายชิดพร้อมกับส่งไม้พลองหรือไม้ง่ามให้มือขวา และอยู่ในท่าเรียบอาวุธ

การฝึกในขั้นแรก ควรกระทำเป็นตอน ๆ เมื่อลูกเสียมีความเข้าใจดีแล้วจึงฝึกโดยเปิดตอน และให้ปฏิบัติด้วยความรวดเร็วต่อไป

สัญญาณนกหวีด

1. ยาว 1 ครั้ง (———) ถ้าเคลื่อนที่ ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่ เตือน เตรียมตัว หรือคอยฟังคำสั่ง

2. ยาว ๆ 2 ครั้ง () เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป

3. สั้น 1 ครั้ง และยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (— ——— —) เกิดเหตุอันตราย

4. สั้น 3 ครั้ง ยาว 1 ครั้ง สลับกันไป () เรียกนายหมู่มารับคำสั่ง

5. สั้นติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง (— — — —) ประชุมรวม

6. หวีดยาว 3 ครั้ง หวีดสั้น 1 ครั้ง (——— ——— ——— —)

ชักธงชาติลงเวลา 18.00 น. โดยลูกเสียบริการ 2 คน

ในกรณีอยู่ค่ายพักแรม เวลา 18.00 น. หมู่บริการจะส่งตัวแทน 2 คน ทำหน้าที่ชักธงชาติทุกคนที่อยู่ในค่ายพักแรมยืนตรงหันหน้าไปทางเสาธง และ วันทยหัตถ์ จนสิ้นสุดสัญญาณ
หมายเหตุ: ก่อนที่จะให้สัญญาณที่ 2-5 ต้องให้สัญญาณที่ 1 เตือนก่อนทุกครั้ง

การใช้สัญญาณมือ

ใช้แทนคำบอกคำสั่งขณะที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ห่างไกลจากลูกเสือ หรือไม่สามารถที่จะใช้คำบอกให้ลูกเสือได้ยินทั่วถึง หรือในกรณีที่ต้องการความสงบเงียบ ได้แก่

1. เตรียม คอยฟังคำสั่ง หรือหยุด

การใช้สัญญาณ เหยียดแขนขวาขึ้นตรงเหนือศีรษะ มือแบนิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน หันฝ่ามือไปข้างหน้า

เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือหยุดการเคลื่อนไหวหรือการกระทำใด ๆ ทั้งสิ้น พร้อมกับนิ่งคอยฟังคำสั่ง โดยหันหน้าไปยังผู้บังคับบัญชาเพื่อคอยฟังคำสั่ง แต่ถ้าอยู่ในแถวให้ยืนในท่าตรง

2. รวม หรือ กลับมา

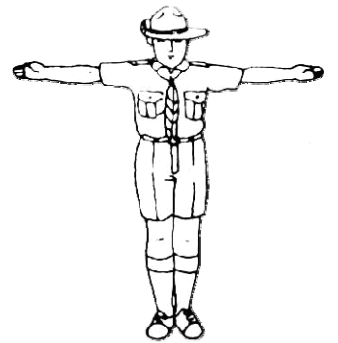
การใช้สัญญาณ เหยียดแขนขวาขึ้นตรงเหนือ ศีรษะ แขนมือไปข้างหน้า นิ้วมือทั้งห้าชิดติดกันและหมุนเป็นวงกลมจากซ้ายไปขวาเมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรวมกองรีบมาเข้าแถวรวมกัน

3. จัดแถวหน้ากระดาน

การใช้สัญญาณ เหยียดแขนทั้งสองออกไปด้านซ้ายเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบไปข้างหน้านิ้วเรียงชิดติดกัน

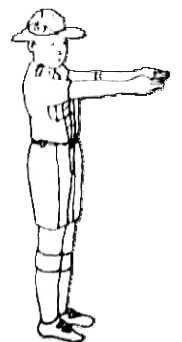
เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดาน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

4. จัดแถวตอน

การใช้สัญญาณ เหยียดแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้า แนวเดียวกับไหล่โยให้แขนขนานกันและฝ่ามือแบเข้าหากัน

เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือเข้าแถวตอน หันหน้าไปหาผู้ให้สัญญาณ

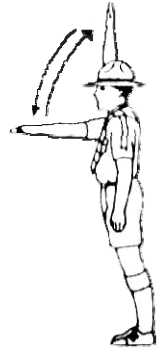

5. เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ

(ด้านหน้า ขวา/ซ้าย กึ่งขวา/กึ่งซ้าย และด้านหลัง)

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณหันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการ โดยชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะสุดแขน ฝ่ามือแบไปข้างหน้า นิ้วชิดกัน แล้วลดแขนลงข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่

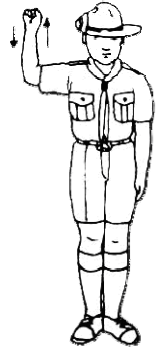
เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือวิ่งไปยังทิศทางที่มีผู้ให้สัญญาณชี้ไป

6. เร่งจังหวะหรือทำให้เร็วขึ้น

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณงอแขนขวามือ กำเสมอว่า ชูขึ้นตรงเหนือศีรษะแล้วลดลงหลาย ๆ ครั้งติดต่อกัน

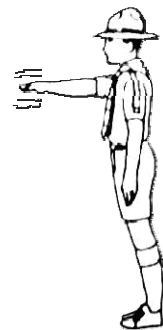
เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือรีบวิ่งหรือเร่งจังหวะสิ่งที่ทำอยู่ให้เร็วขึ้น

7. นองลงหรือเข้าที่กำบัง

การให้สัญญาณ ผู้ให้สัญญาณเหยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้าให้เสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบคว่ำลงนิ้วชิดกัน พร้อมกับลดแขนลงข้างหน้า แล้วยกขึ้นที่เดิมหลาย ๆ ครั้ง

เมื่อลูกเสือเป็นสัญญาณนี้ให้รีบนอนหรือเข้าที่กำบังทันที

การใช้สัญญาณมือในการเรียกแถวของลูกเสือสากล

การฝึกบรมลูกเสือตามแบบสากลของลูกเสือทุกประเภท ผู้บังคับบัญชาที่จะเรียกแถวต้องเลือกสถานที่โล่งและกว้างพอเหมาะกับจำนวนของลูกเสือ ผู้ให้สัญญาณยืนตรงแล้วจึงให้สัญญาณเรียกแถวคำเรียกแถวของลูกเสือสำรองให้คำว่า “แพค” ส่วนลูกเสือสามัญสามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ ให้คำว่า “กอง”

1) ท่าพักตามระเบียบ

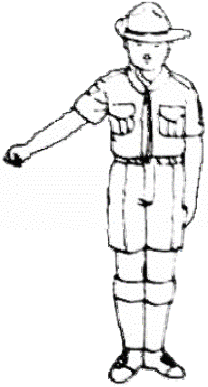
ขณะที่ลูกเสืออยู่ในแถว ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือเป็น 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือขวา งอข้อศอกให้มือที่กำอยู่ประมาณหัวเข่าชิด หันฝ่ามือที่กำเข้าหาหัวเข่าชิด

จังหวะที่ 2 สลัดมือที่กำและหน้าแขนออกไปทางขวา เป็นมุม 180 องศา ประมาณแนวเดียวกับเข่าชิดเป็นสัญญาณให้ลูกเสือ “พัก” ตามระเบียบ

2) ทำตรง

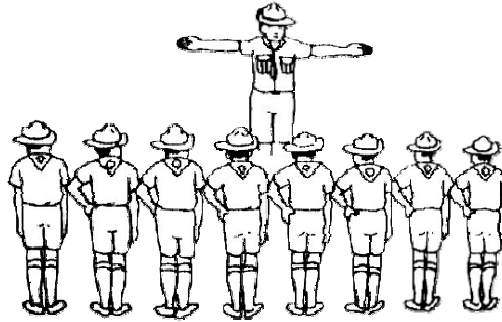

ขณะที่ลูกเสือกำลังพักตามระเบียบ ผู้เรียกแถวจะทำสัญญาณมือเป็น 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 กำมือขวา แขนเหยียดตรงไปทางขวา ให้มือกำอยู่ในระดับเดียวกับเข็มขัด (เหมือนกับการสลัดแขนสิ่ง “พัก” ในจังหวะที่ 2)

จังหวะที่ 2 กระทบหน้าแขนเข้าหาตัว ให้มือที่กำกลับมาอยู่ตรงหัวเข็มขัด (เหมือนจังหวะที่ 1 ของสัญญาณสิ่ง “พัก”) เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ให้ลูกเสือชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวา ลดแขนที่ไขว้หลังมาอยู่ในท่าตรง

3) แถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวอยู่ในท่าตรงเหยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ มือแบหน้าฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วมือเรียงชิดติดกัน

ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว หันหน้าเข้าหาผู้เรียก โดยนายหมู่ยืนทางซ้ายมือของผู้เรียกให้ผู้เรียกอยู่กึ่งกลางแถวและห่างจากแถวประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่ยืนต่อกันไปทางซ้ายมือของนายหมู่จนถึงคนสุดท้ายคือรองนายหมู่

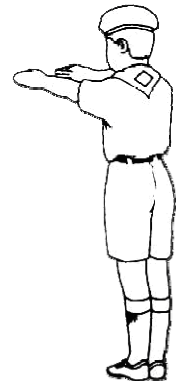
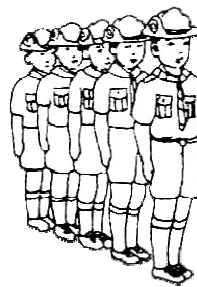
การจัดระยะเคียง ถ้าเป็น “ปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็น 1 ช่วงศอก คือ ให้ลูกเสือยกมือซ้ายขึ้นเท่าสะโพก นิ้วเหยียดชิดติดกันอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบกับลำตัวและจดปลายศอกซ้ายของคนที่อยู่ด้านขวา จัดแถวให้ตรงโดยสับัดหน้าแลขวา ให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 นับจากตัวลูกเสือเองเมื่อผู้เรียกตรวจแถวสั่งว่า “นิ่ง” ให้ลดมือลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

ถ้า “เปิดระยะ” ระยะเคียงจะเป็นสุดช่วงแขนซ้ายของลูกเสือ โดยให้ทุกคน (ยกเว้นคนท้ายแถว) ยกแขนซ้ายขึ้นเสมอไหล่ เหยียดแขนตรงออกไปทางซ้าย คลำฝ่ามือลง นิ้วชิดติดกัน ให้ปลายนิ้วซ้ายจดไหล่ขวาของคนต่อไป จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่ยืนแลตรงเป็นหลัก ลูกหมู่สับัดหน้าแลขวาให้เห็นหน้าอกคนที่ 4 เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “นิ่ง” จึงลดมือลง สับัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

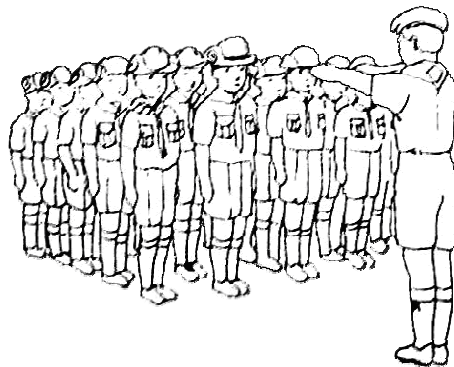
4) แถวตอนเรียงหนึ่ง (กรณีมีหลายหมู่จะเรียกว่า “แถวตอนหมู่”)

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวอยู่ในท่าตรงเหยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ มือแบหันฝ่ามือเข้าหากัน นิ้วเรียงชิดติดกัน

ลูกเสือเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งโดยนายหมู่ยืนตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียก กะให้ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว ลูกหมู่เข้าแถวต่อหลังนายหมู่ต่อ ๆ กันไปจัดแถวให้ตรงคอคอนหน้า ระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน และปิดท้ายด้วยรองนายหมู่

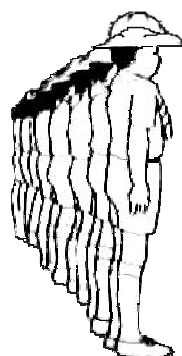
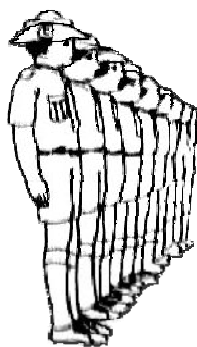

5) แถวตอนหมู่

แถวตอนเรียงหนึ่งหลายหมู่ เรียกว่า “แถวตอนหมู่” สมมุติว่ามี 5 หมู่ ให้หมู่ที่อยู่ตรงกลางคือหมู่ที่ 3 ยืนเป็นหลักตรงหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 1 เข้าแถวอยู่ในแนวเดียวกันไปทางซ้ายมือของผู้เรียก ส่วนหมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5 ก็เข้าแถวอยู่ในแนวเดียวกัน แต่ไปทางขวามือของผู้เรียก ระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงศอก ส่วนระยะต่อระหว่างบุคคล 1 ช่วงแขน

6) แถวหน้ากระดานหมู่ ปิดระยะ

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง เหยียดแขนตรงไปข้างหน้าขนานกับพื้นข้อศอกขึ้นเป็นมุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากัน

ลูกเสือหมู่แรกเข้าแถวตรงหน้าผู้เรียก อยู่ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว นายหมู่อยู่ทางซ้ายมือของผู้เรียก กะให้กึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียก ลูกหมู่อื่นต่อ ๆ ไปทางซ้ายของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก

หมู่อื่น ๆ เข้าแถวหน้ากระดานข้างหลังหมู่แรก ซ้อน ๆ กันไปตามลำดับ เว้นระยะต่อระหว่างอยู่ประมาณ 1 ช่วงแขน

การจัดแถว เมื่อสั่งว่า “จัดแถว” ให้ทุกคน (ยกเว้นคนสุดท้าย) ยกมือซ้ายขึ้นทำสะโพกนิ้วเหยียดชิดกัน นิ้วกลางอยู่ในแนวตะเข็บกางเกง แขนขวาแนบลำตัว จัดแถวให้ตรงโดยนายหมู่อื่นแสดงเป็นหลัก ลูกหมู่สะบัดหน้าแลขวาให้เห็นหน้าอกคนที่ 4

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรงและนิ่ง

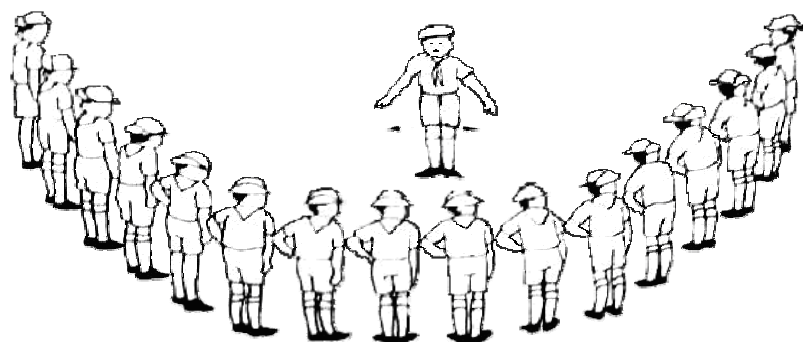
7) แถวหน้ากระดานหมู่ เปิดระยะ

ผู้เรียกยืนในท่าตรง กำมือทั้ง 2 ข้าง งอข้อศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็นแนวเดียวกับไหล่ หันหน้ามือไปข้างหน้า ให้ลูกเสือเข้าแถวเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ แต่เว้นระยะต่อระหว่างหมู่ขยายออกไปทางด้านหลัง ห่างกันหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน หรือ 3 ก้าว

การจัดแถว และตรวจแถว ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับแถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

8) แถวรูปครึ่งวงกลม

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แขนงมือทั้ง 2 ข้าง แขนงเหยียดตรงด้านหน้าและลงข้างล่างคว่ำฝ่ามือเข้าหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวซ้ำ ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม 3 ครั้ง

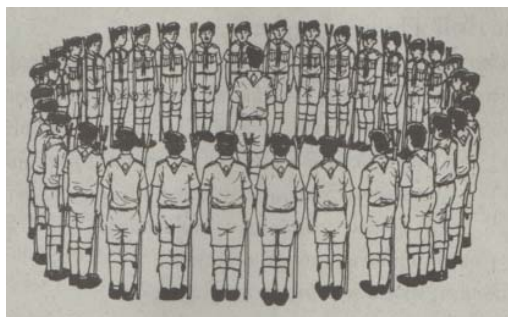
นายหมู่ลูกเสือหมู่แรกยืนอยู่ในแนวเดียวกับผู้เรียกทางด้านซ้าย ห่างจากผู้เรียกพอสมควร ลูกหมู่ยืนต่อ ๆ กันไปทางซ้ายมือของนายหมู่ เว้นระยะเคียง 1 ช่วงศอก (มือเท้าสะโพก) สะบัดหน้าไปทางขวารอคำสั่ง “นิ่ง”

หมู่ที่ 2 และหมู่อื่น ๆ เข้าแถวต่อจากด้านซ้ายของหมู่แรก ตามลำดับ เว้นระยะระหว่างหมู่ 1 ช่วงศอก รองนายหมู่สุดท้าย จะยืนตรงด้านขวาของผู้เรียก ในแนวเดียวกันกับนายหมู่ หมู่แรก

การจัดแถว ยกมือซ้ายขึ้นทาบสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก) จัดแถวให้เป็นรูปครึ่งวงกลม)

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้ว จึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง

9) แถวรูปวงกลมมี 2 แบบ

- การเรียกแถวแบบผู้เรียกยืนอยู่ที่จุดศูนย์กลาง
การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง แขนงมือทั้ง 2 ข้าง แขนงเหยียดตรงลงข้างล่าง คว่ำฝ่ามือเข้าหาตัว ข้อมือขวาไขว้ทับข้อมือซ้าย แล้วโบกผ่านลำตัวประสานกันจากด้านหน้าจดด้านหลัง (โบกผ่านลำตัว 3 ครั้ง)

ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก เข้าแถวเช่นเดียวกับแถวครึ่งวงกลม ส่วนหมู่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนคนสุดท้าย (รองนายหมู่) ของหมู่สุดท้ายไปจดกับนายหมู่ของหมู่แรก ถ้าผู้เรียกเป็นศูนย์กลาง

การจัดแถว ลูกเสือยกมือซ้ายขึ้นเท้าสะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่ หมู่แรก) จัดแถวให้เป็นรูปวงกลม

การตรวจแถว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้วจึงสั่ง “นิ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง และนิ่ง

- การเรียกแถวแบบผู้เรียกอยู่ที่เส้นรอบวง

การให้สัญญาณ ผู้เรียกแถวยืนในท่าตรง กำมือขวา เหยียดแขนขวาตรงไปข้างหน้า ยกขึ้นบน และเลยไปข้างหลัง หมุนกลับมาด้านหน้า ทำ 3 ครั้ง

ลูกเสือหมู่แรกยื่นชิตด้านซ้ายมือของผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไป อยู่ทางซ้ายมือของหมู่ที่อยู่ก่อนตามลำดับ จนรองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายไปจดขวามือของผู้เรียกให้ผู้เรียกอยู่ในเส้นรอบวง

การจัดแถวและการตรวจแถว กระทำเช่นเดียวกับแบบแรก

การเดินสวนสนาม

การเดินสวนสนาม

การสวนสนามมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดงานชุมนุมลูกเสือ เช่น งานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ งานชุมนุมลูกเสือเขตการศึกษา และงานงานชุมนุมลูกเสือจังหวัด เพื่อแสดงถึงสมรรถภาพของลูกเสือว่ามีความพร้อมเพียง มีระเบียบวินัย ควบแก่การยกย่องสรรเสริญมากน้อยเพียงใด เป็นการแสดงออกในความสามารถของลูกเสือแต่ละกอง จะมองภูมิหลังของการดำเนินงานภายใต้ใจองลูกเสือได้อย่างดีเยี่ยมและใช้ประกอบพิธีในวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ในวันที่ 1 กรกฎาคม ของทุกปี

การตั้งแถวเดินสวนสนามของลูกเสือ

กองลูกเสืออาจจัดแถวสวนสนามได้ดังนี้ คือ

- 1) จัดเป็นรูปแบบแถวหน้ากระดาน หรือจัดเป็นรูปแบบแถวตอนเล็ก แล้วแต่ความเหมาะสม
- 2) ตำแหน่งการยืนและเว้นระยะ คนถือป้ายกองลูกเสือโรงเรียนยืนเป็นคนแรก ห่างจากคนถือป้าย 5 ก้าว เป็นตำแหน่งคนถือธงประจำกองลูกเสือโรงเรียน ห่างจากคนถือธง 5 ก้าว เป็นตำแหน่งผู้กำกับลูกเสือ ห่างจากผู้กำกับลูกเสือ 5 ก้าว เป็นตำแหน่งรองผู้กำกับลูกเสือ ห่างจากรองผู้กำกับลูกเสือ 3 ก้าว เป็นตำแหน่งสมาชิกลูกเสือ

การแสดงความเคารพ

1) ผู้ถือธง การแสดงความเคารพในเวลาอยู่กับที่ เมื่อมีคำบอกว่า “วันยา-วุธ” ให้ผู้ถือธงยกธงขึ้นในท่าเคารพ และทำกึ่งขวาหัน ลดปลายคันธงลงข้างหน้าอย่างช้าๆ จนคันธงอยู่ในแนวเส้นขนานคู่กับพื้น มือทั้ง 2 อยู่เสมอแนวว่า เมื่อลดธงลงถึงแนวขนาดกับพื้น ให้เชิญธงกลับขึ้นในท่าเคารพช้า ๆ ได้จังหวะเช่นเดียวกับขาลง และเชิญธงในท่านี้จะมีคำบอกว่า “เรียบ-อาวุธ” จึงลดธงลงแล้วจึงทำกึ่งซ้ายหันอยู่ในท่าตรง

2) ลูกเสือและผู้กำกับ ทำความเคารพตามวิธีการของลูกเสือ ดังนี้

- การทำความเคารพขณะเดิน

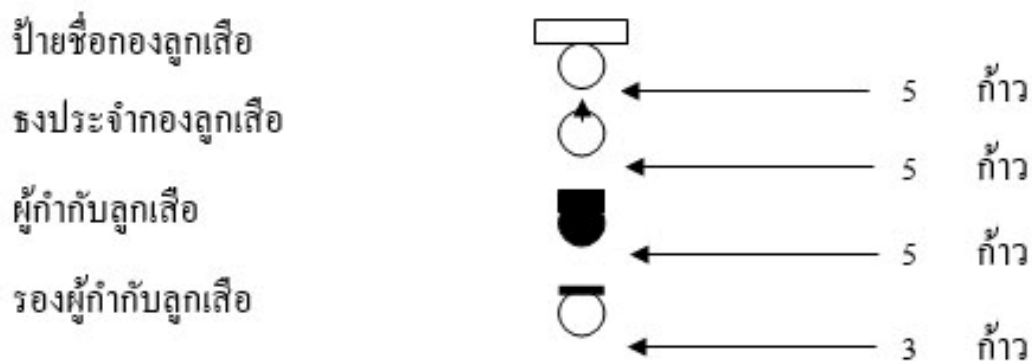
การจัดสถานที่ให้ใช้ธงปักเป็นเครื่องหมาย 3 ธง ธงแรกปักห่างจากผู้รับการเคารพ 20 ก้าว ธงที่สองปักห่างจากผู้รับการเคารพ 10 ก้าว และธงที่สามอยู่ถัดจากผู้รับการเคารพไปอีก 10 ก้าว

- การทำความเคารพ

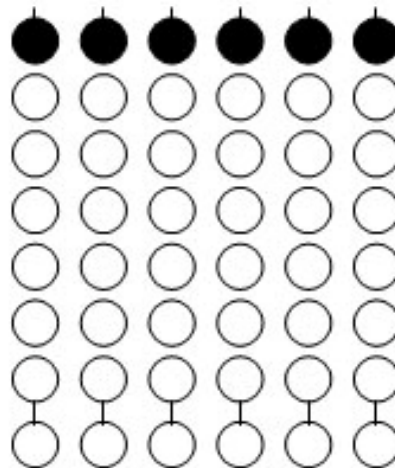
- เมื่อเดินถึงธงแรก รองผู้กำกับลูกเสือสั่งด้วยคำว่า “ระวัง” ทุกคนเริ่มตบเท้าแรง

- เมื่อถึงครั้งที่ 2 รองผู้กำกับลูกเสือสั่งด้วยคำว่า “แลขวา – ทำ” เมื่อสิ้นสุดคำสั่งให้ลูกเสือทุกคนเดินสะบัดหน้าไปทางขวามือเพื่อทำความเคารพประธาน ยกเว้นนายหมู่ลูกเสือซึ่งอยู่ขวาสุด ให้แลตรงมองไปข้างหน้า คนถือพลองและไม้งามให้เดินแกว่งแขนตามปกติ ที่เหลือไม่แกว่งแขน เมื่อถึงครั้งที่ 3 ผู้ใดหรือดับใดผ่านครั้งที่ 3 ก็สะบัดหน้าแลตรงและเลิกทำความเคารพ แกว่งแขนเดินต่อไปตามปกติ โดยไม่ต้องออกคำสั่ง

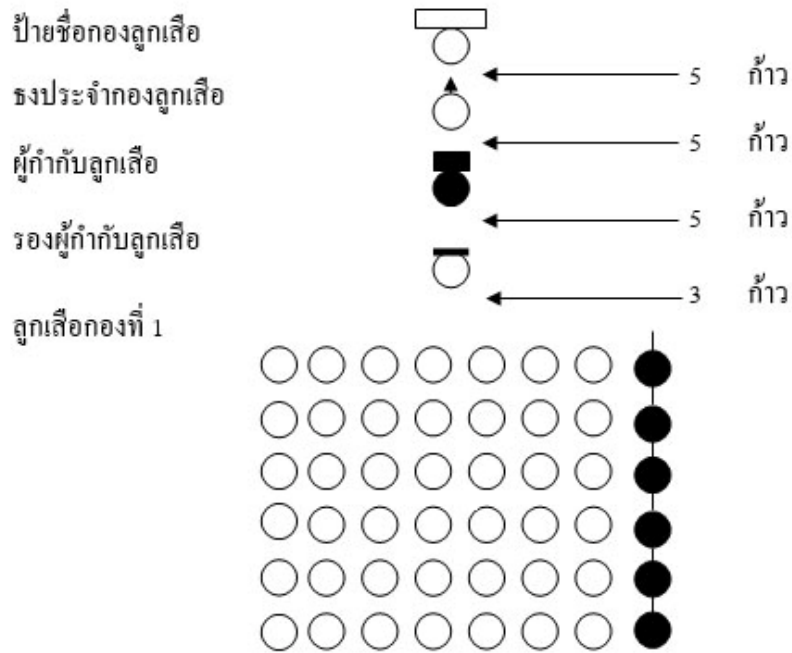
ตัวอย่างแถวสวนสนาม หมู่แถวตอน

ลูกเสือกองที่ 1

ตัวอย่างแถวสวนสนาม หมู่แถวหน้ากระดาน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สัจจะ

ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่าง ๆ อันมีสิงโต ช้าง เสือโคร่งลิง กระตัง ม้า กวาง หมูป่า งู กระรอก กระต่าย และนกแก้ว สัตว์ป่าเหล่านี้ต่างก็ฆ่ากัน เพื่อกินเป็นอาหาร ทำให้สัตว์ป่าต่างก็อยู่กันอย่างไม่เป็นสุขมีแต่ความหวาดกลัวอันตรายอยู่ตลอดเวลา วันหนึ่งสิงโตซึ่งเป็นเจ้าป่า เห็นว่า สัตว์ทั้งหลาย อยู่กันอย่างไม่มีความสุข สิงโตจึงเรียกประชุมและขอให้สัตว์ป่าเลิกฆ่ากัน ขอให้กินแต่เนื้อของสัตว์ที่ตายแล้วเท่านั้น สัตว์ทั้งหลายต่างเชื่อฟังและทำตาม สัตว์ป่าจึงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จนกระทั่งวันหนึ่งมีคนเข้ามาปลุกบ้านอยู่ริมคลองกลางป่า ทำให้สัตว์ป่าต่างพากันกลัวว่าคนจะมาทำร้าย สิงโตจึงประชุมสัตว์ทั้งหลายและช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรกับคนที่เข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ “ บุกเข้าไป ทำลายบ้านเสียก็หมดเรื่อง ” ช้างพูดพลางยกวงวงงูไปมา “ อย่าเพิ่งเลยตอนนี้เราต้องคอยดูความเคลื่อนไหวของเขาก่อน ” ม้าเสนอความคิด “ ฉันทจะพาพวกบุกเข้าไปกินคนพวกนั้นให้สาสมกับที่เขา มาบุกรุกป่าของพวกเรา ” เสือโคร่งพูดอย่างเด็ดพล่าน “ เราน่าจะส่งตัวแทนไปบอกให้เขาออกไปเสียจากป่า พวกเราจะได้อยู่อย่างสงบสุข ” ลิงแนะนำขณะที่มือยังถือกล้วย สัตว์ทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอของ ลิง เพราะเห็นว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด สิงโตจึงรับหน้าที่ไปหาคนและขอร้องให้ออกจากป่า “ เราไม่มีที่อยู่ จึงมาอยู่ในป่า ” ชายคนหนึ่งบอก “ แต่สัตว์ทั้งหลายกลัวพวกท่านจะทำร้ายพวกเรา ” สิงโตบอก “ อย่างแล้ว พวกเราเลย พวกเรามาอยู่ในป่าเพื่อทำมาหากิน เราจะไม่รบกวนและทำร้ายสัตว์ เราขอยืนยัน ” ชายคนนั้นกล่าว สิงโตคิดว่าคำพูดของคนเหล่านั้นน่าจะเชื่อถือได้จึงยินยอมให้อยู่ในป่าต่อไป ก่อนกลับไปสิงโต

ได้ย่ำกับคนเหล่านั้นว่า “เราขอให้ท่านรักษาคำพูดตลอดไปทั้งคนและสัตว์จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความรัก
ป่าแห่งนี้จะได้สงบร่มเย็นน่าอยู่ตลอดไป”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การยึดมั่นและรักษาคำพูดหรือสัจจะสัญญาที่ได้ให้ไว้ต่อกัน เป็นสิ่งดี จะนำมาซึ่ง
ความสงบสุข

บุตรดีมีกตัญญู

มีชายคนหนึ่งรับจ้างไปทำงานกับเศรษฐีได้รับอาหารสามมื้อแลกเป็นค่าแรงงานพอถึงเวลา
รับประทานอาหาร ชายคนนั้นก็คิดถึงแม่ซึ่งอดอยากยากจนที่บ้านไม่มีใครดูแลดังนั้นเขาจึงจัดแจงแบ่ง
อาหารแล้วห่อไปฝากแม่ที่บ้าน ท่านเศรษฐีเห็นชายคนนั้นแบ่งอาหารใส่ห่อทุกวันก็เรียกมาถาม ชายคน
นั้นจึงตอบว่า “พ่อแม่มีพระคุณล้นเหลือกระผมจึงแบ่งปันให้ท่านกินตามแต่จะได้รับถ้ากระผมทอดทิ้งไม่
เหลียวแลแม่ก็คงเป็นบาปหนัก” ท่านเศรษฐีทราบดังนั้นจึงพูดขึ้นว่า “เราขอชมเชยท่านว่าเป็นผู้มีกตัญญู
เอาเถอะแม่ของเจ้านั้นเราจะอุปการะเลี้ยงดูเขาเอง”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักตอบแทนผู้มีพระคุณ เป็นสิ่งที่ดี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 5 การกางและรื้อเต็นท์ที่พักแรม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 การกางและรื้อเต็นท์ที่พักแรม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 สามารถบอกส่วนประกอบของเต็นท์ได้
- 1.2 สามารถกางและรื้อเต็นท์ที่พักแรมได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ส่วนประกอบของเต็นท์
- 2.2 วิธีการกางเต็นท์
- 2.3 วิธีการรื้อและเก็บรักษาเต็นท์

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เต็นท์สำเร็จรูป, เต็นท์ 5 ชาย
- 3.3 ใบความรู้ เรื่องเต็นท์
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (เข้าแถว ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง ยามค่ำ
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือศึกษาใบความรู้ รูปแบบต่าง ๆ ของเต็นท์ วิธีการกางเต็นท์ ข้อดีและข้อจำกัดในการใช้เต็นท์แต่ละประเภท เช่นเต็นท์ 5 ชาย เต็นท์สำเร็จรูปแบบต่าง ๆ ฯลฯ ผู้กำกับลูกเสือสนทนาคำถามเกี่ยวกับเรื่องเต็นท์ของลูกเสือขณะเดียวกันมอบหมายให้นายหมู่เตรียมอุปกรณ์เต็นท์เพื่อเป็นวิทยากรอธิบายและสาธิต

2) หมู่ลูกเสือวิเคราะห์รูปแบบของเต็นท์ และการนำไปใช้ที่เหมาะสมกับสภาพการอยู่ค่ายพักแรมของหมู่ตนเอง บนพื้นฐานข้อมูล ของสถานที่พักแรม พร้อมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกางเต็นท์ เช่นวัสดุอุปกรณ์ พื้นี่รองรับ อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ

3) ลูกเสือร่วมกับเพื่อนอีกหนึ่งคน ปฏิบัติการกางและรื้อเต็นท์โดยมีนายหมู่เป็นผู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง รวมทั้งวิธีการดูแลรักษาเต็นท์ และการเก็บเต็นท์

4) ลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปการปฏิบัติงาน

- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการปฏิบัติงานของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

ยามค่ำ

ฟ้ามีดมัวลมเย็นพัดโชยกระหน่ำฝนก็ตกพรำพรำฟ้ามีดค่ำมัวไปใจคิดถึงเมื่อครั้งมาพัก
แรมในป่าแสนจะสุขใจฟ้ามีดค่ำที่ไต่พอเบิกบานใจฝนกระหน่ำลงมา
เสื่อเฝ้าไทยร่วมใจมานอนกลางป่าแม่เหน็ดเหนื่อยกายเราสุขอุราเกินใคร
ถึงหนักเอาเบาสู้อำคคีมีอยู่แสนจะสุขใจฟ้ามีดค่ำที่โรเล่นรอบกองไฟเราสนุกเฮฮา

ใบความรู้

เต็นท์

เต็นท์ที่นิยมนำไปอยู่ค่ายพักแรมมี 3 ชนิด

1. เต็นท์อำนวยการ มีขนาดใหญ่ ใช้เป็นที่ประชุม
2. เต็นท์หมู่ ใช้เป็นที่พักสำหรับลูกเสือทั้งหมด
3. เต็นท์บุคคล สำหรับลูกเสือ 2 คน ที่นิยมใช้มี 2 ชนิด ได้แก่ เต็นท์กระเบะหรือเต็นท์ 5 ชาย

และเต็นท์สำเร็จรูป

เต็นท์กระเบะ หรือเต็นท์ 5 ชาย

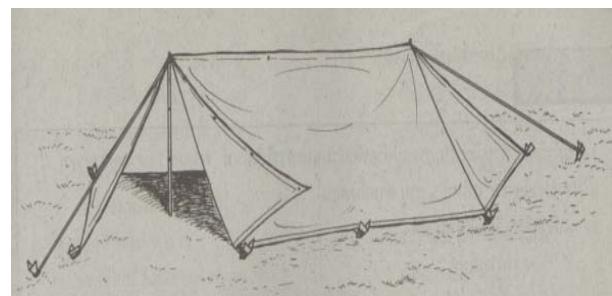
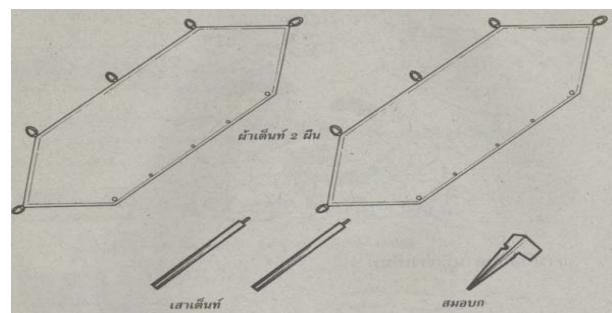
เหมาะสำหรับลูกเสือ 2 คน มีขนาดเล็ก กระทัดรัด พกพาสะดวก ใช้พื้นที่กางเต็นท์ไม่กว้างมาก และวิธีการกางเต็นท์ไม่ยุ่งยาก มีลูกเสื่อช่วยกันเพียง 2 คนก็สามารถกางเต็นท์ได้

ส่วนประกอบของเต็นท์ 5 ชาย มีดังนี้

1. ผ้าเต็นท์ 2 ผืน
2. เสาเต็นท์ 2 ชุด (2 เสา) ชุดละ 3 ท่อน (3 ท่อนต่อกันเป็น 1 ชุดหรือ 1 เสา)
3. สมอบก 10 ตัว (หัวท้าย 2 ตัว ชายด้านล่างด้านละ 3 ตัว ประตูหน้า 1 ตัว และหลัง 1 ตัว)
4. เชือกยึดสมอบก 10 เส้น (เชือกยาวใช้รั้งหัวท้ายเต็นท์ 2 เส้น เชือกสั้นใช้ยึดชายเต็นท์ 6 เส้น และประตูหน้า - หลัง 2 เส้น)

การกางเต็นท์ 5 ชาย มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตัดกระดุมผ้าเต็นท์ทั้ง 2 ผืนเข้า

ด้วยกัน ด้านที่ติดกระดุมเป็นด้านสันของหลังคา รูด้าไก่ที่ซ้อนกันและอยู่ถัดจากกระดุมจะเป็นที่ยึดเสาทั้ง 2 เสา ส่วนด้านที่มีรูด้าไกด้านละ 3 รูด้า จะเป็นชายด้านล่าง

2. นำเสาชุดที่ 1 (ต่อ 3 ท่อนเข้าด้วยกัน) มาเสียบที่รูหลังคาเต็นท์ ให้คนที่ 1 จับไว้

3. ให้คนที่ 2 ใช้เชือกยาว 1 เส้นนำมายึดจากหัวเสา (หรือห้วง) ไปยังสมอบกด้านหน้า (ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด กระหวัดไม้ หรือผูกกรั้ง) แล้วจึงใช้เชือกสั้น 2 เส้นยึดชายเต็นท์เข้ากับสมอบก เพื่อให้เต็นท์กางออกเป็นรูปหน้าจั่ว (ผูกด้วยเงื่อนปมตาไก่)

4. ให้คนที่ 2 เดินอ้อมไปอีกด้านหนึ่ง ต่อเสาที 2 เสียบเข้ากับรูหลังคาเต็นท์อีกด้านหนึ่งแล้วจับเสาวไว้ให้คนที่ 1 ปลอมมือจากเสาที 1 แล้วนำเชือกยาวเส้นที่ 2 ยึดจากหัวเสาที 2 ไปยังสมอบกด้านหลัง(ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด กระหวัดไม้ หรือผูกกรั้ง)

5. ให้คนที่ 2 ปลอมมือจากเสาที 2 ได้ เต็นท์จะไม่ล้ม และทั้ง 2 คนช่วยกันใช้เชือกยึดชายเต็นท์จุดที่เหลือเข้ากับสมอบก แล้วปรับความตึงหย่อนของเต็นท์ให้เรียบร้อย

การรื้อเต็นท์ 5 ชาย มี 7 ขั้นตอน

1. แก่เชือกที่รั้งเสาหัวท้ายกับสมอบกออก เต็นท์จะล้มลงทันที

2. ถอนเสาเต็นท์ออกเป็น 6 ท่อน นำมารวมกันไว้

3. ถอนสมอบกทั้ง 10 ตัว นำไปรวมกันไว้ที่ใกล้ ๆ กับเสาเต็นท์

4. แก่เชือกและเก็บเชือกให้เรียบร้อย (เชือกสั้น 8 เส้น เชือกยาว 2 เส้น รวม 10 เส้น) นำไปรวมไว้ใกล้ ๆ กองสมอบก

5. แกะกระดุมเต็นท์เพื่อแยกผ้าเต็นท์ออกเป็น 2 ผืน

6. ทำความสะอาดอุปกรณ์และเก็บพับผ้าเต็นท์ให้เรียบร้อย

7. นำผ้าเต็นท์และอุปกรณ์เก็บรวมไว้ในที่เดียวกัน

เต็นท์สำเร็จรูป

ใช้เป็นที่พักสำหรับลูกเสือทั้งหมด (1 หมู่) มีขนาดใหญ่กว่า และน้ำหนักมากกว่าเต็นท์กระเบาะ แต่ยังสามารถพกพาไปได้สะดวก พื้นที่ที่ใช้กางเต็นท์มีบริเวณกว้างพอสมควร วิธีการกางเต็นท์ไม่ยุ่งยาก มีลูกเสือช่วยกันเพียง 2 คนก็สามารถกางเต็นท์ได้ เต็นท์สำเร็จรูปมีหลายแบบ มีรูปทรงไม่เหมือนกัน บางแบบคล้ายเต็นท์กระเบาะ

ส่วนประกอบของเต็นท์สำเร็จรูป มีดังนี้

1. ผ้าเต็นท์ 1 ชุด

2. เสาเต็นท์ 2 ชุด (2 เสา) ชุดละ 3 ท่อน (3 ท่อนต่อกันเป็น 1 ชุด หรือ 1 เสา)

3. สมอบก 12 ตัว (ยึดมุมพื้น 4 ตัว ยึดชายหลังคา 6 ตัว หัว 1 ตัว ท้าย 1 ตัว)

4. เชือกยึดสมอบก 8 เส้น ทุกเส้นมัดติดกับแผ่นเหล็กสำหรับปรับความตึงหย่อนของเชือก โดยเชือกสั้น 6 เส้นใช้ยึดชายหลังคา และเชือกยาว 2 เส้นใช้รั้งหัวท้ายเต็นท์

วิธีการกางเต็นท์สำเร็จรูป มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ยึดพื้นของเต็นท์ทั้ง 4 มุมด้วยสมอบก 4 ตัว

2. นำเสาชุดที่ 1 (ต่อ 3 ท่อนเข้าด้วยกัน) มาเสียบที่รูหลังคาเต็นท์ ให้คนที่ 1 จับไว้

3. ให้คนที่ 2 ใช้เชือกยาว 1 เส้น ยึดจากหัวเสา (หรือห่วง) ไปยังสมอบกด้านหน้า (โดย ผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ด หรือเงื่อนกระหวัดไม้ ไม่ต้องใช้เงื่อนผู้รั้งเพราะมีแผ่นปรับความตึงอยู่ แล้ว) แล้วใช้เชือกสั้น 2 เส้น ยึดชายเต็นท์เข้ากับสมอบก ให้เต็นท์กางออกเป็นรูปหน้าจั่ว

4. ให้คนที่ 2 เดินอ้อมไปอีกด้านหนึ่ง ต่อเสาที่ 2 เสียบเข้ากับรูหลังคาเต็นท์อีกด้านหนึ่งแล้วจับเสาไว้ให้คนที่ 1 ปล่อยมือจากเสาที่ 1 แล้วนำเชือกยาวเส้นที่ 2 ยึดจากหัวเสาที่ 2 ไปยังสมอบกด้านหลัง

5. ให้คนที่ 2 ปล่อยมือจากเสาที่ 2 ได้ เต็นท์จะไม่ล้ม ทั้งสองคนช่วยกันใช้เชือกยึดชายหลังคาเต็นท์ (จุดที่เหลือ) ให้เข้ากับสมอบกแล้วปรับความตึงหย่อนของเต็นท์ให้เรียบร้อย

วิธีรื้อเต็นท์สำเร็จรูป มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. แกะเชือกที่รั้งเสาหัวท้ายกับสมอบกออก เต็นท์จะล้มลงทันที

2. ถอนเสาเต็นท์ออกเป็น 6 ท่อน นำมารวมกันไว้

3. ถอนสมอบกทั้ง 12 ตัว นำไปรวมกันไว้ที่ใกล้ ๆ กับเสาเต็นท์

4. เก็บเชือกและแผ่นปรับความตึงให้เรียบร้อย (เชือกสั้น 6 เส้น เชือกยาว 2 เส้น แผ่นปรับความตึง 8 อัน) นำไปรวมไว้ใกล้ ๆ กองสมอบก

5. ทำความสะอาดอุปกรณ์ทุกชิ้น แล้วนำไปเก็บ

การเลือกสถานที่ตั้งค่ายและกางเต็นท์

ต้องทำการสำรวจความเหมาะสมของพื้นที่ แหล่งน้ำ และเส้นทางคมนาคม เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะตามมา ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นพื้นที่โล่งกว้าง เหมาะสำหรับการตั้งค่ายและจัดกิจกรรม

2. พื้นดินบริเวณที่ตั้งค่ายควรเป็นดินปนทราย พื้นเป็นที่เรียบ ไม่มีน้ำขัง

3. อยู่ใกล้แหล่งน้ำสะอาด ปลอดภัย

4. อยู่ห่างจากต้นไม้ใหญ่ เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากกิ่งไม้หล่นลงมาทับ

5. ทิศทางของลมเพื่อใช้พิจารณาในการตั้งเต็นท์ที่พัก

6. สามารถหาเชื้อไฟ เช่น ฟืน เศษไม้ สำหรับหุงต้มได้สะดวก

7. การคมนาคมสะดวก ใกล้กับ โรงพยาบาล หรือ อนามัย ใกล้กับสถานตำรวจ

8. ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสถานที่ก่อนจะตั้งค่ายพักแรม

ข้อควรระวังในการกางเต็นท์

1. เมื่อต้องการกางเต็นท์หลายหลังเป็นแนวเดียวกัน ควรเรียงให้สมอบกตัวที่อยู่ด้านหน้าสุดและเสาต้นแรกของทุกเต็นท์อยู่ในแนวเดียวกัน

2. การกางเต็นท์แต่ละหลังให้เรียงสมอบกตัวแรก เสาแรก เสาหลัง และสมอบกตัวหลังทั้ง 4 จุดให้อยู่ในแนวเดียวกัน

3. เสาทุกต้นที่ยึดเต็นท์จะต้องตั้งฉากกับพื้นเสมอหลังคา

4. เต็นท์ต้องไม่มีรอยย่น สมอบกด้านข้างของเต็นท์แต่ละหลังต้องเรียงกันอย่างเป็นระเบียบ ถ้าเต็นท์ตั้งไปอาจจะขาดได้ หรือถ้าหย่อนเกินไปก็จะกันฝนไม่ได้ ซึ่งจะเป็นสาเหตุทำให้น้ำซึมได้ง่าย และถ้าลมพัดแรงอาจทำให้เต็นท์ขาดได้

5. การผูกเต็นท์ควรใช้เงื่อนผูกที่แน่น เพราะสามารถปรับให้ตั้งหย่อนได้ตามต้องการ

การดูแลรักษาเต็นท์

การดูแลรักษาเต็นท์ให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน

1. ฝึกกางเต็นท์ให้ถูกวิธี เพราะการกางเต็นท์ที่ไม่ถูกวิธี อาจทำให้อุปกรณ์บางชิ้นเกิดความเสียหายได้ เช่น ใสเสาเต็นท์ผิดอันทำให้เกิดความเสียหายเวลาเสาเสากับเต็นท์ เป็นต้น

2. อย่าเก็บเต็นท์ขณะเปียกถ้าไม่จำเป็น เพราะจะทำให้เกิดกลิ่นอับ ควรจะนำเต็นท์มาผึ่งลมให้แห้งก่อนและนำเศษสิ่งสกปรกออกจากเต็นท์ก่อนปิดซิปให้เรียบร้อย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 6 การบรรจุเครื่องหลัง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 การบรรจุเครื่องหลัง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืนได้ถูกต้อง

2. เนื้อหา

2.1 การวางแผนเตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวมสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน

2.2 วิธีการบรรจุเครื่องหลัง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

3.3 อุปกรณ์สำหรับการบรรจุเครื่องหลัง และเครื่องหลัง

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิด (ชกธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง เดินทางไกล

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม เช่น ช้อน จาน ผ้าเช็ดตัว สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ อาหารสำเร็จรูป ฯลฯ มาจัดเป็นนิทรรศการรูปแบบร้านค้า โดยกำกับราคาส่งของเหล่านั้นไว้ ทุกรายการ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเลือกวัสดุอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้สำหรับพักแรม ตามความจำเป็นโดยจัดรายการซื้อสิ่งของนั้น จากนิทรรศการร้านค้าในจำนวนเงินคนละไม่เกิน 300 บาท ตามใบรายการที่ได้กำหนดไว้

(3) ลูกเสือนำรายที่ได้ซื้อไว้จากร้านค้า มาตรวจสอบ และอภิปรายในกลุ่มถึงเหตุผล ความจำเป็น แล้วสรุปเป็นข้อกำหนดของกลุ่ม

(4) ผู้กำกับลูกเสือสรุป และให้ข้อเสนอแนะในการจัดเตรียม วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ และคุ้มค่าในการอยู่ค่ายพักแรม โดยยึดหลักปฏิบัติในเรื่องความพอเพียง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชกธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้นายหมู่ลูกเสือแต่ละหมู่บรรยายและสาธิตวิธีการบรรจุเครื่องหลังที่ถูกต้อง
 - (2) ลูกเสือปฏิบัติการบรรจุวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวที่เตรียมมาลงเครื่องหลังตามวิธีการที่นายหมู่ลูกเสือได้สาธิต
 - (3) ลูกเสือประเมินน้ำหนักสิ่งของเครื่องใช้ ที่บรรจุเครื่องหลังว่าเหมาะสม และสามารถนำไปได้ด้วยตนเองในระยะทาง 15 กิโลเมตร ได้หรือไม่
 - (4) ลูกเสือนำเครื่องหลังของตนมาเปรียบเทียบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับลูกเสือคนอื่น แล้วจัดเครื่องหลังของตนให้เหมาะสม
 - (5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวลงบรรจุเครื่องหลังสำหรับการพักแรมค้างคืน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สิ่งของส่วนตัวและส่วนรวมของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตการปฏิบัติงานของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

เดินทางไกล

เดินทางไกล เดินทางไกล ไปไปซิไปไปซิไปด้วยกัน
เหนื่อยอย่างไร ไม่เคยหวั่น ร่วมใจกันและสามัคคี
เดินทางไป ในกลางดง ใจนี้ทงหลงเพลินเขาดอย
มุ่งหน้าไป ไม่ย่อหย่อน ลืมทุกข์ร้อน มุ่งสู่ปลายทาง

รวมเงิน

รวมเงิน รวมเงินให้ดี รวมเงินวันนี้อย่าให้มีผิดพลาด
ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท ผู้ชายฉลาดเป็นห้าสิบบาท

เกม

รวมเงิน

1. กำหนดให้ลูกเสือที่เป็นผู้ชายให้สวมหมวก เป็นผู้หญิงให้ถอดหมวก
2. อธิบายการเล่นเกมนำกำหนดให้ลูกเสือชายเป็นเงินมีค่า ห้าสิบสตางค์ ผู้หญิงเป็นเงินมีค่า

1 บาท

3. เริ่มเล่นให้ลูกเสือเดินปะปนกันในกลุ่มโดยร่วมกันร้องเพลงรวมเงิน เมื่อจบเพลงผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้กำหนดการรวมเงิน เช่น สี่บาทห้าสิบ ให้ลูกเสือรวมกันเป็นกลุ่มให้ครบจำนวนเงิน สี่บาทห้าสิบสตางค์เมื่อครบแล้วให้นั่งลง กลุ่มที่รวมไม่ครบต้องออกจากเกม

4. เล่นและร้องซ้ำประมาณ 3 รอบ เพื่อหาลูกเสือที่รวมกลุ่มที่เป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การบรรจุเครื่องหลังสำหรับการเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม เป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งลูกเสือจะต้องมีการเตรียมการเรื่องเครื่องหลังให้พร้อม และเหมาะสมกับการเดินทางไกลไปพักค้างคืน อุปกรณ์ที่ต้องจัดเตรียมแบ่งออกเป็น

2 ประเภท คือ

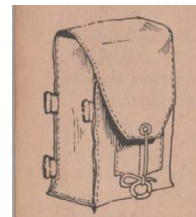
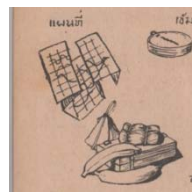
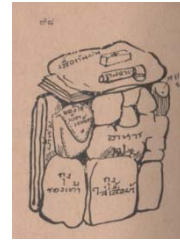
1. อุปกรณ์เฉพาะบุคคล หรือ อุปกรณ์ประจำตัว
2. อุปกรณ์ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง

อุปกรณ์เฉพาะบุคคล ควรเป็นสิ่งจำเป็น มีน้ำหนักไม่มากนัก
ได้แก่

1. กระติกน้ำ ใส่น้ำสะอาดให้เต็ม
2. เครื่องใช้ประจำตัว เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าขาวม้า ผ้าถุง สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน รองเท้าแตะ ไฟฉาย ช้อนส้อม จานข้าว ยาทากันยุง เป็นต้น

3. เครื่องแบบและเครื่องประกอบเครื่องแบบ ได้แก่ เสื้อกางเกง (กระโปรงสำหรับเนตรนารี) ผ้าพันคอ หมวก เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า เป็นต้น

4. ยาประจำตัวและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล
5. เข็มทิศ แผนที่ สมุดจดบันทึกการเดินทาง ดินสอ ปากกา
6. ฤดูฝนต้องเตรียมชุดกันฝน ฤดูหนาวให้เตรียมเสื้อกันหนาว
7. เครื่องนอน เช่น เต็นท์ ผ้าปูที่นอน เสื้อ ผ้าห่ม ถุงนอน เป็นต้น
8. ถุงพลาสติก เพื่อใช้สำหรับใส่เสื้อผ้าเปียกชื้นหรือเสื้อผ้าที่ใช้แล้ว
9. เชือกหรือยางเพื่อใช้ผูกมัดอุปกรณ์สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ
10. ไม้ง่าม

อุปกรณ์ ส่วนรวม หรืออุปกรณ์สำหรับหมู่หรือกอง เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับทุกคนในหมู่หรือกอง ในการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกัน และต้องแบ่งหน้าที่กันนำสิ่งของไป เช่น

-- นายหมู่ เอาตะเกียง มีดพริ้ว และแผนที่

-- รองนายหมู่ นำพลั่วสนาม เต็นท์ กระดาษชำระ กระเป๋ายาและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล ถังน้ำ กะละมัง ไม้ขีดไฟ เชื้อไฟ ยาขัดรองเท้า ยาขัดโลหะ

-- หัวหน้าคนครัว เตรียมกระทะ หม้อ ทัพพี หม้อ สำหรับปรุงอาหาร กระทะ มีดทำครัว

-- รองหัวหน้าคนครัว นำกับข้าว เครื่องปรุง อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารกระป๋องสำหรับรับประทานทั้งหมู่

สิ่งที่ไม่ควรบรรจุเครื่องหลัง

ไม่ควรนำสิ่งของอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นและของมีค่าทุกชนิดไป เช่น สายสร้อยทองคำ โทรศัพท์ราคาแพง เครื่องเล่นรวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ฯลฯ นำเงินติดตัวไปเท่าที่จำเป็นต้องใช้ รวมทั้งไม่พกพาอาวุธทุกชนิด

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า

เครื่องหลัง คือถุงหรือกระเป๋าสำหรับใส่สิ่งของต่าง ๆ ใช้สะพายหลังเพื่อสามารถนำสิ่งของติดตัวไปได้สะดวก จัดเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากสำหรับกิจกรรมการเดินทางไกล เพราะลูกเสือต้องใช้บรรจุอุปกรณ์ประจำตัว อุปกรณ์ประจำหมู่ ที่ต้องนำไปใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม

เครื่องหลังมีหลายชนิดแล้วแต่ลูกเสือจะเลือกใช้เช่น กระเป๋า ยาม หรือ เป้ ลูกเสือควรเลือกใช้เครื่องหลังที่มีลักษณะคล้ายเป้ เพราะมีช่องสำหรับแยกบรรจุสิ่งของได้หลายประเภท

การบรรจุสิ่งของลงในถุงเครื่องหลังหรือกระเป๋า มีข้อแนะนำดังนี้

1. เลือกเครื่องหลังที่มีขนาดพอเหมาะไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป

2. บรรจุสิ่งของที่มีน้ำหนักมากหรือสิ่งของที่ใช้ภายหลังไว้ข้างล่าง ส่วนสิ่งของที่ใช้ก่อนหรือใช้รับด่วน เช่น ไฟฉาย เสื้อกันฝน ไม้ขีดไฟ ฯ ให้บรรจุไว้ข้างบนสุดเพื่อสามารถนำออกมาใช้ได้อย่างสะดวก

3. บรรจุสิ่งของนุ่ม ๆ เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม เสื้อผ้า ฯ ตรงส่วนที่สัมผัสกับหลังของลูกเสือเพื่อจะได้ไม่เจ็บหลังขณะเดินทาง

4. สิ่งของบางประเภท เช่น ยารักษาโรค ข้าวสาร เป็นต้น ควรใส่ถุงผ้าหรือถุงพลาสติกก่อนแล้วจึงบรรจุลงเครื่องหลัง

5. ในกรณีที่ถุงนอน และผ้าห่มบรรจุเครื่องหลังไม่ได้ ให้ผูกถุงนอนและผ้าห่มนอนของลูกเสือไว้ นอกเครื่องหลัง คลุมด้วยแผ่นพลาสติกใสเพื่อป้องกันการเปียกน้ำ

6. เครื่องหลังที่ลูกเสือนำไปต้องไม่หนักจนเกินไป เพราะจะทำให้ลูกเสือเหนื่อยเร็ว น้ำหนักของเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 1 ใน 5 ของน้ำหนักตัวลูกเสือ เช่น ถ้าลูกเสือหนัก 60 กิโลกรัมเครื่องหลังควรหนักไม่เกิน 12 กิโลกรัม เป็นต้น

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อิกากับเหยือก

ขณะที่อิกาทัวหนึ่งกำลังบินอยู่ มันรู้สึกกระหายน้ำมาก เมื่อมองเห็นเหยือกน้ำตั้งอยู่ด้านล่าง จึงร่อนลงไปยังจุดหมาย เมื่อมองเข้าไปในเหยือก พบว่ามีน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย มันจึงพยายามสอดจอยปากเข้าไปเพื่อจะดื่ม น้ำไม่ว่ามันจะพยายามเท่าใดก็ไม่สามารถสอดจอยปากเข้าไปถึงก้นเหยือกได้

วิธีถัดมา มันพยายามจะคว่ำเหยือก เพื่อให้น้ำไหลหกออกมา แต่เหยือกนั้นหนักเกินไป ในที่สุด มันเหลือบไปเห็นก้อนหินใกล้ ๆ กับบริเวณนั้น จึงคาบมาหย่อนลงในเหยือกน้ำที่ละก้อน จนระดับน้ำที่ก้นเหยือกค่อย ๆ เอ่อขึ้นมา ในที่สุดมันก็ดื่มน้ำได้ตามที่ต้องการ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนฉลาดมักคิดหาวิธีไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยความอดทนและไม่ย่อท้อเสมอ

หมาป่ากับหมาเลี้ยงแกะ

วันหนึ่ง...ฝูงหมาป่ากล่าวกับบรรดาหมาเลี้ยงแกะกลุ่มหนึ่งว่า “พวกเธอก็คล้ายกับพวกเรา ทำไมเธอไม่มาอยู่เสียด้วยกันกับเราเล่า” หมาเลี้ยงแกะจึงตอบว่า “เราต้องทำงานให้กับนายของเรา คอยดูแลแกะพวกนี้ นายเขาไว้ใจเราให้ช่วยดูแลแกะเหล่านี้ให้พ้นจากการเป็นเหยื่อของพวกหมาป่าเช่นเจ้า”

“ทำไมเธอถึงทำงานกับเขาอยู่ได้ล่ะ” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยขึ้น “เขาใช้งานเธอหนักมาก ให้อาหารเธอหน่อยสิ ดูพวกเราสิไม่ต้องทำงานเลย แต่เราก็มียังมีอาหารกินอุดมสมบูรณ์ เธอควรไปอยู่กับพวกเราดีกว่า” หมาป่าตัวหนึ่งเอ่ยชักชวน

พวกหมาเลี้ยงแกะใช้เวลาคิดอยู่นาน ในที่สุดก็ตกลงใจรับคำชักชวนของหมาป่า “ดีแล้ว” พวกหมาป่าว่า “พวกเราจะพาเธอไปอยู่ด้วยกัน”

ดังนั้น พวกหมาเลี้ยงแกะจึงผลัดจากฝูงแกะตามพวกหมาป่าไป เมื่อพากันมาได้ระยะหนึ่งที่ไกลพอแล้ว พวกหมาป่าก็หันกลับมาบอกกับพวกหมาเลี้ยงแกะว่า “เอาละที่นี่เราก็ได้พาพวกเจ้ามาถึงที่นี้แล้ว เราจะกินพวกเจ้าละ” ว่าแล้วหมาป่าฝูงนั้นก็รุมกันกัดกินหมาเลี้ยงแกะ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่หลงเชื่อคนง่าย ไม่คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ มักตกเป็นเหยื่อของคนชั่ว

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 7 การก่อไฟและปรุงอาหาร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 การก่อไฟและปรุงอาหาร

เวลา 2 ชั่วโมง

1.จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมก่อและจุดไฟแล้วปรุงอาหารสำหรับ 2 คนได้

2.เนื้อหา

2.1 สิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน

2.2 การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการก่อไฟและปรุงอาหาร

3.สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง,เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง การก่อกองไฟ

3.3 วัสดุสำหรับการก่อกองไฟ, เครื่องปรุงและอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4.กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงโอ้เมื่อมีไฟ หรือเกมต้อนรับลาเข้าอาวัน

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ลูกเสือเล่าประสบการณ์การก่อกองไฟ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือดูรูปภาพกองไฟแบบต่างๆ ลูกเสือแสดงความคิดเห็นเรื่องรูปแบบของกองไฟที่ให้ความร้อน และที่ให้แสงสว่าง ในกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม

(3) ลูกเสือและผู้กำกับลูกเสือร่วมกันสรุปประโยชน์ของกองไฟรูปแบบต่าง ๆ

(4) หม้อลูกเสือฝึกปฏิบัติก่อกองไฟ 3 แบบ (แบบคอกหมูแบบกระโจม และแบบผสม)

(5) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะ ลูกเสือนำทักษะประสบการณ์ไปใช้ในการอยู่ค่าย

พักแรม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละคู่ออกไป และประกอบอาหารตามที่ได้วางแผนไว้ ภายในเวลาที่กำหนด

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือ ร่วมกันประเมินการปฏิบัติงานและสรุป

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เรื่องการจัดเก็บทำความสะอาดภาชนะ ประกอบอาหารและการฝึกฝนเพิ่มเติมในครอบครัว เพื่อเตรียมพร้อมในการอยู่ค่ายพักแรม

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

5.1 ลูกเสือบอกลักษณะของกองไฟ ประโยชน์ และสามารถถักกองไฟแบบต่างๆ ได้

5.2 จุดไฟกลางแจ้งได้

5.3 ปรุงอาหารอย่างพอเพียงสำหรับ 2 คนได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

ไอ้เมื่อมีไฟ

(ทำนองเพลงคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส)

ไอ้เมื่อมีไฟ ไฟ ไฟ ลูกชิ้นแจ่มจ้า พวกเรามาสุขุราพร้อมหน้ากัน
คืนวันนี้มีสุข ปลอดภัยทุกซัรบความสำราญ เขอกับฉันนั้นมาเล่นรอบกองไฟ (ซ้ำ)

มากินข้าวสิ

มากินข้าวสิ (ซ้ำ) กับตี๋ๆ (ซ้ำ) มีทั้งแกงและต้มยำ (ซ้ำ) อร่อยดี ๆ

เกม

ต้อนปลาเข้าอวน

แบ่งกองลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งทำหน้าที่เป็นอวน โดยใช้มือจับกันไว้เป็นลูกโซ่ ไล่ ต้อนอีกกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นปลาให้เข้ามาอยู่ในวง จับเวลา เมื่อครบ 2 นาทีกรรมการนับจำนวนปลาที่อยู่ในวง แล้วให้สลับหน้าที่กัน กลุ่มที่เป็นปลากลับมาจับมือกันเป็นอวน ไล่ต้อนอีกกลุ่มเข้าวง จนครบ 2 นาที

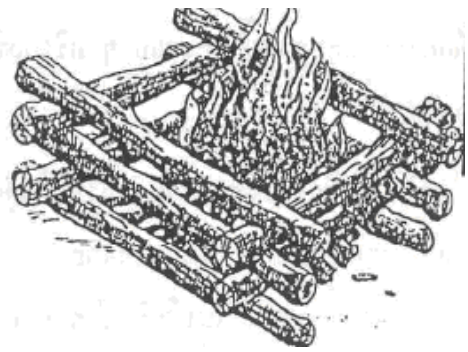
การตัดสิน กลุ่มใดต้อนปลาได้มากกว่ากลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การก่อกองไฟ

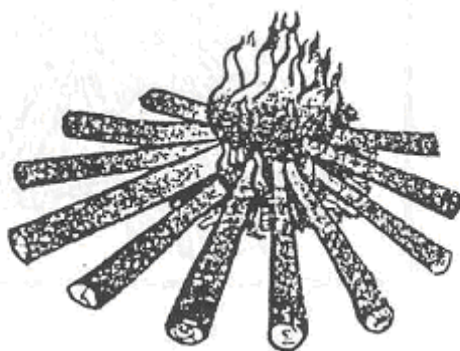
การก่อกองไฟมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่

แบบเชิงตะกอนหรือแบบคอกหมูเป็นการก่อกองไฟ โดยการนำท่อนฟืนใหญ่มากองเรียงกันเป็นชั้น ๆ ส่วนฟืนท่อนเล็ก ๆ จะอยู่ข้างล่าง การก่อกองไฟแบบนี้จะให้ความร้อนมาก และให้แสงสว่างดี

แบบกระโจมอินเดียนแดง หรือ แบบปิรามิต วิธีก่อแบบนี้ ชั้นแรกต้องนำเชื้อไฟมาก่อสุมกันเสียก่อน จากนั้นจึงนำกิ่งไม้เล็กๆ ก่อสุมกันขึ้นมา โดยชั้นบนสุดจะมีฟืนท่อนใหญ่สุมทับอีกทีหนึ่ง

แบบผสม เป็นการก่อกองไฟโดยการเรียงท่อนฟืนแบบเชิงตะกอน ส่วนตรงกลาง ใช้กิ่งไม้เล็กๆ ก่อกันเป็นรูปกระโจม การก่อกองไฟแบบนี้เหมาะแก่การเล่นรอบกองไฟ

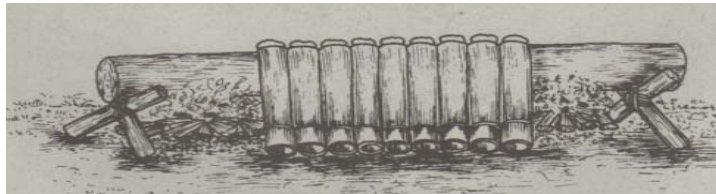
แบบไฟดาว

เป็นการก่อกองไฟโดยการนำท่อนไม้วางเรียงซ้อนกัน ซึ่งจะมีลักษณะคล้าย ชีล้อจักรยาน การก่อกองไฟแบบนี้จะทำให้ไฟมีเปลวเพื่อให้แสงสว่างและความอบอุ่น

การเลือกสถานที่ ควรเลือกที่แห้ง ในบริเวณโล่งแจ้ง ห่างจากต้นไม้และสิ่งปลูกสร้าง โดยเก็บกวาดและถางหญ้าแห่ง

รอบ ๆ เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟ

การเลือกเชื้อเพลิง เลือกกิ่งไม้แห้งเล็ก ๆ โดยเฉพาะที่แห้งคาต้น จะติดไฟง่าย ถ้าเป็นกิ่งใหญ่ควรผ่าออกเป็นซีก ๆ ก่อน แต่ถ้าเปียกชื้นควรนำไปผึ่งแดดให้แห้ง การจุดไม้ขีดไฟ ผู้จุดหนึ่งในลักษณะบังลม จุดโดยหันขีดออกนอกตัว เมื่อก้านไม้ขีดติดดีแล้วรีบนำไปจุดเชื้อไฟต่อ ข้อควรระวัง ต้องดับไฟให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ แล้วเก็บเศษถ่านและขี้เถ้าลงหลุมกลบแล้วปรับพื้นที่ให้อยู่ในสภาพเดิม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ไต่กับสุนัขจิ้งจอก

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งคอยเดินวนเวียนอยู่ใกล้ๆ กับเล้าไก่ สร้างความหวาดกลัวให้กับลูกไก่มาก ไก่ตัวหนึ่งจึงบินขึ้นไปอยู่บนรั้วและเฝ้าจับตาดูสุนัขจิ้งจอกด้วยความหวาดกลัว เมื่อใดที่เจ้าสุนัขจิ้งจอก ขยับตัวเข้ามาใกล้ มันก็จะบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ไก่ตัวอื่น ๆ เยาะเย้ยถากถางในการกระทำของมัน และดูเหมือนว่ามันขี้ขลาด เจ้าไก่ได้ฟังดังนั้นก็ตอบออกไปว่า

“เจ้าจะเรียกข้าว่าอย่างไรก็ได้ แต่สำหรับข้าแล้ว ข้ารู้จักพิษสงของสุนัขจิ้งจอกดี และแน่ใจว่าถ้าพวกเจ้าได้เผชิญหน้ากับสุนัขจิ้งจอกเหมือนอย่างที่ข้าเคยโดนมาแล้ว พวกเจ้าก็อาจจะมีสภาพไม่ผิดไปจากข้าอย่างแน่นอน”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การยอมรับว่าตนเป็นคนขลาด แต่รู้จักระวังภัย ดีกว่าเสแสร้งเป็นคนกล้าหาญ แล้วต้องพบจุดจบในภายหลัง

นกอินทรีกับอีกา

นกอินทรีตัวหนึ่งคอยจ้องตะปบลูกแกะอยู่บนยอดผาสูง เมื่อได้โอกาสเหมาะ มันก็โฉบเอาลูกแกะขึ้นไปด้วยอุ้งเล็บอันแข็งแรง แล้วบินกลับสู่รังบนยอดผาสูง

อีกาซึ่งอยู่บริเวณนั้นเห็นการกระทำของนกอินทรีมาโดยตลอด ก็คิดจะเอาอย่างบ้าง จึงบินตรงไปตะปบลูกแกะที่กินหญ้าอยู่เพื่อจับตัวมันบินขึ้น แต่ลูกแกะนั้นตัวหนักเกินกว่าที่มันจะพาบินขึ้นไปได้ มันจึงคิดจะปล่อยลูกแกะลงมา แต่อุ้งเล็บของมันกลับจิกแน่นเข้าไปในเนื้อลูกแกะ ไม่ว่าจะพยายามสลัดออกอย่างไรก็ไม่หลุด

เมื่อคนเลี้ยงแกะเห็นเข้า ก็ร้องว่า “โอโฮ! นี่มันนกอะไรกัน” ลูกชายผู้เห็นเหตุการณ์โดยตลอด จึงกล่าวขึ้นว่า

“พ่อ ที่ข้าเห็นเมื่อครู่นี้ มันแสดงท่าทางราวกับเป็นนกอินทรี แต่ตอนนี้ข้าคิดว่า มันคงเข้าใจแล้วว่า ตัวมันนั้นเป็นแค่เพียงอีกาเท่านั้น”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโง่เขลามักคิดทำในสิ่งที่เกินความสามารถของตนส่วนคนฉลาดรู้ว่าจะใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตนให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 8 แผนที่และเข็มทิศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 แผนที่และเข็มทิศ

เวลา 4 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 สามารถอ่านและใช้แผนที่ได้
- 1.2 สามารถใช้เข็มทิศได้
- 1.3 สามารถหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายของประโยชน์ของแผนที่
- 2.2 การอ่านแผนที่
- 2.3 ความหมายของประโยชน์เข็มทิศ
- 2.4 การใช้เข็มทิศ
- 2.5 การหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ใบความรู้เรื่อง แผนที่, เข็มทิศ
- 3.3 แผนที่, เข็มทิศ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง “ทิศทั้งแปดทิศ”
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายนำ เรื่อง ความหมายประโยชน์และชนิดของแผนที่จากนั้นแยกเรียนเป็นฐาน

ฐานที่ 1 การเก็บรักษาแผนที่

ฐานที่ 2 สีที่ใช้ในแผนที่

ฐานที่ 3 เส้นชั้นความสูง

ฐานที่ 4 การอ่านแผนที่

(2) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนความรู้เรื่อง แผนที่ ที่ได้ศึกษาไปแล้ว จากนั้นบรรยายเรื่อง เข็มทิศ ในหัวข้อ ความหมาย, ประโยชน์, ชนิดของเข็มทิศ, ข้อควรระวัง, การเก็บรักษา และความปลอดภัยในการใช้เข็มทิศ

- (3) ผู้กำกับลูกเสือรวมลูกเสือ ทดสอบความรู้ และสรุป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิด (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เกม“หาสิ่งของ”
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนความรู้เรื่อง เข็มทิศ ที่ได้ศึกษาไปแล้ว จากนั้นแยกเรียนตามฐาน เรื่องการใช้เข็มทิศ

ฐานที่ 1 รู้อะซิมุท หาทิศทางและรู้ทิศทาง หาอะซิมุท

ฐานที่ 2 การเดินอ้อมสิ่งกีดขวาง

ฐานที่ 3 เกมเกี่ยวกับการใช้เข็มทิศ (เช่น เกมการหาเหรียญ, เกมหน้าปัด เข็มนาฬิกา)

ฐานที่ 4 การหาทิศ พิกัดและระยะทางในแผนที่โดยใช้เข็มทิศ

(2) ผู้กำกับลูกเสือรวมสรุปความรู้เกี่ยวกับการใช้เข็มทิศและบรรยายเรื่อง การหาทิศ

โดยอาศัยธรรมชาติ

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง
- 5.2 การอ่านแผนที่ และการใช้เข็มทิศ ของลูกเสือ
- 5.3 การฝึกปฏิบัติของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เพลง

ทิศทั้งแปดทิศ

ทิศทั้งแปดทิศขอให้คิดจำให้เคยชิน
อุดรตรงข้ามทักษิณ บูรพาประจิมจำไว้
อีสานตรงหรีดี ท่องอีกทีจำให้ขึ้นใจ
พายัพนั้นอยู่ทางไหน (ซ้าย) ตรงข้ามไปคืออาคเนย์

เกม

หาสิ่งของ

การเตรียมอุปกรณ์

1. เข็มทิศแบบซิลวา
2. กระดาษแข็ง
3. ปากกาเคมี
4. สิ่งของที่ต้องการให้หา เช่น เหรียญบาท ขนม ฯลฯ

การจัดทำฐานกิจกรรม

1. สถานที่ ควรเป็นบริเวณกว้าง เช่นบริเวณโรงเรียน
2. การสำรวจเพื่อวางจุดคำสั่งให้ลูกเสือปฏิบัติ ผู้กำกับลูกเสือต้องสำรวจให้ถูกต้องแม่นยำ โดยวิธีนำแผนผังของโรงเรียนมาช่วยในการวางจุด
3. เขียนคำสั่งลงในกระดาษแข็ง เช่น “จากจุดที่ท่านยืนให้ท่านหมุนหน้าปัทม์เข็มทิศไปที่มุม 250 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 24 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป” นำกระดาษไปติดหรือวางไว้ตรงจุดที่ทำเครื่องหมายไว้
4. การฝึกปฏิบัติควรวางจุดไว้ประมาณ 3 – 4 จุด

ใบความรู้

แผนที่และเข็มทิศ

แผนที่คืออะไร

แผนที่ คือ สิ่งแสดงรายละเอียดของภูมิประเทศบนพื้นผิวโลก ทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยจำลองไว้บนวัตถุพื้นระนาบมาตราส่วน ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้ แสดงด้วยเส้น สี และสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น

- สีน้ำเงินแก่ แสดงถึง ทะเล มหาสมุทรที่ลึกมาก
- สีฟ้าอ่อน แสดงถึง เขตน้ำตื้น หรือไหล่ทวีป
- สีเขียว แสดงถึง ที่ราบระดับต่ำ
- สีเหลือง แสดงถึง ที่ราบระดับสูง
- สีแสด แสดงถึง ภูเขาที่สูงปานกลาง
- สีแดง แสดงถึง ภูเขาที่สูงมาก
- สีน้ำตาล แสดงถึง ยอดเขาที่สูงมากๆ
- สีขาว แสดงถึง ยอดเขาที่สูงจนมีหิมะปกคลุม

ประเทศไทย เริ่มทำแผนที่ในสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2418

การปรับปรุงแผนที่ของไทย เริ่มใน พ.ศ. 2419 โดยความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหรัฐ ส่งหน่วยทำแผนที่ทางอากาศมาทำการสำรวจและจัดทำแผนที่ มาตราส่วน 1 ต่อ 50,000 (2 ซม. ต่อ กม.) และกรมแผนที่ทหารได้ดำเนินการต่อมาจนปัจจุบัน

ชนิดของแผนที่

แผนที่โดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1. แผนที่แบนราบ แสดงพื้นผิวโลกความสูงต่ำ ใช้แสดงตำแหน่ง ระยะทาง และเส้นทาง
2. แผนที่ภูมิประเทศ แสดงพื้นผิวโลกในทางราบ ไม่แสดงความสูงต่ำ ละเอียดยกกว่าและใช้ประโยชน์ได้มากกว่าแผนที่แบนราบ
3. แผนที่ภาพถ่าย ทำขึ้นจากภาพถ่ายทางอากาศ มีความละเอียดและความถูกต้องมากกว่าแผนที่

ชนิดอื่นมาก สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ตามธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังแบ่งชนิดของแผนที่ตามลักษณะการใช้งาน ตัวอย่าง เช่น

- แผนที่ทั่วไป เช่น แผนที่โลก แผนที่ประเทศต่างๆ
- แผนที่ทรวดทรงหรือแผนที่นูน แสดงความสูงต่ำของประเทศ
- แผนที่ทหาร เป็นแผนที่ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี
- แผนที่เดินอากาศ ใช้สำหรับการบิน เพื่อบอกตำแหน่ง และทิศทางของเครื่องบิน

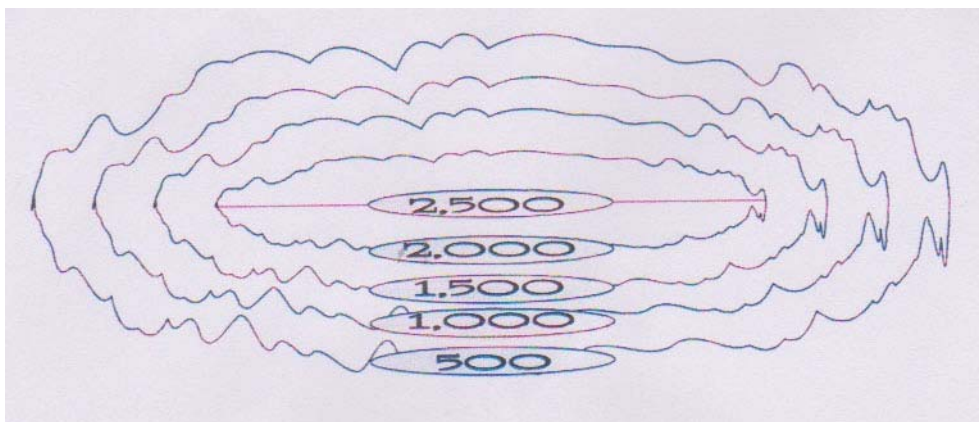
- แผนที่ประวัติศาสตร์ แสดงอาณาเขตยุคและสมัยต่างๆ
- แผนที่การขนส่ง แสดงการคมนาคมทางบก เรือ อากาศ

สีที่ใช้ในแผนที่

- สีดำ ใช้แทนรายละเอียดที่เกิดจากแรงงานมนุษย์ ยกเว้นถนน
- สีแดง ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นถนน
- สีน้ำเงิน ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นน้ำหรือทางน้ำ เช่น ทะเล แม่น้ำ บึง ฯลฯ
- สีเขียว ใช้แทนรายละเอียดที่เป็นป่าไม้ และบริเวณที่ทำการเพาะปลูก
- สีน้ำตาล ใช้แทนลักษณะทรวดทรงความสูง

เส้นความสูงในแผนที่

บริเวณภูเขา จะมีเส้นสีน้ำตาลเป็นวงรอบภูเขาเป็นวงๆ แต่ละวงนั้นจะห่างไม่เท่ากัน บางวงใกล้ชิดกัน บางวงห่างกัน เป็นเส้นแสดงความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (วัดที่เกาะหลัก จ. ประจวบคีรีขันธ์) เราจะทราบว่าภูเขานี้สูงเท่าใด ลักษณะชัน หรือลาดได้จากเส้นนี้ โดยระยะแต่ละวงนั้นสูงต่างกัน 500 ฟุต ถ้าวงอยู่ชิดกันก็จะชัน วงห่างกันก็จะลาด

การอ่านแผนที่

วางแผนทีในแนวราบ บนพื้นที่ได้ระดับ ทิศเหนือของแผนที่ชี้ไปทางเหนือ จัดให้แนวต่างๆ ในแผนที่ขนานกับแนวที่เป็นจริงในภูมิประเทศทุกแนว

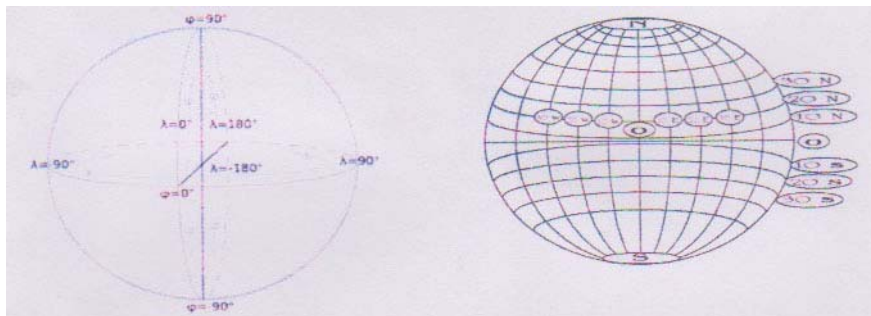
โดยทั่วไปแผนที่จะบอกที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ระบบที่ใช้ในการหาที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ที่นิยมใช้กันมี 2 ระบบ คือ ระบบพิกัดภูมิศาสตร์ และระบบพิกัดตาราง

1. ระบบพิกัดภูมิศาสตร์

ใช้ค่าละติจูดหรือเส้นรุ้ง และลองจิจูดหรือเส้นแวง เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่างๆ

ละติจูด เป็นเส้นที่ขีตรอบโลกตามแนวขนานกัน โดยมีเส้นศูนย์สูตร (อีควเอเตอร์) เป็นเส้นกำหนดเขตแบ่งโลกเป็นซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ เส้นละติจูดที่อยู่เหนือและใต้เส้นศูนย์สูตรเรียกว่า ละติจูดเหนือและละติจูดใต้ มีจำนวนซีกโลกละ 90 เส้น มีหน่วยเป็นองศา ที่ขอบแผนที่จะมีเลขกำกับว่า 10, 20, 30 เราก็คทราบว่า 10 องศา, 20 องศา, 30 องศา

ลองติจูด เป็นเส้นที่ลากจากขั้วโลกเหนือมายังขั้วโลกใต้ โดยเริ่มจากเส้นที่ลากผ่านเมืองกรีนิช ประเทศอังกฤษ เป็นเส้นลองติจูดที่ 0 องศา ถ้าวัดไปทางขวามือจะเป็นซีกโลกตะวันออก มี 180 เส้น ถ้าวัดไปทางซ้ายมือจะเป็นซีกโลกตะวันตก มี 180 เส้น มีหน่วยเป็นองศาเช่นกัน

ในแผนที่ จะมีตัวเลขกำกับที่ขอบบน เช่น 20, 30, 40, 50เราก็คทราบว่า 20 องศา, 30 องศา, 40 องศา และก็ทราบว่าบริเวณนั้นอยู่ซีกโลกตะวันออกหรือตะวันตก

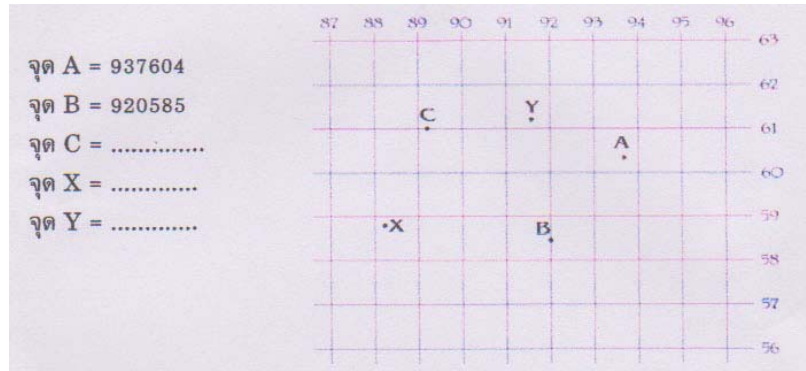
2. ระบบพิกัดตาราง

อาศัยเส้นตรง 2 ชุด เป็นตัวกำหนดที่ตั้งของสิ่งต่างๆ เส้นคู่ขนานในแนวตั้งเรียกว่า เส้นพิกัดตั้ง เส้นคู่ขนานในแนวนอนเรียกว่า เส้นพิกัดราบหรืออนอน เส้นคู่ขนานทั้ง 2 ชุด จะตัดกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเรียกว่า พิกัดกริด ระหว่างเส้นคู่ขนานแต่ละคู่ทั้งแนวตั้ง และแนวนอนยังแบ่งย่อยออกเป็น 10 ช่องเท่าๆ กัน

ระบบนี้จะมีในแผนที่ที่ละเอียดมาก คือ มาตรฐาน 1 ต่อ 50,000 ขึ้นไป (1ซ.ม. ต่อครึ่ง กม.)

ตัวอย่าง การหาพิกัดจุด A ในระบบตาราง

- (1) ดูตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่ล้อมรอบจุด A
- (2) อ่านเส้นพิกัดในแนวนอน โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นตั้งจากซ้ายไปขวาที่ผ่านจุด A
- (3) อ่านเส้นพิกัดในแนวอนอน โดยอ่านตัวเลขที่กำกับเส้นแนวนอนจากล่างขึ้นบนที่ผ่านจุด A
- (4) นำเลขชุดที่อ่านได้ในข้อ(2)และ(3) มาเรียงต่อกันตามลำดับ ตัวเลขนี้จะเป็นพิกัดของจุด A

จากตารางนี้ ตำแหน่งของจุด A จะอยู่ที่เส้น 93.7 ตัดกับเส้น 60.4 จึงอ่านเป็น 937604 โดยอ่านต่อกัน ไม่อ่านและเขียนคำว่าจุด ตำแหน่งจุด B ก็เช่นเดียวกัน อยู่ที่เส้น 92 พอดี ก็คือ 92.0 ตัดกับเส้นที่ 58.5 ก็อ่าน 920585

ระยะทางในแผนที่

เป็นมาตราส่วนที่ย่อขนาดลง คือ อัตราส่วนระหว่างระยะทางในแผนที่กับระยะทางในภูมิประเทศ เช่น 1:50,000 หมายความว่า 1 หน่วยของระยะในแผนที่เท่ากับ 50,000 หน่วยของระยะในภูมิประเทศ (ต้องเป็นหน่วยเดียวกัน ตัวอย่าง : 1 เซนติเมตรในแผนที่เท่ากับระยะทาง 500 เมตรในพื้นที่)

การหาทิศในแผนที่

ปกติหัวกระดาษแผนที่จะเป็นทิศเหนือมีลูกศรชี้อยู่ วางแผนที่ให้หัวลูกศรในแผนที่ชี้ไปทางทิศเหนือตามเข็มทิศ

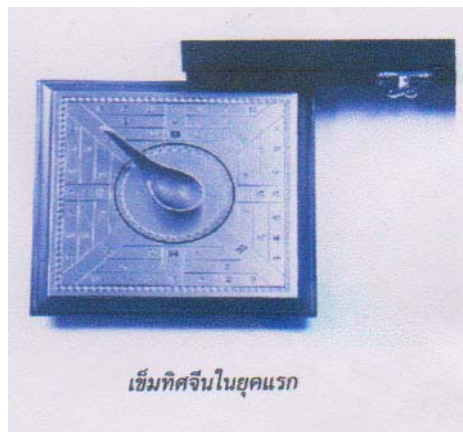
ทิศทั้ง 8

อุดร(เหนือ)	NORTH	อีสาน (ตะวันออกเฉียงเหนือ)	NORTH EAST
บูรพา(ตะวันออก)	EAST	ภาคเนย์ (ตะวันออกเฉียงใต้)	SOUTH EAST
ทักษิณ(ใต้)	SOUTH	หริดี(ตะวันตกเฉียงใต้)	SOUTHWEST
ประจิม(ตะวันตก)	WEST	พายัพ(ตะวันตกเฉียงเหนือ)	NORTHWEST

เข็มทิศ

เข็มทิศเป็น 1 ใน 4 สิ่งประดิษฐ์ที่สำคัญของจีนโบราณ (เข็มทิศ ดินปืน กระดาษ และการพิมพ์) มีประวัติยาวนานกว่า 2,000 ปี เข็มทิศในยุคแรกทำจากหินแม่เหล็กธรรมชาติ รูปร่างคล้ายช้อนที่มีพื้นด้านล่างเรียบและมัน สามารถหมุนได้อย่างอิสระบนจานซึ่งทำจากทองแดงหรือไม้ เมื่อเข็มทิศที่หมุนหยุดนิ่งแล้ว ส่วนที่เหมือนดันท่อนของเข็มทิศจะชี้ไปทางทิศใต้เสมอ ดังนั้นเข็มทิศจึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ซีอหนาน” (เข็มชี้ทิศใต้) และเมื่อมีการใช้เข็มทิศกันแพร่หลายมากขึ้นจึงมีการปรับปรุงเข็มทิศให้สะดวกต่อการใช้งานมากขึ้น

เข็มทิศจีนในยุคแรก

นอกจากเป็นธรรมชาติแรกของโลกที่ประดิษฐ์เข็มทิศแล้ว จีนยังเป็นชาติแรกที่น่าเข็มทิศไปใช้ในการเดินเรือในต้นศตวรรษที่ 12 และช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ คือส่งผลให้กิจการเดินเรือได้รับการพัฒนา และเกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ พ่อค้าชาวอาหรับและชาวเปอร์เซียที่แพร่ไปสู่อุทิศตะวันตก ต่อมาช่วงปลายศตวรรษที่ 12 ต้นศตวรรษที่ 13 ประเทศอาหรับและยุโรปจึงได้เริ่มใช้เข็มทิศในการเดินเรือ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากจีนถึงร้อยกว่าปี

ความหมายและประโยชน์ของเข็มทิศ

เข็มทิศ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการหาทิศโดยอาศัยแรงดึงดูดระหว่างสนามแม่เหล็กขั้วโลก (Magnetic Pole) กับเข็มแม่เหล็ก ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของเครื่องมือนี้ เข็มแม่เหล็กจะแกว่งไกวได้โดยอิสระในแนวนอน เพื่อให้แนวเข็มชี้อยู่ในแนวเหนือใต้ ไปยังขั้วแม่เหล็กโลกตลอดเวลาหน้าปัดเข็มทิศซึ่งคล้ายกับหน้าปัดนาฬิกาจะมีการแบ่งโดยรอบเป็น 360 องศา นอกจากนี้เข็มทิศยังเป็นเครื่องมือสำหรับการหาทิศของจุดหรือวัตถุโดยมีหน่วยวัดเป็นองศา เปรียบเทียบกับจุดเริ่มต้น

ประโยชน์ของเข็มทิศ

1. ใช้ประโยชน์ในการเดินทางโดยต้องมีแผนที่ประกอบ ทั้งทางบก ทางเรือ และทางเครื่องบิน
2. ใช้หาทิศทางจริงในแผนที่ เมื่อวางแผนที่ได้ตรงทิศแล้วจึงจะสามารถใช้แผนที่ได้ตามวัตถุประสงค์
3. เป็นเครื่องมือช่วยในการสำรวจ ของนักสำรวจ

ชนิดของเข็มทิศ

เข็มทิศมีหลายชนิด เช่น

- เข็มทิศตลับ เป็นเข็มทิศแม่เหล็กเล็กๆ หาแนวทิศเหนือได้อย่างเดียว
- เข็มทิศแบบเลนชาติก ฝาตลับมีช่องเล็ง ซึ่งเส้นลวดไว้ตรงกลางเพื่อช่วยในการเล็งที่หมาย
- เข็มทิศข้อมือ
- เข็มทิศซิลวา (Silva) เป็นเข็มทิศที่นิยมใช้ในวงการลูกเสือ

เข็มทิศซิลวา (Silva)

เป็นเข็มทิศที่ทำในประเทศสวีเดน มีไม้โปรแทรกเตอร์รวมอยู่ด้วยกัน นิยมใช้กันทั่วโลก เนื่องจากใช้ทำแผนที่และหาทิศได้ดี นอกจากใช้ง่ายแล้วยังพกพาสะดวกและราคาถูกด้วย

ส่วนประกอบของเข็มทิศซิลวา

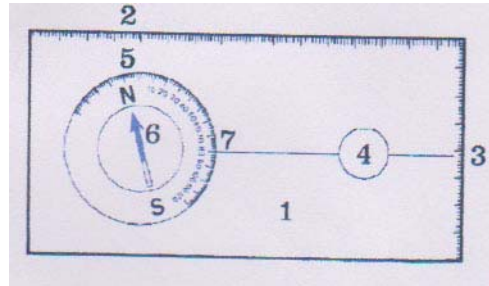
1. แผ่นฐานเป็นตัววัตถุโปร่งใส
2. ที่ขอบมีมาตราส่วนเป็นนิ้วและ/หรือเซนติเมตร
3. มีลูกศรชี้ทิศทางที่จะไป
4. เลนส์ขยาย
5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้ บนกรอบหน้าปัดของตลับเข็มทิศแบ่งเป็น 360 องศา
6. ปลายเข็มทิศเป็นแม่เหล็กสีแดง ซึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม อยู่บนหน้าปัดตรงโคนลูกศรชี้ทิศทาง

วิธีใช้เข็มทิศซิลวา

- การหาทิศเหนือ

วางเข็มทิศในแนวระนาบ ปลายเข็มทิศข้างหนึ่งจะชี้ไปทางทิศเหนือ ค่อยๆ หมุนหน้าปัดของเข็มทิศให้ตำแหน่งตัวเลขหรืออักษรที่บอกทิศเหนือบนหน้าปัดตรงกับปลายเหนือของเข็มทิศ เมื่อปรับเข็มตรงกับทิศเหนือแล้ว จะสามารถอ่านทิศต่างๆ ได้อย่างถูกต้องจากหน้าปัดเข็มทิศ

ลูกเสือสามารถนำเข็มทิศไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น การเดินทางไกล การสำรวจป่า การผจญภัย การสำรวจและการเยือนสถานที่ เป็นต้น เมื่อเริ่มออกเดินทาง ลูกเสือควรหาทิศที่จะมุ่งหน้าไปให้ทราบก่อนว่าเป็นทิศใด เมื่อเกิดหลงทิศหรือหลงทางจะสามารถหาทิศทางต่างๆ จากเข็มทิศได้

- กรณีบอกมุมอะซิมูทมาให้และต้องการรู้ว่าจะต้องเดินทางไปในทิศทางใด สมมุติว่าอะซิมูท 60 องศา

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หมุนกรอบหน้าปัดของตั้บเข็มทิศให้เลข 60 อยู่ตรงขีดตำแหน่งตั้งมุม
- 3) หันตัวเข็มทิศทั้งฐานไปจนกว่าเข็มแม่เหล็กสีแดงภายในตั้บเข็มทิศชี้ตรงกับอักษร N บนกรอบหน้าปัด ทับสนิทกับเครื่องหมายหัวลูกศรที่พิมพ์ไว้
- 4) เมื่อลูกศรชี้ทิศทางชี้ไปทิศใด ให้เดินไปทางทิศนั้น โดยเล็งหาจุดเด่นที่อยู่ในแนวลูกศรชี้ทิศทางเป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น

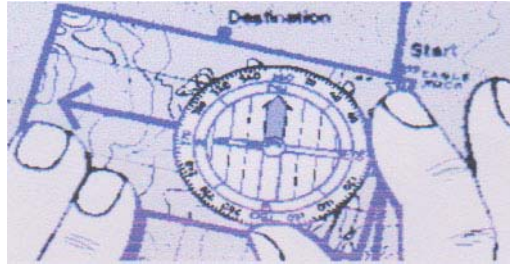
- กรณีที่จะหาค่าของมุมอะซิมูทจากตำบลที่เราอยู่นอยู่ ไปยังตำบลที่เราจะเดินทางไป

- 1) วางเข็มทิศในแนวระดับให้เข็มแม่เหล็กหมุนไปมาได้อิสระ
- 2) หันลูกศรชี้ทิศทางไปยังจุดหรือตำแหน่งที่เราจะเดินทางไป
- 3) หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศไปจนกว่าอักษร N บนกรอบหน้าปัด อยู่ตรงปลายเข็มแม่เหล็กสีแดงในตั้บเข็มทิศ
- 4) ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดจะอยู่ตรงขีดตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม คือค่าของมุมที่เราต้องการทราบ

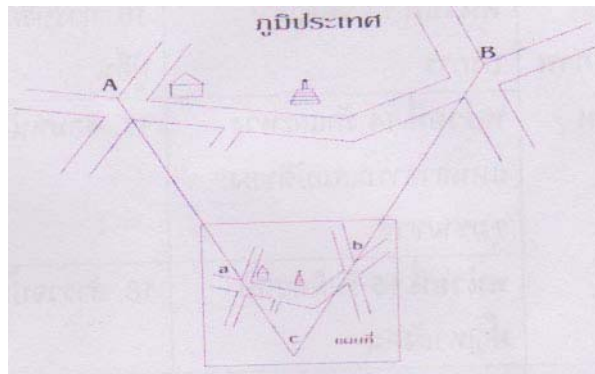
การใช้เข็มทิศหาพิกัดตำแหน่งในแผนที่

ก่อนอื่นจะต้องรู้ว่าตนเองอยู่ ณ ที่ใดของแผนที่ โดยใช้เข็มทิศช่วยในการวางแผนที่ให้ถูกทิศทางหรือวางแผนที่ให้ขนานกับเส้นทางหรือถนนพื้นที่จริง การวางขนานกับเส้นทางต้องระวังไม่ให้กลับทางทิศเหนือ-ใต้ โดยตรวจสอบสิ่งอื่นบนแผนที่ ประกอบอย่างน้อย 2 แห่ง

วางเข็มทิศบนแผนที่ ให้เครื่องหมายครีซึททิศเหนือทางแนวทิศเหนือในแผนที่ จากนั้นก็หมุนกระดาษแผนที่ (อย่าให้เข็มทิศเคลื่อน) ไปจนเข็มแดงครีซึททิศเหนือ แล้วจึงกดเข็มทิศติดกับแผนที่แล้วหมุนแป้นบอกองศาให้ตรงทิศ

จากนั้นให้มองหาที่หมายจริงบนภูมิประเทศ กับบนแผนที่สัก 2 แห่ง เช่น บนภูมิประเทศ A และ a บนแผนที่ กับ B บนภูมิประเทศ และ b บนแผนที่ ใช้บรรทัดลากเส้นจาก A a และ B b และต่อเส้นให้ตัดกันจะได้ตำแหน่ง c บนแผนที่ คือที่ที่เรายืนอยู่

ขั้นต่อไป จะหาตำแหน่งใดๆ บนแผนที่ ว่าของจริงบนภูมิประเทศอยู่ที่ใดก็หาได้จากแผนที่และตั้งมุมเข็มทิศไปได้ตลอดจนสามารถจะทราบระยะทางจริงบนภูมิประเทศได้โดยเทียบมาตราช่วนบนแผนที่ ข้อควรระวังและการเก็บรักษาเข็มทิศ

1. จับถือด้วยความระมัดระวัง เพราะหน้าปัดและเข็มบอบบางอ่อนไหวง่าย
2. อย่าให้ตก แรงกระแทกทำให้เสียได้
3. ไม่ควรอ่านเข็มทิศใกล้สิ่งที่เป็นแม่เหล็กหรือวงจรไฟฟ้า
4. อย่าให้เปียกน้ำจนขึ้นสนิม
5. อย่าให้ใกล้ความร้อน เข็มทิศจะบิดงอ
6. เมื่อไม่ใช้ควรปิดฝาและใส่ซอง

ระยยะปลอดภัยในการใช้เข็มทิศ

การใช้งานใกล้โลหะ และไฟฟ้าแรงสูงอาจคลาดเคลื่อนได้ มีการกำหนดระยะห่างดังนี้

- หมวกเหล็ก 1 หลา
- ปืนเล็ก 1 หลา
- โทรศัพท์, ลวดหนาม 10 หลา
- สายโทรเลข 10 หลา
- ปืนใหญ่ 10 หลา
- รถยนต์, รถถัง 20 หลา

- สายไฟฟ้าแรงสูง 60 หลา

การหาทิศโดยอาศัยธรรมชาติ

ในกรณีที่ลูกเสือไม่มีเข็มทิศ อาจหาทิศโดยการสังเกตจากสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือ สิ่งแวดล้อมที่เป็นจุดเด่นสังเกตได้ง่าย ดังนี้

1. สังเกตทิศทางลม โดยวิธีง่ายๆ เช่น โยนหญ้าแห้ง หรือฝุ่นขึ้นไปบนอากาศ เมื่อคิดว่าอาจ เตินหลงทางก็ให้ตรวจสอบทิศทางลมอีกครั้งหนึ่ง
2. สังเกตเงาวัลย์ โดยธรรมชาติยอดเงาวัลย์จะพันต้นไม้ไปทางทิศตะวันออก เพื่อหันเข้ารับ แสงอาทิตย์ เมื่อทราบทิศตะวันออกก็สามารถหาทิศอื่นๆ ได้ โดยยืนกางแขนหันหน้าไปทางทิศ ตะวันออก ซ้ายมือคือทิศเหนือ ขวามือคือทิศใต้ และข้างหลังคือทิศตะวันตก
3. สังเกตความอ่อนของต้นไม้ หลังอาทิตย์ลับขอบฟ้าหาทิศโดยใช้แก้มแนบกับต้นไม้ใหญ่ ด้าน ที่อ่อนกว่าแสดงว่าเป็นทิศตะวันตก เนื่องจากเพิ่งได้รับแสงแดดมาไม่นานนัก เมื่อทราบทิศตะวันตกก็ สามารถหาทิศอื่นๆ ได้ โดยการยืนกางแขนหันหลังชนต้นไม้ข้างที่อ่อน ด้านหน้าจะเป็นทิศตะวันตก ทิศ เหนืออยู่ขวา ทิศใต้อยู่ซ้าย และด้านหลังเป็นทิศตะวันออก
4. สังเกตดวงอาทิตย์ ใน 1 ปี ดวงอาทิตย์ขึ้นตรงทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตกพอดีอยู่ 2 วัน คือ 21 มีนาคม และ 22 กันยายน ระหว่าง 22 มีนาคมถึง 21 กันยายน จะขึ้นและตกเฉียงไปทาง ทิศเหนือ และเฉียงเหนือมากที่สุด (23.5 องศา) ในวันที่ 21 มิถุนายน ส่วนระหว่าง 23 กันยายนถึง 20 มีนาคม จะขึ้นและตกเฉียงไปทางทิศใต้ เฉียงมากที่สุด (23.5 องศา) ในวันที่ 21 ธันวาคม

ฤดูหนาว สังเกตดวงอาทิตย์จากเวลาดังนี้

6.00น. ทิศตะวันออกก่อนไปทางทิศใต้เล็กน้อย	9.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงใต้
12.00 น. ทิศใต้	15.00 น. ทิศตะวันตกเฉียงใต้
18.00 น. ทิศตะวันตก	

ฤดูร้อน สังเกตดวงอาทิตย์จากเวลาดังนี้

6.00น. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	9.00 น. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
12.00 น. ทิศเหนือ	15.00 น. ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
18.00 น. ทิศตะวันตก	

5. สังเกตดวงจันทร์ มีข้อสังเกตดังนี้

วันข้างขึ้น ดวงจันทร์จะสว่างไม่เต็มที และขึ้นก่อนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า หันด้านสว่าง ไปทางทิศตะวันตก และหันด้านแหว่งไปทางทิศตะวันออก

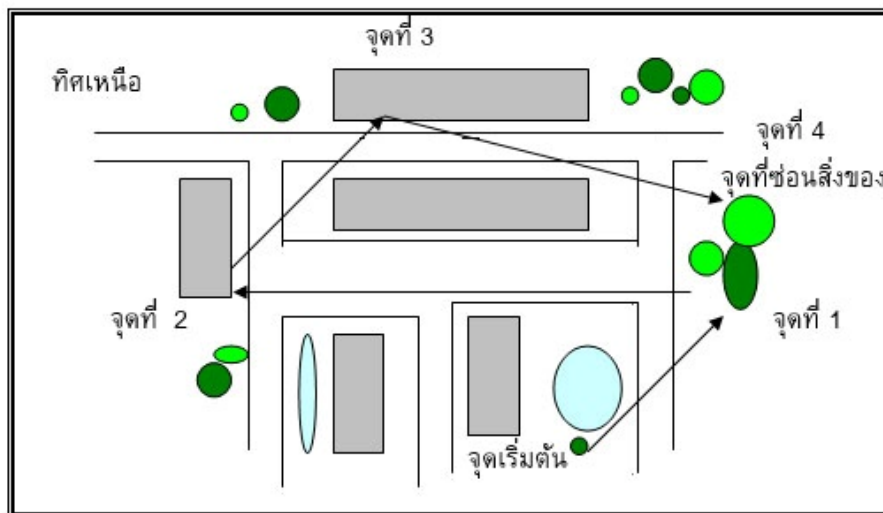
วันขึ้น 15 ค่ำ ดวงจันทร์สว่างเต็มดวงเป็นวงกลมสุกใส ขึ้นก่อนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า เล็กน้อย

วันข้างแรม ดวงจันทร์จะสว่างไม่เต็มที และขึ้นหลังจากดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว หันด้านสว่างไปทางทิศตะวันออก และหันด้านแหว่งไปทางทิศตะวันตก

6. สังเกตดาว สังเกตจากดาวฤกษ์ซึ่งขึ้นประจำที่ ได้แก่

- 1) ดาวเหนือ ขึ้นตรงทิศเหนือเสมอ มีแสงสว่างมองเห็นด้วยตาเปล่าได้ง่าย
- 2) กลุ่มดาวเต่า หรือกลุ่มดาวพราน ประกอบด้วยดาวฤกษ์ 7 ดวงเรียงกัน เห็นในช่วงหัวค่ำตั้งแต่เดือนธันวาคมเป็นต้นไป ขึ้นทางทิศตะวันออก ช่วงหัวค่ำจะอยู่ตรงศีรษะพอดี และตกทางทิศตะวันตกในเดือนเมษายน
- 3) กลุ่มดาวจระเข้หรือดาวหมีใหญ่ ดาวฤกษ์ 7 ดวง เรียงตัวคล้ายกระบวยตักน้ำ ขึ้นประจำบนท้องฟ้าทางทิศเหนือ มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ช่วงหัวค่ำเดือนกุมภาพันธ์จะเห็นขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อขึ้นสูงสุดแล้วจะอยู่ทางทิศเหนือประมาณ 45 องศาในเวลาเที่ยงคืน และตกกลับของฟ้าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือในเวลาใกล้สว่าง
- 4) กลุ่มดาวแมงป่อง เรียงตัวคล้ายแมงป่อง ขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ โดยเอาหัวขึ้นก่อน และตกกลับขอบฟ้าทางทิศตะวันตกเฉียงใต้โดยเอาข้างลง ขึ้นเวลาใกล้สว่างช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ และขึ้นตอนหัวค่ำในเดือนพฤษภาคม
- 5) กลุ่มดาวค้างคาวหรือกลุ่มดาวแคสซิโอเปีย กลุ่มดาวฤกษ์ 5 ดวง เห็นเป็นรูปตัว M ในขณะที่ขึ้นทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และเห็นเป็นรูป W ในขณะที่ตกทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

ตัวอย่างการวางจุดกิจกรรม

ตัวอย่างคำสั่งจากแผนผัง

<p style="text-align: center;">จุดเริ่มต้น</p> <p>“จากจุดเริ่มต้นที่ท่านยืนอยู่ให้ท่านหมุนหน้าปัดเข็มทิศไปที่มุม 40 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 18 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”</p>
<p style="text-align: center;">จุดที่ 1</p> <p>“จากจุดที่ 1 ให้ท่านหมุนหน้าปัดเข็มทิศไปที่มุม 260 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 52 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”</p>
<p style="text-align: center;">จุดที่ 2</p> <p>“จากที่ 2 ให้ท่านหมุนหน้าปัดเข็มทิศไปที่มุม 35 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 22 ก้าว และรับคำสั่งต่อไป”</p>
<p style="text-align: center;">จุดที่ 3</p> <p>“จากจุดที่ 3 ให้ท่านหมุนหน้าปัดเข็มทิศไปที่มุม 110 องศา แล้วเดินไปตามลูกศรชี้ จำนวน 43 ก้าว แล้วรับคำสั่งต่อไป”</p>
<p style="text-align: center;">จุดที่ 4</p> <p>“ท่านเดินทางมาถึงจุดหมายแล้วให้ท่านหาเหรียญที่ระลึกงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 15 แล้วนำไปมอบให้กับผู้กำกับลูกเสือต่อไป”</p>

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กบกับหนู

หนูแก่ตัวหนึ่งเดินทางรอนแรมมาจนถึงลำธารที่ชายป่าหนูต้องการจะข้ามไปยังฝั่งตรงข้ามจึงเข้าไปหาเจ้ากบ ตัวน้อยที่ริมลำธารแล้วเอ่ยขอให้กบช่วยพาข้าม ลำธารกบน้อยมองหนูแล้วปฏิเสธอย่างสุภาพว่า "โอ้ ฉันนะตัวเล็กพอๆ กับท่าน แล้วจะพาท่านข้ามไปได้ อย่างไรกันล่ะจ๊ะ "แต่หนูไม่ยอม กลับอ้างว่าตนเป็นสัตว์ผู้อาวุโสกว่า ถ้ากบไม่ช่วยตนก็จะไปป่าวประกาศให้สรรพสัตว์ทั้งหลายรู้ถึงความใจดำของกบเมื่อถูกขู่เข็ญเช่นนั้น กบจึงต้องจำยอมให้หนูเอาเท้าผูกกับเท้าของตนแล้วก็พาวัวข้ามลำธารแต่ทว่าพาวัวไปได้แค่ครึ่งทางเท่านั้นกบก็เริ่มหมดแรงก่อนที่จะถึงฝั่งจะจมน้ำตาย เหยี่ยวตัวหนึ่งก็โฉบลงมาจิกเอาทั้งกบและหนูไปกิน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คิดประโยชน์จากผู้ที่ไม่สามารถให้ได้ ย่อมมีแต่เสียหาย

โลกมากจะลากหาย (กิจกรรมที่ 2)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยที่สัตว์พูดได้มีสิงโตตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่า วันหนึ่งสิงโตเกิดความรู้สึกหิวโซ จึงเดินทางอาหารไปในทุ่งหญ้า บังเอิญพบลูกวัวตัวหนึ่ง กำลังกินหญ้าอยู่ สิงโตรู้สึกดีใจยิ่งนักและคิดว่าวันนี้ตัวเองโชคดี จึงย่องเข้าไปหาลูกวัวอย่างช้า ๆ และเงิบ ด้วยความอรร้อยของหญ้าอ่อนเจ้าวัวน้อยจึงไม่ทันระวังว่าจะมีภัยร้ายมาใกล้ตัว ทันใดนั้น สิงโตก็ตะครุบเจ้าวัวน้อยไว้ได้ เจ้าวัวน้อยตัวสั่นด้วยความกลัว แต่ก็พยายามควบคุมความรู้สึกของมันเอาไว้ และพูดกับเจ้าสิงโตว่า "ท่านพญาราชสีห์ผู้ยิ่งใหญ่ ข้ารู้ว่าท่านกำลังหิวโซอยู่ แต่ตัวข้าน้อย ถึงท่านจะกิน ถ้าตัวเดียวท่านก็คงไม่อิ่มหรอกนั้นเลย ให้เข้าไปหาเพื่อนมาอีกจะดีกว่า" ด้วยความโลภของเจ้าสิงโตจึงยอมปล่อยเจ้าวัวน้อยไป เจ้าวัวน้อยจึงถือโอกาสหลบหนีไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลภมากจะลากหาย การมีสติสามารถแก้ปัญหา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.1)

หน่วยที่ 9 การผูกเงื่อนและประโยชน์ของเงื่อน

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 เงื่อนเชือก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายความหมายและความสำคัญของเชือกได้
- 1.2 อธิบายคุณสมบัติและชนิดของเชือกได้
- 1.3 ผูกเงื่อนเชือกตามหลักสูตรลูกเสือโลก ดังนี้ เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนผูกกระหวัดไม้ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนตระกุดเปิด เงื่อนประมง เงื่อนผูกซุง เงื่อนผูกรั้ง เงื่อนปมตาไก่ และ การผูกแน่นได้แก่ ผูกทแยง ผูกกากบาท และผูกประกบได้
- 1.4 อธิบายการใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือกได้

2. เนื้อหา

- 2.1 เครื่องหมายและความสำคัญของเชือก
- 2.2 คุณสมบัติและชนิดของเชือก
- 2.3 เงื่อนเชือกตามหลักสูตรลูกเสือโลก
- 2.4 การใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือกต่างๆ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนรูปเพลง/เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 แผนภูมิเงื่อน, เชือก
- 3.4 อุปกรณ์การเล่นเกม ได้แก่ นกหวีด ไม้จิ้มฟัน และไม้สำหรับผูกเล่นเกม
- 3.5 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสู่บทเรียน โดยให้ลูกเสือผูกเงื่อนที่ตนผูกได้คนละ 1 เงื่อน และผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงความสำคัญของเชือกและเงื่อนต่างๆ
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือบรรยายคุณสมบัติและชนิดของเชือกประกอบการสาธิตเงื่อนเชือกลูกเสือโลก
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือออกเป็น 4 หมู่ จัดสอนแบบฐาน โดยให้ชมตัวอย่างเงื่อนจากแผนแสดงเงื่อนพร้อมทั้งสาธิตประกอบและให้ปฏิบัติ (ใช้พี่เลี้ยงหรือนายหมู่ประจำฐาน)
 - ฐานที่1 เงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนบ่วงสายธนู

- ฐานที่2 เจียนผูกกะหวัดไม้เจียน ตระกรุดเบ็ด เจียนประมง

- ฐานที่3 เจียนตาไก่ เจียนผูกซุง เจียนผูกรั้ง

- ฐานที่4 ผูกแน่น ผูกทแยง ผูกกากบาท ผูกประกบ

4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปบทเรียน โดยให้ลูกเสือเล่นเกมผูกเจียนตามคำสั่ง

5) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือทดสอบตามแบบทดสอบ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากความสามารถ ความสนใจ และความร่วมมือในกิจกรรมที่ให้ปฏิบัติ

5.2 ให้ลูกเสือทดสอบ การปฏิบัติ โดยใช้เกมการแข่งขันการผูกเจียนหลังเรียน

5.3 ให้ลูกเสือทำแบบทดสอบหลังเรียน ตามแบบทดสอบ ลูกเสือควรทำได้อย่างน้อย 60% จึงจะถือว่าผ่าน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

เราคือพี่น้อง

เราคือพี่น้อง ลูกเสือเชื้อไทย ดีใจ ที่เราได้มาเจอกัน มาพบกัน มาพบกัน รักเรามั่นตรึงจิตร
เป็นนิมิตดีเลิศ ช่างประเสริฐดีแท้ รักไม่เปลี่ยนแปลง ผูกใจสัมพันธ์ เราลูกเสือไทย ลูกเสือไทย เราต่าง
ร่วมใจสามัคคี เพื่อชาติไทยเรา จะได้รุ่งโรจน์สดใส ร่วมรักร่วมใจ ร่วมสามัคคีมีไมตรี เป็นมิตรที่ดี
ร่วมกัน

เกม

ผูกเงื่อนตามคำสั่ง

จำนวนผู้เล่น	20 – 40 คน
อุปกรณ์	เชือกยาว ประมาณ 3 – 5 เมตร คนละ 1 เส้น
สถานที่เล่น	สนาม
วิธีการเล่น	<ol style="list-style-type: none">จัดผู้เล่นออกเป็นหมู่ๆ ละ 8 – 10 คน โดยให้ผู้เล่นเข้าแถวหน้ากระดาน แต่ละหมู่ห่างกันประมาณ 3 ช่วงแขนผู้นำเกมสั่งให้ผู้เล่นผูกเงื่อนที่ใช้ต่อเชือก เช่น เงื่อนพิรอด ผู้เล่นแต่ละคนภายในหมู่จะนำปลายเชือกของตนเอง และของเพื่อนลูกเสือทางซ้ายมาผูกต่อกัน ด้วยเงื่อน พิรอดเมื่อผูกเสร็จทั้งหมู่ให้คนแรกและคนสุดท้าย ของแต่ละหมู่ถือเชือกที่ต่อตั้งให้ตึงแล้วนั้น หมู่ใดผูกเสร็จก่อนเป็นหมู่ที่ชนะ ควรให้ผูกเชือก 3 หรือ 4 เงื่อน และเก็บผลแพ้ชนะของแต่ละเงื่อน เพื่อตัดสินหาผู้ชนะรวมเมื่อครบ 3 – 4 เงื่อน
ข้อควรระวัง	ขณะที่ตั้งเชือกให้ตึงอาจหกล้มได้ ถ้าเงื่อนที่ผูกต่อเชือกไม่แน่น
ประโยชน์	<ol style="list-style-type: none">เป็นการทบทวนทักษะเงื่อนเชือกที่ได้ศึกษามาทำให้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน

ใบความรู้

เงื่อนเชือก

เงื่อนเชือกก็ยังมีบทบาทและความสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตของคนเรา ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีต่างๆ จะเจริญเข้ามามากก็ตาม จะเห็นได้ว่าเงื่อนเชือกจะเกี่ยวข้องกับเราตั้งแต่แรกเกิดเมื่อเราคลอดออกมา หมอจะให้เชือกในการผูกสายสะดือ ตอนเด็กใช้เงื่อนเชือกผูกทำเปลนอน ผูกสายมุ้ง ตอนโตใช้เงื่อนเชือกผูกรองเท้า ผูกเนคไท ผูกสิ่งของต่างๆ และยังใช้เงื่อนเชือกถักเป็นเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้ต่างๆ หลายชนิด บางครั้งเงื่อนเชือกยังมีบทบาทกับเราอีก อาจจะช่วยชีวิตให้รอดพ้นจากอันตรายได้ ตอนเสียชีวิตเชือกยังมีบทบาทอีก เงื่อนเชือกมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของเรา เพราะฉะนั้น ลูกเสือวิสามัญควรจะต้องศึกษาเรื่องเงื่อนเชือกเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

คุณสมบัติของเชือกและการใช้ประโยชน์จากเงื่อนเชือกต่าง ๆ

เชือกเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผูก จากวัสดุต่างๆ ที่เป็นเส้นเล็กๆ ยาวๆ เอามาทบทันหลายๆ เส้นหรือจะนำมาพันกันเป็นเกลียวทำให้มีขนาดใหญ่และยาว เหมาะแก่การใช้งานประเภทต่างๆ ที่ต้องการ

เชือกแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท คือ

1. เชือกที่ทำจากพืช โดยนำส่วนต่างๆ ของพืช เช่น ต้น เปลือก ใบของพืชมาทำความสะอาด แล้วนำมาพันเป็นเกลียวหรือทบทันให้มีขนาดพอดี พืชที่สามารถนำมาทำเป็นเชือกได้ เช่น เถาวัลย์ กาบกล้วย ตากแห้ง ไยมนิลา ต้นกก หวาย ไยฝ้าย เปลือกปอ ไม้ไผ่ (ทำตอกมัดสิ่งของได้) เป็นต้น
2. เชือกทำจากอวัยวะบางส่วนของสัตว์ เช่น หนังสัตว์ ไຍไหม เป็นต้น โดยนำมาเป็นเส้นเล็กๆ แล้วนำมาพันให้เป็นเกลียวหรือทบทันให้มีขนาดเหมาะสมกับการใช้งาน
3. เชือกทำจากแร่โดยเอาแร่บางชนิด เช่น แร่เหล็ก อลูมิเนียมมารีดให้เป็นเส้นเล็กๆ เรียกว่าเส้นใยโลหะ เอาหลายๆ เส้น แล้วนำมาพันให้เป็นเกลียวหรือใช้งานเป็นเส้นเล็กๆ ลวด ลวดสลิง เป็นต้น
4. เชือกทำจากสารเคมี หรือเชือกที่ทำจากเส้นใยสังเคราะห์ ได้จากการนำเอาสารเคมีบางชนิดมาสังเคราะห์ด้วยกรรมวิธีต่างๆ จนได้เป็นเส้นใยแล้วนำเส้นใยมาทบทัน พันเป็นเชือก เชือกไนลอน เป็นต้น

เชือกที่เรานำมาใช้งานทั่วไปในปัจจุบันที่ทำจากวัสดุต่าง ๆ มีชื่อเรียก คือ

1. เชือกป่าน ทำจากเปลือกต้นแฮมพ์ หรือกัญชาเป็นเชือกสีเหลืองอ่อน มีความเหนียวและแข็งแรงดี แต่มีความทนทานน้อย ผุง่ายขาดเร็ว ในการใช้จะใช้เชือกป่านให้ได้ทนทาน จึงเอาเชือกป่านชุบน้ำมันดิน เราเรียกว่าเชือกน้ำมัน มีคุณสมบัติอ่อนตัวไม่ดูตอมน้ำ จึงเหมาะที่จะใช้ในการผูกสิ่งของได้ดี เชือกน้ำมันขนาดเล็ก 1 นิ้ว เรียกว่า เชือกกัญชา ชาวเรือนิยมใช้ผูกโยงเรือและใช้ผูกส่วนประกออบเสาใบเรือเล็ก

2. เชือกมลิลา ทำมาจากเปลือกต้นอะคาบาามีมากในประเทศฟิลิปปินส์ เชือกเหนียวแข็งแรงกว่า เชือกปานซุบน้ำมันดิน มีความอ่อนตัวกว่า แต่ผู้เร็วกว่าเชือกปาน มีประโยชน์ใช้ทำรอก ทำสลิง ใช้ผูกโยง เรือ

3. เชือกกาบมะพร้าว ทำจากเส้นใยมะพร้าว มีน้ำหนักเบาลอยน้ำได้ มีความฝืดดี ไม่อมน้ำ ผูกยาก จึงเป็นเชือกที่เหมาะสมกับการใช้งานในน้ำ ประโยชน์ ใช้ทำเชือกลากจูงหรือโยงเรือ พวงเรือ ทำความ สะอาดง่าย แต่มีความเหนียวน้อยกว่าเชือกอื่นๆ ขนาดเดียวกัน

4. เชือกมะเล็น เป็นเชือกปานขนาดเล็ก แต่น้ำไปซุบน้ำมันดิน ใช้ได้ทนกว่าเชือกปานธรรมดาไม่ อมน้ำ ผูกมัดพันรอบปากขอรอก ป้องกันไม่ให้สิ่งของที่แขวนอยู่ในรอกหลุดออกจากขอ

5. เชือกน้ำมัน เป็นเชือกปานขนาดใหญ่ที่ซุบน้ำมันดิน อ่อนตัวกว่าเชือกปานธรรมดา ใช้ได้ทนไม่ อมน้ำ กร้าแตกกร้าฝนได้ดีกว่าเชือกอื่นๆ

6. เชือกปอ ทำจากปอกระเจา เป็นเชือกขนาดเล็กแข็งแรงก่อนใช้น้ำไปซุบน้ำก่อน เชือกจะอ่อนตัว และเหนียว ทำให้ผูกง่ายขึ้น เชือกปอทำในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่

7. เชือกสบันยาร์น เป็นเชือกเกลียวหยาบ พันเป็นเกลียว 3 – 4 เกลียว บางชนิดซุบน้ำมันดิน ทำ ให้เชือกอ่อนตัวไม่อมน้ำ ใช้สำหรับอุดรูรั่วต่างๆ เช่น อุดตะเข็บเรือขนาดใหญ่ก่อนยาเรือ ด้วยชัน

8. เชือกด้าย ทำจากด้ายดิบหรือด้ายฟอก เป็นเชือกที่อ่อนตัวมาก ขดเก็บได้ง่าย มีสีขาว มอด ปลวกไม่ชอบอาศัยกัดกิน ประโยชน์ใช้ทำแห อวน สวิง หรือผูกมัดสิ่งของเล็ก มีหลายชนิด ขนาดเล็กมากๆ ใช้ในการปักเย็บ

9. เชือกสายลือก ทำจากปานอย่างดี ถักเป็นเส้น ไม่ได้ใช้พันเป็นเกลียวอย่างเชือกชนิดอื่นๆ ใช้ ทำสายลือกเครื่องวัดระยะทางเดินเรือ ใช้ทำพวงบาศ ชนิดที่ทำจากใยไผ่ล่อนใช้โรยตัวจากที่สูงได้ คุณสมบัติไม่อมน้ำ ไม่ขาดง่าย

10. เชือกลวด ทำจากโลหะเส้นเล็กๆ ใช้ทำลวดสลิงขึงโยงวัตถุต่างๆ คุณสมบัติแข็งแรง ไม่อมน้ำ ทนทาน รับน้ำหนักได้มาก ใช้ผูกมัดสิ่งของก็ได้ และเชือกลวดชนิดพันเป็นเกลียวมีไส้เป็นลวดแข็งงอเก็บ ได้ยากมีกำลังยกและจุดได้มาก ประโยชน์ใช้ทำลวดขึงโยงสลิงยึดสิ่งต่างๆ ให้อยู่กับที่ เช่น โยงยึดเสาไฟฟ้า

11. เชือกไผ่ล่อน ทำจากเส้นใยไผ่ล่อนซึ่งเป็นใยสังเคราะห์ คุณสมบัติเหนียวมาก ไม่ดูดน้ำทนต่อ ดินฟ้าอากาศและความชื้น มอดปลวกไม่กัดกิน แต่มีความยืดตัวได้มากกว่าเชือกประเภทอื่นๆ เหมาะใช้ งานทั้งบนบกและในน้ำ ข้อเสียคือปมเงื่อนจะคลายง่าย

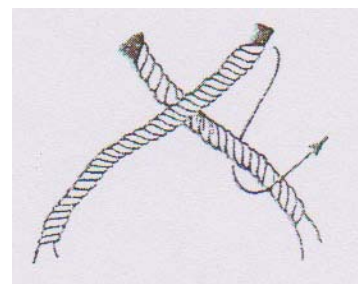
เงื่อนเชือกตามหลักสูตรลูกเสือโลกมีดังนี้

เงื่อนพิรอด (Reef Knot)

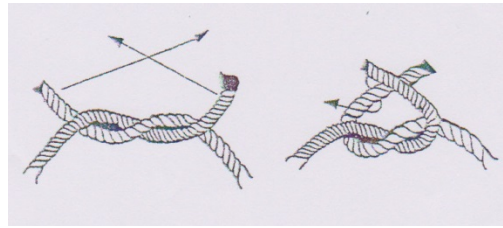
- ประโยชน์
1. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดเดียวกัน
 2. ใช้เป็นเงื่อนในการพยาบาล เช่น ผ่าผูกพันแผล
 3. ใช้ผูกปลายเชือกของเงื่อนกากบาทญี่ปุ่น

วิธีผูก วิธีที่ 1

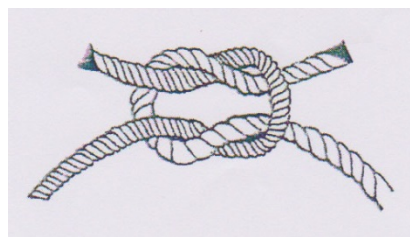
ขั้นที่ 1 ปลายเชือกด้านซ้ายทับด้านขวา

ขั้นที่ 2 – 3 อ้อมปลายเชือกด้านซ้ายลงใต้เส้นเชือกด้านขวาให้ปลายเชือกตั้งขึ้น แล้วรวบปลายเชือกเข้าหากันโดยให้ด้านขวาทับด้านซ้าย

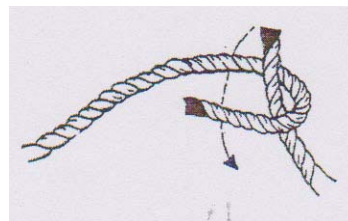

ขั้นที่ 4 อ้อมปลายเชือกขวามือลอดใต้เส้นซ้ายมือ จัดเงื่อนให้เรียบร้อย

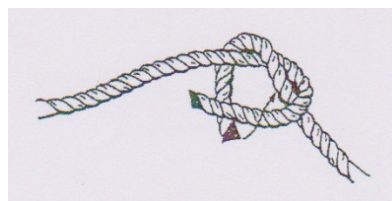

วิธีผูก วิธีที่ 2 (เงื่อนพืรอด) เมื่อปลายเชือกมีความแข็งแรงมาก

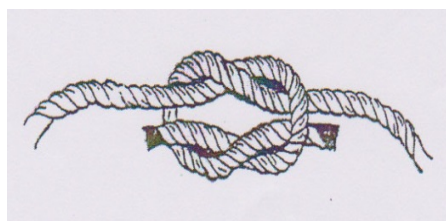
ขั้นที่ 1 ขดปลายเชือกด้านซ้ายงอเป็นปวง สอดปลายเชือกด้านขวาขึ้นในปวง

ขั้นที่ 2 ม้วนเส้นขวามือลงอ้อมด้านหลังของปวง

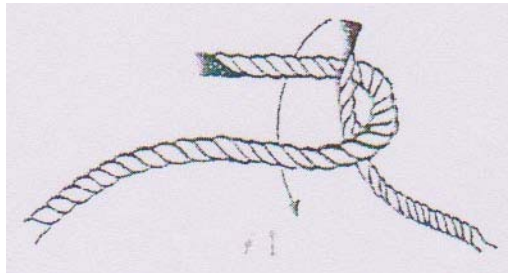
ขั้นที่ 3 สอดปลายเชือกเส้นขวามือลงในปวง แล้วจัดเงื่อนให้เรียบร้อย

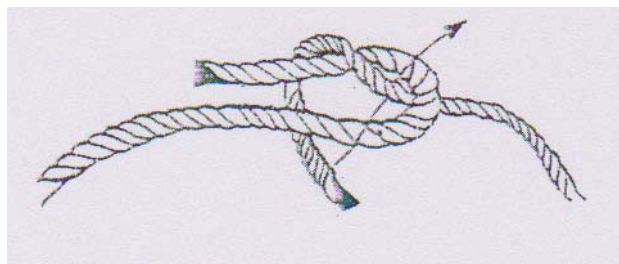
เงื่อนขัดสมาธิ (Sheet Bend)

- ประโยชน์
1. ใช้ต่อเชือกที่มีขนาดต่างกัน
 2. ใช้ผูกกับสิ่งที่เป็นขหรือเป็นหอยอยู่แล้ว เช่น ธงชาติ เป็นต้น

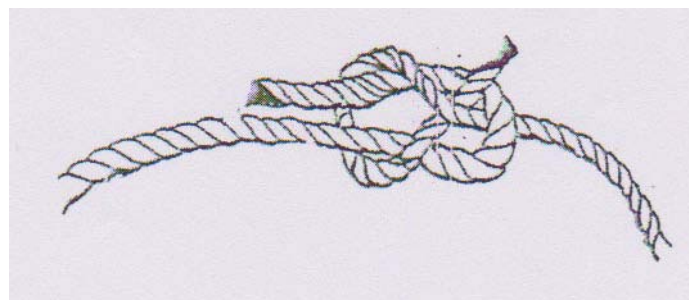
วิธีผูก ขั้นที่ 1 งอเชือกเส้นใหญ่ให้เป็นปวง สอดปลายเส้นเล็กเข้าในปวงโดยสอดจากข้างล่าง

ขั้นที่ 2 ม้วนเส้นเล็กลงอ้อมด้านหลังเส้นใหญ่ทั้งคู่

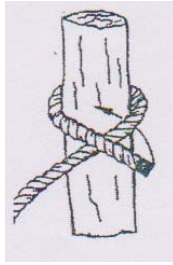
ขั้นที่ 3 จับปลายเส้นเล็กขึ้นไปสอดเส้นตัวเองเป็นการขัดไว้ จัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อย

เงื่อนผูกกระหวัดไม้ (Simple Turn and Two Half Hitch)

- ประโยชน์
1. เป็นเงื่อนผูกสัตว์ เรือ แพ ไม้กับหลักหรือท่อน
 2. ใช้ในเงื่อนผูกเบิก โดยปิดหัวเงื่อนตะกรุดเบ็ดกับเงื่อนตะกรุดเบ็ดหลุดหรือคลาย
 3. เป็นเงื่อนที่ผูกง่ายแก้ง่าย

วิธีผูก ขั้นที่ 1 อ้อมปลายเชือกไปคล้องหลักหรือราวหรือปวง ให้ปลายเชือกอยู่ข้างบนเส้นเชือก

ขั้นที่ 2 สอดปลายเชือกลอดใต้เชือกเข้าไป

ขั้นที่ 3 อ้อมปลายเชือกข้ามเส้นที่เป็นปวงและเส้นที่เป็นตัวเชือก

ขั้นที่ 4 สอดปลายเชือกลอดใต้ตัวเชือก เลยข้ามไปเส้นปวงจัดเงื่อนให้เรียบร้อย

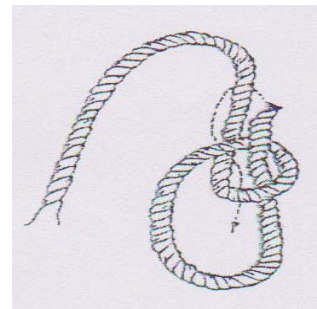
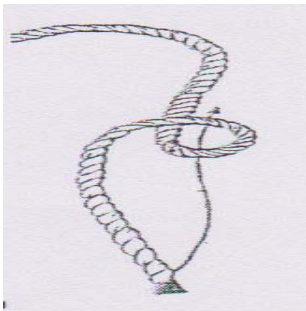

เงื่อนบ่วงสายธนู (Bowline)

- ประโยชน์**
1. เป็นเงื่อนที่ไม่รัดเข้าไปรัดสิ่งที่ผูก จึงเหมาะที่จะคล้องสัตว์ไว้กับหลัก ทำให้หมุนได้รอบ
 2. ใช้เป็นบ่วงคล้องช่วยคนตกน้ำ ขณะที่ลากขึ้นมาจะไม่รัดเข้าไปรัด (เวลาลากต้องจับต้นคอคนตกน้ำให้หงายขึ้น เพื่อให้จมูกพ้นน้ำ)
 3. ใช้คล้องคนหย่อนจากที่สูง หรือดึงจากที่ต่ำขึ้นที่สูง

วิธีผูก วิธีที่ 1 ทำบ่วงนอกตัว (เพื่อช่วยเหลือหรือคล้องผู้อื่น)

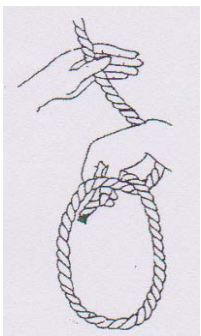
ขั้นที่ 1 ขดเชือกให้เป็นบ่วงคล้าย เลข 6 ถือไว้ด้วยมือซ้ายขั้นที่ 2 มือขวาจับปลายเชือกสอดเข้าไปในบ่วง (สอดจากด้านล่าง)

ขั้นที่ 3 จับปลายเชือกอ้อมหลังตัวเลข 6 แล้วสอดปลายลงในบ่วงหัวเลข 6 จัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อย

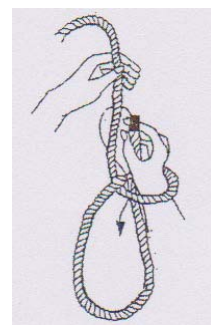
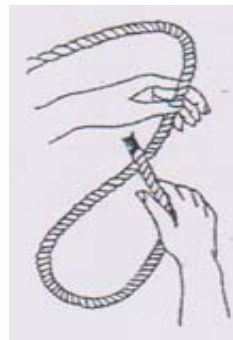
ขั้นที่ 2 พลิกข้อมือ

ขวาเข้าหาตัว ตักเชือกจากมือซ้าย (2ก) จนตัวเชือกเข้าไปคล้องข้อมือขวาเป็นบ่วงเลข 6 (2ข)

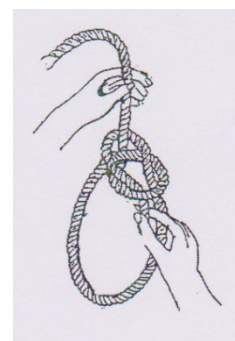

วิธีที่ 2 (เงื่อนบ่วงสายธนู) เป็นการผูกห่วงในตัวเพื่อช่วยเหลือตนเอง

ขั้นที่ 1 ใช้มือซ้ายจับเชือกให้เหลือส่วนปลายเชือกประมาณ 1 เมตร มือขวาอ้อมไปหลังจับปลายเชือกขึ้นมาจนเป็นบ่วงคล้องลำตัวปลายเชือกอยู่บนเส้นเชือก

ขั้นที่ 3 สอดปลายเชือกอ้อมลอดใต้เส้นมือซ้าย มือซ้ายแล้วดึงลงในช่องหมายเลข 6 ชักมือขวาออกจากบ่วงเลข 6 พร้อมดึงปลายเชือกมือซ้ายถึงเชือกจัดเงื่อนให้เรียบร้อย

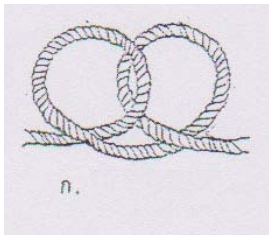

เงื่อนตะกรุดเบ็ด (Clove Hitch)

- ประโยชน์
1. เงื่อนตะกรุดเบ็ดใช้ในการผูกแน่น เช่น ผูกกากบาท
 2. ใช้ผูกโยง เรือ แพ สัตว์เลี้ยงไว้กับเสาหรือรั้ว
 3. ใช้ทำบันไดเชือก บันไดลิง

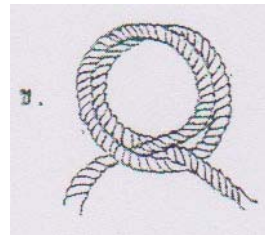
วิธีผูก วิธีที่ 1 (เมื่อสามารถทำเป็นห่วงสวมหัวเสาได้)

ขั้นที่ 1 พักเชือกให้เป็นบ่วงสลับกัน (ดังรูป)

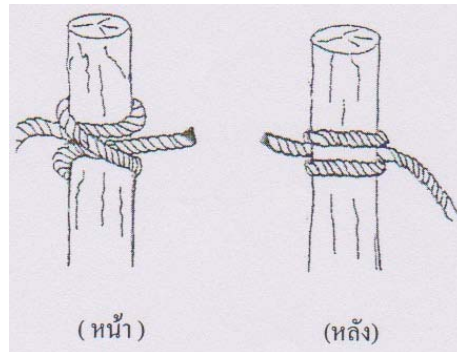

ขั้นที่ 2 เลื่อนบ่วงให้เข้าไปซ้อน (รูป ก.)

จนทับกันเป็นบ่วงเดียว (รูป ข.)

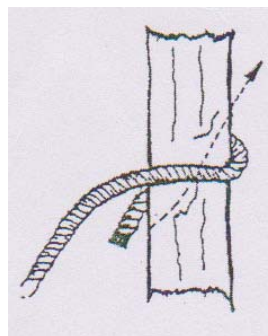
ขั้นที่ 3 นำบ่วงจากขั้นที่ 2 ข. สวมลงในเสา แล้วดึงปลายเชือกจัดเงื่อนให้แน่น

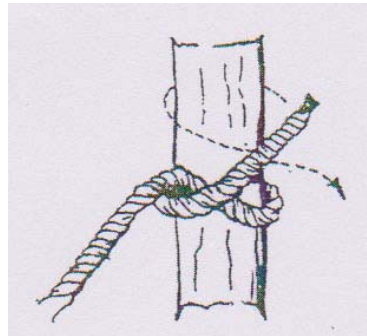
วิธีที่ 2 (เงื่อนตะกรุดเบ็ด)

เมื่อต้องการผูกกับหลัก เสา ต้นไม้ ซึ่งไม่สามารถทำเป็นบ่วงไปสวมกับวิธีที่ 1 ได้ (วิธีนี้ใช้มาก ลูกเรือต้องฝึกให้คล่องทั้งสภาพเสาที่ตั้งอยู่ หรือคานที่อยู่ใต้น้ำ)

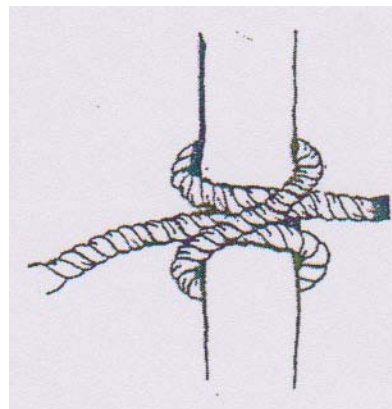
ขั้นที่ 1 พาดปลายเชือกอ้อมหลังไปด้านหลังวกกลับมาด้านหน้าให้ปลายเชือกอยู่ให้ตัวเชือก

ขั้นที่ 2 ยกปลายเชือก พร้อมที่อ้อมหลังอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 อ้อมปลายเชือกไปด้านหลังแล้ววกกลับมาด้านหน้าลอดตัวเอง จัดเงื่อนให้เรียบร้อย

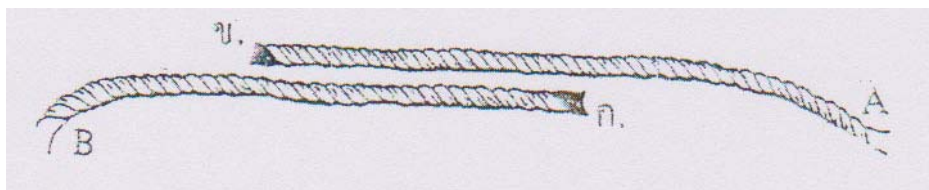

เงื่อนประมง (Fisherman's Knot)

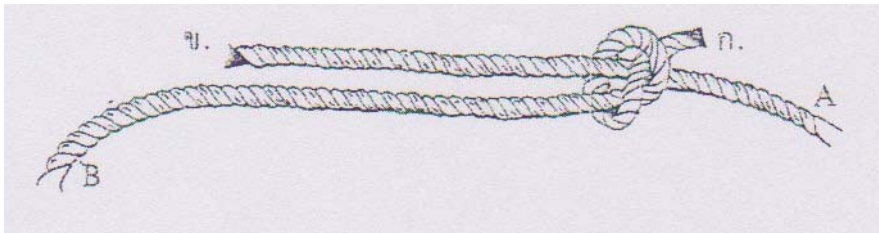
ประโยชน์ เป็นเงื่อนที่ใช้ต่อเชือกสองเส้นขนาดเดียวกันอย่างง่ายที่สุด และรับกำลังลากได้อย่างดีบางคนเรียกว่า เงื่อนหัวล้านชนกัน

วิธีผูก

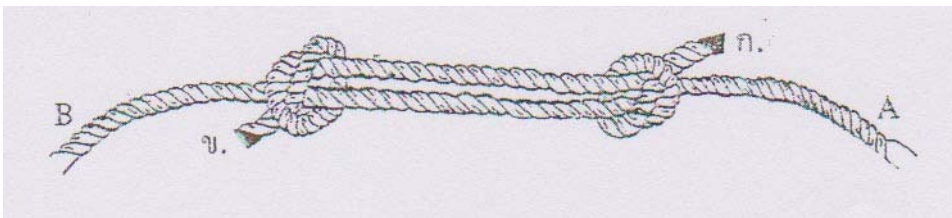
ขั้นที่ 1 ให้ปลายเชือกซ้อนกันดังรูป

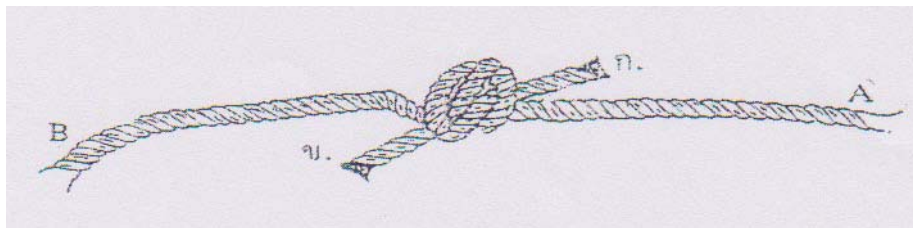
ขั้นที่ 2 ผูกปลายเชือก ก. รอบตัวเชือก A ด้วยผูกขัดชั้นเดียวธรรมดา

ขั้นที่ 3 ผูกปลายเชือก ข. รอบตัวเชือก B

ขั้นที่ 4 ดึงเส้นเชือก A, B ให้ปมเงื่อนเข้าไปชนกัน

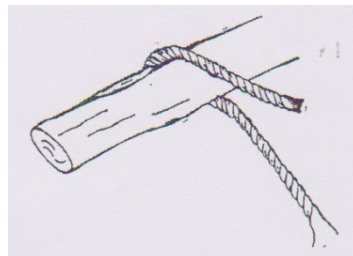

เงื่อนผูกซุง (A Timber Hitch)

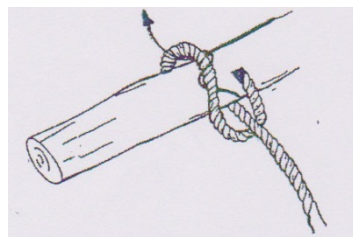
- ประโยชน์
1. ใช้ผูกซุงหรือเสาหนักๆ เพื่อลาก
 2. ผูกสัตว์ เรือ แพ ไว้กับหลักจะยิ่งแน่นเมื่อถูกดึง
 3. ใช้เป็นเงื่อนเริ่มต้นในการผูกทแยง

วิธีผูก

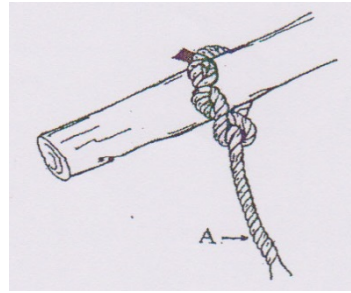
ขั้นที่ 1 สอดเชือกให้คล้องรอบต้นซุงหรือเสา

ขั้นที่ 2 งอปลายเชือกคล้องตัวเชือก

ขั้นที่ 3 พันปลายเชือกรอบเส้นตัวเอง 3 – 5 รอบ
ดึงตัวเชือก A ให้เงื่อนแน่น

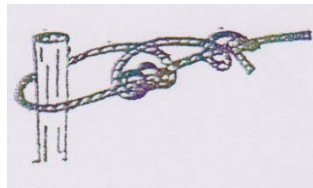
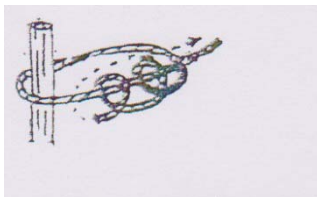
เงื่อนผูกรั้ง (Tarbuck Knot)

ประโยชน์ ใช้ผูกสายเต็นท์ยึดเสาธงเพื่อกันล้ม ใช้รั้งต้นไม้เป็นเงื่อนเลื่อนให้ตั้งและหย่อนได้
วิธีผูก

ขั้นที่ 1 นำเชือกคล้องกับหลังเสาหรือบ่วง

ขั้นที่ 2 ใช้ปลายเชือกพันเชือกเส้นยาว โดยพันปลายเกลียวประมาณ 3 – 4 เกลียว พันลงมาทางด้านเป็นห่วง

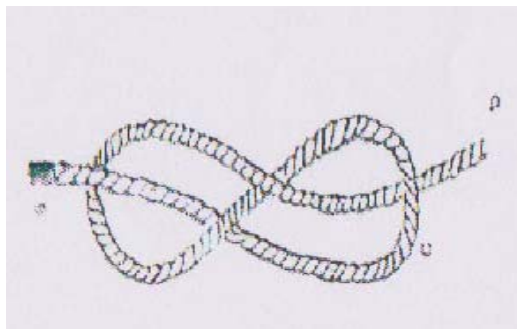
ขั้นที่ 3 ดึงปลายเชือกขึ้นไปด้านบน แล้วพันกับเชือกเส้นยาวด้านบนเพื่อกันไม่ให้เกลียวเชือกหลุด

เงื่อนหมายเลข 8 หรือปมตาไก่

ประโยชน์ 1. ใช้ผูกปลายเชือกให้เป็นปม

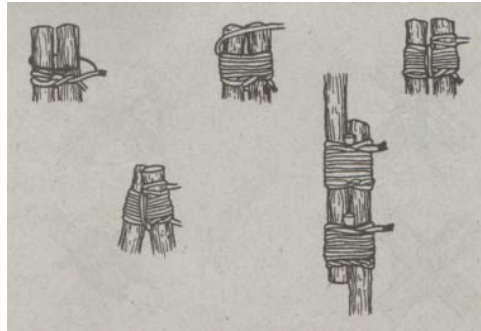
2. ใช้ผูกแทนการพันหัวเชือกชั่วคราวเอาตัวเชือกทำเป็นบ่วง c ทับปลาย a แล้วอ้อมเชือก a อ้อมออกมาทับบ่วง c สอดปลาย b เข้าในบ่วง c ดึงปลาย a และ b จะเกิดปม

การผูกแน่น (Lashing)

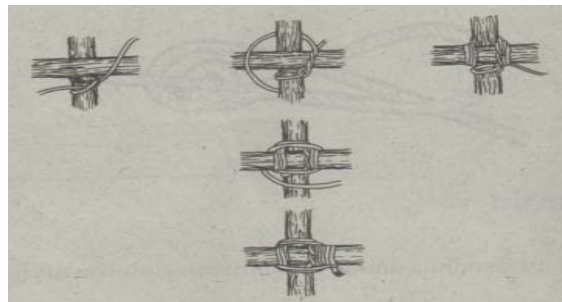
1. ผูกประกบ ใช้สำหรับผูกไม้หรือเสา 2 ต้นเข้าด้วยกัน มีคาคอก เริ่มผูกด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้หลัก ลงด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้ต่อ

- ประโยชน์
1. ต่อไม้ให้ยาวหรือมัดไม้เข้าด้วยกัน
 2. ทำให้ได้ความยาวของไม้ สำหรับงานก่อสร้างอาคาร

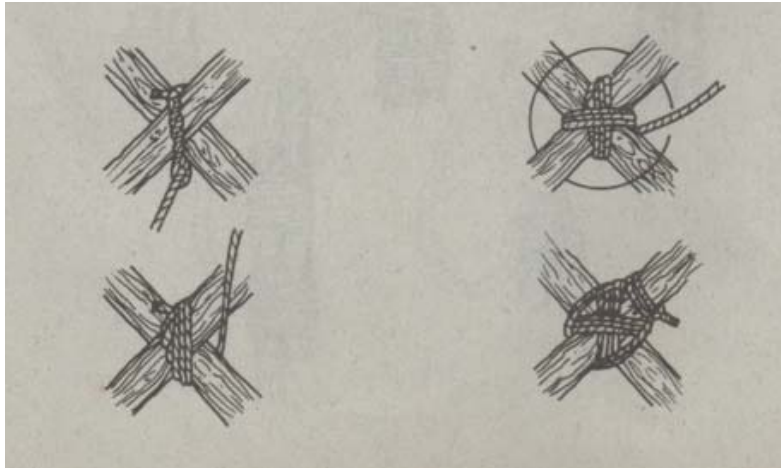
2. ผูกกากบาท ขึ้นต้นด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้ตัวใดตัวหนึ่งและหักคอกลงด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดที่ไม้อีกตัวหนึ่งการวางให้วางพาดกันตั้งฉาก

- ประโยชน์
1. ใช้ในงานก่อสร้างทำนั่งร้านทาสีอาคาร
 2. ใช้ในงานสร้างค่ายพักแรม อุปกรณ์การพักแรม

3.ผูกทแยง เป็นการผูกไม่ให้ติดกัน ใช้กลางเชือกพันขึ้นต้นด้วยเงื่อนผูกซุง แล้วพันทแยงมุมไขว้กันในมุมตรงกันข้าม จบลงด้วยเงื่อนพิรอดที่ไม่ตัวใดตัวหนึ่งก็ได้ แล้วหักคอ

- ประโยชน์
1. ใช้ในงานก่อสร้าง
 2. ใช้ค้ำหรือยัน เพื่อป้องกันมิให้ล้ม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ความสามัคคีก่อให้เกิดความสำเร็จ

ครั้งหนึ่งมีคนตาบอด 3 คน เดินทางไปพบช้างตัวหนึ่ง ก็ตรงเข้าไปจับลูบคลำดู คนหนึ่งบอกว่าช้างมีลักษณะคล้ายงู เพราะเขาคำไปที่งวงช้าง อีกคนหนึ่งบอกว่าช้างมีลักษณะคล้ายเสาเรือน เพราะเขาไปคลำที่ขาช้าง ส่วนคนที่สามบอกว่ามีลักษณะคล้ายพัดอันใหญ่ เพราะไปคลำที่หูช้าง ทั้งสามคนต่างก็ถกเถียงกันไม่ยอมหยุด ในที่สุดก็ถูกช้างกระแทบตายหมดทั้งสามคน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การไม่รู้อะไรจริงและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่ง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 10 การปฐมพยาบาล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 กู้ภัยใกล้ตัวและการปฐมพยาบาล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 แจ้งขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุได้

1.2 ทำการปฐมพยาบาลผู้ประสบเหตุ คนเป็นลม แมลงกัดต่อย ข้อมเท้าแผลงและผิวหนังถลอกได้

2. เนื้อหา

2.1 หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ

2.2 การปฐมพยาบาลคนเป็นลม

2.3 การปฐมพยาบาลผู้ปวดถูกแมลงกัดต่อย

2.4 การปฐมพยาบาลผู้ปวดข้อมเท้าแผลง

2.5 การปฐมพยาบาลผู้ปวดผิวหนังถลอก

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

1) หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ

2) การปฐมพยาบาลคนเป็นลม

3) การปฐมพยาบาลผู้ถูกแมลงกัดต่อย

4) การปฐมพยาบาลผู้ปวดข้อมเท้าแผลง

5) การปฐมพยาบาลผู้ปวดผิวหนังถลอก

3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาเรื่อง อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และพบได้บ่อยสอบถามประสบการณ์ที่ลูกเสือได้พบและให้ลูกเสือที่เคยผ่านประสบการณ์ดังกล่าวเล่าถึงสาเหตุของอุบัติเหตุและการได้รับการช่วยเหลือหรือการขอความช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน ให้ลูกเสือแต่ละหมู่บอกถึงหน่วยงานที่ให้บริการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ หรืออุบัติเหตุ

2) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ที่ 1 หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ สนทนาวิธีการ แจ้งเหตุไปยังเจ้าหน้าที่

3) ผู้กำกับลูกเสือบรรยาย และสาธิตการปฐมพยาบาล เรื่องคนเป็นลม
คนถูกแมลงกัดต่อยผู้ป่วยข้อเท้าแพลงผู้ป่วยผิวหนังถลอก

4) แบ่งลูกเสือออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาลที่ผู้โดยศึกษา
เพิ่มเติมจากใบความรู้ตามกลุ่มดังนี้ (โดยใช้วิธีเรียนแบบฐาน)

ฐานที่ 1 การปฐมพยาบาลคนเป็นลม

ฐานที่ 2 การปฐมพยาบาลผู้ถูกแมลงกัดต่อย

ฐานที่ 3 การปฐมพยาบาลผู้ป่วยข้อเท้าแพลง

ฐานที่ 4 การปฐมพยาบาลผู้ป่วยผิวหนังถลอก

5) ผู้กำกับลูกเสือสรุปบทเรียนจากการเรียนแต่ละฐาน โดยเสริมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการสาธิตการปฐมพยาบาลผู้ป่วย
ในสถานการณ์ต่างๆได้

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
มีจรรยา รักษาชื่อ	สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
ร่าเริงแจ่มใสใฝ่ใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

ใบความรู้

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ ศูนย์กู้ชีพ “นเรนทร” (Narenthorn EMS Center)

ความเจ็บป่วยเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะเกิดอุบัติเหตุ หรืออาการป่วยเฉียบพลันจากโรคภัย หากรักษาไม่ทันการณ์โอกาสรอดชีวิตอาจมีไม่มาก หน่วยแพทย์ฉุกเฉิน จึงพร้อมปฏิบัติหน้าที่ 24 ชม. เพื่อนำผู้ป่วยเข้าสู่การรักษาในโรงพยาบาลอย่างทันท่วงที พวกเขาอุทิศตัวเพื่อคนไข้โดยไม่หวังผลตอบแทน ทั้งนี้โทรแจ้ง 1669 พวกเขาจะไปถึงที่ เป็นบริการฟรีไม่เกี่ยงว่าน้ำจะท่วม ไฟจะไหม้ หรือต้องฝ่าเข้าไปในเขตระเบิด

ป่วยฉุกเฉินแจ้ง 1669

สิ่งหนึ่งที่หน่วยแพทย์ฉุกเฉินหรือหน่วยกู้ชีพให้ความสำคัญอย่างมากก็คือการเข้าถึงผู้ป่วยให้เร็วที่สุด ไม่ว่าจะผู้ป่วยจะอยู่ที่ไหน เหตุเกิดในเวลาใด ดังนั้นนอกจากหน่วยกู้ชีพที่มีหน้าที่เข้าไปให้การช่วยเหลือผู้ป่วยแล้ว จึงต้องมีศูนย์รับแจ้งเหตุที่ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง และทำหน้าที่ประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการช่วยเหลือผู้ป่วย โดยเมื่อศูนย์รับแจ้งเหตุได้รับแจ้งจากผู้ป่วยหรือบุคคลใกล้ชิดก็ต้องสอบถามรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจน เช่น ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ หรือมีอาการป่วยจากโรคประจำตัว อาการของผู้ป่วยอายุ – เพศ และจำนวนของผู้ป่วย สถานที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งเบอร์โทร ที่สามารถติดต่อได้

จากนั้นจึงแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ของหน่วยแพทย์ฉุกเฉินซึ่งใกล้จุดเกิดเหตุที่สุด พร้อมทั้งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ช่วยอำนวยความสะดวกหรือเข้าไปช่วยเหลือผู้ป่วยในเบื้องต้น เช่น แจ้งให้ตำรวจจราจรช่วยเคลียร์เส้นทาง ให้อาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน (อพพร.) ช่วยจัดรถยกต์เพื่อนำผู้ป่วยออกจากจุดเกิดเหตุ ปัจจุบันได้กำหนดให้มีการใช้เลขหมายโทรศัพท์ในการรับแจ้งเหตุผู้ป่วยฉุกเฉินหมายเลขเดียวกันทั่วประเทศ คือ หมายเลข 1669 เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ โดยเมื่อผู้ป่วยหรือผู้ใกล้ชิดโทร เรียก 1669 ระบบจะเชื่อมโยงไปยังหน่วยแพทย์ฉุกเฉินที่ใกล้ที่สุด จากนั้นหน่วยกู้ชีพในพื้นที่รับผิดชอบก็จะส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปนำตัวผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว โดยระหว่างทางเจ้าหน้าที่จะทำการช่วยเหลือผู้ป่วยในเบื้องต้นตามความจำเป็น เช่น ห้ามเลือด ให้น้ำเกลือ ให้ออกซิเจน และภายในรถกู้ชีพจะต้องมีอุปกรณ์ช่วยชีวิตต่าง ๆ ครบครัน ไม่ว่าจะเป็น เพลท หรือเตียงลำเลียงผู้ป่วย เครื่องมือปฐมพยาบาล เครื่องวัดความดัน เครื่องบีบหัวใจ สายน้ำเกลือ ฯลฯ

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงผู้ป่วยขณะนี้ทางสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินได้เร่งดำเนินการจัดทำโปรแกรมซอฟต์แวร์ เพื่อใช้ในการบอกตำแหน่งของผู้ป่วย โดยเมื่อมีการโทรแจ้งเหตุ ระบบจะทำการเชื่อมโยงข้อมูลว่าผู้แจ้งอยู่ ณ จุดใด พร้อมทั้งปรากฏภาพแผนที่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์เพื่อบอกตำแหน่งที่มีการโทรแจ้ง ซึ่งจะช่วยให้หน่วยแพทย์ฉุกเฉินสามารถเดินทางไปยังพื้นที่เกิดเหตุได้เร็วยิ่งขึ้นและเมื่อรถกู้ชีพเดินทางออกจากโรงพยาบาลไปยังจุดเกิดเหตุก็จะปรากฏภาพขึ้นบนหน้าจอว่ารถเคลื่อนที่ไปถึงจุดใด มีอุปสรรคใดหรือไม่ เพื่อที่หน่วยรับแจ้งเหตุจะได้ทำการ

ประสานไปยังเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยแก้ปัญหา โดยระบบดังกล่าวจะแล้วเสร็จประมาณ
ต้นปี 2551 และนำมาใช้กับหน่วยบริการแพทย์ฉุกเฉินทั่วประเทศ

การปฐมพยาบาลคนเป็นลม

คนเป็นลมหน้ามืด เป็นผลเนื่องจากเลือดไปเลี้ยงสมองไม่เพียงพอชั่วคราว สาเหตุอาจ
เนื่องมาจาก

1. ร่างกายอ่อนเพลียมาก เช่น อดนอน
2. อากาศถ่ายเทไม่สะดวก เช่น ผู้คนหนาแน่น อากาศร้อนจัด
3. อารมณ์ เช่น ตื่นเต้น ตกใจกลัวมากเกินไป

คนเป็นลมมักมีอาการวิงเวียน คลื่นไส้ อาเจียน หน้ามืด ใจสั่น โぼหน้าซีดเขียว มีเหงื่อออก
ตามฝ่ามือ ฝ่าเท้า และหน้าผาก ซึพจรเบา หายใจหอบถี่ อาจล้มลงและหมดสติ

การปฐมพยาบาล

1. เมื่อรู้สึกเวียนศีรษะ หน้ามืด ให้ผู้ป่วยนั่งลงสุดหายใจยาวๆ
2. ขยายเสื้อผ้าให้หลวม
3. ห้ามคนมุงดู
4. พัดให้ผู้ป่วย
5. ให้ดมแอมโมเนีย หรือยาตม
6. เช็ดเหงื่อตามมือ เท้า หน้าผาก
7. ถ้าหมดสติให้ผู้ป่วยนอนลงให้ศีรษะต่ำกว่าตัวเล็กน้อย หรือนอนราบก็ได้
8. ถ้ายังไม่รู้สึกตัว ควรให้ความอบอุ่น ทำการผายปอดและนำไปพบแพทย์

การปฐมพยาบาลคนถูกแมลงกัดต่อย

แมลงที่มีเหล็กไน เช่น ผึ้ง แตน ต่อ เมื่อต่อยแล้วเหล็กไนจะคาอยู่ ให้นำเหล็กไนออก
พิษของแมลงพวกนี้ฤทธิ์เป็นกรด แผลที่ถูกต่อยจะบวม คันและปวด ไม่ค่อยมีอันตรายมากนัก แต่ถ้า
ต่อยเป็นจำนวนมาก อาจทำให้มีไข้สูง อาเจียน ท้องเดิน เป็นลม หมดสติ และอาจตายได้ซึ่งต้อง
ได้รับการปฐมพยาบาลโดยด่วน

การปฐมพยาบาล

1. ให้รีบเอาเหล็กไนออกจากแผลทันที
2. ใช้สำลีชุบแอมโมเนียหอม ซึ่งมีฤทธิ์เป็นด่างอ่อนทาบริเวณแผล
3. ใช้น้ำแข็งประคบเพื่อระงับปวด และช่วยลดการซึมซาบของพิษ
4. ถ้าถูกแมลงต่อยบริเวณหน้า คอ มีอาการบวมหายใจไม่ออกให้รีบนำส่งโรงพยาบาล

การปฐมพยาบาลผู้ป่วยข้อเท้าแพลง

ข้อเท้าแพลงหรือข้อเคล็ด สาเหตุเนื่องมาจากข้อต่อส่วนนั้นเกิดกระทบกระเทือน ถูกชน ถูกบิด พลิกหรือแพลงอย่างรุนแรง ทำให้เยื่อหุ้มหรือเอ็นรอบๆ ข้อต่อพลิกหรือแพลงได้

การปฐมพยาบาล

1. ให้ข้อเท้าขึ้นพักผอน ให้อยู่นิ่งๆ อย่าใช้งาน
2. ยกข้อเท้าส่วนนั้นให้สูงขึ้น
3. ให้น้ำแข็งประคบเพื่อระงับปวด

การปฐมพยาบาลผู้ป่วยผิวหนังถลอก

ผิวหนังถลอก มีลักษณะแผลตื้นๆ ที่ผิวหนังส่วนนอกถลอก มีเลือดไหลซึมออกเล็กน้อยเกิดจากวิ่งหกล้ม เล่นกีฬา หรือแผลจากถูกขีดข่วน

การปฐมพยาบาล

1. ถ้ามีการตกเลือด จะต้องห้ามเลือดเสียก่อน
2. ทำความสะอาดบาดแผล แต่อย่าทำลายเลือดที่แข็งตัวอุดบาดแผล เพราะจะทำให้เลือดออกอีก
3. ขณะทำความสะอาดบาดแผล ควรตรวจดูบาดแผลมีลักษณะบาดแผลชนิดใด
4. ถ้าบาดแผลนั้นมีวัตถุอยู่ให้อาออกเสียก่อน จึงแต่งบาดแผล
5. ใช้ยาใส่บาดแผลสด เช่น ทิงเจอร์ไอโอดีน หรือยาแดง
6. หากบาดแผลถลอกมากและมีอาการเจ็บแสบมาก ควรนำส่งแพทย์

เรื่องที่เป็นประโยชน์

คุณธรรมของคุณ

สำนักของอาจารย์บันไก มีนักศึกษาจากหลายท้องถิ่นทั่วประเทศญี่ปุ่นเข้าไปฝากตัวกันมาก ในจำนวนผู้ไปเรียนธรรมะคนหนึ่งกลับประพฤติตัวเป็นขโมยไปเรียนธรรมะแต่กลับประพฤติตัวเป็นขโมย โดนจับได้หนที่หนึ่ง เมื่อนำเรื่องไปฟ้องอาจารย์ ท่านอาจารย์บันไกก็รับฟัง แต่ไม่ได้จัดการอะไรแม้หนที่สอง ท่านอาจารย์ก็เฉยตามเคย นักศึกษาไม่เข้าใจการวางเฉยของอาจารย์ สุดท้ายจะหนได้ ก็เข้าชื้อกัน ร้องขอให้พิจารณาโทษนักศึกษานิสัยเสีย ไม่ดี เสียที มิฉะนั้นทุกคนจะพากันไปจากสำนักทั้งหมด ท่านอาจารย์อ่านคำเรียกร้องนี้แล้ว ท่านก็เรียกประชุมนักศึกษาพร้อมกัน แล้วได้กล่าวขึ้นมา “พวกเธอทั้งหลายที่ลงชื่อมานี้ เป็นผู้ฉลาด เพราะทุกคนสามารถรู้ผิดรู้ถูก ฉะนั้น หากพวกเธอมีความประสงค์ จะจากสำนักศึกษาของฉันไป เพื่อไปหาสถานศึกษาต่อที่ดีกว่า ก็อนุญาตไปได้ตามความปรารถนา ” ท่านอาจารย์บันไกกล่าวดังนี้ ส่วนนักศึกษาผู้ประพฤติมิชอบ ท่านอาจารย์บันไกก็หันมาประกาศว่า “แต่เจ้าเพื่อนขโมยผู้นำสงสารของเจ้าคนนี้ เขายังเขลามาก โง่ ไม่รู้แม้กระทั่งอะไรเป็นสิ่งถูก อะไรไม่บังควร ฉะนั้น ขอให้เห็นใจเถอะ ที่ฉันจะต้องให้เขาอยู่กับฉันต่อไป เพราะถ้าฉันไม่สอนเขา แล้วใครเล่าจะสอน” นักศึกษาคณิดถึงร้องไห้โฮ หวังแห่งความรู้ผิดรู้ชอบเกิดขึ้นในตอนนี้เอง นิสัยไม่ดีถูก ความเมตตาปราณีเปลี่ยนอย่างหมดสิ้นตั้งแต่บัดนั้นมา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความดีย่อมชนะความชั่ว

จากหนังสือชีวิตงาม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1)

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม และประกอบอาชีพ

ในสถานประกอบการ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บอกประโยชน์และวิธีสร้างความปลอดภัยในการทำงานได้
- 1.2 สามารถปฏิบัติงานประกอบอาชีพในสถานประกอบการได้อย่างปลอดภัย

2. เนื้อหา

- 2.1 องค์ประกอบความปลอดภัยในการทำงาน
- 2.2 ผลกระทบที่เกิดจากความปลอดภัยในการทำงาน
- 2.3 การเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน
- 2.4 ประโยชน์ของความปลอดภัยในการทำงาน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือ แบ่งลูกเสือออกเป็น 4 กลุ่ม นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาจากภาพอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ ให้ลูกเสือช่วยกันอภิปรายถึงอันตรายจากภาพดังกล่าว
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้แต่ละกลุ่ม ช่วยกันอภิปรายตามหัวข้อเรื่อง ดังนี้
ให้เวลา กลุ่มละ 5 นาที แล้วนำมาอธิบายหน้าชั้นตามลำดับ
กลุ่มที่ 1 องค์ประกอบของความปลอดภัยในการทำงาน
กลุ่มที่ 2 ผลกระทบที่เกิดจากความปลอดภัยในการทำงาน
กลุ่มที่ 3 การเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน
กลุ่มที่ 4 ประโยชน์ของความปลอดภัยในการทำงาน
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ ให้ลูกเสือไปศึกษาตามหัวข้อที่กำหนด
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป ตามหัวข้อเรื่องทั้งหมด
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

จับมือ

จับมือกันไว้ให้มั่นคง	เพื่อความยั่งยืนงสามัคคี
รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่	เพื่อความสามัคคีมีร่วมกัน
โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว	เปรียบดังเป็นเปลวร้อนไฟนั้น
เผาใจให้มีความไหวหวั่น	จับมือยื้อให้กันเป็นสิ่งดี
พวกเราลูกเสือเชื้อเผ่าไทย	เกริกเกียรติ เกรียงไกร วินัยดี
ศีลธรรม จรรยา และหน้าที่	จงรัก รักดี มีทั่วกัน

ใบความรู้

องค์ประกอบของความปลอดภัยในการทำงาน

ความปลอดภัยในการทำงานจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 2 องค์ประกอบคือ

1. บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงาน ทุกระดับทุกหน้าที่ภายในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ตั้งแต่พนักงานจนถึงผู้บริหาร ต้องตระหนักในความสำคัญและมีจิตสำนึกที่ดีต่อความปลอดภัยในการทำงาน จากสถิติอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงานพบว่าส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของบุคลากรที่ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดประสบการณ์และความชำนาญ หรือมีอาการเหน็ดเหนื่อยมากเกินไป ส่งผลให้มีความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน หรือหัวหน้างานและผู้บริหารปล่อยปละละเลยต่ออันตรายที่เกิดขึ้น ดังนั้น ในการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย โดยการให้การฝึกอบรม ปลูกจิตสำนึกที่ดีด้านความปลอดภัย โดยชี้ให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นถึงความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินที่อาจเกิดขึ้นจากความปลอดภัย ตลอดจนฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานต้องสอดส่องดูแลให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด

2. สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย จากการเก็บรวบรวมสถิติการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานนั้นพบว่ามากกว่า 10% มีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เต็มไปด้วยอันตรายต่างๆ เช่น สถานที่ทำงานมีอากาศถ่ายเทไม่สะดวก การวางโรงงานไม่มี การก่อสร้างต่อเติมไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่ปลอดภัย ไม่มีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์เตือนภัย เครื่องจักรเก่าหรือเสื่อมคุณภาพ เครื่องมือไร้คุณภาพวัสดุมีพิษหรือสารเคมีที่จัดการเก็บไม่ถูกวิธี เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเก่าหรือเสื่อมคุณภาพ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ฝนตกหนัก น้ำท่วม ไฟฟ้า ฯลฯ

ผลกระทบที่เกิดจากความไม่ปลอดภัยในการทำงาน

อุบัติเหตุจากการทำงานทุกสาขาอาชีพก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล และส่งผลกระทบต่อทุก ๆ ฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้ประกอบการ นายจ้าง ผู้ปฏิบัติงาน ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ พอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ประสบอุบัติเหตุและครอบครัว เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง ต้องบาดเจ็บหรือสูญเสียชีวิต เสียเวลาในการรักษาตัว เสียรายได้ประจำที่เคยได้รับ เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เสียอวัยวะต่าง ๆ พิการทุพพลภาพจนไม่สามารถประกอบอาชีพหรือช่วยเหลือตนเองได้ เสื่อมสภาพจิต เกิดความเครียด วิตกกังวล เกิดความทุกข์ตามมา
2. เพื่อนร่วมงาน เกิดการเสียขวัญและกำลังใจในการทำงาน สุขภาพจิตย่ำแย่ ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ส่งผลต่อผลผลิตขององค์กร
3. หัวหน้างาน ซึ่งหมายถึงผู้ควบคุมงานตั้งแต่หัวหน้าช่าง หัวหน้ากะ หัวหน้าแผนกที่เป็นฝ่ายบริหารระดับต้น ผู้นำของกลุ่มคนงาน ที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลให้พนักงานทำการผลิตตามแผนที่วางไว้ มีส่วนได้รับผลกระทบต่ออุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และถือเป็นความบกพร่องในการควบคุมดูแลพนักงานต้องเสียเวลาในการสอบสวนและวิเคราะห์หาสาเหตุ การรายงานผล การฝึกอบรมพนักงานใหม่ทดแทน ฯลฯ
4. เจ้าของธุรกิจหรือผู้ประกอบการ ได้รับผลกระทบโดยตรง เพราะอุบัติเหตุภัยส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ผลผลิตลดลงแต่ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ทั้งในรูปของเงินค่าชดเชย ค่ารักษาพยาบาล ค่าวัสดุ ค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าถูกปรับจากการส่งมอบงานล่าช้า ฯลฯ ทำให้ผลกำไรลดลงหรือประสบกับการขาดทุนในการดำเนินงาน
5. สังคมและประเทศชาติ อุบัติเหตุในการทำงานที่ร้ายแรงในประเทศไทยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อสังคมประเทศไทย ก่อให้เกิดการเสียขวัญและกำลังใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานประชาชนทั่วไป สูญเสียทางด้านเศรษฐกิจโดยเปล่าประโยชน์ เป็นภาระต่อสังคมในการดูแลและช่วยเหลือคนงานที่ไร้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่ออุตสาหกรรมไทยลดลง เสื่อมภาพพจน์และชื่อเสียงที่ดีของประเทศชาติ

การเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงาน

การเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าอุบัติเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานนั้น ไม่ใช่เคราะห์กรรมหรือเหตุสุดวิสัย ส่วนใหญ่มาจากความผิดพลาด ความบกพร่องของมนุษย์และสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ไม่ปลอดภัย เช่น อุปกรณ์เครื่อง เครื่องจักร กระบวนการผลิต ฯลฯ การเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานสามารถทำได้ ดังนี้

1. สร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบที่ดีให้เกิดขึ้นในตัวบุคลากรทุก ๆ ฝ่าย
 - 1.1. นายจ้างหรือผู้ประกอบการ ต้องมีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อความปลอดภัยใน

การทำงานของบุคลากรทุกฝ่ายภายในองค์กรของตน โดยดำเนินงานภายใต้กฎหมายความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด นำเครื่องจักรที่ดีมีประสิทธิภาพสูงมาใช้ในกระบวนการผลิตสินค้า รวมไปถึงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ป้องกันภัย เช่น เครื่องดับเพลิง เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เครื่องมือ ชุดปฏิบัติงานต่างๆที่ดีมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับลักษณะงาน และเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

1.2. วิศวกร ผู้ควบคุมงานหรือวิศวกรความปลอดภัย มีหน้าที่ตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของลูกจ้าง และการทำงานของเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆว่ามีความปลอดภัยในการทำงานหรือไม่ ต้องมีจิตสำนึกที่ดีต่อการควบคุม หรือป้องกันอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น การออกแบบเครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ รวมไปถึงการวางผังโรงงาน การติดตั้งระบบไฟฟ้า แสงสว่าง การระบายอากาศ ต้องอาศัยหลักวิชาการทางวิศวกรรมศาสตร์ในการคำนวณ ออกแบบโดยถูกต้องตามกฎหมายที่บัญญัติไว้เพื่อความปลอดภัยสูงสุดในการทำงาน

1.3. หัวหน้างานหรือผู้ควบคุมงาน ต้องควบคุมดูแลให้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงงานอย่างเคร่งครัดแก้ไข ปรับปรุงสภาวะการทำงาน สิ่งแวดล้อม เครื่องจักร อุปกรณ์ต่างๆที่ไม่ปลอดภัยให้ดีขึ้น ว่ากล่าวตักเตือน ลงโทษผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่อาจนำไปสู่อุบัติเหตุ และระงับการกระทำที่อันตรายตระหนักเห็นความสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุโดยเป็นแบบอย่างที่ดี

1.4. ผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีจิตสำนึกที่ดีต่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยปฏิบัติงานตามกฎหมายข้อบังคับของโรงงาน มีสติ มีความเข้าใจในงานที่ตนรับผิดชอบ ฝึกฝนและปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความชำนาญและไม่ละเลยต่อการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เช่น ปฏิบัติต่างๆที่ไม่มีความปลอดภัยที่ตนขาดทักษะแทนผู้อื่นเพื่อหวังค่าตอบแทนที่สูงขึ้น หรือปฏิบัติงานต่างๆที่ไม่มีความปลอดภัยที่ตนขาดทักษะแทนผู้อื่น เพื่อหวังค่าตอบแทนที่สูงขึ้น หรือปฏิบัติงานมากเกินไปจนขาดการพักผ่อน หยอกล้อหรือเล่นในระหว่างทำงาน ใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ต่างๆที่รู้ว่าชำรุด หรือดัดแปลงแก้ไขอุปกรณ์ความปลอดภัย เพราะการกระทำเหล่านี้อาจนำไปสู่อุบัติเหตุที่ส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของตนเอง ผู้อื่นและสถานประกอบการ

1.5. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องควบคุมดูแลสถานประกอบการต่างๆให้ดำเนินงานตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ หากมีการละเมิดต้องปฏิบัติตามบทลงโทษที่กำหนดไว้สูงสุดโดยไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ใดๆ และตระหนักอยู่เสมอว่าความปลอดภัยในการทำงานเป็นภัยต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศชาติและทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ายิ่ง

2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เหมาะสมถูกสุขลักษณะอนามัยและเป็นไปตามข้อกำหนดกำหนด เช่น ผังโรงงานต้องได้ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมและกฎหมาย พื้นโรงงานต้องไม่เป็นหลุมเป็นบ่อการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ต้องเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่สกปรกกรุงรัง แสงสว่างเพียงพอ อุณหภูมิ ต้องเหมาะสมและเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัย ใช้สัญลักษณ์และเครื่องหมายความปลอดภัยในพื้นที่ที่เสี่ยงต่ออันตราย

3. มอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่มีอันตรายสูงแม้จะมีการมอบหมายงานพร้อมกับการต้องการและประสบการณ์ของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่มีอันตรายสูงแม้จะมีการมอบหมายงานพร้อมกับการฝึกสอนงาน หรือแนะนำวิธีการปฏิบัติงานแล้ว ยังต้องมีการ

ติดตามผล หากเห็นว่าบุคคลนั้นไม่เหมาะสมกับงานที่มอบหมาย อาจก่อให้เกิดอันตรายในการปฏิบัติงานก็ควรโยกย้ายสับเปลี่ยนหน้าที่

4. จัดทำกฎระเบียบให้เป็นมาตรฐาน ทั้งด้านเครื่องจักร อุปกรณ์การปฏิบัติงาน และระบบการทำงาน เช่นกำหนดมาตรฐานวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย การแต่งกายสำหรับการปฏิบัติงานต่างๆ การใช้เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ฯลฯ

ประโยชน์ของอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

1. คุณภาพชีวิตของพนักงานดีขึ้น อุบัติเหตุจากการทำงานส่วนใหญ่ก่อให้เกิดจากการบาดเจ็บ พิการหรือเสียชีวิต จนไม่สามารถประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวต่อไปได้ กลายเป็นภาระของสังคมครอบครัวและญาติพี่น้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นขณะที่รายได้ได้ลดลง ส่งผลให้คุณภาพชีวิตต่ำลง ในทางตรงกันข้ามหากปราศจากอุบัติเหตุในการทำงาน คุณภาพชีวิตของพนักงานและครอบครัวย่อมดีขึ้น

2. ผลผลิตเพิ่มขึ้น การทำงานอย่างปลอดภัยในทุกสาขาอาชีพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ถูกต้อง สุขลักษณะและปราศจากอันตราย โดยมีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่มีคุณภาพและเพียงพอจะส่งผลให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจที่ดีกว่าสภาพการทำงานที่เสี่ยงภัยอันตราย ก่อให้เกิดความมั่นใจ ตั้งใจทำงาน รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ผลผลิตโดยรวมจึงเพิ่มสูงขึ้นทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

3. ค่าใช้จ่ายลดลง ต้นทุนการผลิตต่ำภายใต้การทำงานที่ปลอดภัยไร้อุบัติเหตุย่อมส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าลดลง เพราะสามารถประหยัดเงินค่ารักษาพยาบาล ค่าเงินเข้ากองทุนทดแทนค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ค่าเสียเวลา ซึ่งค่าเหล่านี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของ ต้นทุนการผลิตสินค้า

4. ผลกำไรเพิ่มมากขึ้น การทำงานอย่างปลอดภัย ปราศจากภัยอันตรายต่างๆ จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นซึ่งจะเป็นเหตุให้กำไรเพิ่มมากยิ่งขึ้น

5. ลดการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ของชาติ การทำงานที่ไม่ปลอดภัย ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ บางครั้งอาจก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตพิการทุพพลภาพ ถือเป็น การสูญเสียแรงงานที่สำคัญของประเทศชาติ

6. ภาพลักษณ์ขององค์กรดีขึ้น อุบัติเหตุหรืออันตรายต่างๆ ที่เกิดจากการทำงานมีผลกระทบต่อชื่อเสียงภาพพจน์ขององค์กร ต่อวิชาชีพ ต่อสังคมและประเทศชาติ ลดความเชื่อมั่นในผลผลิตขององค์กร

7. เศรษฐกิจของประเทศโดยรวมดีขึ้น ชื่อเสียง ภาพพจน์และความเชื่อมั่นจากนักลงทุนต่างชาติ ที่มีต่อสังคมไทยในภาพรวมย่อมดีขึ้น ส่งผลให้มีการลงทุน การจ้างแรงเพิ่มมากขึ้น

อุบัติเหตุจากการทำงาน

สำนักงานความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

1 อุบัติเหตุที่เกิดจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เช่น

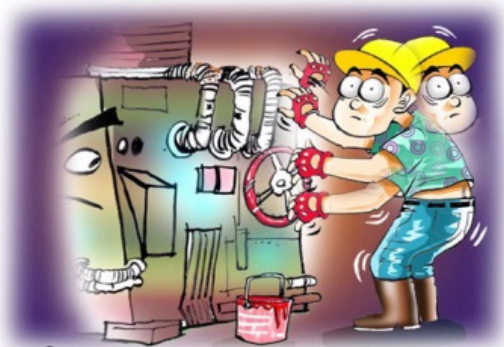

ใช้อุปกรณ์ที่ชำรุด โดยไม่ซ่อมแซม

มีนิสัยชอบเสีียง

2 อุบัติเหตุที่เกิดจากสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย เช่น

ทำงานในที่แสงสว่างไม่เพียงพอ

ทำงานกับเครื่องจักรที่ไม่มีการ์ด

คิดเป็นร้อยละ 10
เสียเวลา

ทำงานในสถานที่อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

ทำงานในที่ที่มีเสียงดัง

3 อุบัติเหตุที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น พายุฝน น้ำท่วม ดินถล่ม แผ่นดินไหว ฯลฯ

มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น
สรุปได้ว่าสาเหตุส่วนใหญ่ เกิดขึ้นจาก 'คน' เป็นเหตุ

สำนักงานความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่เป็นประโยชน์

แมวเป็นเพื่อนกับเสือ

ณ.หมู่บ้านใกล้ชายป่าแห่งนี้มีครอบครัวที่เจ้าของเลี้ยงแมวที่มีลักษณะนิสัยขี้อ้อนชอบส่งเสียงเวลาเจ้าของกลับมาถึงบ้านแต่แล้วเจ้าแมวตัวนี้เกิดชวนวิ่งออกนอกบ้าน พลัดหลงเข้าไปในป่าใหญ่หาทางกลับมาที่บ้านไม่เจอแมวตัวนี้ก็เดินทางไปเรื่อยๆหวังว่าจะพบทางออก มิได้ประสบกับอันตรายใดๆเลยอีกทั้งยังได้พบเข้ากับเสือผู้ใจดี

"อ้าว...เจ้าเหมียว เจ้าเข้ามาทำอะไรที่นี่ มันอันตรายนะแต่หากเจ้าไม่มีที่ไปจริงๆแล้วละก็ เจ้าก็มาอยู่กับข้าที่นี้ก็ได้นะ"แม่เสือเอ่ยปากถามเจ้าแมวเหมียว แมวเหมียวขี้อ้อนเมื่อหมดหนทางไปจึงตัดสินใจอาศัยอยู่กับแม่เสือเติบโตมาพร้อมกับลูกเสือ เป็นทั้งเพื่อนเล่นและเพื่อนที่คอยล่าสัตว์ด้วยเสมอ เมื่อเวลาผ่านไป .. จากเจ้าแมวที่เคยขี้อ้อนได้กลับกลายเป็นแมวป่าที่แสนจะดุร้ายเลยทีเดียว

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเราแปรเปลี่ยนไปได้ตามสภาพแวดล้อมและวิธีการเลี้ยงดู

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.1)

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 สายไปเสียแล้ว

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือตระหนักในเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

2. เนื้อหา

การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่ทั้งชายและหญิงจะต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อผลที่เกิดขึ้นตามมา ได้แก่ ตั้งครรภ์ การเรียน ความรู้สึกของพ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อน รวมทั้งผลกระทบด้านอื่นๆอีกมาก นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยจากการติดโรคต่างๆ ได้แก่ กามโรคและเอดส์ ซึ่งทำให้สูญเสียทั้งอนาคตและชีวิต ความตระหนักในเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยทำให้มีการควบคุมตนเอง ไตร่ตรองอย่างรอบคอบและมีการป้องกันที่เหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 ใบความรู้

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาเรื่อง“ความหมายของเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ”

(เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบประกอบด้วย ความรัก ความเข้าใจ ความยินยอมพร้อมใจของทั้งสองฝ่าย ปลอดภัย ไม่มีผลกระทบทางจิตใจ สังคมและครอบครัว)

2) ผู้กำกับลูกเสืออ่านกรณีศึกษาเรื่อง “สายไปเสียแล้ว”

3) ลูกเสือจับคู่ บอกความรู้สึกที่มีต่อเรื่องของสิทธิ์

4) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถามความรู้สึกของลูกเสือ 4-5 คู่ โดยไม่ต้องสรุป

5) แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 8 คน โดยคณะชายหญิงนั่งล้อมวง และให้อภิปรายตาม

ประเด็นในใบกิจกรรม

6) ผู้แทนกลุ่มรายงานที่ละประเด็น / ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามใบความรู้

7) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้ลูกเสือช่วยกันตอบแบบสอบถามเรื่อง “เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย” แล้วส่งแบบสอบถามให้ผู้กำกับลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมตั้งเกิดความสนใจและการแสดงความรู้สึกในกลุ่มย่อย

5.2 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

5.3 การรายงานผลงานกลุ่ม

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

สุขกันเถอะเรา

สุขกันเถอะเรา เสร้าไปทำไม จับมือกันไว้ แล้วยกเอวยักไหล่
หมუნตัวกลับไป หมุนตัวกลับมา อย่างมั่วรอช้า เปลี่ยนคูมาเร็วไว

ใบงาน

กรณีศึกษาเรื่อง “สายไปเสียแล้ว”

สิทธิ์เพื่อนรัก

เรามาอยู่อเมริกาเกือบสองปีแล้ว เวลาผ่านไปเร็วมาก เราได้เรียนรู้อะไรมากมาย ในระยะแรกๆ เราเหงาและคิดถึงบ้านมาก แต่ช่วงหลังๆ ค่อยดีขึ้นหน่อยเพราะต้องเรียนหนักจนไม่มีเวลาคิดถึงบ้าน แต่เราก็นึกถึงนายและน้อยอยู่เสมอนะ เพราะนายเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของเรา น้อยก็เป็นผู้หญิงที่น่าภูมิใจได้เลย เพราะจะหาผู้หญิงที่ดีอย่างน้อยคงไม่ง่ายเมื่อพูดถึงสาว ๆ ที่นี้กับสาวไทยแล้ว เราอยากแต่งงานกับสาวไทยมากกว่า หวังว่าเราคงกลับไปทำงานแต่งงานของนายกับน้อยนะ

เราขอเล่าถึงเรื่องคนหนุ่มสาวที่นี้หน่อยนะ ที่นี้การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศถือเป็นเรื่องธรรมดา แต่เขาก็รู้จักระมัดระวังไม่ให้มีปัญหาตามมา เช่นเรื่องตั้งครรภ์ ติดโรค หนอง ๆ สาว ๆ ที่นี้พกถุงยางอนามัยติดตัวกันจนเป็นเรื่องธรรมดาถ้านายจะเอาอย่างหนุ่มสาวที่นี้ เราหวังว่านายจะต้องระวังหน่อย เพราะสังคมไทยยังไม่ยอมรับเรื่องนี้ ผู้หญิงจะเสียหาย เราเตือนมาเพราะรักเพื่อน อยากให้นายทั้งสองคนเรียนจบ ทำงานและมีครอบครัวที่อบอุ่น จำที่อาจารย์ปรีชาเคยพูดอยู่เสมอได้ใหม่ว่า “อนาคตขึ้นอยู่กับกระทำการของเราเอง”.....จาก ชาย.....

สิทธิ์นั่งอยู่คนเดียว ตาเหม่อมองไปที่ Note book อย่างล่องลอย ชาย...เพื่อนแท้คนเดียวที่เขามักจะนึกถึงเสมอ โดยเฉพาะเวลาที่มีความทุกข์ สิทธิ์รู้สึกเจ็บปวด ใจแล้ว... “อนาคตขึ้นอยู่กับกระทำการของเราเอง” สิทธิ์ตัดสินใจเคาะตัวอักษรตอบเพื่อนอย่างซ้ำ ๆ

ชายเพื่อนรัก

ทั้ง ๆ ที่เรารักน้อยมาก แต่เราก็พลาดอย่างไม่น่าให้อภัย นายจะคิดอย่างไรถ้ารู้ว่าเราติดเอดส์ เพราะความเมาแถมๆ ในวันเลี้ยงฉลองสอบเอ็นติด พวกเรา 4 คนไปฉลองกันที่เชคจนเมา เราเจอผู้หญิงคนหนึ่ง คอยกันไปคุยกันมา เราก็ไปมีอะไรที่ห้องพักกับเธอคนนั้น พอหายเมาเรารู้สึกเสียใจที่ไม่ซื่อตรงกับน้อยเสียแล้ว เราตั้งใจจะหยุดไว้แค่นั้น ดีที่เธอคนนั้นก็ไม่ได้จริงจังอะไรกับเรา แต่...เราไม่อยากจะเชื่อเลยว่าจะติดเอดส์จากผู้หญิงคนนั้นได้ เธอไม่ใช่ผู้หญิงอย่างที่เธอเป็นเพียงวัยรุ่นที่ใจแตกและรักสนุกธรรมดาๆ คนหนึ่งเท่านั้น

เราทุกข์ใจเหลือเกิน ไม่กล้าปรับทุกข์กับใครทั้งสิ้น กลัวคนรังเกียจ โดยเฉพาะน้อย...เรากลัวเหลือเกินว่าน้อยจะติดโรคจากเรา.... นายคงเข้าใจนะว่าที่เรามีอะไรกับน้อยเป็นเพราะเรารักน้อยและไม่เคยคิดจะให้น้อยเสียใจ ยังไงๆ เราก็ต้องแต่งงานกับน้อย แต่ว่าเวลานี้เรามองไม่เห็นอนาคตเลยว่าจะเป็นอย่างไรต่อไป...มันสายเกินไปเสียแล้ว

ใบกิจกรรม

คำแนะนำ ลูกเสืออภิปรายกลุ่ม ตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว ส่งตัวแทนรายงาน (เวลา 15 นาที)

กลุ่มที่ 1. เพราะเหตุใดสิทธิ์จึงติดเอตส์ และลูกเสือมีความเห็นอย่างไรต่อความคิดเห็นของสิทธิ์ที่ว่า “เธอไม่ใช่ผู้หญิงอย่างว่า เธอเป็นเพียงวัยรุ่นที่ใจแตกรักสนุกธรรมดาๆ คนหนึ่งเท่านั้น”

กลุ่มที่ 2. ทั้งๆ ที่มีความรู้เรื่องเอตส์และทราบวิธีป้องกัน แต่เหตุใดผู้ชายบางคนจึงยังคงมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คิดจะป้องกัน

กลุ่มที่ 3. ในการคบเพื่อนต่างเพศของผู้หญิง มีโอกาสติดเอตส์เช่นเดียวกับกรณีของน้อยหรือไม่ เพราะเหตุใด

กลุ่มที่ 4. ลูกเสือคิดว่า “เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย” ควรเป็นอย่างไร จะมีวิธีป้องกันการเกิดเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยได้อย่างไร และเมื่อตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยทำได้อย่างไร

ใบความรู้

ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. เพราะเหตุใดสิทธิ์จึงติดเอ็ดส์	<ul style="list-style-type: none"> - สิทธิ์ติดเอ็ดส์เพราะมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกัน - การมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงทั่วไป แม้ไม่ใช่ผู้หญิงบริการก็อาจติดเชื้อเอ็ดส์ได้ เพราะผู้หญิงคนนั้นอาจได้รับเชื้อมาจากผู้ชายอื่น โดยเธอเองก็ไม่รู้ตัว
2. ทั้ง ๆ ที่มีความรู้เรื่องเอ็ดส์ และรู้วิธีป้องกัน แต่เหตุใดผู้ชายบางคนจึงมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน	<ul style="list-style-type: none"> - การดื่มสุราก่อนมีเพศสัมพันธ์อาจทำให้ขาดสติยังคิดทำให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน - บางกรณีเกิดเพราะมีความเข้าใจผิด ๆ เช่น เชื่อว่าผู้หญิงที่ไม่ใช่ผู้หญิงบริการจะปลอดภัย หรือมีวิธีป้องกันอื่น ๆ นอกเหนือจากการใช้ถุงยางอนามัย
3. ในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน หญิงจะมีโอกาสติดเอ็ดส์เช่นเดียวกับกรณีของน้อยหรือไม่ เพราะเหตุใด	<ul style="list-style-type: none"> - มี เพราะความใกล้ชิดอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิด และกรณีเช่นนี้มักจะไม่มีโอกาสใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกัน
4. เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เป็นอย่างไร นักเรียนคิดว่าจะป้องกันเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยได้อย่างไร เมื่อตัดสินใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยทำได้อย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> - หมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่นอกจากไม่มีผลกระทบต่าง ๆ เช่น การเรียน การตั้งครรรภ์ หน้าทีการงาน ฯลฯ แล้วต้องไม่มีความเสี่ยงต่อการติดโรคต่าง ๆ เช่น กามโรค และโรคเอ็ดส์ - หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดตามลำพังสองคนกับเพื่อนต่างเพศ เพื่อป้องกันเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิด - ไม่มีเพศสัมพันธ์ในขณะที่ยังไม่มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม - ขอรับบริการตรวจเลือดก่อนการสมรส - ใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี ในการป้องกัน

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อยากรู้ไหม...มีอะไรในมือพ่อ

คุณพ่อเรียกลูกสาวเข้าไปพบ และบอกกับลูกสาวว่า "พ่อมืออะไรจะให้คุณ เป็นของสำคัญมากนะ" แล้วคุณพ่อก็หยิบอะไรบางอย่างออกจากกระเป๋าเสื้อ โดยกำลังของไว้ในมือ ไม่ให้ลูกมองเห็น และคุณพ่อก็ถามลูกสาวว่า "อยากรู้มั๊ยว่ามีอะไรในมือพ่อ" ลูกสาวพยักหน้า พ่อเลยยื่นข้อเสนอว่าฉันเอามือเขกพื้น 3 ที พ่อลูกเขกเสร็จ คุณพ่อพูดอีกว่า "ไม่พอเปลี่ยนเป็น 5 ทีดีกว่า" ลูกก็เขกพื้นอีก 5 ที พ่อก็พูดต่อว่า "เปลี่ยนเป็น 10 ทีดีกว่า" ด้วยความอยากรู้ ลูกสาวยอมเขกพื้นเพิ่มเป็น 10 ที พร้อมกับพูดกับพ่อว่า "ลูกอยากรู้จริงๆว่าในมือพ่อมันคืออะไร" พ่อเลยแบมือออก เผยให้เห็นเหรียญ 5 บาทธรรมดาเหรียญหนึ่ง หลังจากนั้น คุณพ่อก็เอามือกำเหรียญ 5 บาทเหรียญเดิมอีกครั้ง และถามลูกสาวว่า อยากรู้ไหมว่าในมือพ่อมืออะไร ถ้าอยากรู้ต้องเอามือเขกพื้น 5 ที ลูกสาวส่ายหน้า พร้อมกับบอกว่าไม่อยากรู้แล้ว เพราะรู้แล้วว่าในมือพ่อมืออะไรพ่อเลยต่อรองว่าเขกแค่ 1 ทีก็ได้ ลูกสาวยังส่ายหน้า พร้อมกับบอกว่า หนูรู้แล้ว หนูไม่อยากรู้แล้ว คุณพ่อเลยบอกว่าพ่อให้ดูฟรีๆก็ได้ เอาหรือเปล่า ฝ่ายลูกสาวตอบว่าไม่เอา หนูจะดูไปทำไม ก็รู้อยู่แล้วว่าในมือพ่อมืออะไร ได้ฟังเช่นนั้น คุณพ่อเลยสอนลูกสาวว่า ของอะไรที่ยังคงเป็นความลับ คนมักยอมทำตามทุกทีจะได้สมความปรารถนา แต่เมื่อสมปรารถนาแล้วก็เป็นเรื่องธรรมดา ไม่ตื่นเต้น เรื่องความรักของชายหญิงก็เช่นเดียวกับเหรียญ 5 ที่อยู่ในมือพ่อนั่นเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า กุศลตรีต้องรักษานวลสงวนตัว

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1)

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 ภัยใกล้ตัววัยหนุ่มสาว

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

รู้เท่าทันการลวงละเมิดทางเพศ ซึ่งเป็นภัยใกล้ตัววัยหนุ่มสาวตลอดจนหาทางออก เมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์

2. เนื้อหา

การลวงละเมิดทางเพศเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 ใบความรู้

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำเข้าสูบทเรียนโดยถามว่า “การกระทำอะไรบ้างที่คิดว่าเป็นการลวงละเมิดทางเพศ” สุ่มถาม ครูสรุปความหมายและประเภทของการลวงละเมิด 3 ประเภท คือ “ทางคำพูด” “ทางการกระทำไม่ถูกต้องตัว” และ “ทางการกระทำที่ถูกเนื้อต้องตัว” (ดูใบความรู้ประกอบ)

2) แบ่งลูกเสือตามหมู่ 5 หมู่ แจกกรณีศึกษาหมู่ละ 1 เรื่องให้ช่วยกันอภิปรายตามประเด็น และส่งตัวแทนหมู่ออกมารายงาน

(1) คิดว่าเป็นการลวงละเมิดทางเพศประเภทใด (กรณีที่ 1 วาจา กรณีที่ 2 การกระทำที่ไม่ถูกต้องตัว กรณีที่ 3 – 5 เป็นการกระทำที่ถูกเนื้อต้องตัวและรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ)

(2) ถ้าลูกเสือต้องตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกันจะมีความรู้สึกอย่างไร และคิดว่าอาจจะเกิดอะไรตามมาได้บ้าง (เปิดกว้างให้เป็นไปตามความคิดเห็นของกลุ่มไม่มีผิดถูก)

(3) คิดว่าควรมีทางออกอย่างไรเมื่อต้องอยู่ในเหตุการณ์ และควรมีวิธีป้องกันไม่ให้ต้องตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นได้อย่างไร (เปิดกว้างให้เป็นไปตามความคิดเห็นของกลุ่มไม่มีผิดถูก)

3) ตัวแทนหมู่รายงานที่ละหมู่ ครูนำอภิปราย สรุป และเพิ่มเติม (ควรเน้นย้ำการป้องกันและการหาทางออกที่เสี่ยงต่ออันตรายน้อยที่สุด --ดูใบความรู้ประกอบ)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม ทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมแสดงออกในหมู่ลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ถึงสถานการณ์ที่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศ การหาทางออกและการป้องกัน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นสมบัติของคนดี
มีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอดถมไป

หากว่าใครไม่มี ซาตินี่เอาดีไม่ได้
คดโกงแล้วใครจะรับไว้ให้ร่วมการงาน

กรณีศึกษา การล้วงละเมิดทางเพศ

กรณีที่ 1

แสงดาว สาวโรงงานทอผ้า หน้าตาสะสวย ทุก ๆ เย็นหลังเลิกงานเธอต้องเดินผ่านอุโมงค์เพื่อขึ้นรถประจำทางกลับบ้าน ช่วงเดินผ่านอุโมงค์จะมีเสียงเป่าปากบ้าง ตะโกนแซวชมว่า สวยบ้าง, น้อง ๆ มีแฟนแล้วยัง รัปพี่เป็นแฟนซักคนได้ไหม หรือบางครั้งก็ร้องเพลงแซวบ้าง แสงดาวรู้สึกอึดอัดและอับอายมาก

กรณีที่ 2

วิทย์ชวนดาวไปเล่นอินเทอร์เน็ตที่ร้านใกล้ ๆ โรงเรียนหลังเลิกเรียน วิทย์เรียกดาวให้เข้าไปดูที่หน้าจอของเขาพร้อมกับบอกว่ามีเรื่องน่าสนใจจะให้ดู สักครู่ก็ปรากฏภาพลามกขึ้นที่จอ เป็นภาพาร่วมเพศของชายหญิงดาวตกใจและโกรธมาก

กรณีที่ 3

โอ เป็นเด็กชายวัยรุ่น หน้าตาดี ตอนเย็นหลังเลิกเรียนโอกับเพื่อน ๆ มักจะไปเล่นกีตาร์ที่หลังโรงเรียน วันหนึ่งขณะที่โอกำลังนั่งเล่นกีตาร์อยู่มีเพื่อนรุ่นพี่ผู้ชายคนหนึ่ง มายืนอยู่ใกล้ ๆ แล้วโอบไหล่ของโอไว้ เมื่อโอยังเฉย ๆ พี่ผู้ชายคนนั้นก็ขยับเข้ามาชิด แล้วใช้อวัยวะเพศเข้าไปมาบริเวณด้านข้างของโอ โอตกใจมาก

กรณีที่ 4

ภพชวนแอนสาวเวนท์ ไปดูบ้านร้างที่มีข่าวว่าผีติดมาก แอนกลัวแต่ก็ยอมไปเพราะเพื่อน ๆ หลายคนไปกันมาแล้วและนำมาเล่าสู่กันฟังว่าเห็นผีด้วย เธอกลัวจะน้อยหน้าเพื่อน ๆ จึงตัดสินใจไปกับภพ ภพนัดเพื่อนชาวอีก 6 คนไปด้วย บอกว่าจะได้ช่วยกันจับผี พอไปถึงบ้านร้างหลังนั้น ภพกับเพื่อนช่วยทั้ง 6 ช่วยกันจับแอนแล้วมัดกันข่มขืน แอนต่อสู้ เธอถูกแทงเสียชีวิต

กรณีที่ 5

ทิม และเพื่อนชาย 4 คน ชวนกันไปตีหม้อหลังจากสอบปลายภาคเสร็จสิ้น นัดเจอกันที่บ้านตุ้ย ทิมพาเพื่อนสาวรุ่นน้องไปด้วย 2 คน ทั้งหมดสนุกสนานกับการร้องเพลงและดื่มสุราจนได้ที่ ตุ้ยจึงวางแผนแยกสาวรุ่นน้องออกจากกัน โดยพาอีก 1 สาวไปบ้านเพื่อนอีกคนหนึ่งที่อยู่ใกล้ ๆ กัน ทิมและเพื่อน ๆ มัดเวียนกันข่มขืน 2 สาว จนครบทุกคน

การล่วงละเมิดทางเพศ

ความหมายของการล่วงละเมิดทางเพศ

การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึงพฤติกรรมที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในเรื่องเพศไม่ว่าจะเป็นทางคำพูดและการกระทำทั้งที่มีและไม่มี การถูกเนื้อต้องตัวโดยผู้ที่ถูกกระทำไม่ยินยอม

ประเภทของการล่วงละเมิดทางเพศ มี 3 ประเภท คือ

1. การล่วงละเมิดทางคำพูด ได้แก่

- การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา การแต่งกาย ที่สื่อในทางลามก
- การเล่าเรื่องตลกลามกสองแง่สองง่าม
- การตามตื้อ ตามจิบ เกี่ยวพาราตีทั้ง ๆ ที่รู้ว่าอีกฝ่ายไม่ชอบ
- การพูดเสียดสีเล่าโลมในที่สาธารณะ
- การกล่าวถึงหญิงหรือชายในทางลามก
- การใช้คำพูดเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ฯลฯ

2. การล่วงละเมิดทางการกระทำที่ไม่ถูกเนื้อต้องตัว ได้แก่

- การจ้องมองอย่างกรุ่มกริม
- การล่วงเกินด้วยสายตา
- การแสดงสีหน้าท่าทางเจ้าชู้
- การแสดงท่าทางหรือการเคลื่อนไหวร่างกายที่สื่อถึงเจตนาการล่วงเกินทางเพศ เช่น ผิวปาก แชว ส่งจูบ ยกคิ้วหลีวตา
- การโชว์ภาพโป๊ หรือภาพที่สื่อไปในทางเพศหรือลามก
- การส่งจดหมาย ข้อความ ภาพ ที่สื่อไปในทางเพศหรือลามก
- การแอบดูตามห้องน้ำ
- การติดตั้งวีดีโอวงจรปิดในห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า
- การโชว์อวัยวะเพศ ฯลฯ

3. การล่วงละเมิดทางเพศโดยการกระทำที่มีการถูกเนื้อต้องตัว ได้แก่

- การแตะเนื้อต้องตัว รวมทั้งการจับต้องเสื้อผ้า ร่างกาย ผม คอ แขน ฯลฯ
- การกอด จูบ หอมแก้ม ตีกัน สะโพก จับหน้าอก กอดรัดพิดแห้ว
- การยืน เดิน หรือนั่งใกล้ชิดเกินความจำเป็น ใช้บางส่วนของร่างกายสัมผัสโดยจงใจ
- การข่มขืน ฯลฯ

การหาทางออกเมื่อเผชิญเหตุการณ์ล่อลวงละเมิดทางเพศ

กรณีเหตุการณ์ไม่รุนแรงควรหาทางออกด้วยการใช้วิธีต่อไปนี้ โดยอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี ร่วมกันแล้วแต่เหตุการณ์ คือ

- ปฏิเสธทันที
- หนีออกจากเหตุการณ์
- รีบขอความช่วยเหลือ

กรณีเหตุการณ์รุนแรงหรือตกอยู่ในภาวะวิกฤติ ควรใช้วิธีการต่อไปนี้

1. ควบคุมอารมณ์ตนเองให้ได้ สิ่งแรกที่สำคัญที่สุดคือการควบคุมอารมณ์และร่างกายให้อยู่ในภาวะสงบนิ่งให้มากที่สุด รวบรวมสติให้มั่น เพื่อให้ตนเองเกิดการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2. ประเมินสถานการณ์ ว่ามีอันตรายใดที่อาจเกิดแก่ตนเองได้บ้างเพื่อหาทางหลบเลี่ยง และมีสิ่งใดที่จะใช้ประโยชน์ได้บ้างในการป้องกันตัว และขอความช่วยเหลือ

3. มองหาโอกาสหลบหนี ขณะขอความช่วยเหลือ และมองหาโอกาสหรือจังหวะเหมาะในการหลบหนี ให้ทำใจดีสู้เสือ คล้อยตามเป็นพวกเดียวกันก่อน พยายามถ่วงเวลาโดยไม่ปะทะหักล้างโดยตรง และไม่ยั่วให้เกิดความรุนแรง อาจใช้วิธีเบนความสนใจ ต่อรอง หรือตั้งเงื่อนไขต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ชวนคุยเพื่อประวิงเวลาให้นานที่สุด เช่น ตัวอย่างต่อไปนี้

สถานการณ์ กำลังจะถูกข่มขืน อาจใช้ประโยคคำพูดต่อไปนี้เพื่อพิจารณา

“เดี๋ยวนะ..... กำลังกลัวมากเลย (ยกมือไหว้) ขอหายใจก่อนนะ”

“ตรงนี้มีตังเลย ยุงกัดт ไปสว่าง ๆ หน่อยดีไหม”

“ปวดฉี่ ขอเข้าห้องน้ำหน่อย”

ทั้งนี้ เพราะการพูดและการลงมือทำร้ายเป็นพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเกิดขึ้นพร้อมกัน

4. ต่อรองเมื่อจวนตัว เมื่อจวนตัวให้ต่อรองหรือบอกเงื่อนไขใหม่ ๆ เพื่อให้คู่กรณีเปลี่ยนใจหรือลดความรุนแรง หรือลดความเสียหายลง เช่น ต่อรองช่วยสำเร็จความใคร่ให้แทนการร่วมเพศ เป็นต้น

5. หาทางป้องกัน ปัญหาที่อาจตามมาจากเหตุการณ์ เช่น กรณีถูกข่มขืน ต้องรีบพบแพทย์โดยด่วนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์และการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งโรคเอดส์ ฯลฯ

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ตากับตีน

ตีนกับตาอยู่กันมาแสนผาสุก จะนั่งลุกยืนเดิน เพลินหนักหนา มาวันหนึ่ง ตีนทะเล้งเอ่ยปรัชญาว่าตีนมีคุณแก่ตา เสียจริงๆ ตีนช่วยพาตาไปที่ต่างๆ ตาจึงได้ชมนางและสรรพสิ่ง เพราะฉะนั้นดวงตาจงประวิงว่าตีนนี้เป็นสิ่งควรบูชา ตาได้ฟังตีนคุยก็หมั่นไส้ จึงร้องบอกออกไปด้วยโทสา ว่าที่ตีนเดินไปได้ก็เพราะตา ดุมรรคา เศษแก้วหนามไม่ตำตีน เพราะฉะนั้นตาจึงสำคัญกว่า ตีนไม่ควรจะมาคิดดูหมิ่น สรุปลแล้วตามีค่าสูงกว่าตีน ท้าวธานีทร์ตีนไปได้ก็เพราะตา ตีนได้ฟังให้คั่งแค้น แสนจะโกรธ วิ่งกระโดดโลดไป ไกลหน้าผาเพราะอวดดี คุยเบ่ง เก่งกว่าตา ดวงชีวาจะดับไปไม่รู้เลย ตาเห็นตีนทำเก่งแรงกระโดดก็พิโรธแกล้งระบับหลับตาเฉย ตีนพาดตาลล้าม ทั้งก้มเงย ตกแล้วเหวย หน้าผาทั้งตาตีน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขนั้นย่อมเกิดจากการพึ่งพาอาศัยกัน

จากหนังสือชีวิตงาม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 สร้างวิกฤตให้เป็นโอกาส

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตระหนักถึงสถานการณ์ครอบครัวแตกแยกที่เข้ามากระทบชีวิต
- 1.2 มีแนวทางในการรับมือกับเหตุการณ์ครอบครัวแตกแยกได้อย่างเหมาะสม

2. เนื้อหา

ครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งหรือครอบครัวแตกแยกเป็นเรื่องที่คนเราอาจต้องเผชิญในชีวิต การทำความเข้าใจและยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น จะช่วยให้เห็นทางออกและปรับตัวอยู่กับปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชวนสนทนา ถึงปัญหาในครอบครัว ที่อาจส่งผลกระทบต่อสมาชิกทุกคนในครอบครัว (เช่น พ่อแม่ทะเลาะกันเป็นประจำ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว พ่อแม่แยกทางกัน หัวหน้าครอบครัวติดสุรา/ยาเสพติด/การพนัน ปัญหาเศรษฐกิจ ฯลฯ)

2) ผู้กำกับลูกเสือเล่ากรณีศึกษาเรื่อง ครอบครัวของน้องเมย์

3) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มถามความรู้สึกลังได้ฟังกรณีศึกษา 2 -3 คน

4) แบ่งกลุ่มลูกเสือออกเป็นกลุ่มละ 8 คน (คณะเพศชายหญิง) อภิปรายประเด็นต่อไปนี้ แล้วส่งตัวแทนรายงาน

(1) คิดว่าแต่ละคนในครอบครัวได้รับผลกระทบเหมือนหรือต่างกันอย่างไร (ทุกคนในครอบครัวต่างได้รับผลกระทบ มากน้อยต่างกัน ขึ้นกับความเข้าใจ และการยอมรับต่อปัญหาที่เกิดขึ้น)

(2) ลูกเสือคิดว่าอะไรที่เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้น้องเมย์ผ่านวิกฤตครั้งนี้มาได้ (แม้จะโกรธพ่อแม่ แต่ก็เข้าใจและยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้น เข้มแข็ง มองหาทางออกให้ชีวิตดีขึ้นแทนการทำร้ายตนเองด้วยการหมกมุ่นกับปัญหา รวมทั้งมีตากับยายคอยช่วยเหลือ)

(3) ถ้าลูกเสือต้องเผชิญปัญหาครอบครัวแตกแยกไม่ว่าจากสาเหตุใด คิดว่าจะมีทางออกอย่างไร (เปิดกว้างให้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง)

5) ผู้กำกับลูกเสือสุ่มให้รายงาน อภิปราย และสรุป ทีละประเด็น จนครบ แล้วผู้กำกับลูกเสือลูกเสือเพิ่มเติมเรื่องคิดทางบวก (เป็นความคิดที่ทำให้เกิดความสุข ได้แก่

1. มองปัญหาว่ามีทางออกเสมอ
2. มองหาว่า “อะไรผิด” ที่ต้องแก้ไข แทนการมองหาว่า “ใครผิด” เพื่อกล่าวโทษ
3. มองสิ่งที่เหลือแทนสิ่งที่หายไป
4. หาสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ เช่น มองความผิดพลาดเป็นครู
5. มีสติอยู่กับปัจจุบัน รู้ว่าตนเองทำอะไรเพื่ออะไร และทำปัจจุบันให้ดีที่สุด เพื่อเป็นรากฐานอนาคต
6. ตั้งความหวังให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่เพ้อฝัน
7. มีอารมณ์ขันอยู่เสมอ)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์กรรอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น จัดการกับอารมณ์ และความเครียด รับผิดชอบต่อตนเอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

ยิ้ม ร่าเริง

ยิ้ม ยิ้ม ยิ้ม ยิ้มมาหน้าตาหวานชื่น ยิ้มชนิดชีวิตยังยืน สดชื่นอร่าอย่างมัวร์อ (ซ้ำ)
มายิ้มกันหนอเพื่อนเอ๋ย

ร่าเริง ร่าเริง เรารับเทใจ หันหน้ากันไปทางไหน เขาก็ยิ้ม เราก็มิ้ม (ซ้ำ)
ยิ้มแย้มเปรมปรีดิ์สดชื่นอร่า

ใบงาน

กรณีศึกษาเรื่อง ครอบครัวของน้องเมย์

น้องเมย์เป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่ เธออาศัยอยู่กับตายาย เนื่องจากพ่อแม่แยกทางกันตั้งแต่เธออายุ 10 ขวบ แม่แต่งงานใหม่และมีลูกชายอีกคนหนึ่ง ส่วนพ่อกลับไปอยู่กับครอบครัวเดิม ในระยะแรกน้องเมย์เสียใจมาก โกรธทั้งพ่อและแม่ เมื่อพ่อและแม่มาหาก็กักกั้นเธอไม่ให้เจอพ่อ โดยให้เหตุผลว่า มีการบ้านที่ต้องทำ ไม่มีเวลาคุญ น้องเมย์ไม่อยากไปโรงเรียน เนื่องจากกลัวว่า คนจะถามถึงเรื่องครอบครัว มีตากับยายเท่านั้นที่น้องเมย์ไวใจมากที่สุด ตากับยายก็คอยดูแลเอาใจใส่และให้กำลังใจน้องเมย์อย่างเสมอมา

น้องเมย์เป็นเด็กขี้แค้น เข้าใจและยอมรับปัญหาต่างๆ ได้ง่าย และมักหาทางออกให้ชีวิตได้ดี ไม่หมกมุ่นกับปัญหา รวมทั้งมีตากับยายคอยช่วยเหลือ) ทุกวันนี้ ใครๆ ก็พูดว่าน้องเมย์เป็นเด็กเรียนเก่ง ก่อนปิดภาคเรียน ทางโรงเรียนมักเชิญให้ผู้ปกครองไปร่วมพิธีมอบเกียรติบัตรนักเรียนเรียนดี แต่น้องเมย์ปฏิเสธที่จะไปร่วมงานทุกครั้ง โดยอ้างว่าไม่สะดวก ขณะนี้น้องเมย์กำลังเรียนอยู่ชั้น ม. 6 และเตรียมเรียนต่อกฎหมายต่อไป

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เทวดากับอูฐผู้โง่เขลา

อูฐตัวหนึ่งเดินทางไปพบเทวดา มันพูดขึ้นด้วยน้ำเสียงไม่พอใจว่า “เพราะเหตุใด ข้าจึงมีรูปร่างไม่เหมือนกับสัตว์ตัวอื่น ๆ เลย ข้าไม่มีเขา ไม่มีฟัน หรืออู้งเล็บ และไม่มีอวัยวะอื่นใดที่จะสามารถใช้ปกป้องตัวเองจากศัตรูเลย ข้าขอให้ท่านได้โปรดมอบเครื่องป้องกันเหล่านั้นให้กับข้าบ้างเถอะ” เทวดาได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกโกรธในคำอับอายของอูฐ จึงบันดาลให้อูฐมีใบหูที่เล็กลงกว่าเดิม เพื่อเป็นทางลงโทษต่อความไม่รู้จักพอของมัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)
หน่วยที่ 11 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 สารเสพติด เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายถึงโทษภัยของสารเสพติดชนิด บุหรี่ สุรา และยาบ้าได้
- 1.2 ตระหนักถึงกระบวนการติดสารเสพติดจากชนิดอ่อนไปสู่ชนิดรุนแรงได้
- 1.3 มีแนวทางในป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากการติดสารเสพติดได้

2. เนื้อหา

การตระหนักถึงพิษภัยและกระบวนการติดสารเสพติด จะช่วยให้ลูกเสือรู้จักสังเกตและมีแนวทางในการป้องกันและช่วยเหลือตนเองจากการติดสารเสพติดได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิ/เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาด้วยคำถามว่า “ อะไรเป็นสารเสพติดที่ลูกเสือพบเห็นบ่อยที่สุดในชีวิตประจำวัน” (บุหรี่ สุรา)

2) แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 8 คน (คณะผู้ชาย – หญิง) อภิปรายประเด็นต่อไปนี้ และส่งตัวแทนรายงาน

(1) ลูกเสือคิดว่ามีวัยรุ่นจำนวนมากน้อยแค่ไหนที่อยากทดลองสูบบุหรี่หรือดื่มสุรา หรือลองทั้งสองอย่าง (เปิดกว้างให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ)

(2) เมื่อได้ลองแล้วลูกเสือคิดว่าคนส่วนใหญ่แค่ลองเท่านั้น หรือจะสูบบุหรี่/ดื่มสุราต่อไปจนต้องสูบ/ดื่ม อย่างต่อเนื่อง (เปิดกว้างให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ)

(3) ผู้ที่สูบบุหรี่หรือดื่มสุรา มักมีโอกาสเข้าถึงและทดลองสารเสพติดตัวอื่น ๆ ที่แรงกว่าด้วยหรือไม่และเมื่อลองแล้วจะเกิดผลอะไรตามมา (มีโอกาสเข้าถึงได้มาก เพราะมักถูกชักชวนจากคนที่สูบบุหรี่/ดื่มสุรา ด้วยกัน คนขายสารเสพติดก็มักแฝงตัวเข้าหาลูกค้าในคนกลุ่มนี้ด้วยเช่นกัน และการลองสารเสพติดที่รุนแรงแม้ครั้งเดียวก็ทำให้ติดได้)

(4) ลูกเสือคิดว่าจะมีแนวทางป้องกันตนเองจากการติดสารเสพติดได้อย่างไร

3) ผู้กำกับลูกเสือผู้คุมตัวแทนกลุ่มรายงาน อภิปราย และสรุป ที่ละประเด็นจนครบ ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติม (ดูใบความรู้ประกอบ)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม พฤติกรรมการแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่และกองลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นเรื่องใกล้ตัว เมื่อทดลองอาจนำไปสู่การติดสารเสพติดที่รุนแรงได้ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

เลิกให้ได้

ศิลปิน เอราวัด

คราวนี้ต้องเลิกให้ได้ ถ้าเลิกไม่ได้ต้องตายแน่ๆ
เลิกเสพติด เสียทีดีแท้ ติดไปจนแก่ คงจะแย.สักวัน

ใบความรู้

การติดสารเสพติดจากชนิดอ่อนเป็นชนิดรุนแรง

การเริ่มใช้สารเสพติดครั้งแรกมีที่มาหลากหลาย เช่น เพื่อนชวน ใช้ตามเพื่อน อยากลอง ใช้เพื่อให้อ่านหนังสือได้ทน นาน ทำงานได้นาน ทำให้อดนอนได้ เล่นกีฬาทนมากขึ้น ใช้เพื่อผ่อนคลาย ใช้เพื่อสังสรรค์ การใช้ช่วงต้นมักจะทำให้สบายใจ สนุกสนาน ลืมความทุกข์ มีแรง ทนทานมากขึ้น รู้สึกได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อนที่ใช้สาร ทำให้ชะล่าใจและใช้ต่อมาเรื่อย ๆ จนเริ่มติดสาร ซึ่งจะยังรู้สึกว่าคุณไม่ติด แต่ก็ไม่สามารถหยุดได้นานนัก จนที่สุดถึงขั้นติด ขาดไม่ได้ ทำให้เกิดปัญหาตามมาคือ ต้องใช้เงินเยอะขึ้น เวลาไม่ได้ยาจะหงุดหงิด ฉุนเฉียว ต้องการแต่ยาเท่านั้น และอาจถึงขั้นขโมย ทำร้ายคนอื่นเพื่อได้เงินมาซื้อสารเสพติด ขายเสียเอง หรือถูกจับกุม

ที่สำคัญคือ บอกไม่ได้ว่าติดตอนไหน เพราะอะไร เพราะเป็นสิ่งที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ค่อยเป็นค่อยไป มักเริ่มต้นจากสารชนิดอ่อนก่อน เช่น บุหรี่ เบียร์ สุราบาง ๆ จะเริ่มใช้ถี่ขึ้น เข้มข้นขึ้น หรือใช้สารที่แรงขึ้นตามลำดับ โดยมีได้มองถึงอันตราย จนติดสารที่มีฤทธิ์รุนแรงในที่สุด

เรื่องที่เป็นประโยชน์

สามวัย

ชีวิตของคน ท่านแบ่งอายุออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะต้น ระยะท่ามกลาง และระยะสุดท้าย ระยะของต้นชีวิต เรียกกันว่า “ปฐมวัย” คือวัยแรกเริ่ม มีกำหนดว่าตั้งแต่เริ่มเกิดจนอายุถึง 25 ปี สำหรับระยะท่ามกลางของชีวิต เรียกกันว่า “มัชฌิมวัย” นับตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไป จนถึง 50 ปี ส่วนระยะสุดท้ายของชีวิต เรียกกันว่า “ปัจฉิมวัย” นับตั้งแต่อายุ 50 ปีขึ้นไปโดยลำดับ นักปราชญ์ท่านสองคนให้พยายามสร้างประโยชน์แก่ตัวเองตามวัยทั้ง 3 ระยะหรือ 3 วัยคือ ปฐมวัย ให้เร่งรับศึกษาหาความรู้ใส่ตัว มัชฌิมวัย ให้เร่งก่อสร้างตัวและตั้งฐานะเป็นหลักฐานไว้ ปัจฉิมวัย ให้เริ่มสร้างคุณงามความดีใส่ตนให้มากที่สุด เพื่อเป็นเสบียงเครื่องเดินทางต่อไปของตนและเป็นตัวอย่างแก่นุชนในภายหลัง

ผู้พลาดประโยชน์ตามวัยที่เป็น คือไม่หาสาระของชีวิตให้แก่ตนเองตามกำหนดแห่งวัยย่อมต้องเสียใจและเสียตายเป็นเมื่อผ่านพ้นวัยนั้นๆ แล้ว เช่นเป็นเด็กอยู่ไม่สนใจต่อการศึกษาเติบโตขึ้นจะไม่มีวิชาความรู้เป็นเครื่องช่วยตนเอง ยามที่ยังมีเรี่ยวแรงกำลังไม่เร่งรีบสร้างฐานะ เมื่อหมดกำลังแล้ว ย่อมกลายเป็นคนอนาถา ถึงวัยใกล้ตายเร่งรีบสร้างบุญกุศล แต่กลับประมาทมัวเมาในเรื่องอื่นๆ เสียจะต้องโศกเศร้าสางสารตัวเองในเมื่อจวนจะสิ้นใจ

วัยสาม หรือสามวัย เป็นระยะของการสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองด้วยวิธีต่างๆ ดังชี้แจงมา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ทุกท่านผู้มีอายุอยู่ในวัยใด จึงไม่ควรปล่อยให้วันเวลาล่วงเลยไปเปล่าๆ เพราะไม่อาจเรียกเวลาที่ล่วงเลยไปนั้นกลับคืนมาตั้งต้นใหม่ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 11 ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 ป้องกันไว้ก่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกวิธีคุมกำเนิดแต่ละวิธี และตระหนักรู้ว่าการคุมกำเนิดเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองและคู่ของตนเช่นเดียวกับการดูแลสุขภาพทั่วไปได้

2. เนื้อหา

การคุมกำเนิดเป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการดูแลตนเองและคู่ของตน เช่นเดียวกับการดูแลสุขภาพทั่วไปไม่ใช่การส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ แต่เป็นการให้วัยรุ่นได้เรียนรู้วิธีป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม จะช่วยลดปัญหาการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม จะช่วยลดปัญหาการตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 อุปกรณ์คุมกำเนิด ได้แก่ ยาเม็ดคุมกำเนิด ถุงยางอนามัย และยาคุมฉุกเฉิน”

3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) แบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่มละ 3 กลุ่ม เพื่อเข้าศึกษาแบบฐาน 3 ฐาน

2) ให้แต่ละกลุ่มเข้าประจำฐาน

ฐานที่ 1 ยาเม็ดคุมกำเนิด

ฐานที่ 2 ถุงยางอนามัย

ฐานที่ 3 ยาคุมฉุกเฉิน

3) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้ให้แต่ละกลุ่มนำติดตัวไปเข้าฐาน เพื่อให้วิทยากรประจำฐานลงชื่อกำกับเป็นหลักฐาน

4) วิทยากรประจำฐานให้ความรู้เรื่อง “การคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่น” ตามหัวข้อฐานละ 1 เรื่อง

5) เมื่อผู้เรียนเข้าฐานครบ 3 ฐานแล้ว ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มจับฉลาก และสรุปความรู้ในเรื่องที่จับฉลากได้ ตามหัวข้อ “การคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่น”

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการณ์มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และการสรุปเนื้อหาในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์และความตระหนักถึงความรับผิดชอบในเรื่องเพศ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เกม

เหยียบลูกโป่ง

อุปกรณ์

1. ถุงยางอนามัย
2. หนังสือ

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 ฝ่าย เท่า ๆ กัน
2. แจกถุงยางอนามัยคนละ 2 ใบ ฝ่ายละสี่
3. ให้ทุกคนเป่าถุงยางอนามัยให้ลูกใหญ่มากที่สุด แล้วผูกมัดไว้ที่ข้อเท้าทั้ง 2 ข้าง
4. เมื่อได้ยินเสียงเพลงหรือเสียงสัญญาณนกหวีดเริ่มดังขึ้น ให้ทุกคนเต้นและไล่เหยียบถุงยางของฝ่ายตรงข้ามให้แตก
5. เมื่อเสียงเพลงหยุดหรือได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีด ให้ทุกคนหยุด
6. นับจำนวนถุงยางของแต่ละฝ่าย ฝ่ายใดเหลือถุงยางที่ไม่แตกมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

ใบความรู้

การคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่น

การคุมกำเนิด เป็นความรับผิดชอบของบุคคลในการดูแลสุขภาพตัวเอง และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของหญิงและชาย ในการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา เช่น การตั้งครรภ์ไม่พร้อม ไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องรับผิดชอบเพียงฝ่ายเดียว แม้ว่าฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายตั้งครรภ์ แต่ฝ่ายชายควรรับผิดชอบด้วย เพราะ ปัญหาที่เกิดย่อมกระทบต่อทั้งสองฝ่าย การคุมกำเนิดสามารถทำได้หลายวิธี ในแผนการเรียนรู้นี้เน้นวิธีการคุมกำเนิดแบบชั่วคราวที่วัยรุ่นนิยมใช้กัน 3 วิธี ไม่รวมการทำหมัน ฝังยาคุม และใส่ห่วงอนามัย

1. ยาเม็ดคุมกำเนิด

เป็นฮอร์โมนสังเคราะห์คล้ายฮอร์โมนธรรมชาติของเพศหญิง ผลิตเป็นเม็ดบรรจุแผงมีทั้งแบบ 21 เม็ด และ 28 เม็ด ชนิด 28 เม็ด 7 เม็ดสุดท้ายจะมีสีต่างออกไปเพราะเป็นยาบำรุงเลือดไม่มีฮอร์โมน ยาเม็ดคุมกำเนิดออกฤทธิ์โดยการยับยั้งการตกไข่และทำให้มูกปากมดลูกเหนียว อสุจิไม่สามารถผ่านเข้าสู่โพรงมดลูกได้

วิธีใช้

1. กินทุกวันๆ ละ 1 เม็ด ก่อนนอน (ควรกินเวลาเดียวกันทุกวัน)
2. กินยาเม็ดแรกของแผงแรกภายใน 5 วันแรกของการเริ่มมีประจำเดือน (แม้ว่าประจำเดือนจะหยุดหรือไม่ก็ตาม) เม็ดต่อไปกินตามลูกศรจนหมดแผง
1. ชนิด 28 เม็ดขึ้นแผงใหม่ต่อทันทีเมื่อแผงแรกหมด
ชนิด 21 เม็ดให้หยุดกินยาครบ 7 วันแล้วจึงเริ่มแผงใหม่

2. กรณีสลิมกินยา

- ถ้าลิม 1 เม็ด ให้ กินทันทีที่นึกได้ แล้วกินเม็ดต่อไปตามเวลาปกติ
- ถ้าลิม 2 เม็ดติดต่อกันในช่วง 2 สัปดาห์แรกของแผง ต้องคุมกำเนิดโดยถุงยางอนามัยร่วมด้วยนานอย่างน้อย 7 วันและกินยารุ่นละ 2 เม็ดติดต่อกัน 2 วัน แล้วกินเม็ดต่อไปตามปกติ ไม่ต้องกังวลเรื่องเลือดออกเพราะจะหยุดเองได้
- ถ้าลิม 2 เม็ดติดต่อกันในช่วงสัปดาห์ที่ 3 หรือลิมกินยา 3 เม็ดขึ้นไปในช่วงเวลาใดก็ตาม ให้หยุดกินยาแผงนั้น แล้วเริ่มกินยาแผงใหม่ได้ทันทีโดยไม่ต้องกังวลเรื่องเลือดออกและต้องคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัยร่วมด้วยอย่างน้อย 7 วัน

ข้อดี

1. ใช้ง่าย สะดวก ใช้ได้ทุกกลุ่มอายุ
2. ให้ความรู้สึกเหมือนเป็นธรรมชาติเพราะยังมีประจำเดือนทุกเดือนโดยอาจมา น้อยลงและช่วงสั้นขึ้น
3. ช่วยลดอาการปวดประจำเดือน
4. บางชนิดช่วยทำให้สีคลดน้อยลง

ข้อจำกัด

1. อาจลืมห่วงเพราะต้องกินทุกวัน
2. อาจมีประจำเดือนกระปริดกระปรอยโดยเฉพาะใน 2 เดือนแรกที่กินยา
3. อาจมีผลข้างเคียงซึ่งหายได้เอง เช่น คลื่นไส้ เจ็บตึงเต้านม น้ำหนักขึ้น ฯลฯ
4. ต้องรับคำแนะนำจากบุคลากรทางการแพทย์ในการใช้แผงแรก
5. ไม่ป้องกันการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

2. ถุงยางอนามัย

เป็นวิธีที่ฝ่ายชายเป็นผู้ใช้ สามารถป้องกันทั้งการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รวมทั้งโรคเอดส์

วิธีเลือกซื้อ

1. สังเกตวัน เดือน ปีที่หมดอายุ ดูวันผลิต หรือวันหมดอายุ โดยทั่วไปถุงยางอนามัยมีอายุการใช้งาน 3 ปีนับจากวันที่ผลิต
2. การบรรจุ และการเก็บรักษาต้องไม่ชำรุด ฉีกขาดหรือรั่วซึม
3. เลือกขนาดที่เหมาะสม โดยทั่วไปชายไทยควรใช้ขนาด 49

ขั้นตอนการใช้ถุงยางอนามัย

1. ตรวจสอบวันหมดอายุที่ซอง
2. ใช้มือรีดถุงยางอนามัยให้ไปอยู่ด้านใดด้านหนึ่ง ฉีกซองอย่างระมัดระวัง ไม่ให้เล็บ/ แหวนเกี่ยวถุงยางอนามัย
3. ตรวจสอบขอบถุงยางอนามัยหาขอบด้านรูตลง
4. รูดหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศลง
5. บีบปลายถุงกระเปาะถุงยางอนามัยเพื่อไล่อากาศโดยใช้หัวแม่มือกับนิ้วชี้
6. วางถุงยางอนามัยบนหัวอวัยวะเพศขณะแข็งตัว ค่อยๆ รูดถุงยางอนามัยลงจนถึงโคน

7. สอดใส่ถ้วยอะเพศในช่องคลอด
8. ถอดถ้วยอะเพศทันทีหลังการหลั่ง
9. ใช้กระดาษชำระหรือผ้าพันรอบ ๆ ของคชาตและค่อย ๆ รัดถุงยางอนามัย
10. ใช้กระดาษห่อถุงยางอนามัยให้มิดชิดแล้วนำไปทิ้งในที่ที่เหมาะสม

ข้อดี

1. หาง่ายราคาถูก
2. ไม่มีอาการข้างเคียง
3. สามารถป้องกันทั้งการตั้งครรภ์และโรคเอดส์ได้

ข้อจำกัด

1. ต้องเตรียมถุงยางอนามัยไว้ล่วงหน้า
2. อาจเสียดังหะการมีเพศสัมพันธ์

3. ยาป้องกันการตั้งครรภ์หลังมีเพศสัมพันธ์(ยาคุมฉุกเฉิน)

เป็นฮอร์โมนคล้ายฮอร์โมนเพศธรรมชาติที่ผลิตจากรังไข่ของสตรี (โปรเจสเตอโรน) ใช้กับผู้หญิงเป็นทางเลือกในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมกรณีฉุกเฉินเท่านั้น เช่น ถูกข่มขืน ป้องกันด้วยวิธีอื่นแล้วพลาด มีเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิดและไม่ได้ป้องกัน ฯลฯ ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งในการใช้แทนวิธีคุมกำเนิดแบบปกติ เพราะมีประสิทธิภาพต่ำและผลข้างเคียงสูง ออกฤทธิ์โดยป้องกันการฝังตัวของไข่ที่ผนังมดลูก

วิธีใช้

กิน 1 เม็ดทันที ภายใน 72 ชั่วโมงแรกหลังการมีเพศสัมพันธ์ และกินยาเม็ดที่ 2 ห่างจากเม็ดแรก 12 ชั่วโมง มีเพศสัมพันธ์ครั้งต่อไปต้องสวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง เดือนหนึ่งไม่ควรกินยาเกิน 4 เม็ด เพราะการกินบ่อย ๆ จะส่งผลเสียต่อร่างกายในระยะยาว

ข้อดี

เป็นทางเลือกในกรณีฉุกเฉินช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ข้อจำกัด

1. ประสิทธิภาพต่ำและผลข้างเคียงสูง
2. ไม่สามารถใช้ได้เหมือนการป้องกันการตั้งครรภ์แบบปกติ
3. ไม่สามารถป้องกันการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

เรื่องที่เป็นประโยชน์

ลิงกับลา

หญิงชาวบ้านคนหนึ่งอาศัยอยู่คนเดียวในกระท่อมด้วยความเหงา นางจึงหาสัตว์มาเลี้ยงไว้เป็นเพื่อนสองตัว คือ ลิงและลา วันหนึ่งหญิงชาวบ้านคนนี้ต้องออกไปตลาดเพื่อซื้ออาหารก่อนออกจากบ้าน เธอได้เอาเชือกมาผูกคอลิง แล้วมัดขาของลาเอาไว้ทั้งสองข้างเพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงทั้งสองตัวเดินเข้าไปมาในกระท่อมจนทำให้ข้าวของต่างๆ ได้รับความเสียหาย ทันทีที่หญิงชาวบ้านออกจากบ้านไปลิงซึ่งมีความฉลาดและแสนซนเป็นคุณลักษณะประจำตัวก็ค่อย ๆ คลายปมเชือกออกจากคอของมันอีกทั้งยังซุกซนไปแกะเชือกมัดขาให้แก่อีกด้วย หลังจากนั้นเจ้าลิงก็กระโดดโลดเต้นห้อยโหนโจนทะยานไปทั่วกระท่อมจนทำให้ข้าวของต่างๆ ล้มระเนระนาดกระจัดกระจายไปทั่วอีกทั้งยังซุกซนรื้อค้นเสื้อผ้าของหญิงชาวบ้านมาฉีกกัณฑ์จนไม่เหลือชิ้นดีในขณะที่ลาได้แต่มองดูการกระทำของเจ้าลิงอยู่เฉย ๆ สักครู่หนึ่งหญิงชาวบ้านคนนี้ก็กลับมาจากตลาด เจ้าลิงมองเห็นเจ้าของเดินมาแต่ไกลจากทางหน้าต่างก็รีบเอาเชือกมาผูกคอตนไว้ อย่างเต็มและอยู่อย่างสงบนิ่ง

ฝ่ายหญิงชาวบ้านเมื่อเปิดประตูกระท่อมเข้ามาเห็นข้าวของของตนถูกรื้อค้นกระจัดกระจาย เช่นนั้นก็เกิดโทสะขึ้นทันที หันมองลิงและลาเพื่อดูว่าใครเป็นผู้ก่อเรื่อง และเห็นว่าลาไม่มีเชือกผูกขา ดังเดิมเธอก็คิดเอาเองว่าเจ้าลาที่เองคือตัวปัญหาทำให้กระท่อมของเธอมีสภาพไม่ต่างจากโรงเก็บขยะ ดังนั้นหญิงชาวบ้านจึงวิ่งไปหยิบท่อนไม้นอกบ้านมาทุบตีลาอย่างรุนแรงซึ่งเจ้าลาผู้น่าสงสารก็ได้แต่ส่งเสียงร้องด้วยความเจ็บปวดจนสิ้นใจโดยไม่สามารถทำอะไรได้เลย.....

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ควรพิจารณาให้รอบคอบ ก่อนจะตัดสินใจทำสิ่งใดลงไป มิฉะนั้นอาจเกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 12 การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บอกวิธีฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญได้
- 1.2 บอกแนวทางการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญร่วมกันทั้งกองได้
- 1.3 อธิบายวิธีเขียนโครงการได้
- 1.4 ดำเนินงานตามโครงการและสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการได้

2. เนื้อหา

- 2.1 วิธีการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ
- 2.2 แนวทางการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง
- 2.3 วิธีเขียนโครงการ
- 2.4 การสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันร้องเพลง “ช่วยกันทำงาน”
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาและวิเคราะห์หาจุดหมาย และประโยชน์

จาก “เพลงงานสิ่งใด”

(3) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3-4 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและวิเคราะห์เสนอความต้องการฝึกอบรมในการเป็นลูกเสือวิสามัญ

(4) ผู้แทนลูกเสือแต่ละกลุ่มส่งผู้แทน รายงานผลการอภิปราย

(5) ผู้กำกับลูกเสือมอบใบความรู้ให้ลูกเสือร่วมกันศึกษา เรื่อง วิธีการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ และให้ลูกเสือแต่ละคนสรุปความต้องการฝึกอบรมของตนเองเสนอผู้กำกับลูกเสือ

(6) ผู้กำกับลูกเสือรวบรวมความต้องการฝึกอบรมของลูกเสือเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมต่อไป

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับผลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมของลูกเสือวิสามัญแต่ละคน

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือศึกษาไปความรู้ เรื่อง “การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง”

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปแนวทางการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสืออภิปรายเกี่ยวกับการทำงาน

(2) ผู้กำกับลูกเสือบรรยาย วิธีทำโครงการ วิธีรายงานผลการดำเนินโครงการ

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือศึกษาไปความรู้ วิธีเขียนโครงการ

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายสรุปการเขียนโครงการ การดำเนิน

โครงการ การประเมินและการรายงานผล

(5) ผู้กำกับลูกเสือสรุปและมอบหมายงาน

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

ช่วยกันทำงาน

งานสิ่งใด งานสิ่งใด
มัวแต่คอย ฝ้าแต่คอย
ไม่มีเสร็จไม่มีเสร็จรับรอง
ทำงานเราต้องช่วยกัน

แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
หวังคอยแต่เกียจโยนกลอง
จำไว้ทุกคนต้อง
ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

มองคนในแง่ดี

มองคนในแง่ดี
มองคนในแง่ร้าย
เป็นธรรมชาติของคน
* มองความดีของเขาให้ทั่ว (ซ้ำ)

เราจะมีอารมณ์แจ่มใส
พาคิดใจเราให้ชุ่มมัว
มีสิ่งปะปนทั้งดีและชั่ว
ส่วนความชั่วเรามองข้ามไป

อย่าเกียจคร้าน

อย่าเกียจคร้าน
งานหนักงานเบา
ไม่ทำงานหลบลี้กงาน
แก่งจนตายขอทำนายว่าไม่เจริญ

การทำงานนะพวกเรา
เหนื่อยแล้วเราพักผ่อนก็หาย
ฝ้าเกียจคร้านเอาแต่สบาย
แก่งจนตายขอทำนายว่าไม่เจริญ

ใบความรู้

วิธีการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

1. การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง เพื่อเป็นการส่งเสริม การพัฒนาลูกเสือวิสามัญ ในเรื่องสติปัญญา จิตใจ ศีลธรรม การสังคมและอื่นๆ ควรมีการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง โดยให้ลูกเสือวิสามัญ และเตรียม ลูกเสือวิสามัญทุกคน ประกอบกิจกรรมต่างๆ ในวันประชุมประจำสัปดาห์ ตามที่คณะกรรมการประจำกอง เป็นผู้วางแผนและกำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับลูกเสือ และที่ประชุมลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือวิสามัญรวมทั้งเตรียมลูกเสือวิสามัญ ควรมีกำหนดการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกองตั้ง กลางข้างต้น คนละหนึ่งชุดพร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมประจำสัปดาห์ด้วย

การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกองนี้มีประโยชน์มาก ทำให้ลูกเสือวิสามัญเกิดความสนใจและ สนุกยิ่งขึ้น ในการเข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญ เพราะเป็นกิจกรรมของเขา ที่เขาได้ช่วยกันจัดทำขึ้นและเพื่อ ประโยชน์ของเขาเอง

2. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือโลก สำหรับเตรียมลูกเสือวิสามัญซึ่งควรจะสอบได้ ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันสมัคร

3. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ สำหรับผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตาม หลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลกมาแล้วและได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว

4. การรับหน้าที่ในคณะกรรมการประจำกอง หรือที่เล็งเป็นการฝึกอบรมที่สำคัญส่วนหนึ่งของการ ฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

กรรมการประจำกองมีหน้าที่ดังนี้

1. วางแผนและจัดกิจกรรมในวันประชุมกองประจำสัปดาห์
2. ในกรณีที่มิมีกิจกรรมพิเศษ อาจพิจารณาแต่งตั้งลูกเสือวิสามัญในกองคนหนึ่งให้เป็นหัวหน้า กิจกรรมนั้น
3. บริหารกิจการภายในกองลูกเสือ
4. รักษาเกียรติของกองลูกเสือ
5. ควบคุมการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ
6. ให้ประธานหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้แทนกองในการติดต่อกับบุคคลภายนอก
7. จัดให้มีคูหา (Den) ของกอง ขนาดอย่างน้อย 4x6 เมตร เพื่อใช้เป็นสถานที่อเนกประสงค์ของ กอง
8. คัดเลือกลูกเสือวิสามัญอาวุโส 1 หรือ 2 คน ที่รอบรู้งานลูกเสือวิสามัญ เพื่อให้ทำหน้าที่พี่ เลี้ยง (Sponsor) เตรียมลูกเสือวิสามัญ (Rover Squire) แต่ละคน จนกว่าเตรียมลูกเสือวิสามัญนั้นจะผ่าน หลักสูตรลูกเสือโลก การสำรวจตัวเอง (Vigil) และได้เข้าประจำกอง (Investiture) เป็นลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout) โดยสมบูรณ์

งานสำคัญอย่างหนึ่งของกองการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ คือการรับหน้าที่เป็นกรรมการประจำกอง เพื่อช่วยกันดำเนินงานของกอง ภายใต้การนำและควบคุมดูแลของผู้กำกับลูกเสือ

บทบาทของพี่เลี้ยง

พี่เลี้ยงมีหน้าที่ดังนี้

1. เป็นเพื่อนที่ดีหรือเป็นพี่ที่มีความปรารถนาดีต่อเตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ ซึ่งเปรียบเสมือนน้อง และอาจจะยังไม่เข้าใจว่าควรปฏิบัติหรือบำเพ็ญตนอย่างไรในกองลูกเสือวิสามัญ
2. เป็นตัวอย่างที่ดีต่อเตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ในเรื่องต่างๆ โดยทั่วไป
3. ช่วยเหลือชี้แจงแนะนำเตรียมลูกเสือวิสามัญในเรื่องธรรมเนียมประเพณีของกอง
4. ช่วยเหลือชี้แจงแนะนำเตรียมลูกเสือวิสามัญในการฝึกอบรมตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก

5. เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในพิธีเข้าประจำกองของเตรียมลูกเสือวิสามัญที่ตนได้รับมอบหมายให้เป็นพี่เลี้ยง

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยงเตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ ควรถือว่าเป็นงานที่มีเกียรติและควรปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจังนอกจากนั้น การรับหน้าที่นี้ยังมีประโยชน์แก่ตัวพี่เลี้ยงเอง คือเท่ากับเป็นการฝึกอบรมในเรื่องการเป็นผู้นำ นอกจากนั้น ยังเป็นการช่วยเหลืองานของกองลูกเสือวิสามัญ ในการฝึกอบรมเตรียมลูกเสือวิสามัญให้มีคุณภาพและเป็นกำลังของกองต่อไปอีกด้วย

ลูกเสือวิสามัญทุกคนในกอง ควรมีโอกาสได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยงอย่างน้อยครั้งหนึ่งในโอกาสอันสมควร

แนวทางการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญร่วมกันทั้งกอง

การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง เป็นการส่งเสริมและการพัฒนาลูกเสือวิสามัญในเรื่องสติปัญญา จิตใจ ศีลธรรม การสังคมและอื่น ๆ โดยให้ลูกเสือวิสามัญและเตรียมลูกเสือวิสามัญทุกคน ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในวันประชุมประจำสัปดาห์ ตามที่คณะกรรมการประจำกองเป็นผู้วางแผนและกำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับลูกเสือ และที่ประชุมลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งเตรียมลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือวิสามัญและเตรียมลูกเสือวิสามัญทุกคนควรมีกำหนดการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกองคนละหนึ่งชุด พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมประจำสัปดาห์ด้วย เพื่อประโยชน์ในการทำกิจกรรมของลูกเสือวิสามัญแต่ละคน

การประกอบกิจกรรมร่วมกันทั้งกองนี้ มีกิจกรรมให้ลูกเสือวิสามัญกระทำได้ได้มากมายหลายอย่าง ตามความคิดและความต้องการของกองลูกเสือวิสามัญ

ข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรมร่วมกันของลูกเสือวิสามัญ อาจดำเนินการจัดกิจกรรมหรือโครงการ ดังนี้

1. การฝึกอบรมด้วยกัน

ลูกเสือวิสามัญอาจรวมตัวกันเข้ารับการฝึกอบรมด้วยกันในในหลักสูตรวิชาการต่าง ๆ เช่น

1.1 สมัครเข้ารับการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ ชั้นความรู้ทั่วไป และชั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.2 ฝึกอบรมในการปฏิบัติกิจกรรมทักษะทางวิชาลูกเสือ เช่น การเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม การบุกเบิก การสำรวจ การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ชุมชน สังคมและชาติ บ้านเมืองกิจกรรมกลางแจ้ง การเล่นกีฬา การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ และการ “บริการ” ตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ

1.3 ฝึกอบรมในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ที่ลูกเสือวิสามัญควรรู้ เช่น การว่ายน้ำ การปฐมพยาบาลในระดับความรู้ขั้นสูง การขับขีรถจักรยานและรถจักรยานยนต์ การขับรถยนต์ การขับเรือยนต์ การยิงปืน การถ่ายรูป การช่างต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์เบื้องต้น รู้จักใช้และสามารถแก้เครื่องวิทยุ เครื่องโทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศหรืออุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีข้อบกพร่องเล็กน้อยได้

2. การทำสิ่งของต่าง ๆ ด้วยกัน

เป็นการจัดทำ ทดลองใช้อุปกรณ์และพัฒนาทักษะทางวิชาลูกเสือ เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การบุกเบิก การทำสะพานเชือก บันไดเชือก ที่พักแรม การทำแผนที่ หุ่นจำลอง การทำที่หุงต้มอาหาร การครัว การจัดโต๊ะอาหาร และการรับประทานอาหารด้วยกันการเตรียมการแสดงสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ การทำสิ่งของต่าง ๆ ด้วยกันตามโครงการ เช่น การก่อสร้าง และ

การจัดดูหาลูกเสือวิสามัญ การสร้างศาลาที่พักคนเดินทาง การต่อเรือ การสร้างและจัดทำเรือนเพาะชำ ฯลฯ

3. การเรียนรู้ด้วยกัน

เป็นการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการเป็นพลเมืองของประเทศ เช่น การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ลูกเสือวิสามัญสนใจ เช่น การอาชีพ งานอดิเรก การศาสนา วัฒนธรรม การต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทย การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเรื่องราวเกี่ยวกับพรรคการเมืองต่าง ๆ ความรู้เรื่องเมืองไทย บุคคล และสถานที่สำคัญ งานของหน่วยราชการ องค์กร และบริษัทต่าง ๆ

4. การไปเยือนสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน

เป็นการเดินทางไปทัศนศึกษาหรือเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ ท้องฟ้าจำลอง วัดวาอาราม และสถานที่สำคัญ โรงพิมพ์ สำนักงานหนังสือพิมพ์ โรงงานผลิตสินค้าต่าง ๆ เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค เครื่องดื่ม เครื่องปั้นดินเผา สถานที่ราชการ สถานีตำรวจ การพิจารณาคดีของศาล สถิติยุติธรรม เรือนจำ การไปต่างจังหวัดเพื่อเป็นการพักผ่อน และศึกษาหาความรู้

5. การช่วยเหลือประชาชนด้วยกัน

เป็นภาระหน้าที่ของลูกเสือวิสามัญที่จะให้การช่วยเหลือองค์กรกุศลต่าง ๆ เช่น การจัดสถานที่ การรับเงินบริจาคการช่วยเหลือในการจรรยา ผู้เจ็บป่วย เด็ก คนชรา ผู้ทุพพลภาพที่ขาดคนดูแล การช่วยทำความสะอาดสถานที่โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด การกำจัดผักตบชวา การช่วยกันคนมิให้รูกล้าที่หวงห้ามการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ อุบัติเหตุ รวมถึงการร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี

การจัดทำโครงการ

การจัดทำโครงการเพื่อดำเนินการตามแผนงานอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น สามารถทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้อย่างมีขั้นตอน และมองเห็นปัญหาในการทำงานได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาอีกด้วย การเสนอแนะให้จัดทำโครงการนั้น จำเป็นจะต้องระดมความสามารถของงบประมาณ และทรัพยากรอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งโครงการบางโครงการอาจไม่จำเป็นต้องดำเนินการของงบประมาณสนับสนุนเลยก็ได้ แต่การเขียนโครงการจะต้องทำให้ถูกขั้นตอน โดยมีแนวทางในการเขียนโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการ คือ งานหรือกิจกรรมที่ระบุรายละเอียดต่างๆ เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผน บางครั้งวัตถุประสงค์หนึ่งๆ อาจจำเป็นต้องมีหลายโครงการก็ได้ แต่โครงการหนึ่งๆ นั้น จะต้องมีส่วนประกอบที่ระบุรายละเอียดอย่างชัดเจน และมีความแน่นอน ดังนี้

- (1) ชื่อโครงการ
- (2) หลักการและเหตุผล
- (3) วัตถุประสงค์
- (4) เป้าหมาย
- (5) วิธีดำเนินงาน
- (6) ระยะเวลา
- (7) สถานที่
- (8) งบประมาณ
- (9) ผู้รับผิดชอบ
- (10) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (11) การประเมินผล
- (12) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2. แนวทางในการเขียนโครงการ

- (1) ชื่อโครงการ เป็นการกำหนดชื่อโครงการให้เฉพาะเจาะจงในเรื่องที่จะทำ
- (2) หลักการและเหตุผล ควรระบุหลักการอย่างกว้างๆ ว่ามีความจำเป็นและมีความเหมาะสมอย่างไรจะให้ประโยชน์อย่างไร
- (3) วัตถุประสงค์ คือ สิ่ง que ผู้ทำโครงการต้องการจะได้รับและผลต่อเนื่องของโครงการนั้น
- (4) เป้าหมาย คือ การระบุปริมาณ คุณภาพ และขอบข่ายงานที่จะทำ
- (5) วิธีดำเนินงาน เป็นการบอกรายละเอียดของการดำเนินงาน หรือวิธีดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เริ่มตั้งแต่การเตรียมงาน การศึกษาและสำรวจข้อเท็จจริงต่างๆ การเสนอขออนุมัติโครงการ การเริ่มงาน จนถึงการปฏิบัติงานและการสรุปรายงานผล
- (6) ระยะเวลา เป็นการกำหนดวันเริ่มโครงการ วันสิ้นสุดโครงการ หรือ ช่วงเวลาที่ดำเนินการ

- (7) สถานที่ การระบุสถานที่ หรือบริเวณที่จะทำโครงการ
- (8) งบประมาณ แยกงบประมาณรายรับรายจ่ายทั้งหมดไว้ให้ละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (9) ผู้รับผิดชอบ ระบุชื่อผู้ทำให้ชัดเจนว่าใคร หรือหน่วยงานใดที่รับผิดชอบโครงการนั้น
- (10) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยหลักที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้การดำเนินงาน

ตามโครงการสำเร็จลุล่วง

- (11) การประเมินผล การบอกแนวทางในการประเมินผลว่าจะทำอย่างไร และทำใน

ช่วงเวลาใด

- (12) ผลที่คาดว่าจะได้รับ การระบุผลของโครงการที่คาดว่าจะเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

แบบฟอร์มการเขียนโครงการ

1. ชื่อโครงการ

.....

2. หลักการและเหตุผล

.....

3. วัตถุประสงค์

3.1

3.2

3.3

4. เป้าหมาย

4.1

.....

4.2

.....

5. วิธีดำเนินงาน

5.1

5.2

5.3

6. สถานที่

.....

.....

7. ระยะเวลา

.....

8. งบประมาณ

.....

.....

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

.....

.....

10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

11. การประเมินผล

11.1

11.2

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

12.1

12.2

12.3

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ
(.....)

ลงชื่อ.....ที่ปรึกษาโครงการ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

ตัวอย่างโครงการ

1. ชื่อโครงการ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม(กิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะ)

2. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาพในปัจจุบันมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นทำให้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ถูกใช้ไปอย่างสิ้นเปลืองจนน่าวิตก สภาพต้นไม้ถูกทำลายลง บ้านเมืองขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเมืองขาดร่มเงาจากต้นไม้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นร่มเย็น เพื่อช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติทางอ้อม รวมทั้งยังเป็นการฝึกให้ลูกเสือเกิดความรักและหวงแหนในต้นไม้ จึงเห็นสมควรให้มีโครงการนี้ขึ้น

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้มีต้นไม้เป็นร่มเงาสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

3.2 เพื่อให้ลูกเสือตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกต้นไม้ว่ามีประโยชน์ต่อมนุษย์และสัตว์

3.3 ให้ลูกเสือได้มีโอกาสบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

3.4 ฝึกให้ลูกเสือมีทักษะในการปลูกต้นไม้ยิ่งขึ้น

4. เป้าหมาย

4.1 เชิงปริมาณ ลูกเสือปลูกต้นไม้อย่างน้อยคนละ 1 ต้น

4.2 เชิงคุณภาพ ลูกเสือมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาต้นไม้ที่ตนปลูก

5. วิธีดำเนินงาน

5.1 ประชุมวางแผนการปลูกต้นไม้ร่วมกับสมาชิกกองลูกเสือวิสามัญ

5.2 ติดต่อขอพันธุ์กล้าไม้จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้

5.3 จัดสภาพแวดล้อมบริเวณที่จะปลูกต้นไม้ ติดป้ายโฆษณาให้บุคคลทั่วไปทราบ และขอความร่วมมือในการบำรุงรักษาต้นไม้

5.4 ให้ลูกเสือจัดเตรียมเครื่องมือและอาหารไปให้พร้อม

5.5 ลงมือปฏิบัติการ

5.6 สรุปและประเมินผล

6. สถานที่

สวนสาธารณะ วัด หรือ โรงเรียน

7. ระยะเวลา

ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน

8. งบประมาณ

ใช้เงินบริจาคจำนวน 3,000 บาท

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้เสนอโครงการร่วมกับสมาชิกกองลูกเสือวิสามัญ

10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ศูนย์เพาะชำกล้าไม้
11. การติดตาม ประเมินผล
สังเกตพฤติกรรมของลูกเสือ
12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
จะมีต้นไม้เพิ่มขึ้นในสวนสาธารณะ วัด โรงเรียน และทำให้มีร่มเงาของต้นไม้สำหรับ
พักผ่อนหย่อนใจ

แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

ชื่อวิชา การจัดทำโครงการ

ชื่อกลุ่ม

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		(4)	(3)	(2)	(1)
1	การมีส่วนร่วมของสมาชิก				
2	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
3	ความถูกต้องของการจัดทำโครงการ				
4	วิธีการนำเสนอ				
5	ความเป็นไปได้ของโครงการ				
รวม					

.....
(.....)

ผู้กำกับลูกเสือ

เกณฑ์การประเมินผล

หัวข้อที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ/คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1.การมีส่วนร่วมของสมาชิก	ทุกคนมีส่วนร่วม	สมาชิก 1 คนไม่ได้มีส่วนร่วม	สมาชิก 2 คนไม่ได้มีส่วนร่วม	สมาชิก 3 คนขึ้นไปไม่ได้มีส่วนร่วม
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.ใหม่ไม่ซ้ำใคร 2.มีประโยชน์ 3.ประยุกต์เป็นรูปแบบใหม่	ปฏิบัติได้ 2 ข้อใน 3 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อใน 3 ข้อ	ปฏิบัติไม่ได้เลย
3. ความถูกต้องของการจัดทำโครงการ	ถูกต้องทุกขั้นตอนตามแนวทางการจัดทำโครงการ	ผิด 1 – 2 ข้อ	ผิด 2 – 4 ข้อ	ผิด 5 ข้อขึ้นไป
4. วิธีการนำเสนอ	1.นำเสนอน่าสนใจ 2.เสียงดังฟังชัดเจน 3.วาจาสุภาพ 4.ตามกำหนดเวลา	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ
5. ความเป็นไปได้ของโครงการ	1.ปฏิบัติได้จริง 2.มีประโยชน์ 3.มีความคุ้มค่า 4.ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	ปฏิบัติได้ 3 ข้อ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1)

หน่วยที่ 12 การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 การสำรวจชุมชนวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 อธิบายลักษณะสำคัญของชุมชน วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
- 1.2 มีส่วนร่วมปฏิบัติงานหรือเข้าร่วมชุมชนได้
- 1.3 ระบุวิธีหาข้อมูล โดยการสำรวจชุมชน วิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

2. เนื้อหา

- 2.1 ความหมายลักษณะสำคัญของชุมชน วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2.2 แนวทางการบันทึกสำรวจชุมชน และข้อมูลที่ต้องสำรวจ
- 2.3 วิธีหาข้อมูล โดยการสำรวจชุมชน วิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 เกม
- 3.2 ใบความรู้
- 3.3 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือจัดให้มีการอภิปรายกลุ่มกันอย่างสั้นๆ ถึงความเกี่ยวข้องที่คนวัยหนุ่มสาว อาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับชุมชนวิถีไทย ปัญญาท้องถิ่นและความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปบริการ ผลประโยชน์ ผลเสีย ความต้องการและการให้บริการอันเป็นวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) ลูกเสือแต่ละหมู่หรือแต่ละกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ หมู่หรือกลุ่มละหัวข้อ และนำเสนอ

- (1) ความหมายและลักษณะสำคัญของชุมชน วิถีไทย ภูมิปัญญาไทย
- (2) แนวการบันทึกสำรวจชุมชน และข้อมูลที่ต้องสำรวจ
- (3) แนวการบันทึกเยี่ยมเยือนและข้อมูลที่ควรสอบถาม

3) ลูกเสือแต่ละหมู่หรือกลุ่ม อภิปรายร่วมกันออกแบบการสำรวจ ออกแบบการเยี่ยมเยือน นำเสนอผลงาน

4) ลูกเสือแต่ละหมู่หรือกลุ่มออกปฏิบัติการสำรวจเยี่ยมเยือนชุมชน วิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น รอบๆสถานศึกษา ระยะทางไม่เกิน 1 กิโลเมตร (20-40 นาที)

5) ลูกเสือแต่ละหมู่หรือกลุ่มกลับมาเสนอว่าได้ข้อมูล พบเห็นอะไรมาบ้าง หมู่หรือกลุ่มละ 3 นาที

6) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป ประโยชน์ของการสำรวจชุมชน วิถีไทยและภูมิปัญญา และการนำข้อมูลจากการสำรวจสู่การบริการอย่างไร

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความสนใจและพฤติกรรมการทำงานหมู่หรือกลุ่ม

5.2 ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติการสำรวจชุมชน วิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.3 สังเกตความสัมพันธ์ของข้อมูลกับ คติพจน์ “บริการ”

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เกม

ระว่างหางของท่าน

ให้ลูกเสือใช้ผ้าผูกคอเหนือที่เข็มขัดด้านหลังหรือในขอบกางเกง โดยให้ชายแลบออกมาเป็นหาง เมื่อลูกเสือกระจายในสนามดีแล้ว ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณ ลูกเสือทุกคนต้องพยายามดึงหางของคนอื่น โดยระวังไม่ให้ลูกเสือคนอื่นดึงหางของตนไปได้ คนที่หางหลุดแล้วต้องออกจากการเล่นทันที ใครดึงหางคนอื่นได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

ผู้กำกับลูกเสือต้องพยายามไม่ให้ลูกเสือต่อสู้หรือถูกตัวกัน

ใบความรู้

การสำรวจชุมชน

เราในฐานะเป็นลูกเสือวิสามัญ มีความเป็นห่วงเกี่ยวกับการช่วยเหลือบุคคลวัยหนุ่ม เพื่อให้เขา “ได้เป็นผู้ช่วยสร้างสรรค์สังคมที่เขาอยู่” กล่าวคือช่วยให้เขาเติบโตขึ้นในสังคมของเขา ช่วยให้เราเข้าใจสังคมของเขา ช่วยให้เราได้ทำให้สังคมของเขาดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

คำว่า “ชุมชน” อาจนิยามได้ว่า “คือสภาพต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกับที่ที่เราอยู่ ที่มีความสัมพันธ์พิเศษกับเราและเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่ และสิ่งต่าง ๆ “สภาพชุมชน” ของแต่ละแห่ง อาจจะไม่เหมือนกัน

เราอาจจะช่วยคนวัยรุ่นให้มีความเข้าใจและรับใช้ “สภาพชุมชน” ของเขาได้ นอกจากเราเองมีความเข้าใจว่า “สภาพชุมชน” ของคนหนุ่มนั้นเป็นอย่างไร

โครงการที่ให้เราทำจะช่วยให้เรามีโอกาส มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องนี้ได้

การสำรวจชุมชน

โครงการนี้เป็นโครงการกว้างใหญ่มาก ถ้ามีได้ให้ทำโครงการนี้แล้ว ก่อนที่จะถึงตอนอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสังคมในตอนท้ายของการฝึกอบรม ควรจะต้องให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำการประเมินสังคมในท้องถิ่นที่ขึ้นไว้ โดยจะตั้งคำถามคำตอบที่เสนอแนะไว้ สำหรับการสำรวจในการประชุมกลุ่มย่อย (Duzz Group) และผลการสรุปรงานในที่ประชุมใหญ่ก็ได้

พึงส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนทำการสำรวจสังคมด้วยตัวเอง โดยการสังเกต โดยการอ้างอิงจากเอกสารต่าง ๆ จากห้องสมุดในท้องถิ่น โดยการสอบถามนักสังคมสงเคราะห์ ครูใหญ่ เจ้าหน้าที่เยาวชน ฯลฯ จงชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจ และให้ผลิตเอกสารบันทึกการสำรวจชุมชนตามแนวต่อไปนี้

ก. พลเมือง

ในชุมชนนั้นมีพลเมืองเท่าไร มีอัตราส่วนคนวัยหนุ่มสาว วัยกลางคน และคนแก่ประมาณเท่าไร มีครอบครัวที่สัมพันธ์ด้วยการสมรสกันมากไหม ญาติมิตร เป็นแหล่งสำคัญในการช่วยเหลือคนแก่และเด็กเล็กเพียงไร

ข. การทำงาน

คนในชุมชนนั้นทำงานอะไรกัน การทำงานอาชีพนี้เปลี่ยนแปลงอะไรบ้างไหม คนมีรายได้อย่างไร คนวัยหนุ่มมีโอกาสจะได้เข้าทำงานอาชีพบ้างไหม ภรรยาไปทำงานนอกบ้านบ้างไหม คนเดินทางไปทำงานจากบ้านไกลเพียงไร มีการจัดรถรับส่ง(ส่วนตัวและสาธารณะ) เพียงพอไหม

ค. ชุมชน

ได้ตั้งอยู่นานแล้วหรือ พลเมืองที่ได้อยู่ในชุมชนนี้เกินกว่า 20 ปีมาแล้ว มีอัตราส่วนเท่าไร มีผู้คนเท่าไร และผู้คนประเภทใดที่เคลื่อนย้ายออกไปจากชุมชนนี้ สถานที่อยู่ บ้านมีแบบรูปและสภาพเป็นอย่างไร โรงเรียนมีจำนวนเท่าไร และแบบรูปอย่างไร

ง. ความสัมพันธ์

ประเพณีการติดต่อกันระหว่างเพื่อนฝูงและเพื่อนบ้านเป็นอย่างไร มีความจงรักภักดี ความดีใจหรือความขัดแย้งอย่างเห็นได้ชัดในสังคมบ้างไหม ชั่ววรรณะ ศาสนาหรือผิว เป็นเหตุแห่งความดีใจหรือเปล่า อะไรที่พูดเหมือนว่าจะเป็นจุดสนใจของกิจกรรมร่วมกันในชุมชนแห่งนี้ ประชาชนที่ดูว่าจะเข้าร่วมในกิจกรรมร่วมเช่นนั้น มีอัตราส่วนเท่าไรมีกลุ่มบุคคลในชุมชนบ้างไหม เช่นกรรมการสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ มีการจัดให้มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องกิจกรรมยามว่างบ้างไหม เจตคติของเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ทางวัดดูว่าจะช่วยเหลือให้ประโยชน์ต่อสังคมบ้างไหม มีการบริการทางการประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง

จ. การตัดสินใจ

มีการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตในสังคมเรื่องอะไรบ้าง และตัดสินใจกันอย่างไร มีกลุ่มอิทธิพลบ้างไหม

โครงการสำรวจชุมชน

ก่อนการสำรวจชุมชนนั้น ควรจะได้มีการติดต่อกับหน้าชุมชนนั้นๆ ก่อน เช่น นายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือผู้ดูแล ฯลฯ ในระหว่างการสำรวจนั้นต้องทำตัวสงบเสียงที่สุด ไม่ทำตัวเป็น “คนรบกวน” ปัญหา คำถาม ที่ใช้ควรจะให้เหมาะสมกับเรื่องราว ในเวลาเดียวกันระหว่างการสำรวจและสอบถาม อย่าจดทุกสิ่งทุกอย่างที่มีการชี้แจง การทำเช่นนี้ไม่อาจให้ผลดีได้ จึงพยายามจดสิ่งที่เราต้องการให้มากที่สุด เมื่อลาจากไปแล้วจึงค่อยบันทึกสิ่งเหล่านั้นไว้

ข้อมูลที่ท่านจะสำรวจ

- 1. จำนวนบุคคลในสังคมนั้น** ในชุมชนนั้นมีบุคคลที่รวมอยู่ด้วยจำนวนเท่าไร มีอัตราส่วนคนหนุ่ม คนวัยกลางคน คนสูงอายุ ประมาณเท่าไร มีครอบครัวที่สัมพันธ์ด้วยการสมรสกันใหม่ มีญาติมิตรอยู่ร่วมด้วยเพียงไร
- 2. การทำงาน** บุคคลในชุมชนนั้นมีหน้าที่การงานอะไร มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีรายได้อย่างไร คนอื่นมีโอกาสเข้าทำงานในชุมชนนั้นบ้างไหม ภรรยาไปทำงานที่อื่นหรือไม่ คนเดินทางมาทำงานจากบ้านไกลเพียงไร มีรถรับส่งหรือไม่
- 3. ชุมชน** ชุมชนนั้นตั้งมานานเพียงไหน ผู้คนที่มาอยู่ร่วมด้วยนั้นเป็นบุคคลประเภทใดเคลื่อนย้ายมารวมอยู่ด้วย สถานที่อยู่อาศัยมีสภาพอย่างไร
- 4. ความสัมพันธ์** การติดต่อและคบหาสมาคมระหว่างเพื่อนบ้านและบุคคลภายในชุมชนนั้นเป็นอย่างไร มีความจงรักภักดี ความตึงเครียด ความขัดแย้งที่เห็นได้ชัดเจน ในสังคมนั้นบ้างไหม ชั่ววรรณะ ศาสนา เป็นเหตุแห่งความตึงเครียดหรือเปล่า อะไรเป็นจุดสนใจที่ทำให้บุคคลเหล่านั้นทำกิจกรรมร่วมกันมีประชาชนภายนอกเข้าร่วมหรือไม่ มีการจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องกิจกรรมยามว่างหรือไม่ มีการประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง
- 5. การตัดสินใจ** มีการตัดสินใจของบุคคลที่ร่วมชุมชนนั้นในเรื่องอะไรบ้างและตัดสินใจกันอย่างไรมีกลุ่มอิทธิพลบ้างไหม
- 6. ประโยชน์ที่ลูกเสิวีสามีญได้รับ** เมื่อท่านได้สำรวจแล้ว คิดทบทวนแล้ว ท่านเห็นว่าอะไรที่จะเป็นบทเรียนให้กับลูกเสิวีสามีญได้บ้าง

การเยี่ยมเยียนชุมชน

ควรส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการศึกษาไปเยี่ยมเยียน สถานที่ต่างๆ ที่มีคนวัยหนุ่มอยู่ อาจจะเป็น สโมสรเยาวชนหรือหน่วยเยาวชนอื่นๆ สถานที่เล่นโบว์ลิ่ง ไนต์คลับ ร้านอาหาร ร้านขายเหล้า โรงเรียน และวิทยาลัย โปรดชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจ และบันทึกการเยี่ยมเยียนลงไว้ตามแนวต่อไปนี้

ก่อนการไปเยี่ยมเยียน ควรจะได้มีการติดต่อกับบุคคลที่จะไปเยี่ยมเยียนก่อน เช่น ผู้กำกับ ลูกเสือ ผู้ดูแลสถานที่ ครูใหญ่ ฯลฯ ในระหว่างการเยี่ยมเยียน ต้องทำตัวให้สงบเสียงมากที่สุด ไม่ทำตัวเป็น “คนรบกวน”

ปัญหา คำถามที่จะใช้ควรให้เหมาะสมกับเรื่องราว ในเวลาเดียวกันควรมองดูประเด็นสำคัญ ระหว่างการเยี่ยมเยียน ไม่ควรวัด “แบบนำเที่ยว” โดยมีวัตถุประสงค์ เป็นผู้ชี้แจงตลอดเวลาเป็นอันขาด เวลาเดียวกันอย่าจดทุกสิ่งทุกอย่างที่มีการชี้แจง การทำเช่นนั้นอาจไม่ได้ผลดีก็ได้ จงพยายามจดจำสิ่งที่สำคัญที่เราต้องการให้มากที่สุด เมื่อจากลาไปแล้ว จึงค่อยลงมือบันทึกสิ่งเหล่านั้นเอาไว้

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำถามที่ควรจะใช้ แต่ว่าต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม เช่น สมมติว่าท่านจะไปเยี่ยมเยียนโรงเรียน ท่านต้องการจะทราบเรื่องวิธีการสอน การสอนเป็นคณะ ผลการเรียน สิ่งแวดล้อม สภาพโรงเรียน อิทธิพลการสอนได้ การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ฯลฯ

- 1) โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนประเภทใด โรงเรียนราษฎร์ หรือรัฐบาล อาชีวศึกษา หรือ สำนัญศึกษา
- 2) อายุของนักเรียนมีตั้งแต่เท่าไรถึงเท่าไร มีจำนวนชายกี่คนหญิงกี่คน ขณะที่มาเยี่ยมมี นักศึกษามาเรียนเท่าไร
- 3) ค่าเล่าเรียนเก็บอย่างไร นักเรียนมีการประชุมกันอย่างไร มีทุกสัปดาห์หรืออย่างไร ประชุมที่ ไหน ประชุมพร้อมกันทั้งหมดหรืออย่างไร
- 4) ในขณะที่มาเยี่ยมนี้มีกิจกรรมพิเศษที่สมควรให้ชมได้บ้างไหม
- 5) โรงเรียนมีระบบการปกครองอย่างไร มีคณะกรรมการกลาง กรรมการนักเรียนหรือไม่
- 6) โรงเรียนมีการติดต่อกับชุมชนอย่างไรบ้าง ที่ติดต่อกับชุมชนนั้น โรงเรียนมีความ มุ่งประสงค์อะไร และได้รับผลอย่างไรบ้าง
- 7) ตัวท่านเองมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียนเป็นอย่างไร ในระหว่างท่านไปเยี่ยม
- 8) เมื่อได้พิจารณา ได้คิดทบทวนดูจากการไปเยี่ยมเยียนครั้งนี้แล้ว ท่านเห็นว่ามื่ออะไรที่จะเป็น บทเรียนให้ลูกเสือวิสามัญได้บ้าง

เมื่อเลือกสถานที่ไปเยี่ยมเยียนนั้น ควรจะเลือกสถานที่ที่ต่างกันหลาย ๆ แห่ง โรงเรียน สถานศึกษา หรือสถานฝึกวิชาชีพ เป็นแหล่งที่จะเลือกไปได้ แต่ว่าอาจจะมีปัญหายากเพราะสถานที่ เหล่านี้ ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างชั่วโมงการทำงาน มีสถานเยาวชนหลายแห่งที่พอเลือกไปได้ บางแห่ง เป็นของราชการ บางแห่งเป็นเอกชน นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานการกุศลซึ่งเป็นที่น่าสนใจ และลูกเสือ วิสามัญอาจเข้าไปให้บริการได้ นอกจากนั้นสถานเริงรมย์บางแห่ง เช่น โบว์ลิ่ง ไนต์คลับ คอฟฟีช็อป ร้านสุรา ซึ่งชายสำหรับคนหนุ่มก็เป็นแหล่งน่าสนใจที่จะไปเยี่ยมเยียน

สำหรับบุคคลที่ไปเยี่ยมเยียนนั้นก็ต้องระมัดระวังให้ดีที่สุด เพื่อจะมีให้เจ้าของหรือผู้จัดการสถานที่นั้นเข้าใจผิดได้ การไม่รู้จักรักกาลเทศะ หรือวางตัวไม่เป็นอาจจะทำให้เกิดเรื่องไม่งามขึ้นได้ การไปเยี่ยมเยียนสถานที่อย่างนี้ ควรเป็นการสังเกตดูเท่านั้น วิธีที่ดีควรแบ่งการเยี่ยมเยียนสถานที่อย่างนี้ ควรเป็นเพียงการสังเกตดูเท่านั้น วิธีที่ดีควรแบ่งการเยี่ยมเป็นคู่ๆ ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณยังต้องการอะไรเพิ่มเติมอีกหน่วยเยาวชนในท้องถิ่นอาจให้ละเอียดเพิ่มเติมกับท่านได้

โครงการเยี่ยมเยียน

ก่อนการเยี่ยมเยียน ควรมีการติดต่อกับบุคคลที่จะไปเยี่ยมเยียนก่อน เช่น ผู้กำกับลูกเสือ ผู้ดูแลสถานที่ ครูใหญ่ ฯลฯ ในระหว่างการเยี่ยมเยียน ต้องทำตัวให้สงบเสถียรที่สุด ไม่ทำตัวเป็น“คนวุ่นวาย” ปัญหา คำถาม ที่จะใช้ควรเหมาะสมกับเรื่องราว ในเวลาเดียวกันควรมองดูประเด็นสำคัญ ระหว่างการเยี่ยมเยียน อย่างจดทุกสิ่งทุกอย่างที่มีการชี้แจง การทำเช่นนี้อาจจะไม่เกิดผลดีก็ได้ จงพยายามจดจำสิ่งที่เราต้องการให้มากที่สุด เมื่อลาจากไปแล้ว จึงค่อยลงมือบันทึกสิ่งเหล่านั้น

ข้อมูลที่ท่านควรจะถาม

1. สถานที่นี้เป็นสถานที่ประเภทใด ของรัฐหรือเอกชน ระบบการปกครองเป็นอย่างไร
2. มีสมาชิกจำนวนเท่าไร ชายเท่าไร หญิงเท่าไร ขณะที่มาเยี่ยมเยียนนี้มีสมาชิกชายและหญิงรวมทั้งสิ้นเท่าไร
3. การศึกษาของสมาชิกมีมากน้อยแค่ไหน ผู้ดูแล หรือผู้ปกครองชื่ออะไร ยศ ตำแหน่งใด
4. ในขณะที่มาเยี่ยมเยียนนี้มีสิ่งใดน่าสนใจ และนำศึกษาหาความรู้ได้บ้าง
5. มีการปกครองอย่างไร มีคณะกรรมการบ้างไหม
6. มีการติดต่อเกี่ยวข้องกับชุมชนนั้นอย่างไร มีวัตถุประสงค์อะไร และได้ผลอย่างไรบ้าง
7. ตัวท่านเองมีความรู้สึกต่อบรรยากาศในที่นั้นอย่างไร
8. เมื่อได้พิจารณา ได้คิดทบทวนดูจากการไปเยี่ยมเยียนครั้งนี้แล้ว ท่านเห็นว่าอะไรที่จะเป็นบทเรียนให้ลูกเสือวิสามัญได้บ้าง

ฯลฯ

บทสรุปการสำรวจชุมชน

เมื่อเป็นความจำเป็นที่คนวัยหนุ่มจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชาชน ในการบริการชุมชน โดยตรงแล้ว ผู้ให้บริการวัยหนุ่มมีปัจจัยที่พึงพิจารณาอยู่สองประการ คือความต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องกับคนวัยหนุ่มด้วยกัน ในเรื่องที่เป็นความเลวอันเหลือที่จะกล่าว ความรังเกียจ ความไม่พอใจซึ่งกันและกัน และความเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ทั่วไปจะได้ประโยชน์จากการบริการและที่สำคัญที่สุดก็คือผู้ที่ไปให้บริการต้องไม่ไปทำให้เขาเหล่านั้นเสียใจ มีความรู้สึกเหมือนถูกตัวแสวงผลประโยชน์ หรือผิดหวังทางจิตใจมาก

ความรับผิดชอบทั้งสองอย่างนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องที่จะกระทำกันได้อย่างง่ายๆ ในประการแรก ให้บริการชุมชนแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ทันสมัยและทำทนายมาก และใครๆอยากกระทำ แต่เป็นเรื่องที่

เปรียบเสมือนการปีนภูเขาสูง กำลังของคณะผู้ให้บริการต้องให้ได้สัดส่วนกับความยากลำบากของภูเขานั้น ส่วนผู้กำกับลูกเสือจะต้องมีความเข้าใจคุ้นเคยกับปัญหาทั้งสองที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติภารกิจนั้น ปัญหาความยุ่งยากนั้นมิได้สิ้นสุดลงด้วยการให้บริการชุมชนเท่านั้น โดยปกติการให้บริการชุมชนจะนำคนวัยรุ่นไปพบกับสภาวะการณ์ และบุคคลที่เขามิอาจพบได้ในโอกาสอื่นคนวัยหนุ่มต้องสนองตอบต่อสิ่งเหล่านี้ตามสมควร ถ้าเขาจะโต้ตอบโดยกล่าวว่า “ไม่มีใครที่ควรจะถูกปล่อยให้ใช้ชีวิตอยู่อย่างนี้” นั้นหมายความว่าเขต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้เขาได้ทำงานสำเร็จ เขาจะมีความแค้นเคืองอย่างนั้นก็ไม่ถูก แต่ความโกรธนั้นเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การก่อให้เกิดผลดีในอนาคต

หน้าที่ของคนวัยหนุ่มที่ทำการบริการชุมชน อยู่ที่การเข้าไปสัมผัสกับคนวัยหนุ่มด้วยกันและการสร้างสรรค์ ความเชื่อถือระหว่างกัน โดยการฟังและการตอบชี้แจง งานส่วนหนึ่งของวัยรุ่นคือ การเสนอประสบการณ์ของคนวัยหนุ่มให้แก่วัยหนุ่มด้วยกัน และชี้แจงให้ลูทางอันกว้างขวางที่ฟังจะเลือกได้ ขณะเดียวกันมีความสำคัญมากในการที่จะทำให้เขาเข้าใจในสิ่งที่เขาได้ประสบอยู่ เราอยากจะถามว่า “ท่านคิดเรื่องนั้นว่าอย่างไร” เรื่องภาพยนตร์ เรื่องดนตรีที่กำลังนิยม หรือเรื่องพบปะกัน เราอยากจะถามว่า “ท่านคิดว่าเรื่องนั้นจะสำเร็จหรือไม่อย่างไร” (เรื่องปะทะกับบุคคล หรือเรื่องการบริการชุมชน) และเราต้องตั้งใจฟังให้ดี พยายามเข้าใจและกล่าวตอบด้วยความเห็นอกเห็นใจ จากงานส่วนตัวของเรา งานที่ไม่เป็นทางการกับคนหนุ่ม การเชิญชวน ยั่วยุ ให้เขาพูดกับเราและกับเพื่อนของเขาเท่านั้น ที่จะทำให้ความเข้าใจเรื่องการบริการชุมชน และการปฏิบัติงานบริการชุมชนเกิดขึ้นได้

เรื่องที่เป็นประโยชน์

เทพธิดากับชาวประมง

หนุ่มชาวประมงคนหนึ่ง อาศัยอยู่กับแม่ของเขา ทั้งสองคนแม่ลูกประพาศิตนเป็นคนดี มีใจเมตตาปราณีต่อเพื่อนบ้านและคนทั่วไปตลอดมา

วันหนึ่ง หนุ่มชาวประมงผู้นี้ออกไปตกเบ็ดหาปลาแต่วันนี้ไม่ได้ปลาสักตัวหนึ่ง ก่อนจะกลับบ้านก็มีหอยตัวหนึ่งมาติดเบ็ด เขาก็เลยนำหอยตัวนั้นใส่เรือเอากลับบ้านด้วย ในขณะที่เดินทางกลับบ้านนั้นหอยตัวนี้มีขนาดใหญ่ขึ้นทุกที ๆ ในที่สุดก็มีหญิงสาวสวยคนหนึ่งออกมาจากหอย ชายหนุ่มก็พาหญิงสาวนั้นกลับบ้าน แล้วเล่าเรื่องนี้ให้แม่ฟัง แม่ของเขาก็ยินดีให้หญิงสาวสวยผู้นี้อาศัยอยู่ในบ้าน มีข้าวบ้ามามากมายมาของดูหญิงสาวสวย พร้อมทั้งมอบเส้นไหมอย่างดีให้ หญิงสาวก็เอาเส้นไหมนั้นมาทอเป็นผ้าไหมสวยงามมาก แล้วจึงให้ชายหนุ่มนำไปขาย แต่เนื่องจากราคาแพงมาก จึงไม่มีใครซื้อ ต่อมาได้พบชายชราคนหนึ่ง มีลักษณะเป็นผู้ดี ได้รับซื้อผ้าไหมนี้ไว้โดยไม่เกี่ยงราคา

เมื่อชายหนุ่มกลับถึงบ้านพร้อมด้วยเงินที่ขายผ้าได้ หญิงสาวก็มอบเงินทั้งหมดให้ชายหนุ่มและแม่ของเขาไว้ใช้จ่าย ก่อนที่หญิงสาวจะจากไปก็กล่าวกับสองคนลูกว่า

“เทพเจ้าได้สั่งให้ข้ามาเพื่อนำความสุขและโชคลาภมาให้ท่านทั้งสอง เพราะท่านทั้งสองเป็นคนดี มีใจโอบอ้อมอารีเสมอมา”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนดีนั้น แม้จะได้รับความยากลำบาก ก็มักจะมีคนช่วยเหลือ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 13 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินผลการผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรม
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือสามารถรับการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับลูกเสือกองลูกเสือ

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

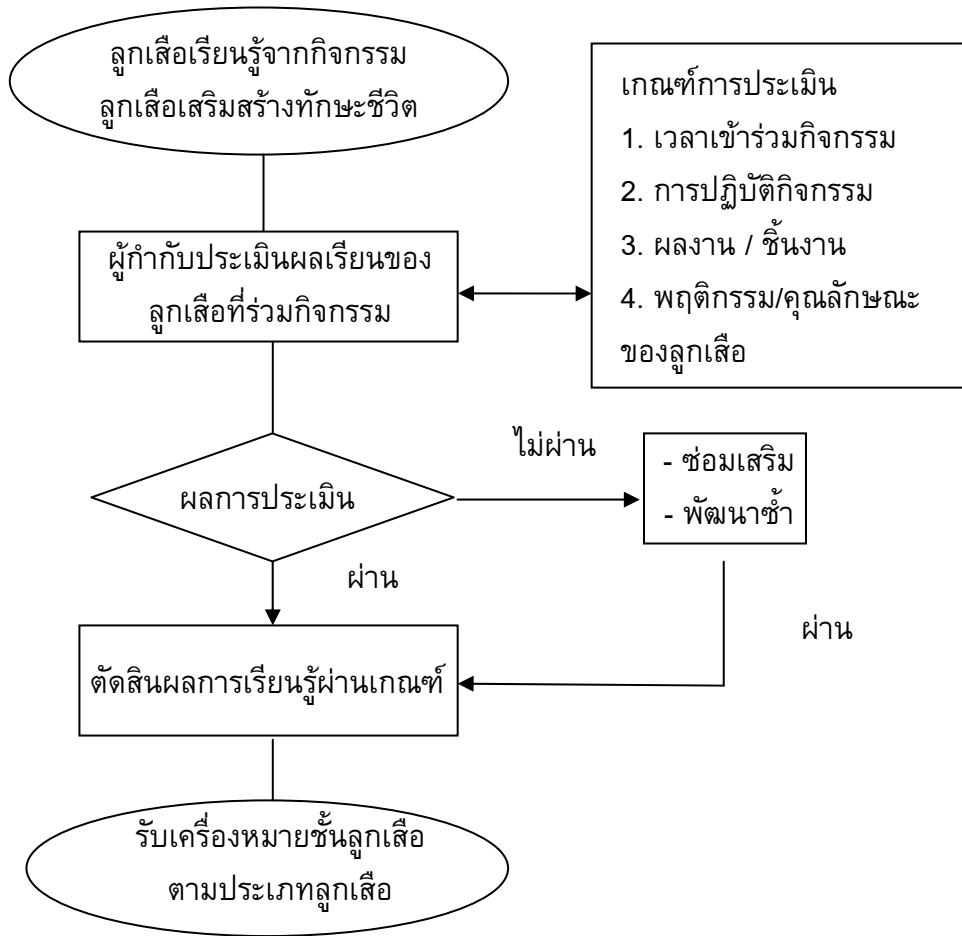
5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

Flow Chartกระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น การพัฒนา
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 8 ครั้ง/ ปี 4 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	ไม่น้อยกว่า 6รายการ/ ปี 2รายการ/ ปี 2รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ เลื่อนชั้นและรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ลูกเสือวิสามัญ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป ฉันมั่นใจว่าผ่าน ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน ฉันยังไม่พร้อม

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. ด้านทักษะลูกเสือ

มั่นใจมากกว่าจะ
ผ่านการประเมิน

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับลูกเสือ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

- มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- พร้อมรับการประเมิน
- ไม่แน่ใจ
- ยังต้องพัฒนา/ ซ่อมเสริมบางเรื่อง
- ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

คำชี้แจงให้ผู้ตอบทำแบบประเมินทุกข้อโดยแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

2.1 พฤติกรรมลูกเสือสำรองที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการสังเกตและจดจำ		
2. ลูกเสือสามารถฟังตนเองและดูแลตนเองได้		
3. ลูกเสือสำรองปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพและไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล		
5. ลูกเสือรู้จักรักษาสุขภาพและปฏิเสธสิ่งเสพติด		
6. ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือให้การช่วยเหลือ/ แจ้งเหตุเมื่อประสบเหตุวิกฤต		
7. ลูกเสือมีส่วนสูงและน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน		
8. ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารได้ถูกกาลเทศะและไม่ก้าวร้าวรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

ฉันมีทักษะชีวิต

ฉันจะมีทักษะชีวิต

ฉันต้องพัฒนาตนเองอีกมาก

ถ้าแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม

2.2 พฤติกรรมลูกเสียสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสียมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. ลูกเสียร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสียช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสียไม่มีปัญหาทันตสุขภาพ ไม่ดื่มเครื่องดื่มขมกรูบกรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสียรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสียประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัยมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสียแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสียมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอดปลอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสียดาย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.3 พฤติกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่คาดหวัง

รายการประเมิน	1	2
1. ลูกเสือพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการทำกิจกรรมลูกเสือตามความสนใจและได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ		
2. ลูกเสือทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และสังคม		
3. ลูกเสือใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ทำกิจกรรม อนุรักษ์ส่งเสริมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย		
4. ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อโฆษณาและรู้จักใช้ประโยชน์จาก Internet		
5. ลูกเสือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับเพศวัยไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
6. ลูกเสือทำกิจกรรมหรือโครงการประหยัดพลังงาน/ทรัพยากร		
7. ลูกเสือมีการออม หรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง		
8. ลูกเสือไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอดปลอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสียงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.4 ฤติกรรมลูกเสือวิสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสือบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสือรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสือใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสือตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสือมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสือทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสือไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

สรูปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอดปลอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ผมจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ*

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

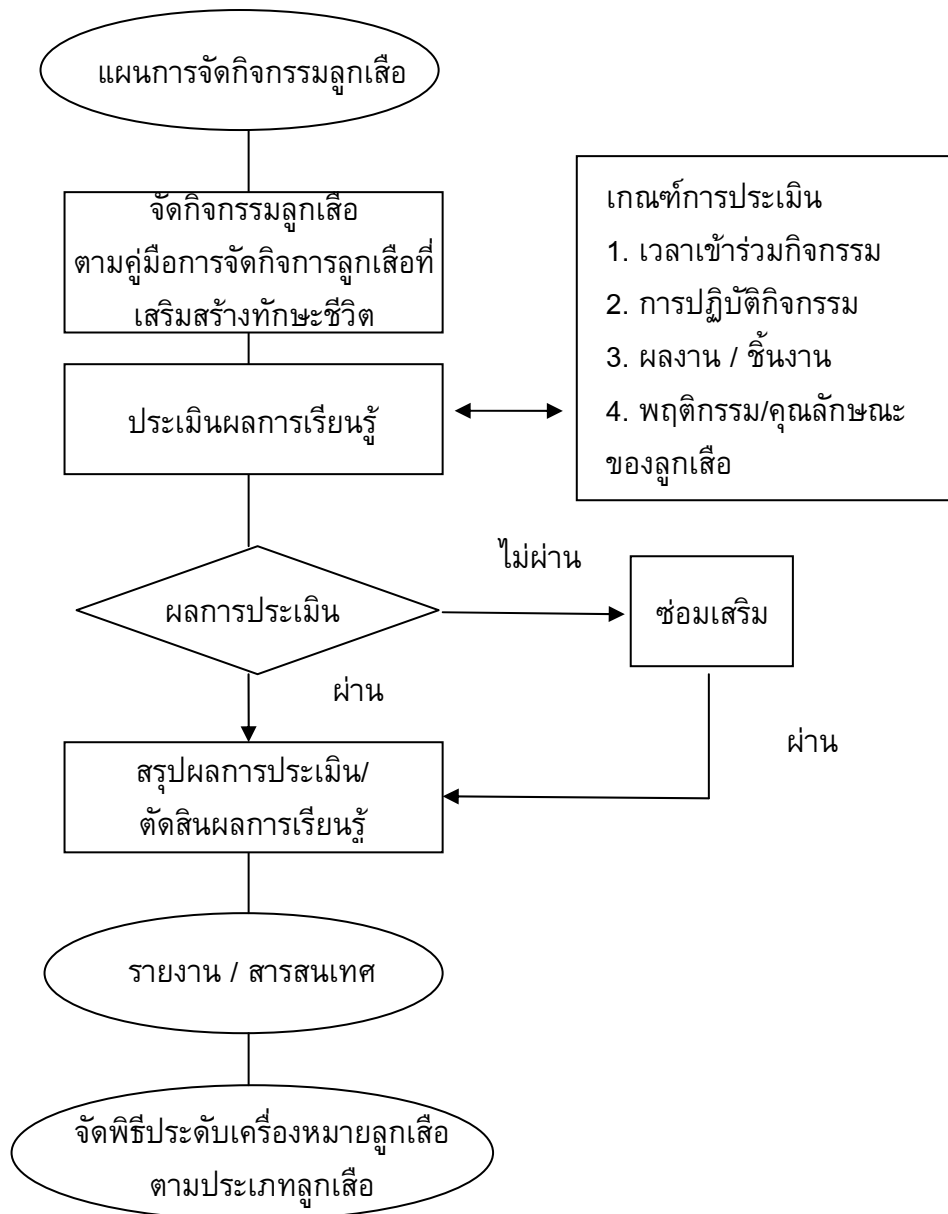
กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปี การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

* การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมลูกเสือก็ได้

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด
- 1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคลรายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสินใจ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับคือผ่าน และไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

1) ลูกเสือสำรอง

- (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
- (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
- (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
- (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) ฟังตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มเครื่องดื่ม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักร่างกายสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว สถานศึกษา

ชุมชน สังคม

- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ
- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติของ

ตนเอง

- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียหายตามมา
- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียหายตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก ผลลัพธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือ คู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช. 1)

หน่วยที่ 14 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ

เวลา 1 ชั่วโมง

(การสำรวจตัวเองและพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ)

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อเป็นการเตรียมตัวเองของผู้ที่มีความประสงค์เข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญ
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือมีความสัมฤทธิ์ผลในการเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ
- 1.3 เพื่อให้ลูกเสือวิสามัญเกิดความศรัทธา ความภูมิใจ และรักษะเกียรติตนเองได้
- 1.4 เพื่อเป็นไปตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ

2. เนื้อหา

- 2.1 พิธีส่งลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ (สำหรับสถานที่ตั้งที่มีกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และกองลูกเสือวิสามัญ)
- 2.2 พิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ
- 2.3 พิธีสำรวจตัวเองก่อนเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ
- 2.4 พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ
- 2.5 คูหาลูกเสือวิสามัญ (Rover Den)

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบความรู้ พิธีการทางลูกเสือวิสามัญ
- 3.3 คูหาลูกเสือสามัญ
- 3.4 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบาย และให้ลูกเสือปฏิบัติพิธีการส่งลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ไปเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและปฏิบัติพิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายและปฏิบัติพิธีสำรวจตัวเองและเข้าประจำกองของลูกเสือวิสามัญ
- 4.4 การปฏิบัติพิธีการทางลูกเสือวิสามัญให้ดำเนินการปฏิบัติในคูหาลูกเสือวิสามัญ (Rover Den) (การประกอบพิธีให้ดำเนินการในเวลากลางคืนและสถานที่สงบเงียบ)
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือสรุปขั้นตอนและพิธีการทางลูกเสือวิสามัญ

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการปฏิบัติในพิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ
- 5.2 สังเกตความตั้งใจความสนใจในการร่วมพิธีเข้าประจำกองลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

ใบความรู้

การฝึกอบรมเตรียมลูกเสือวิสามัญ

เมื่อเยาวชนที่ต้องการเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ ซึ่งอาจจะเคยเป็นลูกเสือหรือไม่เคยเป็นลูกเสือมาก่อนก็ได้ การเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญนั้น ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญต้องจัดให้เยาวชนเหล่านั้นเข้ามาเป็นลูกเสือตามหลักการและวิธีการของลูกเสือ จึงจะเกิดความสัมฤทธิ์ผลในการฝึกอบรม มิใช่ว่าอยู่ ๆ ก็ให้เยาวชนเหล่านั้นเป็นลูกเสือได้ในทันที ในระยะเริ่มต้นการเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญต้องเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ ทำการฝึกอบรมตามหลักสูตรวิธีการที่จะเข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญ เป็นหน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือในกองลูกเสือวิสามัญ จะต้องจัดพิธีการต่าง ๆ เป็นลำดับ ตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นที่เข้ามาเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ เกิดความศรัทธา ความภาคภูมิใจ และรักในเกียรติของตนเองที่ได้เข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญ พิธีการต่าง ๆ ในการเข้ามาเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญมีดังต่อไปนี้คือ

พิธีส่งลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ

พิธีส่งตัวลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไปเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญนี้เป็นวิธีการที่เมื่อลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาอายุที่จะเป็นลูกเสือวิสามัญได้แล้ว

พิธีนี้ไม่จำเป็นต้องไปที่ให้กองลูกเสือวิสามัญมาร่วมพิธีทั้งกอง แต่ก็ควรมีลูกเสือวิสามัญบางส่วนสำคัญนั้นประกอบด้วยพี่เลี้ยง 2 คน ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จัดเป็นรูปครึ่งวงกลม ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ยืนกลาง ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญและพี่เลี้ยง 2 คน ยืนหลัง ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หันหน้าเข้าสู่กองลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นำลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มามอบตัวให้แก่ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ “...(ออกชื่อลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่) ได้เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มาปี และปัจจุบันนี้โตพอที่จะเป็นลูกเสือวิสามัญได้แล้ว ขอขอเสนอให้เป็นผู้สมัครใหม่ และข้าหวังว่าท่านคงจะรับไว้เป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญพูดกับผู้สมัครใหม่ “เจ้าเต็มใจจะฝึกอบรมในกองลูกเสือวิสามัญหรือ”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าเต็มใจ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “ถ้าเช่นนั้นกองลูกเสือก็เต็มใจที่จะรับเจ้าเข้าไว้”

ผู้กำกับลูกเสือกลุ่มพูดกับผู้สมัครใหม่ “ในฐานะที่ข้าเป็นผู้นำของกลุ่ม ข้ามีความยินดีที่เจ้าจะได้ก้าวหน้าต่อไปและขอให้เจ้าจงสำเร็จในกิจการลูกเสือวิสามัญ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “ข้าขอมอบแถบที่ไหล่สีเหลืองและสีเขียวให้แก่เจ้าซึ่งเป็นแถบสีแทนลูกเสือสำรอง และลูกเสือสามัญ ในกระบวนการลูกเสือ ส่วนแถบสีแดงแทนลูกเสือวิสามัญ ยังไม่ได้มอบ

ให้ ทั้งนี้เป็นเครื่องเตือนใจว่า ต่อไปนี้เจ้าจะต้องเตรียมตัวเพื่อเข้าเป็นสมาชิกอันสมบูรณ์ในกองลูกเสือวิสามัญ ซึ่งในขณะนี้เข้าเชื่อว่าพี่เลี้ยงของเจ้าจะช่วยให้เจ้าได้สำเร็จผลในความปรารถนาของเจ้า (พี่เลี้ยงสัมผัสมือกับผู้สมัครใหม่)

ผู้สมัครใหม่พร้อมกับพี่เลี้ยงทั้ง 2 คน กลับหลังหัน หันหน้าสู่กองลูกเสือวิสามัญรุ่นใหญ่และทำความเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์ กองลูกเสือวิสามัญรุ่นใหญ่แสดงการเคารพตอบ พร้อมกันเปล่งเสียงแสดงความยินดี

พิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ

พิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ให้กองลูกเสือวิสามัญยืนเป็นรูปครึ่งวงกลม เตรียมลูกเสือวิสามัญยืนอยู่ข้างหลังนอกวงกลม ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญยืนตรงกลาง พี่เลี้ยงของลูกเสือใหม่ยืนหันหน้าเข้าหาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญห่างประมาณ 3 เมตร

ให้ผู้ส่งมอบตัวนำลูกเสือใหม่มาลงวง ยืนอยู่กลางระหว่างพี่เลี้ยงกับผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ลูกเสือจากกลุ่มให้ผู้กำกับลูกเสือของลูกเสือนั้นเป็นผู้ส่งมอบตัว ส่วนลูกเสืออื่น ๆ ให้ผู้กำกับลูกเสือกลุ่มเป็นผู้ส่งมอบ

ผู้ส่งมอบตัวกล่าวว่า “ขำนำ (ออกนามลูกเสือ) เพื่อเข้าเป็นเตรียมวิสามัญในกองของท่าน”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “ท่านพอใจแล้วหรือว่า เขากำลังพยายาม หรือจะพยายามปฏิบัติตามพันธะของลูกเสือ รวมทั้งการบำเพ็ญตนต่อสาธารณประโยชน์และจะเป็นสมาชิกที่ดีของกองลูกเสือวิสามัญต่อไป”

ผู้ส่งมอบตัว “ข้อพอใจแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “การเป็นลูกเสือวิสามัญเป็นการร่วมวงในหมู่พี่น้องที่นิยมชีวิตกลางแจ้งและให้บริการแก่ผู้อื่น การที่เจ้าประสงค์จะเข้ามาร่วมในกระบวนการนี้ เจ้าพร้อมที่จะเพิ่มพูนความรู้ภาคปฏิบัติของการลูกเสือและนิยมใช้ชีวิตกลางแจ้งแล้วหรือ”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าพร้อมแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “เจ้าทราบหรือไม่ว่า หน้าที่อันแรกของเจ้านั้นคือบ้านของเราเอง และเจ้าจะพยายามสร้างฐานะของเจ้า”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าทราบแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “เจ้าพร้อมที่จะอบรมตัวเจ้าเพื่อให้บริการแก่ชุมชนหรือไม่”

ผู้สมัครใหม่ “ข้าทราบแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ “เจ้ายอมรับวิถีชีวิตดังที่ได้กำหนดไว้ในกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือหรือ”

ผู้สมัครใหม่ “ข้ายอมรับ”

ผู้กำกับลูกเสือ “เมื่อเจ้าได้ให้ความมั่นใจเช่นนี้แล้ว ขอให้เจ้าทวนคำปฏิญาณของลูกเสือ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความจริงใจของข้า และเพื่อแสดงว่าได้รับเจ้าเข้าเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญแล้ว”

กองลูกเสือแสดงรหัส

ผู้สมัครใหม่แสดงรหัส “ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ สัมผัสมือซ้ายกับลูกเสือใหม่ “ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่า เจ้าจะทำดีที่สุดที่จะรักษาคำปฏิญาณนั้นไว้ บัดนี้ข้ารับเจ้าเข้าไว้เป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญในคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญระดับแถบตีไหล่สีเหลืองและสีเขียว อันเป็นแถบของลูกเสือสำรอง และลูกเสือสามัญให้แก่ลูกเสือใหม่ และกล่าวว่า “แถบสีแดง” ซึ่งเป็นสีของลูกเสือวิสามัญนั้นยังขาดอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจว่าต่อจากนี้ไปเจ้าจะต้องเตรียมตัวเพื่อเข้าเป็นสมาชิกอันสมบูรณ์ในกองลูกเสือวิสามัญ เพื่อการนี้ข้าขอมอบเจ้าให้แก่พี่เลี้ยงของเจ้าที่จะช่วยเหลือให้บรรลุจุดประสงค์ต่อไป

ให้พี่เลี้ยงสองคนเข้ามาข้างหน้า พี่เลี้ยงอาวุโสในทางขวาของเตรียมลูกเสือวิสามัญพี่เลี้ยงคนรองยืนทางซ้าย ส่วนผู้ส่งมอบตัวให้ก้าวถอยหลังไป ให้พี่เลี้ยงอาวุโสกล่าวคำต้อนรับลูกเสือวิสามัญใหม่เป็นสมาชิกในกองลูกเสือวิสามัญด้วยถ้อยคำอันเหมาะสม แล้วนำไปยืนรวมกับลูกเสือวิสามัญใหม่อื่น ผู้ซึ่งจะได้ต้อนรับด้วยวิธีการอันสมควร

เมื่อผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ได้ดำเนินการจัดพิธีการในการให้เยาวชนเข้ามาเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญแล้วก็ดำเนินการฝึกอบรมไปตามหลักสูตรที่ได้กำหนดนั้น นั่นก็คือ การฝึกอบรมให้เขาเหล่านั้นได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก ซึ่งมีขอบเขตและรายละเอียดของเนื้อหาวิชาดังนี้ คือ

เมื่อเตรียมลูกเสือวิสามัญได้ทำการฝึกอบรมผ่านหลักสูตรเตรียมลูกเสือวิสามัญแล้วผู้กำกับลูกเสือจะต้องดำเนินการให้เตรียมลูกเสือวิสามัญเหล่านั้น เข้าพิธีประจำกองเป็นลูกเสือวิสามัญ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ก่อนที่จะทำการฝึกอบรมเครื่องหมายวิชาพิเศษต่อไปตามรายละเอียดของเนื้อหาวิชาพิเศษ จำนวน 11 วิชา พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญดำเนินการดังต่อไปนี้คือ

พิธีสำรวจตัวเองก่อนเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ

เมื่อเตรียมลูกเสือวิสามัญได้รับการฝึกอบรมเครื่องหมายลูกเสือโลกครบตามหลักสูตรแล้วให้ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญในกองนั้น ๆ ดำเนินการจัดให้เตรียมลูกเสือวิสามัญเหล่านั้นเข้าพิธีประจำกองตามลำดับขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำพิธีสำรวจตัวเอง

ในพิธีสำรวจตัวเองก่อนพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดให้มีพิธีในตอนกลางคืน ควรจะเริ่มตั้งแต่เวลา 19.30. น. เป็นต้นไปจนกว่าจะเสร็จพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งเปรียบเสมือนลูกเสือวิสามัญ แต่งเครื่องแบบครบเรียบร้อยเข้าห้องที่จัดไว้ อันเป็นที่หนึ่งที่สบายพอสมควรและสงบเงียบ
3. ประธานในพิธีเข้าชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการสำรวจตัวเอง ให้ทุกคนปฏิบัติด้วยศรัทธาสงบ-จริงใจ และมีสมาธิที่แน่วแน่ ให้ถือว่าเป็นพิธีการ ไม่ใช่เรื่องทำเล่น ๆ หรือสนุกสนาน ทุกคนต้องสงบและสำรวมอย่างแท้จริง
4. หลังจากที่ประธานกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในข้อ 3 แล้ว ประธานจะกล่าวปราศรัยถึงเกาะแก่งแห่งชีวิต ซึ่งจะเป็นตัวอุปสรรคขัดขวางมิให้การดำเนินชีวิตของคนเราดำเนินไปด้วยดีเกาะแก่งแห่งชีวิตดังกล่าวคือ อบรมมุขต่าง ๆ
5. กองลูกเสือวิสามัญได้เตรียมแผนการดำเนินทางสำรวจตัวเองไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว โดยเขียนกฎลูกเสือ 10 ข้อ เพียงย่อ ๆ เช่น “มีเกียรติ” “ประพฤติชอบ” ลงบนก้อนหินที่มีขนาดโตหรือในกระดาษแผ่นโต สุดแต่กรณี เพื่อให้ผู้ไปพบอ่านได้ง่าย จำนวน 10 ก้อน ครบจำนวนกฎทั้ง 10 ข้อ แล้วนำก้อนหินหรือแผ่นกระดาษตอกติดกันเส้า ไปตั้งไว้ในป่า (หากมี) หรือรอบ ๆ สนาม โดยวางให้ห่าง ๆ กันตามลำดับกฎข้อ 1-10 ระยะทางที่วางให้กว้างพอสมควร (สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวในข้อนี้ต้องเตรียมไว้ก่อนล่วงหน้าในตอนเย็นของวันสำรวจตัวเอง) พร้อมทั้งกำหนดตัวบุคคลจำนวน 11 คน ไว้ประจำตามจุดทั้ง 10 จุด รวมทั้งผู้ที่กล่าวสรุปอีก 1 คน อยู่ร่วมกับกฎข้อที่ 10 ทั้งนี้ผู้ประจำตามจุดทั้ง 10 ต้องมีไฟฉายติดตัวด้วย เพื่อให้อ่านข้อความซึ่งอธิบายความหมายของกฎลูกเสือได้ (ดูเอกสารประกอบ 8) และอย่าลืมว่าตามจุดต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องมีตะเกียงจุดตั้งไว้เพื่อแสดงจุดที่ตั้งด้วย เพราะลูกเสือจะต้องเดินผ่านโดยมีผู้กำกับลูกเสือนำทางไป เมื่อลูกเสือได้ฟังเรื่อง “อบรมมุข” จบแล้ว
6. ผู้กำกับลูกเสือหรือรองผู้กำกับลูกเสือคนหนึ่ง จะเป็นผู้พากองลูกเสือออกเดินทางไปในระหว่างความมืด ซึ่งเปรียบเสมือนผ่านวิถีทางแห่งชีวิตลูกเสือ โดยเรียกแถวลูกเสือให้อยู่ในรูปแถวตอนหมู่ (ตอนเล็ก) เมื่อเรียบร้อยแล้วถือไฟฉายเดินนำแถวลูกเสือไปช้า ๆ ทุกคนอยู่ในภาวะสงบ ไม่พูด ไม่คุยสิ่งใดทั้งสิ้น และเดินตามผู้นำไป เมื่อถึงกฎข้อ 1 ให้ผู้นำแถวให้สัญญาณด้วยไฟฉายแก่ผู้ประจำฐานซึ่งซ่อนตัวอยู่ไม่ให้ลูกเสือเห็น อ่านข้อความของกฎข้อ 1 และคำสอนประกอบตั้ง ๆ และซ้ำ ๆ ด้วยเสียงที่หนักแน่นในท่ามกลางความมืดอันสงบเงียบนั้น เมื่อจบข้อความแล้วผู้นำแถวก็นำลูกเสือผ่านฐานต่อไปตามลำดับจนครบกฎข้อ 10 และแล้วตอนท้ายสุดจะมีผู้กล่าวสรุปกฎทั้ง 10 ข้อ อีกครั้งหนึ่ง
7. หลังจากการกล่าวสรุปแล้ว ผู้นำแถวจึงนำแถวไปสู่ลานกว้างอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งมีโต๊ะหมู่บูชาตั้งอยู่พร้อมแล้ว ผู้นำแถวเชิญประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ผู้นำแถวและลูกเสือทุกคนยืนพนมมือเสร็จแล้วผู้นำแถวมอบเทียน – ไม่ขีดไฟ พร้อมคำสำรวจตัวเอง (ข้อบังคับ ฯ ข้อ 297) ให้ลูกเสือทุกคน ลูกเสือแต่ละคนเมื่อรับของดังกล่าวแล้ว ให้แยกกันไปหาที่นั่ง ที่จุดใดจุดหนึ่งในบริเวณนั้น ต่างคนต่างนั่งให้ห่างกัน เสมือนนั่งอยู่โดดเดี่ยวและนั่งพิจารณาตัวเองตามข้อความทั้ง 21 ข้อ ในแผนกระดาษ

คำสำรวจตัวเองที่ได้รับแจกมา หากมีข้อใดที่ไม่อาจปฏิบัติได้หรือยากแก่การปฏิบัติ ให้พิจารณาสำรวจตัวเองในข้อนั้นนาน ๆ อีกครั้งหนึ่ง หากยังถือปฏิบัติไม่ได้เช่นเดิม ลูกเสือผู้นั้นมีสิทธิ์เดินออกไปจากบริเวณที่สำรวจตัวเองได้ และไม่มีสิทธิ์จะเข้าร่วมพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญในวันนั้น จนกว่าลูกเสือผู้นั้นผ่านการสำรวจตัวเองทุกข้อ จึงจะเข้าพิธีประจำกองลูกเสือวิสามัญได้ในวันต่อไป

8. เมื่อผู้นำแถวเห็นว่าลูกเสือได้กระทำสำรวจตัวเองเรียบร้อยแล้วให้นำลูกเสือเข้าสู่สถานที่ที่จะประกอบพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ และติดแถบสามสีต่อไป สถานที่ที่จะประกอบพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ ควรจะเป็นคูหาลูกเสือวิสามัญหรือพุทธศาลา หรือโบสถ์ ซึ่งเป็นสถานที่สงบเงียบ

ต่อจากนั้น กองลูกเสือวิสามัญทำพิธีเข้าประจำกอง ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ เมื่อลูกเสือได้ติดแถบสามสีเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับลูกเสือกล่าวให้โอวาทลูกเสือเก่า (ถ้ามี) หรือผู้กำกับลูกเสือจับมือแสดงความยินดี เป็นอันเสร็จพิธี

แนวการปราศรัยเกี่ยวกับพิธีสำรวจตัวเอง

ในพิธีสำรวจตัวเองและพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ ซึ่งเป็นพิธีการที่ต่อเนื่องกันนั้น ผู้กำกับลูกเสือจะเป็นบุคคลสำคัญในพิธี เป็นผู้ที่จะกล่าวชี้แจง กล่าวปราศรัยและกล่าวให้โอวาทตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งแยกออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การกล่าวชี้แจงเมื่อลูกเสือวิสามัญในกองทุกคนมาพร้อมแล้ว
2. การกล่าวปราศรัยก่อนเริ่มจะย่างก้าวเข้าสู่พิธีสำรวจตัวเอง
3. การกล่าวให้โอวาทตอนท้ายพิธีเข้าประจำกอง

1. การกล่าวชี้แจง

เมื่อลูกเสือวิสามัญทุกคนได้เข้านั่งที่พร้อมกันแล้ว ผู้กำกับลูกเสือจะกล่าวชี้แจงเป็นใจความว่า “พิธีการสำรวจตัวเองของผู้ที่จะเป็นลูกเสือวิสามัญ ก่อนที่จะถึงพิธีเข้าประจำกองถือว่าเป็นพิธีการที่สำคัญยิ่งและมีความหมายอย่างมาก โดยเฉพาะแกชีวิตในอนาคตของผู้ที่เป็นลูกเสือวิสามัญ จึงใคร่ขอรับรองพี่น้องลูกเสือโปรดให้ความร่วมมือ ให้ความสนใจ และช่วยทำให้พิธีนี้เป็นพิธีที่สำคัญและมีความหมายอย่างจริงจังด้วย ขออย่าได้หัวเราะ อย่าพูดคุยหรือส่งเสียงล้อเลียนกันแต่ประการใด

2. การกล่าวปราศรัยก่อนออกเดินทางสู่พิธีสำรวจตัวเองและพิธีเข้าประจำกอง

ต่อจากนั้นผู้กำกับลูกเสือจะกล่าวปราศรัย ชี้ให้ลูกเสือได้มองเห็นสิ่งอบายมุขต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตที่มีอยู่โดยรอบ โดยยกตัวอย่าง สุรา นารี ภาษี กีฬาบัตร ดังแนวการกล่าวต่อไปนี้

พี่น้องลูกเสือทั้งหลาย

ท่านทราบอยู่แล้วเป็นอย่างดีว่าในการดำเนินชีวิตของคนเรานั้น วิถีแห่งชีวิตย่อมแตกต่างกัน และมีได้เป็นไปอย่างราบรื่น ประดุจดั่งหนึ่งเดินอยู่บนพรมสีแดง โรยด้วยกลีบกุหลาบอันสวยงามตลอดไป ชีวิตของคนเราจะประสบด้วยอุปสรรคนานาประการ มากบ้างน้อยบ้าง เสมือนเกาะแก่งที่มีอยู่

ในแม่น้ำลำคลอง ขัดขวางมิให้น้ำไหลไปได้โดยสะดวก ในชีวิตคนเรา อุปสรรคบางอย่างจะบั่นทอนชักนำชีวิตบุคคลไปในทางที่ผิดที่ชั่วร้าย พระท่านเรียกอุปสรรคเช่นนี้ว่าอบายมุข อบายมุขที่ว่านี้พระท่านเคยสอนไว้ว่า อบายมุขที่สำคัญนั้นมี 4 ประการด้วยกัน กล่าวคือ สุรา นารี ภาษี กิฬาบัตร แต่ปัจจุบันนี้ เหตุการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย สิ่งที่จะทำให้ชีวิตคนเรา โดยเฉพาะคนวัยรุ่นหนุ่มสาวลงไปสู่ความหายนะ ลงสู่ห้วงเหวที่ต่ำนั้นมีเพิ่มขึ้นมากมาย อาทิ ยาเสพติด โรงบิลเลียด สถานเริงรมย์ สำหรับเที่ยวกลางคืนมี บาร์ ไนต์คลับ คีอพีซีอ็อป สถานอาบอบนวด โรงแรมมานูต ผู้คนที่มึจิตใจทรมาน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เห็นแก่ได้ มีแต่คนเก่งแต่ปาก เก่งแต่พูด งานไม่ทำ ฯลฯ ดังนี้ เป็นต้น

ใครจะกล่าวถึงโทษของอุปสรรคหรือเกาะแก่งแห่งชีวิตเหล่านี้ ในพี่น้องลูกเสือได้ฟังเพื่อเป็นคติเตือนใจบ้าง ดังต่อไปนี้

สุรา

การดื่มสุราได้มีมานานก่อนพุทธกาล บรรดาผู้นำของศาสนาทั้งหลายในโลกได้มองเห็นโทษของการดื่มสุรา จึงได้บัญญัติเป็นข้อห้าม ข้อเตือนใจ ให้ละเว้นการเสพสุราและเครื่องดีนของเมา แต่ก็ยังมีการดื่มสุรามาชจนถึงทุกวันนี้ แม้แต่ในการเลี้ยงซึ่งทางราชการเป็นผู้จัดก็มีการเลี้ยงสุรากันอยู่เสมอ เมื่อมีโอกาสห้ามดื่มสุราได้ และบางครั้งบางคนอาจจำในดื่มสุรา ก็พึงสำนึกถึงโทษของสุราไว้เสมอ โทษของการดื่มสุราและเครื่องดีนของเมา พระท่านบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้ คือทำให้เสียทรัพย์ ก่อให้เกิดการวิวาม เกิดโรค ถูกตำหนิติเตียน หน้าด้านไม่รู้จักอาย บั่นทอนสุขภาพ กำลังสติปัญญา

นารี

ต่อไปจะได้กล่าวถึงนารี หรือความเป็นนักเลงผู้หญิง เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญสำหรับคนวัยหนุ่มสาว เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เมื่อคนวัยรุ่นหนุ่มอย่างเข้าสู่ภาวะการเป็นหนุ่มสาว ความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาตินี้จะผลักดันให้หนุ่มสาววิ่งเข้าหากัน เพื่อประสพความพอใจในเพศสัมพันธ์ แต่ศีลธรรมและประเพณีบังคับมิให้มนุษย์กระทำเยี่ยงสัตว์ได้ ความต้องการทางเพศมิใช่ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต การขาดความสัมพันธ์ทางเพศมิได้ทำให้คนถึงตาย เช่นเดียวกับคนที่อดข้าว คนวัยหนุ่มสาวควรฝึกขัดข่มใจตนเอง มีความหนักแน่น อดทน หาทางระบายความรู้สึกนี้ไปใช้ในทางที่ดีมีประโยชน์แก่ชีวิตของตนเอง เช่น ในการทำงาน การคิดสร้างสรรค์ งานศิลป์ และกีฬา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยทำให้ความรู้สึกทางเพศลดน้อยลง

สมัยนี้ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก สถานเริงรมย์ สถานอาบอบนวด โรงแรมมานูต ได้มีในเมืองใหญ่ ๆ เมืองละหลายแห่ง คนวัยรุ่นหนุ่มพากันไปเที่ยวหาความสำราญในสถานที่เหล่านี้

การไปหาความสำราญในสถานที่เหล่านี้ต้องใช้เงินทองมาก ปัญหามีว่าคนวัยรุ่นหนุ่มเหล่านี้ซึ่งเป็นคนในวัยเรียนจะเอาเงินมาก ๆ เช่นนั้นมาจากไหน นี่คือเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ส่วนโทษ

ของการดำรงตนเป็นนักเลงผู้หญิงนั้น พระท่านสอนไว้ว่า จะทำให้เกิดโรค ทำให้เสียทรัพย์ เสียเวลา และสุขภาพเสื่อมโทรม

การโรคเป็นโรคที่ร้ายแรง อาจติดต่อกันได้ ถ้าผู้ที่มีครอบครัวแล้วก็อาจติดต่อกันไปถึงลูกเมียได้ หากเป็นมากถึงขั้นขึ้นสมองจะทำให้ผู้เป็นนั้นเป็นคนพิการได้

ภาซี

การเที่ยวในยามวิกาล คืออะไรนั้น ท่านคงทราบเป็นอย่างดี แต่เพื่อเพิ่มเติมความเข้าใจอันดี ขอคำแนะนำที่ท่านศาสดา กำหนดความหมายของการเที่ยวยามวิกาลมาเป็นอุทาหรณ์ ท่านว่ามีรำที่ ไหนไปที่นั่น ขับร้องที่ไหนไปที่นั่น ดิตสิดิเป่าที่ไหนไปที่นั่น เสภาที่ไหนไปที่นั่น เพลงที่ไหนไปที่นั่น เกิดถึงที่ไหนไปที่นั่น ซึ่งพอสรุปได้ว่า ไปเที่ยวกันแทบไม่มีเวลาทำมาหากิน พระท่านจึงได้บัญญัติโทษของการเที่ยวยามวิกาลไว้ว่า ทำให้ได้ชื่อว่าไม่รักษาตัว ทำให้ได้ชื่อว่าไม่รักลูกเมีย ไม่รู้จักรักษาทรัพย์ เป็นที่ระแวงของคนทั้งหลาย มักถูกใส่ความและได้รับความลำบาก

กีสาบัตร์

การเล่นการพนันมีโทษมาเช่นเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อชนะย่อมก่อเวร เมื่อแพ้ย่อมเสียตายทรัพย์ ที่เสียไป ทรัพย์ย่อมฉิบหาย ไม่มีใครเชื่อถ้อยคำ เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อน

การเล่นการพนันนั้นนำมาซึ่งความพินาศแก่ทรัพย์สินที่มีอยู่ทุกชนิด มีคำกล่าวที่ว่าถูกไฟไหม้ 10 ครั้ง ยังไม่ร้ายแรงเท่ากับการเสียการพนัน เพราะเมื่อไฟไหม้บ้าน ที่ดินยังอยู่เป็นของเรา เราอาจปลูกบ้านอยู่ใหม่ได้ แต่ถ้าเราแพ้การพนัน เราอาจเสียทั้งบ้านทั้งที่ดินก็ได้ ฉะนั้น จึงนับว่าการเล่นการพนันนั้น นำมาซึ่งความเสียหายอย่างยิ่ง

ยาเสพติด

ยาเสพติด หมายมุขอย่างใหม่เป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพ อนามัย ขณะน้ำกำลังระบดอยู่ในหม้อ คนวัยรุ่นหนุ่มสาวมากมาย ยาเสพติดมีหลายชนิด ที่รู้จักกันทั่วไปคือ เฮโรอีน แห่ส่งผลิตเฮโรอีนมาจาก สามเหลี่ยมทองคำ เดินทางผ่านประเทศไทย เพื่อส่งไปขายต่างประเทศอีกต่อหนึ่ง เฮโรอีนมีราคาแพงมาก และหาซื้อได้ยากเข้าทุกที เพราะทางราชการปราบปรามอย่างเข้มแข็ง คนวัยรุ่นหนุ่มหันไปหาทินเนอร์ น้ำมันผสมสี เอามาสูดกลืนแทน ทำให้สีอันตรายมากยิ่งขึ้น ร่างการอ่อนแอ เป็นการบั่นทอนพลังของชาติโดยทางอ้อม คนวัยรุ่นหนุ่มได้เงินจากไหนมาซื้อยาเสพติดเหล่านี้ คงไม่มีปัญหา ต้องไปลักขโมยใครมาเป็นแน่

เหตุของการติดยาเสพติดมักเกิดจากการคบเพื่อนเสเพล เขาชวนให้ลองครั้งสองครั้งโดยเขาซื้อให้ลอง ไม่ซ้าก็ติด เมื่อติดแล้วรักษาให้หายได้ยาก อนาคตของชีวิตจะหมดไป

คนดีแต่พูด คนเห็นแก่ได้

คนดีแต่พูดนั้น อาจทำให้เราหลงทำอะไรตามเขาได้หลายอย่าง เขาเป็นคนช่างพูดแต่เขาพูดเพื่อหาประโยชน์ของตัวเอง คนอย่างนี้มีอันตรายมาก เพราะเขาเป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียวไม่คิดถึงประโยชน์ของผู้อื่น ไม่เห็นใจผู้อื่น

ขอจบคำปราศรัยแต่เพียงนี้

ต่อจากนี้ นาย.....จะนำท่านเดินทางไปสู่สถานที่ที่จะประกอบพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ ขอให้ท่านเดินทางไปด้วยความสงบเงียบ และทำใจให้ผ่องใส

3. การกล่าวให้โอวาทตอนท้ายของพิธีเข้าประจำกอง

เมื่อสมาชิกกองลูกเสือวิสามัญได้เดินทางผ่านวิถีชีวิต สำนวญตัวเองเป็นที่แน่นอนจนทำพิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญแล้ว ผู้กำกับลูกเสือจะกล่าวให้โอวาทแก่ลูกเสือวิสามัญตามแนวตัวอย่างดังนี้

ลูกเสือใหม่ทั้งหลาย

บัดนี้เจ้าทุกคนได้เป็นลูกเสือวิสามัญโดยสมบูรณ์แล้วในนามของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ข้าพเจ้าขอต้อนรับเจ้าทุกคนเป็นสมาชิกลูกเสือวิสามัญของไทยต่อไป

ข้าพเจ้าหวังว่าเจ้าคงไม่ลืมคำว่าบริการ ซึ่งเป็นคติพจน์อันสำคัญของลูกเสือวิสามัญและเจ้าจะปฏิบัติบริการให้แก่เพื่อนมนุษย์ทุกชั้น โดยมีได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย และมีได้หวังการตอบแทนแต่ประการใด ในการที่จะให้การบริการแก่ผู้อื่นอย่างได้ผลเต็มที่ “เจ้าจงเตรียมพร้อม” ตัวเจ้าตลอดไปด้วย กล่าวคือทำตัวเจ้าให้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ไม่เจ็บไม่ป่วย ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิชาการปฐมนิเทศ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุได้โดยฉับพลันทันที

อนึ่ง เจ้าจงคำนึงถึงสี่สามสี่ที่ระดับอยู่ที่ไหล่ของเจ้าเสมอ เจ้ามีหน้าที่ดูแลช่วยอุปการะสั่งสอนลูกเสือรุ่นน้องของเจ้าให้เขาเป็นคนดี มีความรู้ ความประพฤติดีเสมอ ช่วยกันสร้างสังคมให้เจริญก้าวหน้า มีความสงบสุข ประเทศชาติมั่นคง

ด้วยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เจ้านับถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดวงพระวิญญาณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย จงได้โปรดดลบันดาลให้เจ้าทุกคน จงมีความสุข ความเจริญ ปราศจากสิ่งใดที่ชั่วที่ชอกช้ำสำเร็จทุกประการ และให้มี ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตลูกเสือของเจ้าตลอดไป.

สวัสดิ์

กฎลูกเสือ 10 ข้อที่ใช้กล่าวตามมาตรฐานในการประกอบพิธีสำรวจตัวเอง

ข้อ 1. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้

ลูกเสือที่แท้จริงถือว่าเกียรติของเขาสำคัญกว่าสิ่งใด เกียรติของเขาเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คนที่รู้จักรักษาเกียรติเป็นผู้เชื่อถือได้เสมอ เขาจะไม่กระทำความผิด ๆ ที่เสียเกียรติ เช่น พุดเท็จกับผู้บังคับบัญชา หรือนายจ่า หรือผู้ผู้ใต้บังคับบัญชาของเขา และเขาจะทำตัวให้เป็นที่น่าเชื่อถือของคนทั่วไป ในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องไม่ยอมให้สิ่งที่ชั่วร้ายใจ ไม่ว่าจะลึกลับหรือรุนแรงเพียงไรมาชักจูงให้ท่านกระทำการใด ๆ ที่ไม่สุจริต หรือเป็นที่น่าสงสัย ท่านจะไม่ละเมิดคำมั่น สัญญาเป็นอันขาด

ข้อ 2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ

ในฐานะเป็นพลเมืองดี ท่านจะระลึกถึงเสมอว่าท่านเป็นคนหนึ่งในคณะ หรือเป็นอิฐก้อนหนึ่งในกำแพง ท่านจะต้องทำหน้าที่ของท่านให้ดีที่สุด และชื่อตรงกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับท่าน เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง นายจ่าและลูกจ่าของท่าน ท่านจะต้องไม่ทำลายเกียรติของท่านด้วยการเล่นไม่ซื่อ นอกจากนั้น ท่านต้องไม่ทำให้ผู้ที่ไว้วางใจท่าน ไม่ว่าจะชายหรือหญิงต้องผิดหวัง บรรพบุรุษของท่านได้ทำงานด้วยความเข้มแข็งรบด้วยความทรหด และตายด้วยความองอาจ เพื่อรักษาบ้านเมืองไว้ให้ท่าน ขออย่าให้บรรพบุรุษของท่านมองลงมาจากสวรรค์ และเห็นท่านเที่ยวแต่ เอามือใส่กระเป๋าโดยไม่ได้ทำประโยชน์อะไรเพื่อบ้านเมืองเลย จงแสดงบทบาทของท่านแต่ละคนตามตำแหน่งของตน และเล่นด้วยน้ำใจนักกีฬา

ข้อ 3. ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น

ลูกเสือจะพยายามให้ความเมตตากรุณา เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชนอยู่เสมอ ความคิดเห็นของเขามีว่าคนทุกคนต้องตาย แต่ท่านควรจะทำใจของท่านว่าก่อนเวลาจากโลกนี้ไปตามวิถีทางของธรรมชาติ ท่านควรจะทำความดีบ้าง ฉะนั้นจงทำทันที เพราะท่านไม่รู้เลยว่าเมื่อใดท่านจะต้องล่วงลับไป

ข้อ 4. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านจะต้องยอมรับรู้ว่าคนอื่นเป็นเพื่อนมนุษย์ และท่านต้องไม่รังเกียจความแตกต่างในเรื่องของความคิด วรรณะ ศาสนาหรือชาติบ้านเมือง ท่านต้องขจัดอคติของท่าน และมองหาจุดดีของคนอื่น ส่วนจุดชั่วนั้นคนเฝ้าก็ยอมวิจารณ์ได้ ถ้าท่านแสดงไมตรีจิตต่อคนชาติอื่นได้ เช่นนี้ ก็นับว่าท่านได้ช่วยก่อให้เกิดสันติภาพและไมตรีจิตระหว่างประเทศและมวลมนุษยชาติได้

ข้อ 5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านจะต้องสุภาพและคำนึงถึงผู้หญิง คนแก่ เด็กและบุคคลทั่วไป แต่ยิ่งกว่านั้น ท่านจะต้องสุภาพต่อฝ่ายตรงข้ามกับท่านด้วย รวมความว่า ท่านจะต้องเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพบุรุษ คือปฏิบัติงานตามกฎแห่งการบำเพ็ญประโยชน์ของลูกเสือ

ข้อ 6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

สัตว์ทั้งหลาย มีความรักและห่วงหาอาทรชีวิตของตนยิ่งกว่าสิ่งใด ต่างก็ดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดและปลอดภัยจากอันตราย ทุกชีวิตปรารถนาความสุข ความรัก ความอบอุ่น และการช่วยเหลือเกื้อกูล แต่เกลียดกลัวและหวาดระแวงต่อการล่วงเกิน เบียดเบียน และทำร้าย

ภารกิจอันสำคัญที่สุดของลูกเสือวิสามัญ คือการช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ และการบริการแก่ผู้อื่นให้ได้รับความสุข ดังนั้นลูกเสือวิสามัญทุกคน จึงควรจะเป็นผู้ที่มีความรักและความเมตตา กรุณาต่อสัตว์ด้วย

ข้อ 7. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

ในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านย่อมบังคับตนเองและเต็มใจเชื่อฟังคำสั่งของพ่อแม่ ครู อาจารย์ นายหมู่และผู้กำกับลูกเสือ โดยชอบด้วยเหตุผล ไม่มีการโต้แย้ง

ชุมชนที่มีวินัยดีเป็นชุมชนที่มีความสุขที่สุด แต่วินัยต้องเกิดมาจากภายในมิใช่ถูกบังคับจากภายนอก ดังนั้น การปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก

ข้อ 8. ลูกเสือมีใจร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อความลำบาก

ในฐานะเป็นลูกเสือวิสามัญ คนอื่น ๆ จะคอยมองดูท่านและคิดอยู่เสมอว่าท่านคงจะไม่หวั่นไหวและจะยืนหยัดต่อสู้ด้วยความเข้มแข็งและร่าเริงอดทน ในเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น

ข้อ 9. ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์

ในฐานะท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านจะมองไปข้างหน้าและจะไม่ยอมเสียเวลาหรือเสียเงินสำหรับความสุขสำราญในปัจจุบัน แต่จะใช้โอกาสนั้น เพื่อให้ได้บรรลุความสำเร็จในหน้าที่ที่ท่านกระทำ ทั้งนี้เพื่อว่าจะได้ไม่ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่น แต่กลับจะเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นได้อีกด้วย

ข้อ 10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ

ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องมีใจสะอาด คิดแต่เรื่องที่เป็นมงคล สามารถควบคุมสติและจิตใจตนเองไม่ให้ฟุ้งซ่านในรูป-รส-กลิ่น-เสียง-สัมผัส และของมีนเมาจนเกินกว่าเหตุ ท่านต้องเป็นตัวของตัวเอง และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ในทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านคิด-พูด และกระทำ

สรุปตามกฎ 10 ข้อ ของลูกเสือวิสามัญ

ในฐานะที่ท่านเป็นลูกเสือวิสามัญ ท่านต้องจำไว้ว่าการข้ามจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ นั้น ท่านมิได้เป็นแต่เพียงเรียนรู้ในการปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ แต่ท่านกำลังใช้กฎของลูกเสือ นั้น สำหรับปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของท่าน ในปัจจุบัน ท่านอยู่ในฐานะรับผิดชอบที่จะเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น และชักนำเขาเหล่านั้นให้ไปในทางที่ดีหรือทางชั่วก็ได้ ถ้าท่านปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

ท่านก็ยอมเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ถ้าท่านไม่ปฏิบัติเช่นนั้น ก็เป็นที่น่าเสียดายว่าท่านจะเป็นบ่อเกิดแห่งความชั่วร้ายและชักนำผู้อื่นไปในทางที่ผิด

การสำรวจตัวเองของผู้ที่เข้าเป็นลูกเสื่อวิสามัญ

การสมัครเข้าเป็นลูกเสื่อวิสามัญ เริ่มต้นด้วยการสำรวจตัวเองก่อน ดังต่อไปนี้

ก. เมื่อเรามีอายุมากขึ้น วันเวลาก็ยิ่งผ่านไปเร็วขึ้น เมื่อคิดดูจะเห็นว่าชีวิตของคนเรานั้นสั้นมาก และในไม่ช้าก็จะสิ้นสุดลง ลูกเสื่อวิสามัญจึงควรถามตนเองว่า

- 1) ฉันได้ใช้เวลาในชีวิตของฉันให้เป็นประโยชน์สมกับที่ได้เกิดมาแล้วหรือ
- 2) ฉันได้ปล่อยเวลาให้หมดไปโดยไม่ได้ทำอะไรให้เป็นประโยชน์เลยหรือ
- 3) ฉันกำลังทำงานอะไรที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ใครเลยหรือ
- 4) ฉันเสาะแสวงหาความเพลิดเพลินหรือหาเงิน หรือหนทางก้าวหน้าให้แก่ตนเองมากเกินไป โดยมีได้พยายามช่วยเหลือผู้อื่นหรือ
- 5) ฉันเคยทำร้ายหรือทำให้ใครเดือดร้อนบ้างหรือไม่ ฉันทำอะไรเพื่อแก้ไขสิ่งที่ฉันผิดไปแล้วได้บ้าง

6) ฉันเคยได้ช่วยเหลือใครบ้างในชีวิตของฉัน มีใครอีกหรือไม่ที่ฉันจะช่วยให้

ข. คติพจน์ของลูกเสื่อวิสามัญ คือ “บริการ” ฉะนั้น ถ้าได้เข้าร่วมเป็นลูกเสื่อวิสามัญก็คงจะได้มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมและทำงานเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ซึ่งถ้าฉันมีได้เป็นลูกเสื่อวิสามัญจึงควรถามตนเองว่า

- 1) ฉันเข้ามาเป็นลูกเสื่อวิสามัญ เพื่อความสนุกสนานที่จะได้เท่านั้นหรือ
- 2) ฉันตั้งใจจะบริการโดยการเสียสละอย่างจริงจังหรือไม่
- 3) ฉันเข้าใจความหมายของคำว่า “บริการ” อย่างไร
- 4) ฉันทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนในงาน แผนงาน หรือกระทำการใด ๆ ของฉันบ้างหรือไม่
- 5) บริการอะไรที่ฉันทำได้ดีที่สุด ที่บ้าน ที่ทำงาน และในเวลาว่างของฉัน

ค. บริการ ไม่ใช่เรื่องของเวลาว่างเท่านั้น บริการความเป็นทัศนคติแห่งชีวิต ซึ่งมีช่องทางที่จะแสดงออกมาด้วยความสมัครใจของเราเอง เราไม่ได้ทำงานเพื่อนายจ้างใด ๆ ที่เราให้บริการเพราะเรามีจิตในสูง การกระทำเช่นนี้แสดงว่าเราเป็นลูกผู้ชาย เนื่องจากความสำเร็จในการให้บริการยอมแล้วแต่นิสัยในคอของเราเองเป็นสำคัญ ฉะนั้น จึงต้องบังคับตนเองให้อยู่ในวินัยเพื่อที่เราได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

- 1) ฉันจะเพียรพยายามที่จะละหรือเลิกนิสัยชั่วทั้งหลายที่ได้มีมาแต่ก่อนแล้วหรือ
- 2) อะไรเป็นจุดอ่อนใจคอของฉันบ้าง
- 3) ฉันมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อครอบครัว ผู้บังคับบัญชา ผู้น้อย ขบวนการลูกเสื่อ เพื่อนของฉันและตัวของฉันเองหรือไม่

- 4) ฉันเป็นผู้มีเกียรติ มีสัจจะ และเชื่อถือได้จริงหรือ
- 5) ฉันมีใจหนักแน่น ร่าเริง และมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่นหรือ
- 6) ฉันมีสติ และประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ หรือ
- 7) ฉันมีความมานะ อดทน ที่จะยืนหยัดในเมื่อโชคไม่เข้าข้างฉันหรือ
- 8) ฉันเป็นตัวของฉันเอง หรือฉันยอมให้ผู้อื่นชักจูงไป
- 9) ฉันมีใจเข้มแข็งพอที่จะหลีกเลี่ยงจากสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ เช่น การพนัน สุรา นารี
- 10) ถ้าฉันมีข้อบกพร่องในสิ่งเหล่านี้ประการใด ฉันจะตกลงใจ ณ บัดนี้ หรือ ไม่ว่าฉันจะทำตัวให้ดีที่สุดจะแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น และสลัดให้สิ้นไปของให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงดลบันดาลให้ข้ามีกำลังในที่จะก้าวไปข้างหน้าอย่างลูกผู้ชายสมเป็นพลเมืองดี และเพื่อเป็นกำลังของชาติบ้านเมืองของข้าสืบไป

ในการสำรวจตัวเองของลูกเสือวิสามัญนั้น ส่วนมากจะกระทำก่อนทำพิธีเข้าประจำกองเล็กน้อย หรือจะเรียกว่าเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเข้าประจำกองก็ได้เพราะในทางปฏิบัตินั้นเมื่อเตรียมลูกเสือวิสามัญ ได้ผ่านหลักสูตรเตรียมลูกเสือวิสามัญมาแล้ว และสมัครใจที่จะเป็นลูกเสือวิสามัญ ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ก็จะได้อำนาจพิธีเข้าประจำกองให้แก่เตรียมลูกเสือวิสามัญนั้น ๆ ก่อนที่จะทำพิธีเข้าประจำกองนั้น ผู้กำกับลูกเสือจะให้เตรียมลูกเสือวิสามัญทำการสำรวจตัวเองก่อน โดยผู้กำกับลูกเสือจะนัดหมายให้เตรียมลูกเสือวิสามัญมาพร้อมกัน ส่วนมากจะกระทำในตอนกลางคืน เมื่อเตรียมลูกเสือวิสามัญมาพร้อมกันแล้ว ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญก็จะอธิบายให้เตรียมลูกเสือวิสามัญฟังถึงเรื่องอุปสรรคในการดำเนินชีวิตต่าง ๆ เช่น สุรา นารี พาชี กีฬาบัตร ให้เตรียมลูกเสือวิสามัญฟังพอสมควรแล้วก็จะนำเตรียมลูกเสือวิสามัญเดินไปยังที่จะทำการสำรวจตัวเอง และก่อนจะถึงสถานที่สำรวจตัวเองนั้น จะผ่านจุดต่าง ๆ 10 จุด แต่ละจุดมีผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญอ่านกฎของลูกเสือ และอธิบายความหมายนั้น ๆ ให้ฟังดัง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่กฎของลูกเสือข้อที่ 1 เป็นต้นไปเป็นจุด ๆ ถึงจุดไหนก็หยุดฟัง พออ่านจบก็เดินต่อไปจนหมดทั้ง 10 ข้อ ก็จะถึงสถานที่สำรวจตนเอง ซึ่งมีบริเวณกว้างพอที่ลูกเสือจะแยกกันเพื่อสำรวจตัวเองอย่างอิสระ ไม่ชิดกันเกินไป มีโต๊ะหมู่บูชา และหลังจากจุดธูปเทียนบูชาพระแล้ว ผู้กำกับลูกเสือก็จะแจกเทียนให้ลูกเสือคนละ 1 เล่ม พร้อมทั้งข้อความสำรวจตนเองคนละ 1 แผ่น และนัดหมายให้ทุกคนไปนั่งพิจารณาโดยจุดพิจารณาข้อความ เมื่อทุกคนพิจารณาได้เวลาพอสมควรหรือเข้าใจ หรือเทียนหมดเล่มแล้ว ให้กลับไปยังสถานที่ทำพิธีเข้าประจำกองทันที ส่วนผู้กำกับลูกเสือวิสามัญและผู้บังคับบัญชาอื่น ๆ ก็กลับมายังสถานที่กระทำพิธีเข้าประจำกอง เพื่อเตรียมพิธีการต่าง ๆ รอเตรียมลูกเสือวิสามัญกลับมา เมื่อเตรียมลูกเสือวิสามัญกลับมาอยู่ที่กระทำพิธีเข้าประจำกองหมดแล้วทุกคน ก็เริ่มพิธีเข้าประจำกองทันที

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือวิสามัญ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ให้นำเตรียมลูกเสือวิสามัญในเครื่องแบบมายืนอยู่ข้างหน้ากองลูกเสือวิสามัญ และอยู่ระหว่างพี่เลี้ยงสองคน มีโต๊ะพิธีซึ่งปูด้วยธงชาติ ผู้กำกับลูกเสือยืนตำแหน่งหนึ่งของโต๊ะพิธีหันหน้าเข้าลูกเสือที่จะเข้าประจำกองแล้วเรียกชื่อผู้ที่จะเข้าพิธี และถามดังนี้

ผู้กำกับลูกเสือเรียกชื่อผู้สมัคร “เจ้ามาที่นี่เพื่อที่จะเข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญในคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่หรือ”

ผู้สมัคร “ครับ”

ผู้กำกับลูกเสือ “ถึงแม้ว่าเจ้าจะมีข้อยุ่งยากมาบ้างแล้วในอดีต แต่บัดนี้ เจ้าก็ได้ตั้งใจที่จะทำให้ดีที่สุดเพื่อเป็นผู้มีเกียรติ มีสัจจะ มีความซื่อตรงในการทำงานทั้งปวง พร้อมทั้งจะปฏิบัติชอบด้วยกาย วาจา ใจ ใช่หรือไม่”

ผู้สมัคร “ใช่ครับ”

ผู้กำกับลูกเสือ “เจ้าได้คิดรอบคอบดีแล้วหรือว่า เจ้าพร้อมที่จะเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ”

ผู้สมัคร “ข้าได้คิดรอบคอบดีแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือ “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่าคำว่า “บริการ” นั้นหมายความว่า ตลอดเวลาเจ้าจะต้องมีใจหนักแน่นต่อผู้อื่นทุกคนและเจ้าจะทำดีที่สุดเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ถึงแม้ว่าการช่วยเหลือนั้นไม่สะดวก หรือไม่เป็นที่พอใจ หรือไม่เป็นที่ปลอดภัยแต่ตัวเอง และเจ้าจะไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ในการให้บริการนั้น”

ผู้สมัคร “ข้าเข้าใจดีแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือ “เจ้าเข้าใจดีแล้วหรือไม่ว่าการที่เจ้าจะเป็นลูกเสือวิสามัญนั้นเจ้ากำลังจะร่วมอยู่ในคณะลูกเสือที่ต้องการจะช่วยเหลือเจ้า ให้สามารถปฏิบัติตามอุดมการณ์คติของเจ้า และเราขอให้เจ้าปฏิบัติตามข้อบังคับและคติพจน์ของเราในเรื่องการให้บริการแก่ผู้อื่น”

ผู้สมัคร “ข้าเข้าใจดีแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือ “ถ้าเช่นนั้น ข้าขอให้เจ้ากล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือและฟังเข้าใจได้ด้วยว่า เจ้าแปลความหมายของคำปฏิญาณนี้ไม่ใช่อย่างเด็ก แต่จะแปลอย่างผู้ใหญ่”

ผู้สมัคร (ก้าวออกมาข้างหน้า เอามือซ้ายจับธง มือขวาแสดงรหัส) ลูกเสือในกองลูกเสือวิสามัญทุกคนแสดงรหัส

ผู้สมัคร “ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

ผู้กำกับลูกเสือ
ครั้งแล้วผู้กำกับลูกเสือจับมือลูกเสือวิสามัญใหม่ด้วยมือซ้าย และกล่าวว่า
“ข้า ฯ เชื่อเจ้าว่าด้วยเกียรติของเจ้า เจ้าจะปฏิบัติตามคำปฏิญาณที่เจ้าให้ไว้แล้ว
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ดัดแถบที่ไหล่แก่ลูกเสือวิสามัญและมอบเครื่องหมายให้
พร้อมกับกล่าวว่า

ผู้กำกับลูกเสือ
“แถบที่ไหล่นี้มีสามสี คือสีเหลือง สีเขียวและสีแดง สีเหล่านี้เป็นสีของลูกเสือทั้ง
สามประเภทที่อยู่ในวงพี่น้องลูกเสือ ข้าขอต้อนรับเจ้ามาอยู่ด้วย ขอให้สีทั้งสาม
นี้จงเป็นเครื่องเตือนใจให้เจ้าระลึกถึงหน้าที่ของเจ้ามีอยู่ต่อลูกเสือรุ่นน้องและ
ขอให้เจ้าระลึกถึงความรับผิดชอบของเจ้าในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญในการที่
จะบำเพ็ญตนให้ดีที่สุดที่จะเป็นตัวอย่างแก่ลูกเสือรุ่นน้องต่อไป”

ครั้งแล้วให้กองลูกเสือวิสามัญก้าวเข้ามาล้อมรอบลูกเสือวิสามัญใหม่ จับมือแล้ว
กล่าวคำต้อนรับ ลูกเสือวิสามัญให้ใช้ไม้ง่ามแทนไม้พลอง

เมื่อเตรียมลูกเสือวิสามัญได้เข้าถึงพิธีประจำกองเป็นลูกเสือวิสามัญโดยสมบูรณ์
ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญจึงดำเนินการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญตามหลักวิชาพิเศษ ตามแผนกำหนดการ
ฝึกอบรมที่ได้จัดทำไว้ วิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2529 ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหาวิชาตาม
รายวิชาดังนี้คือ

คูหาลูกเสือวิสามัญ

คูหาลูกเสือวิสามัญ เป็นสิ่งจำเป็นที่กองลูกเสือวิสามัญจะต้องจัดให้มีขึ้นในกองลูกเสือวิสามัญ
คูหาลูกเสือวิสามัญหมายถึงสถานที่ของลูกเสือวิสามัญ ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของลูกเสือ เช่น
การประชุมวางแผนหรือประกอบพิธีประดับแถบสี (สำหรับเตรียมลูกเสือวิสามัญและลูกเสือวิสามัญ)
ต้องการให้ลูกเสือวิสามัญมีสถานที่รวมจิตใจยึดมั่นในอุดมการณ์ของลูกเสือ

1. บริเวณสถานที่ ควรเป็นสถานที่สงบเงียบ มีบริเวณกว้างขวาง มีความสะอาดโดยรอบ
บริเวณ

2. ลักษณะการปลูกสร้าง จะเป็นแบบใดก็ได้ให้ดูแล้วเป็นที่สะดวก อาจเป็นทรงไทยหรือ
ทรงประยุกต์

3. วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง จะใช้วัสดุอย่างไรก็ได้แล้วแต่ฐานะการเงินของกองเป็นสำคัญ การก่อสร้าง
อาจจะใช้ไม้กลม ไม้กระดาน ไม้ หรืออิฐ แต่ที่สำคัญคือให้มีความคงทน

4. การสร้างภายในคูหา

- (1) มีห้องประชุม
- (2) มีห้องสมุดเกี่ยวกับลูกเสือ
- (3) มีห้องเก็บเครื่องหมาย
- (4) มีห้องเก็บพัสดุ

- (5) มีห้องน้ำ
- (6) มีที่สำหรับพัก

5. สิ่งประกอบภายใน คูหาลูกเสือวิสามัญเป็นสถานที่ซึ่งใช้สำหรับพิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือวิสามัญด้วย จึงต้องมีสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะ ดังนี้

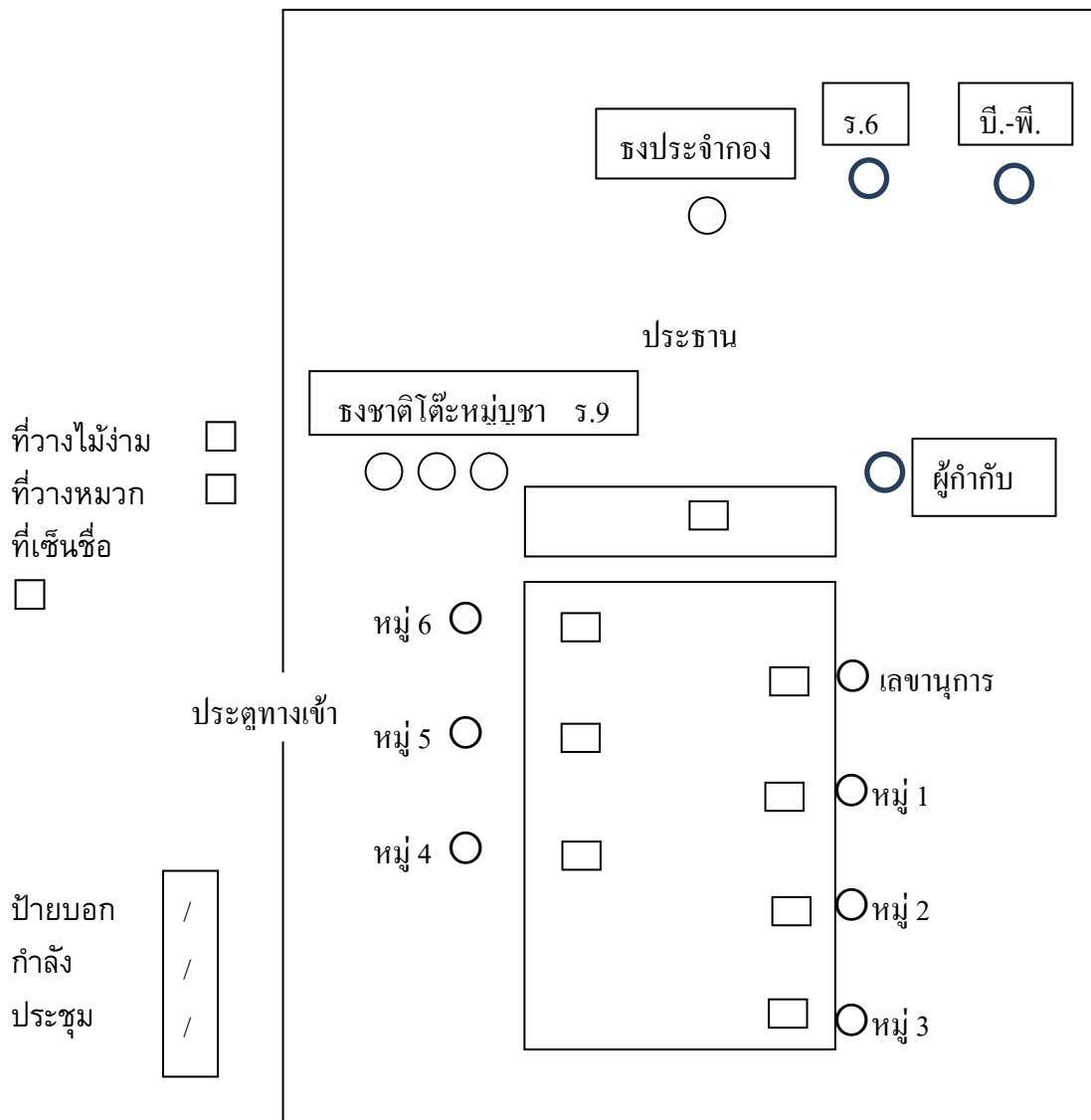
(1) พระพุทธรูปและโต๊ะหมู่บูชา ถ้าลูกเสือนับถือศาสนาเดียวกันก็ให้ประดิษฐานพระพุทธรูปไว้บนโต๊ะบูชา หรือศาสนาอื่นก็แล้วแต่ความเคารพนับถือ

- (2) ธงชาติ ธงประจำกอง
- (3) พระบรมรูปรัชกาลที่ 9 พระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (4) พระบรมรูปรัชกาลที่ 6 พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย
- (5) รูป บี-พี ผู้ก่อตั้งลูกเสือโลก
- (6) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

6. ลักษณะการใช้คูหาลูกเสือวิสามัญ

- (1) ใช้เป็นที่สอนและอบรมลูกเสือ
- (2) ใช้เป็นที่ประชุมคณะกรรมการประจำกองหรือประชุมสมาชิกของกอง
- (3) ใช้ค้นคว้าหาความรู้เป็นห้องสมุด
- (4) ใช้ทำพิธีทางศาสนา เช่น ทำบุญในโอกาสครบรอบตั้งกองลูกเสือ
- (5) ใช้ทำพิธีทางลูกเสือ เช่น พิธีเข้าประจำกอง พิธีถวายราชสดุดี
- (6) ใช้เป็นพิพิธภัณฑ์ที่ระลึกที่ได้มาจากที่อื่น หรือต่างประเทศ
- (7) ใช้เป็นสำนักงานของลูกเสือ

ตัวอย่างผังห้องประชุมในคฤหาสน์เสือวิสามัญ

เมื่อจะใช้ห้องประชุมทำพิธีต่าง ๆ อาจจะทำโต๊ะเก้าอี้แยก จะใช้พิธีต่าง ๆ ได้ เช่น พิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ (ระดับแถบ 2 สี) พิธีเข้าประจำกอง (ระดับแถบ 3 สี) เป็นต้น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

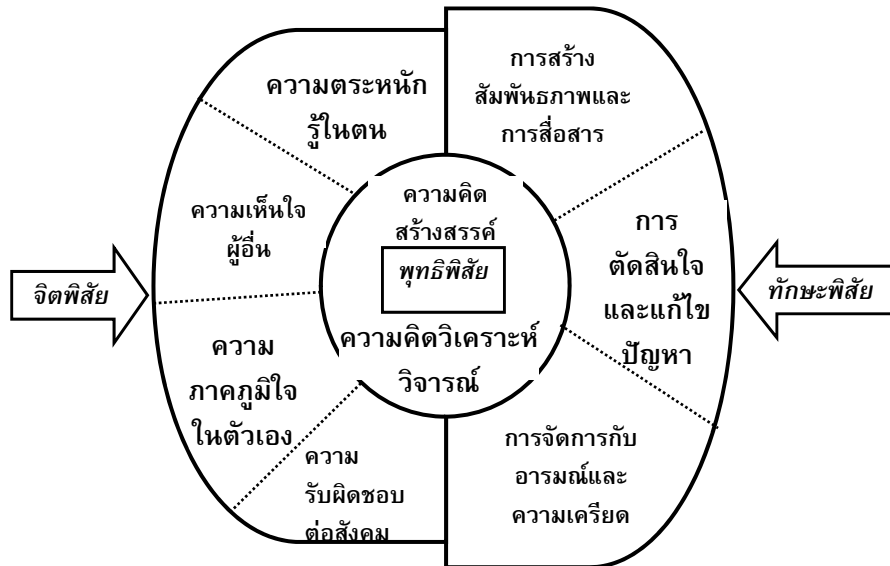
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. ด้านพุทธิพิสัย จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่มีติดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกรว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม เป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแล)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด่านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้จริงเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่ชีวิตและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาค่าปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในชีวิตประจำวันปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง

ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ

การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

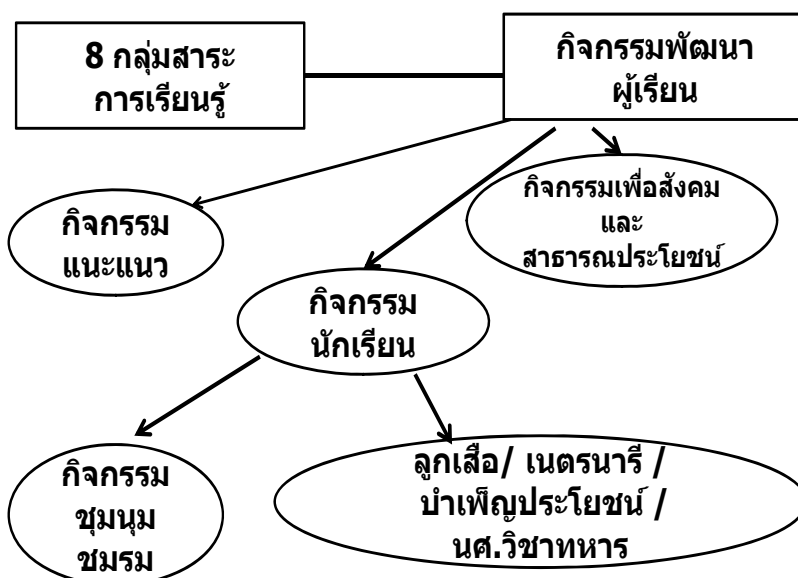
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้กิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชีวิตธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ

คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คติวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธ์ภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความ
รับผิดชอบต่อ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความ
สงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหา
ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุ

ในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

1.3 เล่นนิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระดาน เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ / สังเคราะห์ / ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำงานทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2522.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ (ฉบับที่ 15).** โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว, 2529.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ลูกเสือสำรอง).** โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ- เนตรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 (ลูกเสือสามัญ),** 2533.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่),** (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. **นิทานที่เป็นคติสอนใจ.** (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม,** ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส.** น.พ.อนันต์ อุณแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลาง. **การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leader Trainers course) (A .L.T.C).** โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ้มจันทร์. **เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์.** เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ตันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.

เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2550.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2551.

มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เห็นทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552. องค์การค้ำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525. โรงพิมพ์คุรุสภา : ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 องค์การค้ำของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ขั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรก็ตามจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาวิชราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาเบ็ญราชูรุ ๖ววงว้งใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพธ์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษั้ขึ้นพื้นฐาน

กระทรวงศัพธ์การ กนราร๓ดำเนินการนอก เขตตุลิต

กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพธ์ 0-2283-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์รียันรัฐสุขภาวะ 99/8 ซอยงามตุพลี ๖ววงทุ่งนทาเบม

เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพธ์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแพนครอบครัวแห่งประเทศไทย

โบพระราฐูปกั้บศมเด็จพระศรึนศรึนทรารบราร๓ชนนึ้

8 ซอยว้กาวดึริงลิต44 ถนนว้กาวดึริงลิต ๖ววงลาตยาว เขตตุลิต

กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพธ์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th